
ION GRECEA
MOARTEA LEBEDEI

ION GRECEA

MOARTEA LEBEDEI

– roman –

– ediţia a II-a –

Versiunea digitală 1.0 – aprilie 2022

Realizată după volumul apărut la Editura Militară, Bucureşti, 1970

Coperta: Pompiliu Dumitrescu

Fiilor mei,
Mihai şi Liviu

Prolog

Din toată drama petrecută în acel sat de graniţă, au rămas doar urmele.

Urmele ei...

Urmele, relicve statornice şi de netăgăduit au generat amintiri, amintirile s-au întipărit adânc în mintea oamenilor ca nişte peceţi ale veacurilor şi nu se pot şterge niciodată. Ele întreţin vie, peste timp, memoria întâmplărilor, pot vorbi oricând despre tot ce-a fost, despre tot ce s-a săvârşit aci, în satul de lângă hotar, cu câţiva ani în urmă.

Câţi? Nu ştim... Poate doi, sau trei, sau mai mulţi... Anii au trecut ca lunile, ca zilele, ca clipele, s-au spulberat către înapoi ca frunza purtată de vânt. Dar totul parcă s-ar fi petrecut ieri, sau alaltăieri, în primăvara acestui an sau poate în cealaltă primăvară...

Urmele au rămas şi vor rămâne multă vreme să povestească în graiul lor tăcut şi sobru – întărind imaginea faptelor, întregind prin expresia lor – ceea ce poate cu sinceră strădanie autorul n-a reuşit să relateze în această carte.

Dincolo de grădini, în marginea satului, vântul n-a izbutit să împrăştie încă cenuşa din ce-a fost odinioară casa „contelui” Tegaş. De fapt o colibă dărăpănată, hâită într-o parte, cu acoperiş de stuf şi-un singur ochi de geam, în pragul căreia, într-o dimineaţă, două femei din sat s-au speriat de moarte văzându-l pe scăpătatul „conte” cum le priveşte straniu, cu ochii holbaţi din laţul ştreangului...

Să se îi omorât „contele”? Să-i fi luat careva viaţa? De fapt nici acum oamenii nu ştiu adevărata cauză a morţii lui. Şi-l amintesc doar trecând grav pe uliţă, cu o anumită prestanţă, cu mersu-i vioi, puţin săltat, în pantalonii lui de călărie, rupţi şi peticiţi, lovindu-şi cu cravaşa carâmbii cizmelor scofâlcite şi noroite.

„Contele” nu se mai vede pe uliţele satului, în schimb se vede Ilie Ciocârlan, omul lui, neras, cu faţa buhăită de băutură şi somn, cu părul ca o claie încâlcită; umblă tot beat şi nu uită să amintească oricui că a stat câţiva ani la puşcărie din pricina celor întâmplate la biserică. „Eu n-am fost vinovat cu nimica, da las’ că ştiu eu, m-a băgat la gros dom’plotoner Patriche după pâra lu’ muieri-mea!”

Dar ce s-a întâmplat la biserică? Acolo, sus în deal, din sfântul lăcaş de închinăciune ridicat de „conte” înainte de război n-au mai rămas acum decât zidurile ruinate, pe jumătate arse, cu picturile sfinţilor spălate de ploi şi iarba crescută sălbatic în jurule, gata să le acopere. Altarul, în faţa căruia îşi ţinea părintele Gherasim predicile, a ars şi el până în temelii... Şi iconostasurile... Şi clopotniţa cea mare... Se spune că după noaptea aceea de pomină, când grănicerii „au prins stafia necuratului cu chip de femeie”, moş Trocan cel surd şi cocârjat de ani a fost văzut urcând către deal, sub braţ cu un şomoiog de paie şi-n mână cu o lampă cu gaz...

Pentru că moş Trocan a fost găsit, de plutonierul Patriche de la postul de miliţie, ars între zidurile arse. Şi că, făcând cercetări, ar fi aflat de la oameni...

Ce putea afla plutonierul Patriche de la oameni? Putea el pune preţ pe „declaraţia verbală iscălită cu mână proprie” a Mariei lui Vizante, aceea fără o ureche, precum că moş Trocan, credincios până-n măduva oaselor, „blăstămase o dată sfântu’ lăcaş că nu-i mai trece pragu’ deoarice şi prin urmare aflase că umblă necuratu’ printre icoane”?

Mica vilă a profesoarei Dorina Darini, ridicată în marginea satului către hotar, nu mai e aşa de strălucitoare ca odinioară, ascunsă în umbra teilor, printre crizantemele şi daliile grădinii. Tencuiala zidurilor a început să se coşcovească, vopseaua lemnăriei să se cojească, glastrele verandei s-au spart, iar lănţişoarele lor au prins rugină. De atunci, din zilele durerii tinerei femei, obloanele stau tot închise şi nu se mai deschid să lase ferestrelor lumina spre câmpia de graniţă. De ce să se mai deschidă? Poteca dintre vii e pustie şi niciun grănicer, oricare ar fi el, venind dinspre hotar, nu va aduce niciodată cu Alexandru...

Poate că Toderaşcu, Covaci, Guţă Ursu şi toţi ceilalţi... Nu, nu, ei sunt de mult la casele lor, la rosturile lor. Au lăsat altora armele să păzească hotarul şi se spune că Toderaşcu, montorul, lucrează acum pe la Porţile de Fier, Covaci e tot la baza auriferă de la Băiţa, Guţă Ursu e pe undeva pe la irigări, s-a înscris la seral, vrea să devină agronom... De unde ştim toate astea? Îi scriu băieţii, mereu, locotenentului Mirescu, că ofiţerul ăsta tânăr le-a fost ca şi-un frate, au împărţit cu el şi bucuriile dar şi necazurile frontierei. Poate că are veşti şi de pe la Tandin, care într-o noapte stând la pândă, la câteva sute de metri de pichet...

Eh, Tandin ăsta multă bătaie de cap i-a mai dat locotenentului, cu toate buclucurile şi şmecheriile lui „ştiinţifice” învăţate de pe la circ! Dar parcă numai lui? Ce să-i faci, nu toţi oamenii sunt la fel, nu toţi sunt croiţi după acelaşi caracter, mâna că-i mână, are cinci degete şi tot se deosebesc unele de altele! Încolo era el băiat bun, muncitor, săritor la orice treabă, îl iubeau cei de la pichet. Cum o să-l uite toţi cei care au stat alături de el de veghe la hotar? Dar mai ales cum o să-l uite Nică Onişor, puştanul pistruiat care într-o zi l-a întâlnit pe Tandin şi...

Nică e acum flăcău în toată puterea cuvântului şi priveşte cu noi peste câmp şi peste timp urmele dramei de altădată...

Iată şi lacul, cu salcia singuratică, iar lângă tulpina salciei, de necrezut, a rămas de atâţia ani înălţată o grămăjoară de pietre ce-şi are povestea ei legată de dragostea dintre Dorina şi Alexandru. Dincolo de lac, se vede micul restaurant „Crăiţa”, ascuns sub coroanele stejarilor, şi mai încolo, către marginea cealaltă a lacului, nu departe de clădirile Staţiunii zărim „baraca pescarilor”.

De aici, din această baracă, a început într-o noapte ploioasă şi rece de toamnă „moartea lebedei” şi de aici vom începe şi noi s-o cunoaştem...

1

— Nicio mişcare, că trag! Mâinile sus! Înţelegi? Ţine mâinile sus! Mai sus... Aşa...

Somaţia era puternică, autoritară, glasul aspru, metalic al bărbatului venit de undeva din întunericul barăcii nu lăsa nicio îndoială că orice gest, cât de mic ce ar fi fost săvârşit împotriva poruncii lui, ar fi făcut ca în acea clipă degetul să apese pe trăgaciul automatului.

— Ţine mâinile sus, am spus! Dă-te trei paşi înapoi...

Femeia se supuse, o supunere oarbă, mută, şi reflex înălţă mâinile, încet, cu teamă. Se dădu apoi un pas înapoi... Încă unul... Şi încă unul... Ca o umbră. Spatele îi atinse peretele de scândură al barăcii. Tresări, cu sufletul la gură, sporindu-şi spaima, avu senzaţia că cineva nevăzut o prinde de după umeri, că o capcană i se deschide neagră înapoia ei şi are să cadă în hăuri adânci. Se opri tremurând, înfricoşată, stăpânită de teamă şi nelinişte. Cu mâinile ridicate deasupra capului... Dar când fasciculul de lumină al lanternei ţâşni în întuneric, dezvăluindu-i brusc chipul, instinctiv ea plecă fruntea şi îşi acoperi faţa cu palmele, ferindu-şi într-o parte ochii ca înaintea unei primejdii.

— Mâinile sus, am spus! veni din nou porunca şi arma zăngăni scurt în mâinile bărbatului. Cât mai sus!

Din nou palmele se înălţară deasupra capului, dar fruntea rămase tot plecată, ca într-o consternare adâncă şi dureroasă. Părul negru, lung şi ud de ploaie, îi cădea în şuviţe, despletit, peste ochii de-un albastru viu, intens, acoperindu-i în parte faţa tânără, prelungă, cu trăsături fine, parcă abia schiţate. Îşi muşca mereu, nervos buzele învineţite, dezvăluindu-şi dinţii mici şi albi, prea albi lângă întunecimea densă a părului. Rochia umedă, din care şiroia încă apa, se mula sculptural pe trupul subţire, plăpând ca o nuia, scoţând în evidenţă linia coapselor, a şoldurilor, a sânilor, umerii mici şi ascuţiţi ca de copil. Răsufla întretăiat, greoi, abia îşi putea stăpâni bătăile inimii, alergase mult prin ploaie, frământând arătura câmpului, picioarele îi erau noroite până la genunchi, era desculţă, pierduse pantofii sau poate îi aruncase, să poată fugi mai uşor. Tremura, tot trupul îi tremura ca prins de friguri, se auzea cum îi clănţăne dinţii în gură, dar căuta să se stăpânească, poate ca să-şi ascundă în felul acesta teama sau cine ştie de ce.

— Ai vrut să treci graniţa, nu-i aşa? veni întrebarea celui ce plimba mereu fasciculul de lumină pe trupul femeii, în timp ce ţinea automatul îndreptat împotrivă-i. De ce ai vrut să treci graniţa?

Dar răspunsul aşteptat nu veni. Nici n-avea să vină curând. Tăcută, ţinea fruntea tot plecată, era evident că se simţea vinovată; părea un hoţ prins asupra faptului, n-avea ce mai face, ce mai spune, de aceea îşi muşca tare, dureros, până la sânge buza de jos. După câteva clipe izbucni deodată în plâns, descărcându-şi o dată cu lacrimile toată durerea ce-o încerca în momentul acela.

— Acuma de ce plângi? întrebă caporalul. Dumneata eşti vinovată şi tot dumneata te smiorcăi? Ţine mâinile sus şi nu face nicio mişcare, că orice imprudenţă de acest fel costă, să ştii!

Afară, ploaia rece de toamna continua sa bata darabana pe acoperişul de draniţă al barăcii; stăruia în jur miros de lemn vechi, putred, bezna apăsa parcă sufocant din toate părţile, ca o carapace de metal. Grănicerul, atent, ţinea automatul îndreptat către femeie. După o clipă îşi puse lanterna sub braţ şi întoarse niţel capul, să scoată din tocul de pânză pistolul de semnalizare. În secunda aceea însă, auzi o bufnitură, urmată de-un icnet scurt ca un suspin tăiat la jumătate. Femeia se prăbuşise lângă peretele de scândură, pe nişte paie umede între care se vedeau aruncate ghemotoace de hârtii, cutii goale de conserve, cioburile unei străchini smălţuite. Militarul puse repede lanterna pe fundul unei bărci răsturnate, în aşa fel ca lumina să bată tavanul încăperii şi sări în ajutorul femeii, prinzând-o de subsuori şi încercând s-o ridice. Simţi sub palmele-i puternice trupul firav şi subţire ca de pasăre. Vlăguit şi cuprins de spasme. Moale ca o cârpă... Îndată se lăsa într-un genunchi, îi sprijini capul pe piciorul său şi din bidonul de la şold îi dădu să bea puţină apă. Cu palma îi îndepărtă apoi discret părul de pe frunte. Îi fricţionă uşor tâmplele. Palma-i rece îi lunecă de-a lungul gâtului, pe umeri, şi ea se înfioră niţel, dar rămase tot tăcută, cu pleoapele lăsate, grele. Aplecat asupră-i, îi simţea răsuflarea caldă, aproape, tot mai aproape aburindu-i fruntea. Involuntar, îi mângâie obrazul neted, umezit de picăturile ploii, cu pieliţa uşor catifelată şi moale ca de piersică dată în pârg. Ca ars, îşi retrase însă repede mâna, înţelegând că făcuse fără vrerea lui un gest nepermis. Totuşi, omenesc...

— Te-ai speriat? întrebă el mai blând. Nu trebuie să te sperii. Spune, cine eşti? Ce cauţi aici lângă graniţă? Înţelege ca sunt ostaş, îmi fac datoria... Iar dacă am vorbit prea aspru, iartă-mi brutalitatea glasului. Ai leşinat, pentru că ai alergat prea mult, eşti obosită...

Ea continuă să tacă, suspinând, cu ochii plini de lacrimi, lacrimile îi şiroiau pe obrajii palizi, îşi strângea convulsiv buzele vineţii, le muşca cu aceeaşi nervozitate de la început, le strivea între dinţi, gata parcă să le sfâşie. Pieptul îi tresălta uşor şi caporalului nu-i scăpă zvâcnetul abia simţit al sânilor sub pânza udă a rochiei. Se întoarse, trase lanterna mai aproape, potrivi lumina pe unul din pereţii barăcii, era parcă mai multă limpezime acuma, chipul femeii se desluşea în linii mai sigure, mai precise. Cu părul negru, despletit, adumbrind ochii albaştri, umezi, acuma închişi ca-ntr-o adormire, cu fruntea netedă şi sprâncenele frumos conturate, părea o făptură de legendă răsărită din apele nopţii, rătăcită în puterea întunericului, ca să-l tulbure, să-l nelinişteasc, să-l tragă în plasa ispitei. „E a dracului de frumoasă! îşi zise şi oftă din adâncul pieptului să-şi înăbuşe pornirile nebuneşti ale tinereţii. Eh, datorie, datorie... Dar cine o fi oare? Vroia să fugă peste graniţa sau numai s-a rătăcit? O fi de aici, de pe aproape? De departe? Unde vroia să se ducă?”

O prinse de bărbie, căută s-o privească în ochi, dar ea îşi trase capul într-o parte, cu un gest de respingere şi revoltă.

— Mai e cineva cu dumneata? stărui caporalul şi privi către uşa barăcii, aşteptând parcă din clipă în clipă să mai vină careva. Spune, cum de-ai ajuns aici, la miezul nopţii? Lângă satul ăsta? Pari o femeie de la oraş...

Ea tremura parcă mai tare ca la început, stătea chircită, ghemuită, plângea ţinând pumnii strânşi, atât de strânşi, încât i se vedeau zbătându-se vinele albastre de la încheietura mâinilor.

— Nu vrei să vorbeşti? Bine, dacă nu vrei sa vorbeşti... Apă mai vrei? Nu mai vrei nici apă... E foarte bine şi asta...

Îşi trase bidonul înapoi la şold, puse automatul sub talpa piciorului să-l afle repede la nevoie, despături mantaua ce-o avea prinsă în bandulieră şi-o înveli pe femeie cu grijă, potrivindu-i capul să stea rezemat de peretele barăcii.

— Acuma cred că ai să te încălzeşti, zise el luând în mână

automatul. Vezi cum mă îngrijesc de dumneata? Şi dumneata nu-mi acorzi nicio atenţie... Nu mă învredniceşti nici măcar c-o vorbă... Oricum, nu vreau să răceşti... Şi aşa eşti plăpândă ca o trestie. Stai niţel, te întremezi şi pe urmă mergem către pichet. Acolo vom lămuri toate lucrurile... Iar dacă nu vrei să mergi, să ştii că te duc pe sus, cât eşti de subţirică într-o singură mână te duc...

Vorbea cu ploaia, cu noaptea, cu vântul... Ea parcă nici nu-l auzea sau se făcea că nu-l aude, stătea tot tăcută, acuma înfofolită în mantaua soldăţească mirosind a naftalină, cu gulerul ridicat până sub ochi, plângea, suspina din adâncul pieptului gata să se înăbuşe. Se lăsase un frig de te pătrundea până la oase, venea de afară din ploaia toamnei o boare de gheaţă, şi el, grijuliu, îi înveli mai bine picioarele noroite şi reci. De undeva, dinspre clădirile Staţiunii agricole experimentale, nu prea îndepărtate, de fapt fostul castel al „contelui” Tegaş, se auzea un cântec de acordeon, sau poate că era numai o părere, se zăreau într-acolo câteva ferestre luminate, prin uşa deschisă a barăcii se desluşea zvon pierdut de glasuri şi apa cădea fără oprire din tăriile întunecate ale cerului, răpăind scurt pe acoperişul de draniţă.

Într-un târziu femeia se mişcă, îi făcea bine căldura mantalei, deschise ochii şi-l privi lung pe grănicer, dar fără să-i piară teama aceea de pe chipul încă învineţit de frig. Îşi supse buzele şi spuse mai mult şoptit:

— Fii bun, mai dă-mi, te rog, puţină apă...

Caporalul deşurubă repede capacul bidonului şi-i dădu să bea. Câteva picături numai, că ea îi şi îndepărtă cu un gest moale mâna.

— Mulţumesc...

— Parcă ai mai prins puţină viaţă, zise el şi-şi potrivi din nou bidonul la şold. Acuma poţi vorbi?

Ea zâmbi şters şi continuă să-l privească cu aceiaşi ochi stăruitori în care parcă prinsese a licări o luminiţă vie.

— Spune, poţi vorbi?

— Da. Ce vrei să ştii?

— Ce te-am întrebat: de ce ai vrut să treci graniţa? Te mai însoţeşte careva? Cu cine eşti?

— Lasă prostiile astea, vorbi ea moale şi scoţând mâna de sub învelişul mantalei îşi îndepărtă leneş de pe ochi o şuviţă de păr

udă. După câte văd, am de-a face cu un om serios. De unde până unde m-ai văzut că vreau să trec graniţa?

— Ştii unde te afli?

— Ştiu.

— Eşti într-un sector de frontieră. Aici, la doi paşi e frontiera...

— Ţi-am spus că ştiu. Şi ce-i cu asta?

— Eşti un infractor la regimul de frontieră.

— Ce vorbeşti, domnule! oftă ea din adâncul pieptului. Uite nu ştiam că am să ajung vreodată şi infractor!

— Şi totuşi ai ajuns.

— Să lăsam gluma, vorbi ea tot moale, nu e nici cazul şi nici împrejurarea. Vai, ce ameţeală m-a cuprins... Nu sunt niciun infractor, adăugă, trecându-şi uşor mâna peste frunte. Sunt o profesoară din sat...

— Zău? se miră caporalul, zâmbind ironic. Va să zică, profesoară...

— Da, chiar profesoară; ce, e lucru de mirare?

Dădu mantaua la o parte, vru să se ridice, dar parcă se învârtea totul cu ea în jur...

— Hai, domnule, spune, ce e lucru de mirare? reluă ea cu glas moale.

— Pentru simplul motiv, vorbi caporalul, că o profesoară, dacă e într-adevăr profesoară, la ora asta stă acasă ca tot omul, se odihneşte, doarme, sau dacă n-are somn, citeşte o carte, mă rog, sau corectează lucrările elevilor, în niciun caz nu o prind grănicerii alergând desculţă prin ploaie la miezul nopţii, ascunsă în această baracă a pescarilor ca să scape de urmărirea lor...

— În baracă m-am ascuns de ploaie şi nu de urmărirea grănicerilor, replică femeia, trecându-şi iar mâna peste frunte, cu acel gest moale care arăta că e tare istovită şi lipsită de vlagă. Uite, te rog să mă crezi că nici n-am auzit că dumneata vii înapoia mea. Şi nici nu te-am zărit...

— Aşa trebuie să ne facem meseria, spuse cu puţină emfază caporalul. Să nu fim văzuţi şi auziţi...

— Iar dacă totuşi la mijloc e vorba de-o urmărire, reluă ea, nu de-a grănicerilor e vorba...

— Dar de a cui?

— Te interesează atât de mult?

— Desigur. Ţi-am spus, eşti în zona de graniţă şi...

— Mă priveşte personal şi nu sunt obligată să-ţi dau dumitale

socoteală!

— Ce vorbeşti, stimată doamnă! îi sări ţandăra grănicerului. Acuma după ce ai prins glas, ridici şi tonul la mine. Încălzeşti pisica la sân şi pe urmă sare să te zgârie...

— Te rog, fără comparaţii stupide!

— Uiţi că ai comis o infracţiune şi că te-am prins în zona...

— Mai lasă-mă, domnule, o dată în pace cât infracţiunea dumitale! aproape că strigă ea şi, cuprinsă de-o stare de isterie, începu din nou să plângă. Una, două îi dai zor cu infracţiunea. Destul am eu necazurile mele, nenorocirea mea, mai vii şi dumneata să mă pisezi cu placa asta a infracţiunii! Ce-am făcut? întrebă ea printre lacrimi, aproape hohotind. Pe cine-am omorât? M-ai prins pe linia bornelor? Am dat foc pichetului dumitale? Dumneata, n-auzi cine sunt? Nu ţi-am spus?

— Vreau să-ţi văd actele!

— Ce acte? N-am niciun act la mine... Sunt acasă. Ba nu, mi-a rămas poşeta acolo, la Staţiunea experimentală, de la castel vin, de la Staţiunea experimentală... Te rog, înţelege, imploră ca printre sughiţuri, fii drăguţ şi lasă-mă să mă duc acasă, în sat. Uite cum arăt... Mi-e ruşine de mine...

Dădu din nou mantaua la o parte, se ridică în picioare, stătu aşa câteva clipe rezemată de peretele de scândură al barăcii, ca să-şi alunge ameţeala ce-o cuprinsese, apoi îşi potrivi rochia, îşi aranjă părul, îşi şterse faţa cu palmele. Vru să treacă spre uşă, dar caporalul îi aţinu calea.

— Nu, nu vă pot da drumul! zise el cu glas categoric. Nu aveţi acte, v-am prins noaptea în zona de graniţă, scuzaţi-mă dacă vă jignesc, mă rog, puteţi spune ce vreţi, dar aţi săvârşit o infracţiune. Şi ca atare...

— Ca atare, ce? întrebă ea oprindu-se locului.

— Vă poftesc să mergeţi la pichet.

— Ce să fac??? se miră ea, holbând ochii de parcă ar fi auzit cine ştie ce năzdrăvănie şi-l privi pe caporal sfidător, peste umăr.

— Să mergeţi la pichet.

— Acuma, pe ploaia asta, la miezul nopţii? În halul în care mă aflu? Ce să fac acolo?

— Sunteţi reţinută...

— Adică vrei să spui arestată...

— Reţinută.

— Domnule, dumitale îţi arde de glumă? vorbi ea, şi, hotărâtă, trecând peste mantaua azvârlită pe paie, îl împinse brutal cu mâna pe grănicer să-şi facă loc, dar acesta îi bară din nou drumul.

— Doamnă, vă rog, nu încercaţi, că recurg la forţă...

— Păi, eu îţi spun că sunt profesoară în sat şi dumneata îmi vorbeşti de arest, domnule? ţipă ea cu glasul răguşit, înecat de plâns, umflându-şi vinele gâtului. Ce, nu ţi-e bine?

Caporalul însă nu descumpăni.

— Uite, ce este, stimată doamnă, vorbi el aspru, grav şi ochii-i fulgerară tăios. Sunt în exerciţiul funcţiunii şi, ca atare, vă rog să vă măsuraţi cuvintele!

— Dar cu ce te-am deranjat?

— Cred că m-am purtat destul de frumos cu dumneavoastră, urmă caporalul, fără să ia în seamă întrebarea femeii. Chiar mai frumos decât îmi îngăduie serviciul meu. Nu vă cunosc şi ar trebui nici să nu discut cu dumneavoastră. Datoria mi-ar impune să vă leg şi cu pistolul în spate să vă duc chiar pe sus la pichet...

— Ce vorbeşti, domnule!

— ...Dar eu mă port civilizat, vă vorbesc cu mult respect tocmai pentru că spuneţi că sunteţi ceea ce sunteţi.

— Sunt profesoară, ţi-am spus.

— Să fiţi sănătoasă. Pe toţi care-i prindem în zona de graniţă, să ştiţi, spun că sunt cutare şi cutare, că s-au rătăcit şi mai ştiu eu cum... Poveşti! Cunoaştem noi sistemul. Până la urmă se dovedeşte a ieşi cu totul altceva...

— Mă rog, nu e cazul meu.

— N-o fi, muie niţel glasul caporalul. Dar vă rog să mă înţelegeţi, îmi fac datoria aşa cum v-o faceţi şi dumneavoastră acolo la şcoală, cum trebuie să ne-o facem fiecare. Eu nu contest că aţi fi profesoară şi încă din satul ăsta, nu ştiu, nu v-am mai văzut până acuma, dar nici nu pot să iau de bune spusele dumneavoastră. Nu aveţi nici buletinul la dumneavoastră. Şi atunci, daţi-mi voie să mă îndoiesc de calitatea dumneavoastră din moment ce vă găsiţi aici, în locul acesta şi la ora aceasta...

— Vin de la Staţiunea experimentală, ţi-am spus...

— Fugind peste câmp, în direcţia graniţei, la miezul nopţii, desculţă, prin ploaie? Să fim serioşi!

— Am fost până acolo, la inginerul Dumitriţă, îl cunoşti pe

inginerul Dumitriţă? Stă la Staţiune, la castel...

— Îl ştiu, am auzit de el...

— Ei, la dumnealui am fost, dau lecţii de pian fetiţei lui, dar s-a întâmplat ceva şi a trebuit sa fug, acum e limpede?

— Pentru mine nu e limpede nimic, se arătă neînduplecat caporalul. Nu aveţi acte, sunteţi în infracţiune, aici, în zona...

— Domnule, nu auzi că mi-a rămas poşeta acolo?

— ...în zona de frontieră. Aşa că vă poftesc, ca să nu fac uz de armă, să mergeţi la pichet...

— Uf, parcă eşti un catâr! aruncă ea şi luând de jos un şomoiog de paie începu să-şi şteargă picioarele de noroi. Păcat, că după cum văd eşti un om cu carte. Pe deasupra şi frumuşel...

Caporalul se făcu că nu aude, luă tăcut mantaua, o scutură, o făcu sul şi o puse în bandulieră, sub foaia de cort ce-o purta în chip de pelerină să-l apere de ploaie. Luă şi lanterna de pe capătul bărcii şi, cu automatul în mână, arătă că e gata de drum.

— Uite ce este, zise femeia văzând hotărârea grănicerului şi începu din nou să plângă. Destul mi-e viaţa o nenorocire, nu vreau s-o mai pătez şi cu ruşinea ce-am păţit-o în noaptea asta. Dacă nu vrei să mă laşi să plec, cheamă-l te rog pe Mirescu aici, pe comandantul dumitale. El ţi-e comandant, nu?

— ...

— Mă rog, nu vrei să vorbeşti, nu vrei şi gata, urmă ea. Cheamă-l, deci, te rog, aici, îl cunosc, soţia lui mi-e colegă în învăţământ, e directoarea şcolii unde funcţionez eu. Spune-i că mă numesc profesoara Darini şi că vreau să-i vorbesc... Te rog din suflet, fă treaba asta... Eşti un om manierat, înţelege că mă găsesc într-o situaţie delicată, dumnealui mă cunoaşte... N-aş fi vrut să ştie ce mi s-a întâmplat, dar dacă asta-i situaţia şi nu e altă ieşire, mă supun şi gata...

Caporalul stătu niţel în cumpănă, gândindu-se parcă la ceva, apoi, cu un gest hotărât, duse mâna la spate şi trase din tocul de pânză pistolul de semnalizare.

— Doamne, ce vrei să faci? se sperie femeia şi în aceeaşi clipă se ghemui înapoia bărcii răsturnate. Nu, nu, te rog... înălţă ea mâinile a apărare.

— Lasă, nu vă speriaţi, nu se întâmplă nimic, o linişti grănicerul şi se duse în pragul barăcii. Nu-i pistol de care credeţi dumneavoastră...

Înălţă apoi mâna şi slobozi spre înalt trei stele roşii ca nişte puncte de foc ce fâşâiră neaşteptat în imensitatea beznei. Apoi se întoarse, băgă pistolul la loc în tocul de pânză şi rămase tăcut privind femeia ce stătea mai departe ghemuită înapoia bărcii hohotind de plâns, cu faţa îngropată în palme.

— Spune, ce vrei să faci cu mine? întrebă ea printre suspine. Te implor, vorbeşte! De ce ai tras racheta aceea, sau ce-a fost...

— Nu mi-aţi spus să-l anunţ pe comandant?

— Ba da...

— Asta am şi făcut...

— Mulţumesc, zise ea mai mult şoptit. Doamne, în ce bucluc am intrat! În ce bucluc...

După câteva minute se auzi apropiindu-se duduitul unui motor, şi o maşină, cu lumina farurilor mascată, opri înapoia barăcii. Glasuri şoptite tăiară susurul ploii.

— Dumneavoastră sunteţi, tovarăşe caporal Ştefănescu?

— Eu.

— Ce s-a întâmplat?

— O femeie, spuse caporalul moale şi arătând cu capul spre uşa barăcii. Tovarăşul locotenent e acolo?

— E încă acolo, vroia să plece, dar văzând semnalul...

— Bine, luaţi-o şi hai la pichet!

Frânt de osteneală, Alexandru se dezbrăcase şi se întinsese pe pat, în camera lui anume rezervată ajutorului de comandant de pichet. Stătea pe întuneric în liniştea odăii, cu o mână sub cap, în cealaltă cu ţigara aprinsă, fuma – avea o ascunsă stare de nervozitate – şi privind tavanul ca-ntr-un panopticum se gândea la tot ce se întâmplase cu un ceas mai înainte în noaptea aceea: plecase în controlul posturilor de pândă, sub biciuirea aspră a ploii, pe-o beznă s-o tai cu cuţitul, afundându-şi bocancii prin arătura moale ca un aluat, zărise apoi, într-o fulgerare de-o secundă, o umbră alergând peste câmp – aci cădea, aci se ridica, mergând clătinat –, intrase după ea cu niţică temere în „baraca pescarilor” şi iată, întâlnirea femeii îl răscolise într-atât de mult încât îi alungase somnul. O avusese pentru câteva clipe în braţe, îi simţea încă şi acum răsuflarea caldă în obraz, mireasma părului ud o avea încă în nări ca o prezenţă de netăgăduit a aceleia, îi mângâiase străbătut de-un fior ascuns fruntea, gâtul, umerii, cu totul involuntar, învelind-o

cu mantaua, palma îi atinsese picioarele... Până şi acum, aici în camera lui îl urmărea stăruitor privirea ochilor ei înlăcrimaţi, glasul ei, când cerând îndurare, înţelegere, când asprindu-se în acel plânset atât de firesc şi de omenesc. Din capul locului îşi dăduse seama că nu avea de-a face cu o infractoare, intuise lucrul acesta, avea experienţa graniţei, dar nu putuse proceda altfel, se comportase după cum îi dictase datoria lui de ostaş pus să păzească frontiera. Desigur, la începutul începutului, acolo, în întunecimea barăcii, văzându-i frumuseţea trupului plăpând – părea o mică sălbăticiune, căzută în capcană, speriată şi ghemuită în acel colţ –, înţelegându-i temerea şi plânsul, îşi spunea singur sieşi şi dorea din toată inima ca ea să nu fie ceea ce, de obicei, în zona de graniţă se prinde sub ameninţarea automatelor. Prea-l zdrobise farmecul ei! Erau luni, multe luni încheiate de când nu mai fusese atât de aproape de o femeie şi iată, se întâmplase acum un ceas s-o aibă în braţe pe aceasta, desigur în împrejurări cu totul neprevăzute; greu, foarte greu îşi frânsese pornirea bărbătească, ar fi vrut să-i atingă măcar ca o undă buzele acelea învineţite de frig şi de spaimă, să uite unde se află şi care-i datoria lui, să stea cu ea, acceptându-i dragostea, întreaga noapte în baraca singuratică, în tăcerea şi pustiul ei să asculte ploaia şi vântul umed al toamnei, să se ştie, ah, fie măcar pentru un ceas, cu ea, departe de lume şi de tot ce-l înconjoară!

Dar realitatea alunga orice vis, orice dorinţă...

Viaţă, viaţă ostăşească, numai cine te ştie, cine te-a trăit, te înţelege!...

Tot timpul în maşină, către pichet, tăcuse, o privise atât cât o putea privi într-ascuns, ea stătea cu capul plecat pe genunchi şi-şi urma plânsul, parcă era dusă de pe lume, nu vroia să mai ştie de nimeni şi de nimic, n-avea ce face, se lăsase în voia sorţii, crezând în omenia oamenilor, sperând că va găsi înţelegerea lor – „bine ar fi dacă ar fi Mirescu acolo” –, trecuse prin multe în viaţă, se mai adăuga lanţului greu al suferinţelor încă o verigă, o va primi, va zăngăni şi ea în şirul celorlalte, aşa poate i-a fost hărăzit ei în viaţă...

Ajunşi la pichet, Alexandru o poftise în cancelaria comandantului. Văzând-o, Mirescu rămăsese stupefiat, îi ieşise repede în întâmpinare, prinzându-i cu un gest prietenesc amândouă mâinile într-ale sale, total încurcat şi în acelaşi timp

jenat de împrejurare.

— Domnişoara Darini, dumneata? se mirase el şi din ochi căutase repede un scaun să-i dea să se aşeze.

Dar Alexandru îi înţelesese intenţia cu o secundă mai devreme („uite dom'le, într-adevăr, e o cunoştinţă a comandantului, halal prindere am mai făcut şi eu!”), se dusese şi venise din camera alăturată cu un scaun, i-l oferise cu exagerată amabilitate, scuturând de pe tapiseria lui nişte fire imaginare de praf („trebuie să fac orice, să-i anulez impresia proastă ce poate şi-a făcut-o despre mine, e o femeie frumoasă, aici în lumina asta o văd foarte bine, îmi place...”), ea se aşezase tot tăcută şi-l privise o clipă pe caporal, parcă mulţumindu-i din ochi. Sau numai i se păruse lui? „E destul de inteligentă, trebuie să înţeleagă că sunt militar, mă aflam în misiune, mi-am făcut doar datoria şi nimic mai mult!”

Niţel fâstâcit, Alexandru rămăsese în picioare alături de biroul lui Mirescu, cu pelerina de ploaie pe umeri şi cu automatul în mână. Stătea acolo, trebuia să stea, nu putea pleca până ce nu-i permitea acest lucru comandantul („aş sta în picioare, lângă ea, şi-un veac, numai să-i simt parfumul părului!”), stătea şi trăgea cu coada ochiului spre prizoniera lui, da, avea o figură interesantă, cam slăbuţă ea, firavă, parcă ar fi fost o şcolăriţă...

— Ştefănescule, întrebă Mirescu, şi caporalul tresări ca ars, dumneata ai adus-o pe domnişoara Darini?

— Eu, tovarăşe locotenent!

— Dânsa e profesoară în sat...

— Da, mi-a spus, însă... ştiţi...

Ea aruncase spre Alexandru o nouă privire, ochii ei parcă spuneau: „Ei, mă vezi cine sunt?” –, îl măsurase apoi fugar de sus până jos, era înalt băiatul, acum îl vedea bine în lumina încăperii, avea o statură atletică, cu faţa bronzată de soare şi vânturile câmpiei, nu-i scăpaseră privirii nici mâinile lui bine îngrijite ce ţineau automatul şi boneta, nici obrazul bine bărbierit, ca şi hainele călcate şi ajustate pe corpu-i robust, nici ochii aceia, un amestec de verde şi căprui, neastâmpăraţi, ce chemau parcă ştrengăreşte la dragoste, acum însă niţel trişti şi obosiţi...

— Ce s-a întâmplat, domnişoară Darini? reluase Mirescu pe acelaşi ton plin de curtoazie şi amabilitate, trecând înapoia biroului său. Vă rog să mă credeţi că sunt total surprins! Pe

cuvânt de onoare! Mai ales când vă văd în ce situaţie sunteţi...

— Da, sunt într-o situaţie penibilă, îşi privise ea rochia udă şi noroită, picioarele desculţe, dar...

— E cumva la mijloc vreo neînţelegere? aruncă el o privire când femeii, când caporalului. Ştiţi, în zelul lor deosebit, se mai întâmplă ca militarii noştri...

— Nu, nu e nicio neînţelegere, vorbise ea moale, îndreptându-şi părul ud de pe frunte. Dumnealui, înţeleg – lua parcă apărarea caporalului – şi-a făcut datoria. Cam neînduplecat şi obtuz în hotărârile sale, dar... mă rog, ce-a fost, a fost. M-a condus la dumneata şi asta e bine, e mai de preferat decât poate să mă fi ţinut acolo toată noaptea...

— Nu ştiu exact care-i situaţia, vreau totuşi să înţeleg...

— Prefer să mă destăinui numai dumitale, ceruse profesoara şi-l privise cu un fel de scuză pe Alexandru, cu alte cuvinte considera prezenţa lui inoportună. E o chestiune delicată, personală, chiar strict personală şi aş vrea s-o ştii numai dumneata. Bineînţeles, că de la dumneata va afla Silvia, asta în mod sigur, îi vei spune când vei ajunge acasă. Dar nu mă sfiesc de dumneata, cu atât mai mult de ea. Ce să fac? Dac-am ajuns aicea...

— Să ştiţi că pot fi discret, zâmbi semnificativ Mirescu. De altfel şi datoria profesională mi-o cere...

— Mă rog, ar fi preferabil...

— Atunci, Ştefănescule, se adresase ofiţerul caporalului, dumneata eşti liber. Văd despre ce-i vorba şi am s-o conduc eu pe dânsa acasă. Vă duc tot cu maşina, domnişoară Darini. Vă rog să ne scuzaţi pentru acest incident total nedorit, dar...

Alexandru ieşise, trecuse pe culoarele pichetului puternic luminate, călcând pe podele cu pasul lui apăsat, sigur se vedea că-i nemulţumit de ceva – i se răpise posibilitatea de a mai sta în preajma femeii –, s-a dus direct în camera lui şi a început să se dezbrace.

— Tovarăşe caporal, stau de-un ceas cu friptura aia pe cuptor, băgase Iliuţă, bucătarul, capul pe uşă. Veniţi acolo sau o aduc încoace?

— Nu mănânc, Iliuţă, nu mi-e foame...

— Cum doriţi.

N-avea somn, simţea nevoia să facă ceva, să-şi treacă vremea cu ceva, s-a apucat şi şi-a curăţat hainele de noroi,

bocancii, apoi a făcut automatul să sclipească de parcă atunci ar fi ieşit din fabrică, curăţa la el, dar cu urechea era tot pe coridor, să audă când pleacă profesoara, poate avea s-o mai zărească întâmplător. A stins lumina şi, când să-şi aprindă o ţigară, a auzit motorul maşinii duduind în curte, a sărit îndată la fereastră şi prin întuneric l-a zărit pe Mitrică, şoferul, stând în ploaie, reglând ştergătoarele la parbriz, apoi a apărut şi locotenentul ţinând-o de braţ pe profesoară şi luminându-i cărarea cu lanterna – îi pusese pe umeri mantaua lui –, s-au urcat şi într-o clipă maşina a ieşit pe poartă, pierind în noapte pe drumul ce tăia în două câmpul către sat.

Alexandru a mai stat o clipă la geam privind noaptea, apoi şi-a aprins o ţigară şi s-a trântit pe pat. Încercase să doarmă, nu putea însă închide ochii, somnul îl ocolea, îl chinuia, nu-şi putea da seama ce se petrece cu el. A stins ţigara în scrumieră, apoi a aprins alta, a sfârşit-o şi pe aceea şi a căutat din nou pachetul pe noptieră... Afară ploaia de toamnă continua să cadă în cascade repezi, răpăia pe acoperişul de tablă al pichetului, zumzuiau continuu burlanele, pe lângă zid se auzeau paşii santinelei cum jucau pe loc sau veneau şi se depărtau, militarul dădea ocol clădirii, stătea când şi când locului scrutând bezna spre sat sau către hotar. Nu după multă vreme venise şi maşina, era trasă sub şopronul ce ţinea loc de garaj, se auzea cum Mitrică – şi el parcă fără somn – ambala mereu motorul, dar după un timp îl opri şi linişte se aşternu din nou în pustietatea câmpului, strivit de ploaie sub bezna nopţii. Un câine începu să latre departe de sat, mai schelălăi un altul tot într-a-colo, iar din cuşca lui, Prinţ le răspunse prin câteva mârâituri scurte, înfundate, zornăindu-şi lanţul, după care se culcă şi el.

După o vreme, paşii cuiva răsunară pe prundişul aleii ce venea dinspre şopron. Acela călca alene, mai mult îşi târşâia picioarele după el. Se opri.

— Care eşti, mă, suflete de santinelă?

— Eu, Tandin, se auzi un glas şoptit.

— Dă-mi, artistule, şi mie o ţigară.

— N-am, zău n-am...

— Cum n-ai, mă?

— Zău, să moară mama dacă te minţ, tu nu ştii că eu nu fumez? Vezi la tovarăşu’ caporal ilev, mi se pare că nu doarme, uite iese fumu’ pe geam ca la tren...

Din tot pichetul, singurul Tandin, şi el din Bucureşti ca şi Alexandru, ba încă din acelaşi cartier, îi spunea acestuia „caporal ilev”, pentru faptul că, ştiindu-l înainte de încorporare student, el considera toţi studenţii ce-şi fac armata „ilevi teterişti”.

Paşii se opriră sub geamul lui Alexandru. Caporalul care nu dormea şi auzise discuţia se ridică din pat şi veni la fereastră. Chiar simţea nevoia să schimbe două vorbe cu cineva.

— Ce-i, Mitrică?

— Îmi arde buza de-o ţigară, tovarăşu’ caporal...

— De care fumezi?

— De care-o fi, daţi-o dracului cu marca ei, ştiţi că şoferu’ n-alege...

Alexandru se întoarse, luă de pe masă pachetul de ţigări şi i-l întinse peste pervaz.

— Ia de aicea, măi, îl îndemnă caporalul.

— Mulţumesc, să trăiţi!

— Mai ia, nu-l slăbi Alexandru. Ia doua, trei, ia mai multe să ai, mai e până dimineaţă şi dacă rămâi pe jantă...

— Asta aşa e. Cât o fi ceasul?

— Cam unu şi jumătate. Ai dus-o pe profesoară acasă?

— Am dus-o. Şi pe tovarăşu’ locotenent...

— Unde stă, Mitrică?

— Cine, profesoara?

— Ea.

— În marginea satului, drumul spre vii, e o vilă frumoasă, cu gard de cărămidă roşie, nu se poate să n-o ştiţi, zise şoferul frământând ţigara între degete, în timp ce pe celelalte trei le băgase în căptuşeala bonetei. O casă cu grădină în faţă...

— Şi cu un tei mare în spate? căutase a se lămuri caporalul.

— Aia. Să trăiţi, daţi-mi şi-un foc...

Alexandru îi întinse chibriturile. Mitrică scăpără şi aprinse. Pentru o clipă flacăra îi lumină chipul măsliniu, mustăcioara lui trasă parcă din peniţă, nasul niţel obraznic. Avea un ochi olecuţă saşiu, băieţii din pichet îi spuneau că din pricina asta, la conducere el vede şi drumul înainte, dar şi cine-l depăşeşte pe stânga şi el râdea o dată cu ei, nu se supăra, că şi el îi lua peste picior, îi zeflemisea în fel şi chip, era băiat bun, de treabă, descurcăreţ în orice problemă şi „umblat prin lume” cum îi plăcea lui să spună, cu toate că nu cunoştea decât drumurile din

jurul Craiovei unde se născuse.

— Mişto femeie, tovarăşe caporal, reluă Mitrică vorba trăgând cu poftă din ţigară şi scuipând într-o parte firişoarele de tutun ce i se lipiseră pe buze. Ştiţi că eu cum am văzut-o am şi cunoscut-o?

— Când, măi? se arătă interesat Alexandru.

— Atunci la baracă, cum a venit lângă maşină şi aţi ordonat să se urce sus, eu, gata, mi-am şi adus aminte de unde o ştiu...

— De unde o ştii?

— Am văzut-o de multe ori la şcoală, împreună cu nevasta lu' tovarăşu' locotenent. Apoi şi la dumnealui acasă. Da' n-am vrut să vă spun, am crezut c-o cunoaşteţi...

— Nu, n-am cunoscut-o, mărturisi sincer Alexandru, acuma am văzut-o pentru prima dată...

— Ce dracului căuta în baraca aia?

— Nu ştiu.

— Spunea pe drum, în maşină lu' tovarăşu' locotenent de dumneavoastră, zice „drăguţ băiat caporalul dumitale de la pichet, atent, manierat”, cică i-aţi dat mantaua să nu răcească, v-aţi purtat cumsecade cu ea, cu alte cuvinte după cum m-am prins eu, clipi şiret din ochi Mitrică, aţi ştiut, vorba aceea, să păstraţi „distanţa legală” acolo când eraţi numai cu ea în baracă, ce mai, altul, un civil oarecare după închipuirea ei i-ar fi cerut în doi timpi şi trei mişcări să-i arate tivul fustei, nu ştie că noi grănicerii suntem băieţi delicaţi. Îmi mai daţi chibritele alea? ceru el respectuos. Nu-ş' ce dracu are tutunul ăsta, parcă s-a umezit...

Alexandru îi întinse din nou chibriturile, Mitrică scăpără, trase tot cu sete câteva fumuri, scuipă într-o parte şi înapoie cutia.

— Să trăiţi şi mulţumesc...

— Şi ce mai zicea, mai Mitrică, stărui caporalul. Hai că văd că eşti băiat deştept, ai prins ceva cu urechea...

— Păi îs de la Craiova, tovarăşu' caporal, zâmbi el cu înţeles, m-a făcut mama deştept, dintr-o ochire cumpăr omu'...

— Ei?

— Ce mai zicea ea? întrebă el slobozind fumul pe nări şi pe gură. Păi nu mai zicea nimica. Tovarăşu' locotenent vă tot lăuda, c-o fi una, c-o fi alta...

— Ei, las-o mai moale, nu plimba ursul! se arătă neîncrezător Alexandru. Acuma ai început să prăjeşti gogoşi...

— Eu, tovarăşu' caporal? se apără Mitrică şi scuipă iar într-o parte. Ce interes am să vă mint? Ce, mi-e soră, vreau s-o mărit sau oi fi cumva vreun socru mare? Spun adevărat...

— Şi zii, aşa cu tovarăşul locotenent, îl întărâtă la vorbă Alexandru. Zici c-a început să mă laude...

— Da, i-a spus că sunteţi student, că sunteţi din Bucureşti, că sunteţi ajutorul dumnealui, că aveţi o „doxă" a-ntâia, tobă de carte nu alta! Eh, chestii din astea, ce să vorbească şi dânsul cu ea?

Mitrică tăcu, mai trase vreo două fumuri, apoi aruncă ţigara, o strivi sub talpa bocancului, privi în sus noaptea şi se trase mai mult sub streaşină, să nu-l ude aşa rău ploaia. Burlanele cântau continuu, parcă se lăsase şi o ceaţă peste câmp, o ceaţă neagră ce se ridica din pământul dospit de apă, nu se zărea în depărtare satul, se ghiceau numai casele într-acolo, ascunse în beznă ca-ntr-o năframă neagră.

— Te duci la culcare... îi spuse Alexandru şi-şi luă coatele de pe pervazul ferestrei, semn că şi el vrea să se odihnească.

— Ce culcare? Nu-mi arde de nicio culcare, tovarăşu' caporal, vorbi Mitrică total contrariat. Am treabă cu motoru' ăla, nu-ş' ce are relanti-ul, merge ce merge şi apoi e gata să-şi dea duhu'. Vreau să-l reglez, că mă lasă mască tocmai când mi-e lumea mai dragă!

— Acuma, noaptea, vrei să faci treaba asta?

— Păi dară când? Dacă devine chestiunea şi trebuie să plec peste un ceas în zonă? Cum *parexamplu*, uite, fu problema cu dumneavoastră la baracă, de venii să iau cocoana. Atunci ce mă fac?

— De ce nu l-ai reglat aseară sau ieri după-masă?

— L-am ameţit eu, da tot nu ţine. Ei, am plecat, să trăiţi, noapte bună şi vă foarte mulţumesc pentru ţigări!

— Noapte bună, Mitrică...

Alexandru mai auzi un timp paşii şoferului pe prundişul din curte – parcă-l mătura, sau îl aduna grămăjoare, aşa îşi târa alene picioarele după el! – auzi apoi mersul uşor al motorului. Mitrică începu după aceea să vorbească adresându-se cuiva, pesemne veneau grănicerii din patrulare şi se gândi că dimineaţă, când are să se scoale are să-i dea o mână de ajutor să pună maşina la punct. Cunoştea niţel mecanica auto, lucrase aproape doi ani ca ajutor de şofer pe basculanta pe care era

angajat taică-său; în timp ce urma la seral, căra balast la o întreprindere de construcţii în Bucureşti, luase carnet, conducea din când în când şi el maşina, dar punea şi mâna pe lopată când era nevoie şi trebuia să încarce degrabă, ca să facă la timp transporturile cerute de normatori. După ce-a terminat seralul la liceul din Tei, a dat examen la Facultatea de teatru – îi băgase în cap un regizor de la Casa de cultură că ara talent –, dar căzuse la examen şi atunci a urmat Şcoala tehnică de chimie şi a devenit operator la uzina de anvelope „Danubiana” din marginea Bucureştiului. Stătea opt ore în căldura aceea a cuptoarelor, în fumul greu de cauciuc, manevra pârghiile cu siguranţa unui pilot de avion şi-i plăcea cum ies anvelopele calde din forme ca nişte colaci negri din cuptorul brutarului. A fost un timp îndrăgostit de-o fată din cartier, fata unui factor poştal, aceea a dat examen la Facultatea de chimie, ambiţios din fire a dat şi el, a reuşit şi a terminat cu anvelopele, dar în timpul anului doi a făcut figuraţie la un film, din vechea lui pasiune pentru teatru, apoi un regizor secund, văzându-l „băiat drăguţ şi cu aptitudini” l-a distribuit pentru o singură replică într-un alt film unde-o făcea pe vânzătorul la o staţie de benzină. („Ai dom’le benzină de 98?” îl întreba un dendi bătrân, cu papion, dintr-un Fiat 1300. „N-am, treceţi după-amiază!” răspundea Alexandru), şi uite aşa, după filmul ăsta – a fost şi s-a văzut la toate cinematografele din Capitală pe unde a rulat, – l-a prins iar patima teatrului, aşa că vara şi-a scos actele de la Chimie, a dat din nou examen la Teatru, a luat probele practice, dar a căzut din nou la scris şi peste o lună a fost încorporat.

— Vreau, spusese la Centrul militar să fiu dat undeva departe de zgomotele oraşelor, undeva, într-o cazarmă pe la ţară, să stau noaptea de santinelă şi să aud răsuflarea pământului, atâta linişte să fie în jurul meu...

— Îţi place la grăniceri?

— Îmi place! Grăniceria-i armă frumoasă, de prestigiu...

Îi rugase pe părinţi să nu spună nici unui coleg sau colege de facultate unde face armata, îl durea eşecul lui pentru a doua oară cu teatrul, mai ales că susţinuse faţă de toţi că are o vocaţie deosebită pentru meseria asta, vroia să stea departe de toţi în tot timpul stagiului militar, mai ales nu vroia să mai audă niciun cuvânt despre două fete cu care fusese în relaţii de dragoste, dar care, fluşturatice din fire, îl abandonaseră pentru

„persoane mai cu viitor”... Inteligent, dezgheţat, ascultător a prins repede secretele grăniceriei, a urmat un curs special şi a ajuns ajutor al comandantului de pichet, venind aci numai de două luni, de undeva de la frontiera de apă a ţării. S-a acomodat repede cu viaţa noului pichet, încă din prima zi s-a impus prin ţinuta lui ordonată, prin disciplina cu care executa ordinele comandantului, disciplină ce-o cerea în aceeaşi măsură şi tovarăşilor săi în raporturile cu el, prin prietenia ce-o arăta tuturor, ca şi prin respectul ce-l datora nu numai locotenentului Mirescu, ci şi ultimului soldat din mica aşezare grănicerească...

— Suntem cu toţii aici o familie, spusese el la o primă adunare a militarilor din pichet. Dacă nu ne stimăm şi nu ne respectăm, dacă nu ne ajutăm şi nu ne înţelegem unul altuia greutăţile, necazurile, ca şi bucuriile şi succesele, colectivul acesta nu se poate numi unit...

Alexandru mai ascultă un timp glasul motorului de afară, ascultă şi cântecul ploii în burlane, se făcuse destul de târziu, poate că era aproape ora trei spre dimineaţă, se ridică într-un cot, luă ceasul de mână de pe noptieră, dar nu putu zări în întuneric cifrele cadranului, precis era aproape trei, aşa că hotărî să se culce. Poate că profesoara la ora asta doarme, gândi el, a trecut biata de ea prin mari spaime, în parte pricinuite de el, dar îi părea bine c-o întâlnise şi spera s-o mai vadă, dorea din inimă să-şi ceară scuze, el, personal, în mod deosebit, poate că fusese prea aspru în comportarea lui, poate o supărase cu ceva...

Tot gândindu-se la ea, aprinse o nouă ţigară. În rotocoalele fiecărui fum i se părea că răsare chipul ei. Surâdea, parcă-i zâmbea cu ochii şi ochii parcă-i spuneau:

— Te-am iertat, domnule, nu-ţi mai face griji...

Nu ştia atunci că peste puţină vreme visul avea să devină realitate. Altfel s-ar fi culcat liniştit şi, a doua zi dimineaţa, în scrumieră, n-ar mai fi numărat douăzeci şi trei resturi de ţigări şi aproape tot atâtea chibrite arse...

2

Înainte de a intra, Alexandru se opri pentru o clipă în faţa porţii scunde din lemn de stejar deasupra căreia, pe doi stâlpi din acelaşi lemn, sculptaţi în stil popular, se înălţa protector un acoperiş din ţiglă neagră în două ape. Pe stâlpul din dreapta, o mică plăcuţă de alamă, cu un nume, gravat în negru, îi atrase atenţia: „Profesoara Dorina Darini”. Sub această plăcuţă un mic buton alb, montat într-o carcasă de ebonită roşie, indica soneria. Vru să apese butonul soneriei, dar privi mai întâi peste gardul de piatră şi cărămidă acoperit până sus cu iederă, dorind să se încredinţeze cu o clipă mai devreme dacă e cineva acasă sau nu. Dincolo de gard, în mijlocul unei grădini în care predominau roşul şi galbenul trandafirilor ca şi tufele albe şi bogate ale daliilor, la umbra teiului abia înflorit, se înălţa o mică vilă destul de cochetă, asemănătoare unei cabane de munte, cu acoperişul, tot din ţiglă neagră ca al porţii, cu streaşinile foarte late vopsite în alb şi cu zidurile galbene lucrate în calcio-vecchio. Obloanele verzi ale celor două ferestre dinspre grădină erau date de perete, iar la geamurile deschise, perdelele de mătase azurie vălureau uşor ca unda unei ape. Evident, casa era de-o construcţie aparte faţă de restul clădirilor din micul sat de frontieră.

Din toamnă, de când o cunoscuse pe profesoară, până acuma, la sfârşitul primăverii, Alexandru trecuse de multe ori pe această uliţă, dar niciodată nu se apropiase măcar la un pas de casă, nicicum să se oprească, s-o admire sau să îndrăznească a-i trece pragul porţii.

Astăzi făcea pentru prima dată acest lucru. Aşa că emoţionat apăsă clanţa mare din fier forjat şi, văzând că poarta e deschisă, trecu pragul fără a-şi mai anunţa prezenţa prin butonul soneriei. O alee nu prea lată, pietruită, ducea printre tufele de trandafiri către treptele de marmură ale unei verande sub ale cărei bolţi frumos ornamentate în ciubucării din ipsos alb se vedeau agăţate în lănţişoare aurii glastre smălţuite, diferit colorate, cu flori. În dreapta şi în stânga acestei alei centrale, altele se desfăşurau simetric printre tufele de dalii, „regina nopţii”, petunii şi garoafe, alei al căror pietriş roşu, alb şi galben forma un mozaic de-un colorit şi farmec deosebit. Mici statuete, înfăţişând piticii lui Barbă-cot, răsăreau vesele dintre merişorii

ce mărgineau ca un mic gard viu aleile.

Deodată el se opri locului. Dincolo de perdele se desluşeau limpede acordurile unei melodii cântate la pian. Interesat, rămase câteva clipe în aşteptare, ascultând şi încercând s-o descifreze. „Parcă ar fi primele frazări ale „Nocturnei” lui Chopin, îşi zise. Sau ceva din Schumann... Nu, nu e din Schumann”... Dar, după un minut, melodia parcă se frânse, una din perdele se dădu la o parte şi în rama ferestrei apăru tânăra profesoară.

— Hai, te rog intră, de ce te-ai oprit locului? zise ea şi-i făcu un semn de apropiere cu mâna. Vin numaidecât să-ţi deschid în faţă, la verandă. Poarta era descuiată?

— Da...

Alexandru urcă treptele de marmură ale verandei, ca ameţit şi, peste o clipă, uşa în mijlocul căreia licărea un vizor ca un ochi magic se deschise. În faţa lui, într-o rochie de mătase galbenă, cu braţele întinse şi surâzătoare, se afla Dorina.

— Bine ai venit, domnule, te aşteptam, zise veselă. N-ai puşcă? glumi ea şi-i privi mâinile. Zău, de câte ori mi te închipui, te văd numai cu puşcă, aşa cum te-am văzut prima dată în noaptea aceea în baracă...

— Nu vreţi să uitaţi de loc...

— De ce să uit? se miră ea. Lasă c-a fost frumos. Dacă nu era noaptea aceea, poate azi nu ne cunoşteam.

— Adevărat...

El îi luă mâna şi i-o sărută uşor şi tandru, după care rămase locului neştiind ce să facă.

— Hai, intră, ce-ai rămas aşa? îl îndemnă ea. Pari emoţionat...

— Trebuie să recunosc că sunt, mărturisi el sincer. Dar puţin... foarte puţin...

— De ce?

— Vedeţi, dumneavoastră, cum să spun, nu ne cunoaştem de mult, abia ne-am întâlnit de câteva ori şi acum e pentru prima oară când vin aici. De câte ori n-am vrut să ghicesc cum arată acest cuib frumos al unei femei frumoase...

— Ei, hai şi lasă complimentele, zâmbi ea. Eşti foarte drăguţ, dar exagerezi. Te rog, intră.

— Complimentele exprimă un gând sincer, adevărat...

— Mă rog, nu te contrazic, nu vreau să te contrazic. Poftim, mergi înainte, am să te conduc. Dar, ştii ce? O clipă, te rog!

Alexandru se opri locului şi o privi nedumerit. Ea îl prinse de mână şi i se uită drept în ochi, cu o stăruinţă şi o intensitate ce-l făcură să se piardă cu firea şi să se fâstâcească de-a binelea.

— Uite ce vreau să-ţi spun, zise ea aruncându-şi cu un gest reflex spre spate părul lung, negru ce-i cădea pe ochi. Pentru că ai venit astăzi prima dată în casa mea, fiind – te asigur – primul bărbat căruia i-am acceptat acest lucru din considerentele pe care le ştii, te rog ca din clipa asta să nu-mi mai spui „dumneavoastră” sau „dumneata”. Am înţeles că între noi trebuie să fie mai mult decât o simplă prietenie, aşa este?

— Da.

— Concluzia e deci clară. De acord, Alex? Eu aşa am să-ţi spun, aşa m-am gândit să-ţi spun, îţi place, nu?

În loc de răspuns, el se aplecă şi-i sărută din nou mâna, o mână fină, albă, cu degete subţiri şi lungi, cu unghii roşii, ojate. Un val de căldură îi năpădise fruntea, obrajii i se împurpuraseră, buzele îi erau fierbinţi. Ei nu-i scăpă această schimbare şi, cu acelaşi surâs în colţul buzelor, îl prinse de braţ.

— Sunt fericit, zise el, privind-o peste umăr. Ce pot să spun mai mult decât că sunt fericit?

— Poftim, intră.

Alexandru, cu boneta în mâna, intră în vestibul, iar de acolo într-un mic salon-sufragerie, în care se găsea o masă lungă, acoperită cu cristal, aşezată la mijloc şi înconjurată de scaune din lemn negru, tapisate în roşu. Deasupra mesei spânzura o frumoasă lustră din fier forjat, cu şase globuri din sticlă mată în formă de flacără. O vitrină din lemn negru, lustruit, aşezată lângă peretele opus, etala prin geamurile-i sclipitoare câteva servicii de cristal şi unele bibelouri scumpe.

— Poftim, aici, în camera asta…

Călca pe covoare uşor, reţinut, cu un fel de teamă să nu lase pe ele urmele de praf ale bocancilor ostăşeşti. Trecu pragul unei uşi la stânga şi se pomeni chiar în odaia ale cărei ferestre dădeau spre grădină şi din care ascultase involuntar acele acorduri ale pianului. Aci se afla un mic birou din lemn, tot negru, lustruit, acoperit cu cristal pe al cărui colţ se odihnea o frumoasă lampă cu abajurul din porţelan colorat, iar lângă peretele din stânga se vedea o bibliotecă în aceeaşi culoare ca biroul, pe ale cărei rafturi se înşiruiau o mulţime de cărţi, legate în dermatin albastru, cu numele titlurilor şi ale autorilor scrise cu

auriu. În colţul dinspre fereastră era aşezat pianul, pe a cărui claviatură de fildeş era aruncată o ştimă, alăturea de un creion şi o gumă. Pe ştimă erau înşiruite câteva note, însemnări fugare, cu ştersături şi reluări frecvente.

— Ce făceai, compuneai o melodie? întrebă Alexandru şi vru să ia ştima s-o citească, dar ea i-o smulse repede din mâna şi o ascunse la spate.

— Nu ţi se pare că eşti prea curios? întrebă, şi-l privi mustrător pe sub sprâncene.

— De ce nu vrei să mi-o arăţi?

— Ce să-ţi arăt?

— Compoziţia...

— Nu-i nicio compoziţie, răspunse ea tăios, categoric. Uite, mă jucam cu notele... Tot aşteptându-te, ca să nu mă plictisesc, am început să mângâi clapele pianului şi...

— ...ai compus o melodie, completă el.

— Tu nu înţelegi că nu-i vorba de nicio compoziţie? zise ea şi, ca să-i dovedească acest lucru, făcu hârtia mototol şi o aruncă pe fereastră, în grădină. Uite, poftim, ce-am făcut cu „compoziţia”! Nu am talent, nu mi-a trecut niciodată prin cap că pot să compun o melodie...

— Dar îţi place muzica... Cânţi la pian...

— Asta-i altceva. Ţi-am spus că am făcut balet. Şi orice balerină consideră cunoaşterea muzicii ca o parte integrantă a propriului ei talent de dansatoare...

— Bine, asta-i foarte adevărat, dar tot atât de adevărat e şi faptul că ai compus câteva melodii reuşite, nişte lieduri mi se pare, pe care nu îndrăzneşti să le cânţi decât într-un cerc foarte intim...

— Greşeşti profund: nu am un asemenea cerc intim, replică ea cu atâta certitudine, încât Alexandru rămase puţin derutat. Nici nu-i adevărat că am compus vreo melodie. Minţi sau ai fost minţit...

— Am fost minţit de locotenentul Mirescu? întrebă el total contrariat. Nu ştiu, dar comandantul meu e un om sincer, aşa îmi face impresia...

— A, el ţi-a spus? se miră ea şi se înveseli pe dată. O, dragul meu, dar cele ce i-am cântat lui şi Silviei nu-s compoziţii, ci numai nişte uşoare schiţe muzicale de balet, nişte încercări, mai bine zis nişte frazări muzicale, aşa cum mi-am conceput eu

unele dansuri. Vai de mine, iată-mă şi compozitoare! adăugă ea şi izbucni în râs, dându-şi, cu acelaşi cunoscut gest reflex al capului, părul pe spate. Nu, băiatule, destul că sunt o balerină ratată, nu vreau să ajung şi-o compozitoare la fel. Am avut o durere în viaţă nu vreau s-o mai am şi pe a doua... Hai, treci, te rog, în dormitor, vom sta aci puţin înainte de a pleca la plimbare. Eu am să mă duc să fac câte o cafea. Bine?

— Da.

— Doreşti şi o dulceaţă? Sau o îngheţată? M-am pregătit, am făcut câteva porţii la frigider...

— Când e gata cafeaua, atunci aduci totul.

— Foarte bine, zise ea. Acum te rog să mă ierţi că te las câteva clipe singur. Mă duc la bucătărie. Uite, stai aici în fotoliu, ai pe măsuţă revista „Magazinul”, mi-a adus-o poşta azi dimineaţă, mai ai acolo revista „Cinema”... Un album...

— Bine, lasă, mă descurc eu, găsesc cu ce să-mi trec vremea...

— Îmi pare bine că eşti drăguţ!

Zicând acestea, dispăru în salonul-sufragerie şi de acolo pe o uşă discretă în bucătărie.

Rămas singur, Alexandru se aşeză într-unul din cele două fotolii tapisate în pluş roşu, între ele aflându-se o măsuţă rotundă pe care se găseau cele două reviste. Le răsfoi fugar, apoi, negăsind ceva care să-l intereseze în mod deosebit, le lăsă şi cercetă din priviri camera-dormitor la fel de elegant mobilată ca şi celelalte prin care trecuse. Totul în jur arăta mult bun gust, dar şi o accentuată sobrietate: divanul-studio tapisat la fel ca şi fotoliile în pluş roşu, un şifonier lăcuit în negru, cu uşile sclipind ca oglinda, un dulăpior discotecă, în rafturile căruia se vedeau un magnetofon şi un picup, un televizor „Grigorescu”, pe care se afla o mică vază de cristal cu flori de câmp proaspăt culese... Lustra cu cele cinci abajururi în culoare portocalie, ca şi veioza minusculă de pe divanul studio, completau discret acest decor intim în care, pesemne, Dorina îşi petrecea majoritatea timpului.

După întâmplarea din toamnă când Dorina fusese dusă în noaptea aceea la pichet în împrejurările cunoscute, Alexandru făcuse tot ce-i stătuse în putinţă s-o întâlnească, să-i vorbească, dar strădania lui se dovedise a fi zadarnică. Nu-i apărea de loc în cale şi pace! Prilejul se ivise pe la începutul lui martie, într-o împrejurare neaşteptată pentru el. Grănicerii, împreună cu

tinerii din comună, organizaseră la Căminul cultural un mic „festival al cântecului şi dansului”, la care Alexandru îşi dăduse concursul, interpretând câteva melodii de muzică uşoară. Cu glasul său cucerise, de la prima apariţie pe scenă, publicul, care prin aplauze prelungite îl chemase de câteva ori la rampă. Printre profesoarele aşezate mai toate în rândul întâi, Alexandru o remarcase pe Dorina şi atât îl răscolise din nou frumuseţea ei, încât era evidentă preocuparea lui ca textul oricărui cântec să i-l adreseze direct, fără rezerve, copleşind-o şi aproape intimidând-o cu îndrăzneala lui.

— Uite, ăsta m-a dus la pichet în noaptea aceea, s-a aplecat ea la urechea Silviei, arătându-l printr-un gest discret pe Alexandru. Am impresia că-mi face curte. Se uită mereu la mine, observi?

— E din Bucureşti, student, mi se pare la Chimie.

— Ştiu, mi-a spus soţul tău.

— E drăguţ, nu?

— Mai mult decât drăguţ... Are o anumită eleganţă în comportare, în gesturi, în îmbrăcăminte...

După spectacol urmase dans. În vălmăşagul sălii Alexandru văzuse mai toate profesoarele, dar pe Dorina n-o putuse afla nicăieri. Plecase. Intrigat, plecase şi el după puţin timp, împreună cu tovarăşii săi spre pichetul de frontieră, trist, abătut, stăpânit de o nemulţumire aproape nedefinită, ce-i întunecase entuziasmul şi exuberanţa de la început. Nu reuşise să-i vorbească profesoarei, s-o întrebe dacă mai e cumva supărată pe el, să-i mărturisească sentimentele ce-l copleşeau încă din noaptea întâlnirii în „baraca pescarilor”, să-i explice gestul atât de firesc pentru el, dar poate nu în totalitate pe placul ei: ceea ce cântase îi închinase în mod sincer frumuseţii ei, farmecului ei... „Nu, e lucru cert, a plecat în mod ostentativ, socotise el. Nu vrea să-mi dea prilejul să-i vorbesc. Nu-i trece supărarea cu una, cu două. Poate chiar mă urăşte...”

Îi trimisese, totuşi, ulterior câteva scrisori, dar la niciuna nu primise răspuns. „Oare să mă fi condamnat într-atât pentru cele întâmplate, încât nici măcar să nu-mi trimită câteva rânduri în care să-şi arate cel puţin indignarea pentru obrăznicia insistenţelor mele? se întreba el. Sau poate că e bolnavă, stă acasă, n-a mai dat pe la şcoală şi scrisorile mele zac în sertarul secretarei. Nu cumva o fi plecat pentru câtva timp din comună?”

Dar, tocmai când era mai abătut pentru insuccesul său, iată că într-o zi la amiază s-a întâmplat minunea! A văzut-o pe profesoară pe scările şcolii în mijlocul copiilor, vorbindu-le ceva, ceva vesel, deoarece ei zburdau gălăgioşi în jurul ei. Era cam la două săptămâni după serbare. Fusese trimis de către locotenentul Mirescu să rezolve nişte probleme la brutăria din sat, în legătură cu pâinea pentru pichet. Şi, cum trecea prin faţa şcolii, a rămas deodată în mijlocul uliţei, cu automatul agăţat de umăr, privind-o stăruitor. L-a zărit şi ea, şi de îndată, fără reticenţă, a pornit în întâmpinarea lui, afişând pe chipu-i alb un zâmbet dur, aspru, niţel răutăcios, neiertător. Văzând-o cum se apropie, Alexandru a avut o tresărire bruscă şi a rămas ca de piatră.

Profesoara se ajuta în mers de-un baston de bambus, subţire, lustruit, cu mâner de argint...

— Sărut-mâna, dar ce s-a întâmplat cu dumneavoastră? s-a arătat el tare îngrijorat. Aţi suferit un accident? Cum se poate? Când?

— Ce, n-ai ştiut?

— Nu...

— Credeam că ai aflat. Sunt infirmă, domnule, de la vârsta de şaisprezece ani, a oftat ea şi un abur cenuşiu i-a trecut peste ochi. O infirmitate mai uşoară, dar... mă rog, e infirmitate...

— Nu v-am văzut niciodată cu baston, încercase Alexandru să se arate neîncrezător în spusele profesoarei, socotind totul poate numai o glumă.

— Dar când m-ai văzut dumneata? Sau mai bine zis, de câte ori m-ai văzut? Dacă nu mă înşel mi se pare că acuma e a treia oară, socotind, bineînţeles, şi „noaptea patimilor”, zâmbise ea ironic.

— Da, aşa este...

— Vezi? Aşa că... De fapt, să ştii, bastonul nu-l port întotdeauna, ci foarte rar. Numai uneori, când după un efort prelungit în mers glezna îmi oboseşte şi încep să simt acolo dureri. În rest, n-am nevoie de el, de aceea nici nu mi se prea observă infirmitatea.

— Îmi pare rău pentru dumneavoastră... aruncase Alexandru ca o consolare. O femeie atât de drăguţă, cu o suferinţă fizică...

— Ei, ce să-i faci, destinul a vrut să fie vitreg cu mine, vorbise ea cu un suspin de durere, venit din adâncul pieptului. Apropo,

am primit scrisorile dumitale...

— Le-aţi primit? exclamase încântat Alexandru. Tocmai vroiam să ştiu acest lucru, eram îngrijorat de soarta lor, de tăcerea dumneavoastră.

— Da, le-am primit, le-am citit cu atenţie, am reflectat adânc şi încă mai reflectez, mi-ai solicitat prietenia, nu?

— Da. Şi, ca să fiu sincer, tot aşteptând un răspuns, am început să cred că nu vreţi să uitaţi de loc felul în care ne-am cunoscut în noaptea aceea, „noaptea patimilor”, cum i-aţi zis dumneavoastră.

— Lasă asta, îl oprise ea, eu am uitat de mult povestea aceea. De fapt eu am fost de vină că am prilejuit acel incident, total nedorit în primul rând pentru mine, pentru reputaţia mea aici în sat, în faţa lui Mirescu, a dumitale... Unde te duci acuma?

— Am puţină treabă în sat. Spuneţi-mi, când îmi acordaţi o întâlnire, măcar pentru câteva minute? insistase el văzând-o grăbită, îşi privea mereu ceasul de mână, probabil intra la oră. Sunt prea îndrăzneţ? Să ştiţi că în urma celor întâmplate, socotind că sunteţi supărată pe mine, am reflectat şi eu foarte mult dacă e cazul să vă scriu sau nu...

— N-am fost, domnule, supărată pe dumneata, replicase ea cu sinceritate. Ţi-am spus, vinovată am fost eu, dumneata ţi-ai făcut datoria, ai fost destul de cavaler, ce-ţi pot reproşa?

— Vă mulţumesc. Parcă mi s-a luat o piatră de pe inimă... Vroiam încă de la serbare să vă cer scuze, dar aţi plecat...

— Atunci, dacă ţi s-a luat piatra aceea de pe inimă, înseamnă că te-ai liniştit...

— Vreau să vă întâlnesc, totuşi, numai pentru câteva minute...

— Pe dumneata te poate interesa o infirmă ca mine? îl privise ea scrutător printre gene, zâmbind cu o ironie ascunsă. Ştiu că bărbaţilor le place perfecţiunea fizică totală, mai ales când e vorba de sexul opus...

— Vai, domnişoară, dar ce importanţă are pentru mine pretinsa dumneavoastră infirmitate? vorbise dezinvolt Alexandru. Se poate discuta acest lucru atunci când la mijloc e vorba de o afecţiune pentru cineva?

— Bine, căutase ea să încheie discuţia, iartă-mă, trebuie să plec, uite intră copiii în clase, începe ora, mai vorbim şi altă dată...

Îi întinsese mâna, el i-o sărutase, căutase s-o reţină o clipă...

— Când e acest „altă dată”?

— La prima dumitale zi liberă, probabil duminica, nu? Îmi dai de ştire şi o să stabilim o întâlnire, cel mai bine după amiaza, undeva pe drumul spre pădure. Nu vreau să mă vadă cineva cu dumneata, în general cu vreun bărbat, ştii cum e lumea, începe să vorbească vrute şi nevrute. Asta, deocamdată. Pe urmă vom vedea. E bine aşa?

— Foarte bine.

— Ei, acum îţi spun la revedere şi aştept veşti de la dumneata...

De atunci s-au întâlnit de mai multe ori, după dorinţa ei cât mai ferit, s-au plimbat şi au discutat la început banalităţi, aşa cum se întâmplă de obicei în situaţii similare, prilej totuşi ca Alexandru să afle şi unele lucruri interesante din viaţa ei. Tatăl Dorinei, italian de origine, venise în ţară prin anul 1926 şi, după puţin timp, obţinând cetăţenia română, se stabilise în Bucureşti. Era un bun constructor de case, îşi formase o echipă de compatrioţi, meşteri cu care ridica blocuri sau simple vile, mai mult prin oraşele mari ale ţării, acolo unde era solicitat şi i se plătea bine. Un anume Aristide Tegaş, fost călăreţ la curse, şi care, prin diferite matrapazlâcuri, câştigase destui bani ca să se îmbogăţească foarte repede, autointitulându-se „conte”, se pripăşise în acest sat de frontieră cu mulţi ani înainte, unde cumpărase vreo cincizeci de hectare de vie şi livadă. Vroind să-şi înalţe şi un „castel”, îl invitase pe Luigi Darini care, în mai puţin de un an, îi împlinise dorinţa, construindu-i o casă cu cincisprezece camere, la două etaje, cu balcon central şi peron la scară, de toată frumuseţea. Atunci, cu acel prilej, Luigi Darini o cunoscuse pe viitoarea lui soţie şi, deci, viitoarea mamă a Dorinei cu care se căsătorise, întemeindu-şi familie departe de ţara lui, unde nu mai avea decât o soră, Giulia, balerină la „Scala” din Milano. La un an se născuse Dorina şi, tot în acel an, Luigi îşi construise, ajutat de meşterii lui, mica vilă din marginea satului pe care o cunoaştem şi în care trăia, în singurătatea ei, actuala profesoară de literatură română de la şcoala din sat.

Încântat de construcţia, „castelului”, „contele” Tegaş contractase cu Luigi Darini şi înălţarea unei biserici spre partea de deal a satului, biserică pe care ciudatul bogătaş o intitulase „catedrală”. Catedrala Tegaş...

Mama Dorinei era o femeie simplă de la ţară, nespus de frumoasă şi bună gospodină. Luigi avea ceea ce se spune „şcoala lumii”, era un om umblat prin multe ţări, citise cărţi, cunoştea muzica, teatrul, avea o serioasă instrucţie proprie care-i permitea să poarte cu oricine discuţii în diferite domenii, fără a fi mai prejos de interlocutorii săi. La sugestia surorii sale, Giulia, o dăduse pe Dorina, după absolvirea şcolii elementare din sat, la un pension din Bucureşti să urmeze coregrafia, pentru a ajunge balerină.

Dar, după ce sfârşise construcţia bisericii – Dorina avea atunci 11 ani – Luigi Darini a dispărut fără urmă. S-au întreprins cercetări, a fost căutat în toată ţara, a fost întrebată până şi Giulia, zadarnic! Nici meşterii lui, care puţin mai târziu au fost chemaţi în Italia, n-au putut da vreo lămurire în acest sens. Fusese văzut într-o seară, seara când primise ultimii bani de la Tegaş, la „castelul” acestuia şi atâta tot. Contele declarase că nu ştie nimic. Îi dăduse ultimii bani; avea şi-o chitanţă cu semnătura lui Luigi Darini, prin care acesta confirma lichidarea afacerii şi dus a fost.

La trei ani după această misterioasă dispariţie a soţului ei, mama Dorinei a murit într-un accident de tren, în timp ce se ducea să-şi vadă fata la Bucureşti. Între timp, Dorina, care moştenise pe lângă mica vilă şi o sumă frumuşică de bani de la părinţi, trecuse de la pension la şcoala de balet de pe lângă Opera Română. Nu după multă vreme începuseră să înmugurească uşoare şi poate neînsemnate succese: dansa împreună cu o parte din colegele ei în ansamblurile de balet din *Lacul lebedelor* şi *Bolero*. Într-o iarnă însă, un accident, petrecut la patinaj, a pus capăt viitoarei sale cariere, pe care şi-o visa strălucită şi fără compromisuri. Într-o busculadă fusese împinsă atât de tare de un grup de băieţi, încât se alesese cu o fractură de gambă, fiindu-i rupte ambele oase, tibia şi peroneul. Totul s-ar fi terminat cu bine, dacă s-ar fi acordat atenţie operaţiei făcute la un spital din Bucureşti. Dar...

— Nu ziua când am căzut pe gheaţă a adus sfârşitul visului meu de a fi cândva o Giselle sau Odetta, visul oricărei micuţe balerine, mărturisea ea rătăcind prin poienile pădurii alături de Alexandru, ci clipa în care, din neatenţie, chirurgul mi-a lezat nervul sciatic. Nervul sciatic popliteu extern... Atunci mi-a fost semnată sentinţa de condamnare definitivă la infirmitate...

— Şi, totuşi, nu s-a mai putut face nimic?

— Absolut nimic. Disperată, am fost după aceea la câţiva foarte buni chirurgi, Iuliu Şuteu, George Niculescu, Mircea Burmaz, dar la care n-am fost? Zadarnic! Condamnată pe viaţă! Înţelegi? Pe viaţă... Visul meu a fost ratat. Am urmat Institutul pedagogic şi am devenit profesoară... M-am întors în satul de care mă leagă primii ani ai copilăriei...

Alexandru tocmai răsfoia un album cu fotografii al Dorinei, când aceasta intră în cameră, aducând pe-o tavă două farfurioare cu dulceaţă, cupe cu îngheţată, cafele, pahare cu apă.

— Iartă-mă, te rog, se scuză ea, poate te-am lăsat prea mult singur, dar acum am terminat şi vom sta de vorbă. Te-ai plictisit?

— De loc! mărturisi el şi-i arătă albumul. Tocmai mă uitam la nişte fotografii prin intermediul cărora mi-am completat întrucâtva imaginea ta...

— Da, e un mijloc să cunoşti pe cineva, dar trebuie sa-ţi spun, poate ai observat, mai toate fotografiile sunt din perioada copilăriei, mai precis până când am avut accidentul...

— Ai fost şi în Italia?

— Da, de unde ştii?

— Am văzut aici câteva fotografii.

— Da, am fost cu tata şi mama pe când aveam zece ani, el a insistat să mergem să-şi vadă sora şi să rezolve un diferend în privinţa unei case ce-i rămăsese unei cumnate după moartea fratelui său. Te rog, serveşte-te, uite, ia mai întâi dulceaţa, sau îngheţată, mă rog, ce doreşti...

Alexandru luă o farfurioară cu dulceaţă şi începu să mănânce, încet, delicat, cu grijă să nu pice cumva stropi de sirop pe haine sau pe jos.

— Şi-ţi mai aminteşti ceva din călătoria asta? întrebă el punând farfurioara pe masă.

— Absolut totul. Cu toate că este destul timp de atunci, îmi amintesc perfect şi călătoria cu trenul, şi cum am ajuns la Roma, „cetatea eternă”, cum i se mai spune, cu bătrânele ei clădiri înnegurate de patina vremii, ce mai, îţi spun, parcă m-am întors ieri de acolo. Vezi tu, uneori memoria copiilor e atât de consolidată de imagini ce-i impresionează la prima vedere, încât

nu le scapă chiar peste zeci de ani amănunte pe care, în mod normal, un adult ori nu le-a sesizat şi înregistrat atunci, ori nu le mai ţine minte.

— Aţi stat mult în Italia?

— Vreo două săptămâni.

— Numai Roma aţi vizitat-o?

— Nu numai Roma, ci şi Milano, am fost acolo la Giulia, sora tatei, apoi la Napoli, Veneţia... îţi spun, a fost o călătorie pe care n-am s-o uit toată viaţa. Uite, te rog să mă crezi, stau câteodată aici, singură, în camera asta mea, răsfoiesc acest album şi retrăiesc clipe ce chiar acum, la vârsta asta, îmi dau desfătare. Închid ochii şi parcă mă văd cu tata şi cu mama pe colina Capitoliului sau lângă zidurile celebrului amfiteatru Colosseum. Tata mă ţinea de mână; uneori ca să mă facă mai atentă, mă lua chiar în braţe – era un om voinic, puternic – şi cele ce-mi spunea atunci mi se păreau poveşti plăsmuite de mintea lui sau a oricărui altul, fără să ştiu că peste ani le voi întregi cu cele ce aveam să învăţ la şcoală, la istoria antică. Am vizitat Forul Roman şi atât eu cât şi mama eram copleşite de istorioarele pe care le ştia tata despre fiecare loc în parte. „Iată, ne atrăgea el atenţia, pe lespezile astea de granit au trecut paşii lui Spartacus, aici, în locul acesta a curs sângele lui Iuliu Cezar, lovit mişeleşte de pumnal, în acest Forum au răsunat celebrele cuvântări ale lui Cicero”. Tata, dragă Alex, a fost, după cum ţi-am spus, un om pe care-l pasionau problemele de cultură, frumosul şi, dacă nu îmbrăţişa meseria tatălui său, aceea de constructor de case, în mod sigur ne spunea el, cu pasiunea lui pentru cărţi, ajungea un mare om de cultură.

— La Vatican aţi fost?

— Am fost. Am vizitat Capela Sixtină în care am văzut unele dintre cele mai celebre fresce ale lui Michelangelo (crearea lumii, a omului, a femeii, ispitirea Evei, potopul, judecata din urma, mă rog multe şi atât de frumoase!), apoi tata ne-a dus, îmi amintesc, în Piazza dei Fiori, acolo în faţa lui Pallazzo della Cancelaria, în care a fost ars de viu Giordano Bruno, din ordinul Inchiziţiei. Uite, parcă văd şi acum scena când, după dorinţa tatei, care vroia cu tot dinadinsul să plecăm cu o frumoasă amintire despre oraşul în care s-a născut şi a copilărit, zic parcă văd scena când în prima seară sosiţi la Roma ne-am oprit în Piazza Venezia şi, fascinaţi, la îndemnul lui am ascultat marele

concert ce-l dau la lăsarea nopţii clopotele celor zece bazilici şi peste trei sute de biserici. Era un spectacol încântător, răscolitor, grandios! Şi când, tot atunci, trecând pe lângă vestita Fontana di Trevi, conform tradiţiei, a aruncat o liră în apa aceea limpede, ca să se mai întoarcă cândva în „Cetatea eternă”, nu ştia bietul de el că de fapt e şi ultimul său drum pe pământul natal... Eh, dragul meu, am avut un tată atât de apropiat sufleteşte de familia lui, de mine, pe care atât de mult l-am iubit şi l-am stimat, încât vestea dispariţiei lui, faptul că nu aveam să-l mai văd niciodată, m-a îndurerat şi mă îndurerează şi acuma...

— Crezi că acest pretins conte Tegaş are vreun amestec în presupusa lui moarte? întrebă curios Alexandru.

— Categoric!

— Pe ce te bizui când afirmi acest lucru?

— Am eu motivele mele. Dar, hai, te rog, serveşte şi îngheţată, îl îndemnă Dorina, punându-i una din cupe în faţă. Nu cred să fi ieşit atât de bună precum aş fi dorit, dar, mă rog, apreciază intenţia şi tot e bine...

Alexandru luă cupa cu îngheţată şi începu să servească. Afară căldura după-amiezii începutului de vară parcă se mai domolise. Prin perdelele subţiri de mătase intra în cameră o briză de aer proaspăt ce sporea răcoarea atât de mult căutată de cei doi.

— A mai trecut căldura, zise într-un târziu Dorina, în timp ce-i oferea lui Alexandru una din ceştile cu cafea. Mai stăm puţin şi nu eşti de părere să ieşim la o scurtă plimbare?

— De acord, dar unde mergem?

— Propun să mergem către micul restaurant „Crăiţa”. Acela din marginea pădurii... E un loc mai retras, mai intim...

— Te-ai hotărât, totuşi, să te afişezi cu mine?

— Da.

— Ce te-a determinat?

— Lasă că am să-ţi spun la timpul potrivit, îl linişti ea. Vreau să ştii că mie nu-mi plac discuţiile ce se desfăşoară sub formă de interogatoriu...

— Sau de interviu...

— Nu, n-am greşit când am spus interogatoriu, insistă Dorina. Şi n-am greşit pentru simplul motiv că, într-un interviu, răspunzi sau nu, putând să sari peste întrebarea pusă, să zicem de reporter, pe când la un interogatoriu, unul întreabă, iar celălalt este obligat să răspundă absolut la totul, bineînţeles fără putinţă

de a comenta. Ce zici, am dreptate sau nu?

— Ai.

— Or, cum în situaţia noastră trebuie să discutăm lucrurile în mod serios, cred că nu e cazul ca numai unul să întrebe şi celălalt să răspundă, după cum nu e cazul să ducem o discuţie lipsită de comentariu. Eşti de acord?

— Perfect de acord! zise Alexandru şi, zâmbind, îi luă mâna şi i-o sărută. Spune-mi, continuă el, cum ai reuşit să-ţi aranjezi aşa frumos casa?

— Îţi place?

— Da, foarte mult.

— Destul de simplu, zise Dorina, privindu-şi mobilele în jur. Ţi-am povestit odată că, de pe urma părinţilor, mi-au rămas ceva bani şi-apoi, nu uita că, în calitatea mea de profesoară, am un salariu destul de bun pe care realmente n-am pe ce să-l cheltuiesc. Nu că am renunţat la îmbrăcăminte sau la mâncare, ar fi o prostie să fac aşa ceva, dar toate economiile mele le-am îndreptat către acest interior al căsuţei, gândind că, dacă sunt singură, să mi-l aranjez cât mai plăcut, să mă simt bine în solitara mea călugărie...

— O călugăriţă drăguţă, fascinantă, tulburătoare...

— Ei, hai, lasă, ştiu că eşti foarte darnic cu complimentele. Mulţumesc, drăguţ din partea ta... Mergem?

— Da, mergem.

3

Soarele nu trecuse spre asfinţit. Era încă sus, pe bolta azurie fără pic de nor şi îşi arunca darnic lumina peste câmpul verde, cu grâu răsărit, peste crângurile umbroase şi tainice, peste satul ascuns sub frunzişul salcâmilor şi rămas departe în urmă.

Dorina şi Alexandru mergeau unul lângă altul pe marginea drumului, încet, fără să se grăbească, el în uniforma de grănicer cu pantalonii bine călcaţi şi vestonul corect ajustat pe corpu-i atletic, ea într-o rochie uşoară de mătase albastră, cu sandale albe şi poşetă tot albă, subţirică şi plăpândă, de parcă ar fi fost o elevă în primii ani de liceu. În mâna stângă ţinea bastonul de bambus cu mâner de argint pe care, după cum ştim, îl lua totdeauna când avea un drum mai lung de străbătut, ca să nu forţeze prea mult piciorul infirm.

— Creşte foarte frumos grâul, observă ea şi arătă cu capul în dreapta drumului.

— Da, frumos şi des ca peria. O imensă perie verde, nu? Şi parcă emană o prospeţime, cruditatea asta verde simbolizează tinereţe, dor de viaţă...

— Nu ştiu, zise Dorina, dar totdeauna prospeţimea asta a câmpului primăvara – chiar şi acum la sfârşitul ei mă scoate puţin din pesimismul meu, îmi renaşte, cum spuneai, dorul de viaţă, mă optimizează într-atât, încât şi la şcoală, după cum îmi spun colegii şi colegele în cancelarie, par mai veselă, mai încrezătoare în viitorul meu...

— N-ai niciun motiv să fii altfel, observă Alexandru. Eşti tânără, frumoasă, talentată, cultă...

— Tânără zici? zâmbi ea şi se opri o clipă locului privindu-l cu un surâs amar. Uiţi, dragul meu, că am treizeci de ani...

— Şi de ce mă rog te sperie vârsta asta?

— Pentru bunul motiv că până acuma nu m-am putut realiza în niciun fel. La ce m-aş aştepta de-acum înainte? De altfel, după spulberarea visului meu de a fi balerină, nici n-am mai încercat în vreun fel să dobândesc această realizare.

— Ai fost chiar atât de înfrântă?

— Am fost şi sunt...

Oftă din adâncul pieptului, îşi potrivi cureaua poşetei pe umăr şi urmă:

— Vezi, Alex, nu ştiu cum să fac să mă înţelegi. Tu ai... câţi

ani ai? Uite că nu te-am întrebat niciodată...

— Am împlinit acum o lună douăzeci şi patru...

— Deci ai douăzeci şi patru, reluă ea, la vârsta asta ai un ideal, vrei să faci teatru sau poate să urmezi mai departe chimia, mă rog, lupţi să-ţi realizezi acest ideal, ai tot viitorul deschis înainte-ţi, pe când eu am avut un ideal şi lupt să mi-l păstrez treaz doar în memorie. Aveam zece ani, eram cu tata şi mama în stal la „Scala” din Milano, vizionam baletul romantic *Giselle*, în care dansa şi Giulia, sora tatei şi, atunci, la vârsta aceea a mea destul de plăpândă, neîmplinită, privind spectacolul şi gândindu-mă la lecţiile mele de balet din ţară, ştiindu-mi râvna şi perseverenţa, ambiţia şi cutezanţa, mă şi vedeam peste trei ani – da, da, la 13 ani – celebră ca Fanny Elssler care, la acei ani fragezi, debuta într-un *pas de deux* în *La belle Arsène*. Şi unde crezi că mă închipuiam? Chiar pe scena „Scalei” din Milano! Îmi băgase mătuşa-mea în cap că mă va lua lângă ea şi mă va face celebră... Mă rog, visuri de copil vei spune, dar cine mă putea oare atuncea opri să nu mi le trăiesc cu adevărat, să nu râvnesc la împlinirea lor? A venit accidentul acela stupid, după alte dureri, ca dispariţia tatălui meu şi moartea mamei, şi totul s-a spulberat ca puful de păpădie în vânt...

— Nu trebuie să fii pesimistă, Dorina, căută Alexandru să-i abată într-un fel gândurile amare ce-o încercau. N-ai putut să-ţi realizezi acea dorinţă, dar uite, te-ai împlinit pe alte coordonate... Eşti profesoară...

— Teorii dragul meu, simple teorii, îl opri ea cu un gest al mâinii.

— De ce „teorii”?

— Pentru că sunt convinsă, urmă ea, că nu toţi oamenii în viaţă practică meseria pe care şi-au dorit-o, acesta este un adevăr obiectiv; nu toţi aceştia dau în meseria impusă randamentul maxim, aşa cum de pildă l-ar fi dat în meseria pentru care au avut o pasiune, aş spune înnăscută, mă înţelegi? Către care au tins, pentru care au avut poate un cult...

Tăcu, îşi scoase din poşetă o batistă şi-şi tamponă uşor fruntea îmbrobonită de sudoare. Era cald, chiar foarte cald şi, cu toate că se apropia seara, parcă zăpuşeala era aceeaşi de peste zi când pământul părea că fierbe într-un cazan de foc.

— Spune-mi, te plictisesc văicărelile astea ale mele? întrebă

ea prinzându-l pe Alexandru de braţ.

— De loc! mărturisi el. Dimpotrivă, cele ce aud mă fac să te cunosc mai bine, mă interesează în mod deosebit...

— Ah, dacă ai şti cât mă uşurează pe mine spovedaniile astea ale mele, cât sunt de fericită că are cine să mă asculte, că are cine să mă înţeleagă!

— Ţi-am promis că voi fi totdeauna alături de tine, în orice împrejurare, că vreau să trăiesc de-acum înainte bucuriile şi tristeţile tale, viaţa ta...

— Mulţumesc, Alex, vai ce bun eşti, ce bine-mi pare că te cunosc! zise ea şi-l strânse de braţ. Vezi tu, apariţia ta în viaţa mea o pot asemăna, cum să spun? cu un soare ce luminează deodată nişte întinderi pline de întuneric, de umbre...

— Mă flatezi...

— De loc, îl contrazise ea. Trebuie să ştii că de când cu infirmitatea asta a mea, am renunţat de tot la satisfacţiile pe care ţi le poate oferi viaţa. Şi-atunci m-am retras în cochilia durerilor mele ca un melc, rămânând să-mi petrec timpul corect, cu mici satisfacţii ce ţi le dă munca de fiecare zi la şcoală, acasă... Am încercat să înjghebez la şcoala din sat un mic cerc de balet, dar n-a prins.

— De ce? Lipsa de interes?

— Nu ştiu, oamenii sunt foarte conservatori, foarte refractari, nu înţeleg că o fată poate dansa aproape goală pe scenă şi totuşi să fie o fată foarte serioasă.

— Cum de ţi-a venit ideea cu acel cerc de balet?

— Foarte simplu. Vroiam să-mi realizez visul, la început prin încercările timide ale unei fetiţe, să văd în ea pe micuţa Dorina de altădată, apoi să-i urmăresc evoluţia, să cresc o dată cu ea până la deplina ei maturitate scenică. Ah, ce m-aş fi bucurat! Dar, zadarnic! Nimeni nu m-a înţeles. Câteva lecţii la început, apoi totul s-a stins de parcă n-ar fi fost nimic. Am rămas să visez, să caut să văd ce-aş fi ajuns astăzi în lumea fascinantă a baletului. Apropo, tu cunoşti baletul *Moartea lebedei* al lui Saint-Saëns?

— Desigur. Şi-mi place foarte mult...

— Este dansul pe care l-am pregătit pentru debutul meu la şaisprezece ani, dar pe care, din cauza accidentului, nu l-am dansat niciodată. Ei, află dragul meu, că de multe ori îmi asemăn viaţa, îmi asemăn soarta cu zbaterile lebedei din

poemul balerin al lui Saint-Saëns. Acel *pas seul*, cu toata virtuozitatea mişcării corpului, braţelor, picioarelor cred eu că relevă cel mai bine propria mea viaţă: singurătatea şi neşansa, trecerea de la viaţă spre moarte, uşor, imperceptibil, ca o adiere abia simţită şi ultimul zvâcnet al mâinii care înseamnă sfârşitul! Asta e!

— Interesantă comparaţie...

— Şi dureroasă în acelaşi timp, adăuga ea. Dar asta-i viaţa mea...

Tăcu, îşi scoase din nou batista şi-şi tamponă uşor fruntea şi obrajii împurpuraţi de căldura după amiezii.

— Vai, ce cald e, zise şi-şi făcu vânt cu latul palmei să-şi răcorească faţa. Trebuia să plecăm mai târziu...

Nu după multă vreme, zorind prin praful şoselei, trecu pe lângă ei, împingând un cărucior-dubă pe două roţi, vopsit în albastru, un om cam de 50 de ani, gras, cu faţa tuciurie, asudată, îmbrăcat destul de sărăcăcios, cu un şorţ alb pe dinainte, iar pe cap cu un fes roşu. Gâfâia şi împingea din greu căruciorul oprindu-se când şi când pentru a-şi şterge cu poala şorţului fruntea îmbrobonită de sudoare. Pe cărucior era aşezată o vitrină de sticlă în rafturile căreia se vedeau diferite zaharicale preparate rudimentar, iar alături de vitrină se vedeau montate cele două capace ale cazanelor de aramă, pentru îngheţată, lustruite să-ţi ia ochii, nu alta.

— Săru-mâna, doamna profesoară! zise el şi duse două degete în dreptul fesului, în chip de salut.

— Bună ziua, turcule, încotro?

— Spre „Crăiţa”, doamna profesoară, vorbi el plecându-se slugarnic din şale. Mă duc să-mi desfac marfa, e duminică, mai tot satul e acolo... Să vă servesc cu ceva? Am sugiuc, bragă rece, îngheţată... Am şi sirop...

— Nu, mulţumesc...

— Zău, vreau să serviţi măcar câte o *fondată*! insistă el şi oprind căruciorul, deschise repede vitrina, luă o cutie cu bomboane înfăşurate în foiţă roz, alungă cu palma muştele ce roiau deasupră-i şi trecu şanţul în faţa Dorinei. Am *fondate* categoria prima, doamna profesoară, marfă ce nu se ezicstă! Uite, vă rog să vă serviţi... Să ia şi camaradul una... Ia camarade, ia frate, e pe gratis bre, de cinste, nu ştii mata câtă preţuire am eu pentru doamna profesoară... E singura care mă

lasă cu prăvălia în curtea şcolii... Zău, doamna profesoară, de ce nu serviţi?

Zâmbind, Dorina luă cu o anume reţinere, totuşi, o bomboană din cutie şi-i făcu semn şi lui Alexandru să ia.

— Hai camarade, ia bre, de ce mă faci să mă rog? Aşa, mulţumesc, să vă dea Alah sănătate! M-am dus că acu’ se face noapte... Săru-mâna doamna profesoară, săru-mâna!

Trecu înapoi şanţul, puse cutia la loc în vitrina de sticlă, îşi şterse după aceea palmele de fundul pantalonilor şi, înainte de a porni din nou căruciorul, se întoarse şi zise:

— Doamna profesoară, când mai aveţi serbare cu copiii, pot să mai vin în curtea şcolii? Marfă garantată, zău, categoria prima...

— Bine, vino acolo, nu ţi-a zis nimeni nimic...

— Săru-mâna, m-am dus! Hai la bragă rece! începu el să strige cât putea de tare, ca să atragă atenţia copiilor ce se aflau în jurul lacului la scăldat sau la pescuit. Ia sugiucu, ia bragă, ia siropu. Marfă categoria prima, curată, garantată, de turcu fabricată!

Alexandru privi un timp în urma lui, apoi o întrebă pe Dorina:

— E chiar turc?

— Da de unde! râse ea. E ţigan din Cotruna, îl ştie toată lumea, îl cheamă Toloacă, dar poartă fesul şi-i trage mereu cu Alah ca să fie interesant şi să-i impresioneze pe naivi... A învăţat meseria asta a lui, zice-se, de la un turc cofetar de la oraş...

Soarele trecea tot mai mult spre asfinţit. De la şi spre „Crăiţa” veneau şi se duceau grupuri-grupuri de săteni, simpli ţărani îmbrăcaţi curat, de sărbătoare, bărbaţii în pantaloni albi sau negri şi cămăşi cusute cu arnici, în motive naţionale, cu pălării pe cap şi la pălării prinse flori sau panglici colorate, femeile cu fuste lungi, largi, încreţite, din pânză subţire de in, în faţă şi spate cu pestelci sau oprege de catifea neagră sau albastră pe care sclipeau rânduri de steluţe strălucitoare. Sau treceau băieţi şi fete tot în grupuri, ţinându-se de mână şi cântând, sau salariaţi de la Staţiunea experimentală agricolă instalată în fostul „castel” al contelui Tegaş, băietani de pe la Staţiune sau copii de şcoală, veseli, zgomotoşi. Şi toţi cei care treceau înălţau pălăriile sau înclinau capul în semn de salut adresat profesoarei atât de cunoscută în partea locului şi ea le răspundea tuturora cu multă amabilitate, zâmbind şi având pentru fiecare o vorbă

bună. Treceau şi întorceau discret capetele văzând-o alături de acel băiat atât de chipeş, de frumos şi de tânăr ce păşea alături de ea cu o anumită eleganţă în mers, ocrotind-o şi dându-i întâietate la trecerea vreunui podeţ, ţinând-o uşor de braţ atunci când poteca era mai anevoioasă pe marginea drumului.

— Mă, nea Pătrule, nu-i a bună, mă!

— De ce, vere? Zici că se strică vremea, că-i zăpuşeala asta?

— Nu, mă. Io-te-o pe domnişoara noastră profesoară, în dragoste, la plimbare. Muream şi nu mai vedeam treaba asta...

— Vere, i-o fi venit şi ei timpu. Nu ştii că atunci când sună ceasu, sună, să-l ia dracu cu zbârnâitoarea lui, nu-l poţi opri în niciun fel! Lasă, să-i fie de bine, că-i femeie de treabă, are avere de pe urma lu' tat-su, are bani...

Pentru toţi era un lucru de-a dreptul de necrezut că atât de retrasa profesoară, pe care nu-şi amintea cineva să fi văzut-o nici chiar la micile distracţii ce se organizau în comună, la serbări sau la cinematograf, mergea acum alături de acest tânăr militar la o plimbare în afara satului, spre pădure, plimbare ce presupunea mai mult decât o simplă prietenie ocazională.

— Ce spune lumea că ne vede împreună? întrebă într-un târziu Alexandru, intuind parcă vorba oamenilor.

— Nu-mi pasă şi nu iau în seamă părerile nimănui! răspunse indiferentă Dorina.

— Ştiu că la început ieşirile noastre constituiau o problemă dificilă tocmai din acest punct de vedere: nu vroiai să fii văzută alături de mine, iar azi m-ai invitat şi acasă. Ce pot să cred din toate astea?

— Adevărul şi numai adevărul: mi-am dat seama în scurtele şi poate zbuciumatele mele colocvii cu propria mea conştiinţă ca nu trebuie să ascund nimănui nimic din evenimentul ce s-a petrecut în viaţa mea: te-am cunoscut pe tine, omul de care mă simt legată pentru totdeauna. Am dreptul să iubesc şi să fiu iubită...

Alexandru zâmbi şi o prinse de braţ strângând-o uşor, parcă mulţumindu-i prin acest gest discret pentru sinceritatea afirmaţiilor sale.

— Te rog, înţelege Alex, urmă ea, că într-adevăr, apariţia ta în viaţa mea constituie pentru mine un eveniment. Sunt sinceră când îţi spun că atunci, în noaptea aceea, când te-am văzut prima dată la lumină, în biroul lui Mirescu, făcând abstracţie de

tot ce se întâmplase, mi-ai plăcut...

— Nu mă urai?

— Ba da, puţin, însă mi-ai plăcut ca bărbat. Cel mai mult te-am urât în baracă, m-ai făcut să plâng, ai fost nesuferit. Şi cum îţi spun, atunci şi mai apoi la serbarea aceea când te-am admirat şi mi-ai plăcut din nou, nu m-am gândit nicio clipă ca ai putea răspunde într-un fel sentimentelor mele intime. Nu aveam dreptul, dată fiind infirmitatea mea, să pretind cuiva, dar mai ales ţie, care eşti atât de tânăr şi de drăguţ să-ţi legi viaţa de a mea. Eu am înţeles că pentru mine drumul spre dragoste, spre iubire este definitiv închis, că am trecut de vârsta tinereţii care-şi are totuşi farmecul ei şi apoi nicicând nu m-am gândit că un om valid, perfect valid, dar mai ales tânăr şi frumos, inteligent şi plin de fantezia vârstei lui poate să-şi îndrepte sentimentele asupra unei infirme...

— Şi totuşi...

— Da, totuşi... reluă Dorina, totuşi s-au întâmplat cele ce s-au întâmplat.

— Simplu şi...

— Ei, află că nu-i atât de simplu pentru mine. Vezi tu, această atitudine a ta, această hotărâre a ta, mie mi-a dat zile şi nopţi de gândit, a constituit şi constituie încă pentru mine o enigmă, dat fiind faptul că am avut destule eşecuri în viaţă din acest punct de vedere. Mă crezi că eu n-am iubit şi n-am fost iubită de nimeni până acuma? În definitiv, când am avut eu timp să iubesc? Şi pe cine să iubesc? De cine să mă îndrăgostesc? Dar mai ales cine să se îndrăgostească de mine? La şaisprezece ani eram infirmă... Am stat luni de zile prin spitale, cu speranţa vindecării, am stat la anii când fetele de vârsta mea îşi petreceau timpul prin parcuri flirtând cu băieţii şi înjghebând poveşti de dragoste, poveşti pe care eu nici măcar nu le-am intuit vreodată. Îţi dai seama, am avut acest sentiment al iubirii, l-am avut într-o posesie latentă, ascunsă, fiecare om normal are acest sentiment, dar nu mi-a dat nimeni posibilitatea, nu mi s-a oferit prilejul să dezvălui acest sentiment atât de frumos şi de înălţător...

— Nu ţi-a făcut nimeni curte?

— Ba s-au găsit destui bărbaţi care să mă placă la prima vedere, dar când şi-au dat seama că sunt infirmă au renunţat cu scuze mai mult sau mai puţin inteligente sau, pur şi simplu, au

început să mă evite...

— Foarte dureros...

— Uneori nu numai dureros, dar şi penibil, urmă ea tot mai înflăcărată. Crede-mă că am trăit scene dezolante, care erau gata să mă ducă în pragul disperării, să-mi iau viaţa. Mai ales că eram mai tânără şi nu ştiam ce-am să ajung în viaţă. Închipuieşte-ţi, orfană, infirmă, ce-mi putea oferi viitorul? Eram un copil, ce puteam judeca eu pe atunci?

— Dar ce s-a întâmplat?

— Ce să se întâmple? reluă ea. Să-ţi povestesc numai un caz. Era la câteva luni după ce ieşisem din spital, în Bucureşti, şi în troleibuz, lângă scaunul pe care şedeam se aflau în picioare doi bărbaţi. Unul dintre ei purta ochelari cu ramă de aur. Vorbeau între ei de nişte prospecţiuni geologice sau aşa ceva. Tot timpul cât am mers cu troleibuzul, cel cu ochelari nu m-a slăbit o clipă cu privirea. Când am coborât, au coborât şi ei, şi cel cu ochelari, văzându-mă cum mă sprijin în baston – veneam de la tratament – îi spune celuilalt, venind în urma mea: „Foarte drăguţă, dar păcat de ea că e infirmă. Am mers trei staţii în plus degeaba, vroiam la coborâre s-o cunosc...”

— Un impertinent! decretă Alexandru.

— Uite din cauza acestei scene şi a altora asemănătoare sau aproape asemănătoare, dar la fel de dureroase, ajunsesem în pragul disperării, cum ţi-am spus.

— Un impertinent! zise din nou revoltat Alexandru. Acela cu ochelari şi alţii care or mai fi fost!

— Eu, să ştii, le-am dat dreptate, zise Dorina. Fiecare caută perfecţiunea fizică... Nu pot corespunde acestei perfecţiuni, cu durere spun lucrul acesta că sunt condamnată pe viaţă la infirmitate, dar cred că au dreptate. În definitiv, omul alege ce-i place, nu?

— Uite, draga mea, interveni Alexandru, iartă-mă, dar trebuie să nu fiu de acord cu tine.

— De ce? se miră ea.

— Foarte simplu. Vezi tu, frumuseţea unui om nu constă, după mine, numai în înfăţişarea lui fizică, care trebuie s-o recunoaştem are importanţa ei, dar nu şi ultimul cuvânt.

— Dar în ce constă?

— Frumuseţea cuiva, urmă el, trebuie să includă totul, mă înţelegi? Caracter, comportare morală, corectitudine, delicateţe

sufletească, gradul de pregătire în domeniul în care lucrează, mă rog un întreg complex care nu trebuie trecut cu vederea. Spui şi sunt de acord cu tine că unii bărbaţi, vorbind de femei, de viitoarele relaţii de căsătorie, umblă după totala perfecţiune fizică şi nimic altceva cu toate că, umblând după această totală perfecţiune, dau peste infirmităţi morale destul de vizibile, dar pe care le acceptă tacit, sau le trec cu vederea pentru că sunt satisfăcuţi de perfecţiunea fizică...

— Da, aşa este, confirmă Dorina.

— Şi atunci? Aceştia nu sunt nişte unilaterali, nu sunt în primul rând ei nişte imperfecţi din punctul de vedere al felului de a judeca, nu sunt ei, ca să le spun aşa, nişte impostori, că, acceptând din capul locului infirmitatea morală a unei femei, acceptă imoralitatea acoperită de frumuseţea fizică a aceleia? Unde duc toate astea? Câte unul închide ochii, a aflat dar se face a nu şti că este înşelat fără scrupule de femeia de care se credea iubit, dar e fericit că se poate mândri cu ea în societate, că n-are egal în frumuseţe, de parcă ar fi luat-o s-o aibă de reclamă, nu să-i fie tovarăşă sinceră de viaţă, să realizeze acea comuniune de idei, hai să spunem de idealuri, de tot ce vrei... Alţii se trezesc mai devreme sau mai târziu, dar se trezesc şi se despart, divorţează... Au copii şi divorţează. „N-am ştiut, dom’le, îl auzi pe câte unul vorbind. M-a orbit frumuseţea ei şi am zis că de, cu vremea se va face de casă...” Scuze pentru liniştea conştiinţei lui. Atât şi nimic mai mult...

— Bine, Alex, sunt de acord cu tine, ţi-o spun din capul locului, dar uite, te rog explică-mi de ce tu, văzându-mi infirmitatea, nu ai dat înapoi – trebuie să-ţi spun, caz unic din câţi bărbaţi am cunoscut! – ci, dimpotrivă, ai continuat să insişti şi am ajuns la relaţiile la care suntem astăzi. De ce, spune-mi? Care-i argumentul? Ce te-a determinat să faci lucrul ăsta?

— Să vezi...

— Nu, lasă-mă să termin, te rog, zise Dorina tot mai aprinsă. Vezi tu, poate o altă femeie în locul meu şi în situaţia mea nu şi-ar fi făcut probleme din faptul ăsta, nu ar fi interesat-o, nu i-ar fi dat importanţă, dar eu, dragul meu, sunt o fiinţă cerebrală. Chiar mi-a spus un asistent la Institut: „Duduie, dumneata eşti de-o factură cerebrală forte, lasă, nu fi mâhnită ca n-ai făcut balet, balerinele nu gândesc!”, părere total greşită, pentru că în balet se gândeşte foarte mult, toate exteriorizările personajului

în mimică şi dans nu fac altceva decât să exprime caracterul personajului, această exteriorizare în mimică şi dans înlocuind ceea ce este în teatrul de proză dialogul...

— Da, bineînţeles, ăla cred că era un cretin, un om care nu cunoştea decât buchia cursului său...

— Nu, dragul meu, se pretindea om cult, era un...

— A, numai „se pretindea”, interveni Alexandru zâmbind cu evidentă ironie. Asta e cu totul altceva.

— Cum îţi spuneam, reluă Dorina, eu ştiu că sunt de-o factură cerebrală excesivă, ce să fac, asta e construcţia mea intelectuală, îmi place nu numai să văd rezultatele unei probleme, dar să şi analizez căile care au dus la acele rezultate, mă înţelegi...

— Te înţeleg şi pentru asta-mi placi...

— Astăzi eşti foarte darnic cu complimentele...

— Totdeauna voi fi, când e vorba de tine.

— Mulţumesc, zise ea roşind de plăcere. Aşa, deci cum îţi spuneam, după primele tale scrisori nu m-am liniştit, n-am devenit indiferentă la insistenţele tale, pe mine m-a preocupat să ştiu, să aflu ce te-a determinat să treci peste toate preceptele filosofiei bărbăteşti – îi zic aşa pentru că aşa mi se pare că este – ai trecut deci şi azi, uite, suntem împreună... De ce? Din pură curiozitate, să vezi cum iubeşte o infirmă? Faci vreun studiu în privinţa temperamentului femeilor infirme?

— Nu fi răutăcioasă!

— De fel! Nu vreau decât să ştiu care a fost logica gândurilor tale în privinţa ataşamentului faţă de mine.

— Ţi-am spus acum câteva minute în ce constă frumuseţea cuiva...

— Da.

— Şi ţi-am argumentat de ce-mi place mie o asemenea frumuseţe care implică o întreagă complexitate de trăsături...

— Exact.

— Ei bine, tu întruchipezi o astfel de frumuseţe! Concluzia este deci limpede, nu? Apoi vreau ca faptele să vorbească mai mult decât afirmaţiile, răspunse Alexandru. Şi, când aceste fapte vor fi foarte vizibile, foarte categorice pentru tine, foarte convingătoare, atunci sunt sigur că mă vei înţelege perfect.

— Bine, Alex, să lăsăm atunci ca timpul să mă convingă...

— Am spus, faptele...

— Mă rog, faptele, dar şi timpul. Totul se desfăşoară în timp, nu?

— Desigur.

Trecură pe lângă un lac în jurul căruia copiii se aflau la pescuit – lângă lac era un saivan în care se vedeau oile închise la muls, iar împrejurul ţarcului mulţime de miei dând târcoale şi behăind pe întrecute, – şi ajunseră în dreptul unui bătrân nuc, cu coroana mare, bogată, puternică, ce se înălţa falnic din desimea grâului, nu departe de drum.

— Acestuia i se spune „nucul moartei”, zise Dorina şi arătă cu capul către masivul şi solitarul arbore. Vezi ce frumos este?

— Da, într-adevăr este foarte frumos.

— Ştiai că i se zice aşa?

— Da, pentru că şi noi îl avem însemnat pe harta pichetului, răspunse Alexandru, dar de unde-i provine această denumire, nu ştiu.

— Nu vi s-a spus?

— Cine să ne spună?

— Mirescu sau altcineva, cine se ocupă cu hărţile astea...

— Nu, nu ne-a spus nimeni. O simplă şi lapidară însemnare nomenclatoare, ca atâtea altele...

— De creanga acestui bătrân nuc s-a spânzurat înainte de război o fată foarte frumoasă din sat. O chema Ştefana...

— Da? Pentru care motiv s-a spânzurat?

— I-a fost trădată dragostea de către un băiat pe care l-a iubit foarte mult. Şi într-un gest de disperare, dar după mine foarte firesc, şi-a pus capăt vieţii...

— De ce spui „foarte firesc”? Ce vezi tu firesc în treaba asta?

— Hotărârea ei, răspunse categoric Dorina. Când iubeşti pe cineva şi acel cineva pretinde că îţi răspunde cu aceleaşi sentimente, dar în realitate îţi înşală speranţele, ce mai poţi aştepta de la viaţă? Dar mai ales când iubeşti o singură dată în viaţă, puternic, categoric, fără rezerve, o iubire pe care ai aşteptat-o poate ani de zile...

— Nu-mi place să gândeşti astfel, mărturisi rece Alexandru.

— De ce? se miră Dorina. Şi eu aş proceda la fel, dacă aş ajunge vreodată în situaţia ei. Îţi închipui ce însemni tu pentru mine, pentru viaţa mea, pentru speranţele mele? Ce-aş mai aştepta eu de la viaţă dacă n-ai mai fi tu, dintr-un motiv sau altul, nu mă interesează care anume, dar n-ai mai fi lângă mine?

Nimic... Absolut nimic...

În acea clipă, copiii din jurul lacului începură să dea chiote, să strige, să fluiere, să ţipe, să facă o larmă de nedescris. Lăsară undiţele, mingile pe care le băteau cu piciorul, lăsară orice fel de joacă şi alergară într-o hărmălaie de glasuri la şosea.

— Ce este? Ce s-a întâmplat? întrebă Alexandru, privind nedumerit zburdălnicia lor însoţită de acele chiote şi fluierături.

— Nu vezi?

— Ce să văd?

— Priveşte înainte pe şosea.

— Vine un om călare. Şi ce-i cu asta?

— Acela-i contele Tegaş. Îşi face obişnuita plimbare de duminică pe mârţoaga lui cu care se spune că a câştigat în ultimul an al carierei lui de jocheu câteva celebre curse de galop...

— Ăsta-i ăla cu castelul?

— El este...

— Sunt tare curios să-l cunosc, zise Alexandru şi ochii-i luciră viu, cuprins de un fel de neastâmpăr copilăresc. Sunt de atâtea luni pe aici, dar nu l-am văzut niciodată...

Nu după mult timp, urmărit de chiotele copiilor, cărora zâmbind le făcea amical cu mâna, în dreapta şi-n stânga, întocmai ca un mare comandant de oşti ce trece în aclamaţiile mulţimii, îşi făcu apariţia contele Tegaş. Era un bătrânel subţirel, firav şi cocârjat, cu faţa slabă, smochinită şi ochi albaştri, apoşi, îmbrăcat cu o flanea roşie, peticită, peste cămaşa ferfeniţită ce fusese odată albă, cu pantaloni de călărie, bazonaţi şi rupţi în genunchi, cu cizme din piele roşie, scorojite, scălâmbăiate dar ornamentate cu nelipsiţii pinteni ruginiţi şi cu rozete sunătoare. Călărea un cal costeliv, răpciugos, şchiop şi cu noroiul uscat până sus pe crupe, pe care-l conducea cu nişte hăţuri de sfoară, scămoşate şi înnodate de te miri cum de mai rezistau deselor sale îndemnuri, lovind gloaba cu ele, s-o aţâţe la mers.

— Hai Tereza, hai drăguţo!

Copiii se ţineau după el, ţopăind în juru-i, bătând tam-tamuri în tinichele şi cântând. Unii mai îndrăzneţi se repezeau pentru o clipă şi prinzând coada lungă şi stufoasă a mârţoagei o trăgeau puternic înapoi s-o oprească în loc, alţii o loveau cu palma peste crupe sau încercau s-o dea jos, punând umărul s-o răstoarne... Contele Tegaş însă, impasibil şi surâzător, nu-i lua în seamă, ci

îşi vedea mai departe de drum, dând pinteni mârţoagei, cu bărbia înălţată solemn şi demn privind în depărtări, parcă pozând unor tribune ce-l primeau triumfător în aclamaţii la întoarcerea dintr-o mare bătălie. Afişa un aer marţial şi grav, căuta să nu-şi ştirbească din prestanţa de odinioară, când era stăpânul celei mai mari moşii din împrejurimi, trăia o lume a lui în imaginaţia-i bolnavă în care se simţea bine, singular şi nestingherit de cei din jur.

— A, *bonjour*, domniţă! o observă el pe Dorina şi, ducând cravaşa la frunte, înclină capul în semn de salut şi mare respect ce-i purta. Trase apoi de hăţuri şi opri gloaba căreia îi dădeau ocol roiuri de muşte. Am onoarea să vă salut, domnule grănicer! Respectele mele!

— Bună ziua, domnule conte, răspunse Dorina rece, parcă fără chef de vorbă.

— Către „Crăiţa” nu? întrebă el tot surâzător, micşorându-şi ochii apoşi, cu sprâncenele alburii înălţate în aşteptarea răspunsului. Avea un glas subţire, niţel dogit, răguşit, de parcă îl scotea dintr-o trompetă de tinichea. Interesant restaurant, găsi nimerit să adauge, foarte interesant... Ştiţi, am servit „Cinzano”, curios, la „Crăiţa” am servit „Cinzano”, n-am băut de pe vremuri când mergeam la Monte Carlo sau la Nisa... Vă rog să serviţi „Cinzano”... Domnule grănicer, vă rog s-o serviţi pe frumoasa domniţă cu această minunată băutură...

— Bine, domnule conte, vom ţine seama de indicaţia dumneavoastră, răspunse la rândul său destul de rece şi Alexandru.

— Vă mulţumesc, sunteţi foarte amabil. Haide Tereza, haide drăguţo! *Au revoir*, scumpă domniţă, *au revoir*, domnule grănicer! Primiţi, vă rog, distinsele mele salutări şi urări de bine. Haide, Tereza, hai...

Lovi pântecele costeliv al iepei cu pintenii zornăitori şi ruginiţi şi porni din nou la drum, sub privirile pline de haz ale copiilor care, la vederea profesoarei, stăteau acum mult mai departe de şosea ascunşi prin grâu, neîndrăznind să se mai apropie.

— Un nenorocit! zise Dorina privind în urma lui. Un dement şi un ratat care trăieşte din mila oamenilor. Te rog să mă crezi, nu are ce mânca, dar în scrânteala lui se crede cel mai fericit om de pe pământ, îşi poartă blazonul cu ifose tot de mare bogătaş...

— Casa aceea prăpădită din partea de nord a satului, cu

pereţii coşcoviţi şi cu monumentul din ogradă e a lui?

— A lui, acolo stă, ei, ce zici de monumentul acela? întrebă Dorina, revoltată de nebunia contelui. A fost expropriat, cred că a fost singurul exploatator din ţară care nu s-a opus exproprierii, a fost trimis prin Bărăgan, dar şi-a cerut permisiunea să-şi realizeze trei dorinţe pe care autorităţile le-au acceptat, făcând chiar haz de propunerile lui.

— Ce dorinţe?

— Zău, de câte ori îmi aduc aminte, îmi vine sa râd, gândindu-mă ce i-a putut trece prin cap unui nebun ca ăsta! zise Dorina zâmbind.

— Dar ce i-a trecut prin cap?

— Dragă, când a fost trimis în Bărăgan cu ani în urmă, a cerut voie şi a luat cu el mârţoaga asta, apoi un mustang din tablă nichelată ce-l avea sus pe castel şi care spunea că-i blazonul lui şi, în sfârşit, monumentul din faţa casei. Închipuie-ţi tu, să care după el ditai piatră, cu chipul lui hidos şi impertinent!...

— Şi a venit cu acest monument înapoi?

— Da, dragă! Când l-au văzut oamenii înapoindu-se cocoţat într-un car pe boarfele lui, cu mârţoaga legată de loitră şi cu palma sprijinită de monumentul pus în fân, a fost o adevărată veselie în tot satul. A cerut după aceea şi i s-a aprobat să-şi ridice o odaie în marginea satului, i-a pus după cum cred că ai observat blazonul de tablă pe acoperişul de stuf, iar în faţa acestei magherniţe, monumentul... Ei, ce zici de treaba asta?

— Nu l-au luat oamenii peste picior?

— Pe cine? Pe conte?

— Da, pe el.

— Dragă, tu ştii de ce simpatie se bucură el în rândul sătenilor? De necrezut, dar asta-i situaţia. De fapt el, când a fost cine a fost, nu s-a purtat rău cu nimeni din sat, a plătit cu regularitate simbriile celor care aveau grijă de cei peste o sută de cai ai grajdului său şi-i lucrau pământul; mai mult, îi ajuta pe cei săraci, ba cu bani, ba cu grâu sau de-ale gurii, ce avea prin cămările lui, de altfel totdeauna îndestulate...

— Şi acum...

— Îl are în grijă popa Gherasim cu recunoştinţă că Tegaş a ridicat biserica nouă din sat. Cum intri în stânga, în pronaos, se vede chiar chipul lui zugrăvit pe perete ca drept ctitor ce se află. Or, din ce se aduce la biserică duminica sau când sunt slujbe

mai mari, popa îi trimite acasă printr-un beţivan, unul Ciocârlan, mâncare de are o săptămână încheiată...

— A fost însurat contele?

— O singură femeie a avut la castel, o fetişcană pe nume Iustina, frumoasă fără pereche, dar foarte a dracului, pe care se spune că Tegaş ar fi luat-o de la un institut de călugăriţe, însă numai călugăriţă nu era în comportarea ei! A prins-o făcând dragoste cu nepotu-său, elev în ultimul an de liceu, unul Raul, băiatul soră-si, şi chiar în noaptea aceea i-a dat o bocceluţă cu îmbrăcăminte şi a scos-o în uliţă. De atunci nu s-a mai însurat niciodată; trăieşte tot singur...

— Ai fost vreodată în coliba lui?

— Am fost de câteva ori să-l întreb de soarta lui tata, crezând că poate o avea vreun moment de luciditate şi-mi va mărturisi câte ceva, dar imbecilul cât îl vezi de ramolit a încercat să-mi propună să-i devin „contesă”...

— Ce vorbeşti?

— Da, a pus chiar mâna pe mine, dar i-am dat una cu bastonul peste bot, încât vreo două luni a umblat cu vânătaia de-a lungul obrazului. Un impertinent şi-un măgar!

Ajunseră la „Crăiţa”, o mică şi frumoasă cabană din lemn afumat cu ferestre mari, largi, cu acoperişul scund, aşezată în umbra unei hore de stejari şi ulmi. Mulţime de biciclete erau rezemate afară de micul gard de şipci vopsit în verde. La mesele de sub pomi, la umbră se vedeau femei şi bărbaţi bând bere şi mâncând mici sau fripturi, în timp ce un bătrân lăutar ţigan trecea de la unul la altul cu o vioară veche sub braţ, îi ciupea corzile şi cânta cu vocea-i dogită de tutun un cântec de dragoste de altădată:

Bate-mă, mândro, mă bate
Că te-am înşelat cu şapte
Şapte mândre frumuşele
Frumuşele tinerele,
Vai şi-amar zilele mele!

Era un amestec de glasuri, de râsete, cântece lălăite şi chiuituri stridente, totul învăluit în fumul ţigărilor şi al grătarului mirosind a carne arsă, o hărmălaie din care era de mirare cum de se înţelegeau unii între ei, strigând peste mese, chemându-

se cu glas tare şi ciocnind paharele în aer în urări gângăvite şi repezite în aburul băuturii.

— Nu stăm afară, propuse Doina, mergem înăuntru, căutăm o masă mai retrasă, vreau să fim numai noi doi...

— Bine, fu de acord Alexandru. Cred că şi înăuntru e răcoare...

— Da, este, poate mai multă ca aici sub pomi, apoi e linişte, nu-mi place aglomeraţia asta, gălăgia unora dintre cheflii...

Trecură printre mese şi, văzând-o pe Dorina, bărbaţii îşi înălţară pălăriile salutând-o cu mult respect, iar un ospătar tânăr, ferchezuit şi spilcuit, cu şervetul pe braţ, le ieşi îndată în cale, oferindu-şi cu multă amabilitate serviciile.

— Să vă fac o masă aici undeva, la umbră? întrebă el plecându-se profesional din şale. Imediat aranjăm...

— Nu, zise Dorina, am vrea undeva, înăuntru...

— S-a făcut, înăuntru, după voia dumneavoastră. Petrică, se întoarse el şi strigă către cineva, probabil un alt ospătar ce stătea de vorbă cu gratarагiul în fumul gros să-l tai cu cuţitul, trap băiete, o masă a-ntâia înăuntru pentru doamna profesoară. Poftiţi, vă rog, se arătă în continuare amabil ospătarul, vă conduc...

Dorina porni înainte, Alexandru după ea, strecurându-se printre mesele înghesuite pe prundişul de sub coroanele stejarilor.

Intrară. În total contrast de cum se prezenta afară, restaurantul, destul de elegant şi plăcut, degaja o atmosferă intimă, prietenoasă. Curat, răcoros, cu mici lampioane colorate spânzurând de plafon printre benzi de hârtie creponată, cu mesele aranjate în stil modern, cu greu îţi puteai închipui că aci, într-un sat la marginea ţării, te poţi simţi tot atât de bine ca şi într-un mare restaurant din centrul Bucureştiului.

— Îţi place? întrebă Dorina.

— Da, zise Alexandru, privind în jur cu curiozitate şi admirând tavanul cu bârne negre, lustruite, pereţii capitonaţi cu rogojină vopsită în galben şi verde, estrada orchestrei, ferestrele mari, luminoase. Crede-mă, pentru mine localul ăsta e o surpriză. N-am fost niciodată aici...

— Nici eu. Unde stăm?

— Ai spus că undeva mai rezervat.

— Da, mai rezervat. Să mergem în capătul celălalt al

salonului, parcă e mai multă linişte acolo.

Zicând acestea, Dorina porni să ocolească mesele, dar nu făcu decât câţiva paşi, că deodată se opri locului şi-l prinse pe Alexandru de mână.

— Ce-i, ce s-a întâmplat? întrebă el neliniştit.

— Ştii pe cine văd aici şi cred că ne-a văzut?

— Pe cine? se uită mirat în jur Alexandru.

— Pe Mirescu cu Silvia. Uite, el se ridică chiar acum de la masă şi vine în întâmpinarea noastră. Acolo, în dreapta estradei...

Alexandru simţi că un val de căldură îi năvăleşte deodată în tot corpul. Nu se aşteptase la o asemenea întâlnire! Locotenentul Mirescu, comandantul său, ştia de dragostea lui pentru Dorina – intuise din unele apropouri ale lui acest lucru – dar niciodată nu-i văzuse împreună şi niciodată nu discutaseră mai apropiat problema asta, ofiţerul considerând că Alexandru e un băiat destul de matur, de inteligent, că ştie ce face şi nu e cazul să se amestece în relaţiile de dragoste ale acestuia cum nu s-ar fi amestecat într-ale nimănui. De altfel avea o stimă deosebită pentru pregătirea lui intelectuală, pentru felul disciplinat, dar în acelaşi timp manierat cu care se comporta în serviciul militar de la pichet, n-avea, cu alte cuvinte, ce-i reproşa în acest sens.

— A, ce plăcere să vă văd! zise de departe Mirescu şi, ocolind cu grabă mesele, veni în întâmpinarea Dorinei cu braţele întinse. După cum văd, aţi îndrăgit arma noastră, a grănicerilor şi asta mă bucură! Sărut mâna şi... ce să spun, e un eveniment prezenţa dumneavoastră aici... Chiar i-am spus Silviei de cum v-am văzut intrând...

Veni, îi sărută mâna galant şi curtenitor, în timp ce Alexandru stătea deoparte, rezervat, într-o poziţie aproximativă de drepţi, privindu-şi cu respect comandantul, care se arăta foarte amabil şi binevoitor.

— Ce faci, Ştefănescule? se întoarse el surâzător către Alexandru şi-i întinse prieteneşte mâna. Tânăr şi bine dispus, aşa-i?

— Întocmai, tovarăşe locotenent, zise Alexandru strângând respectuos mâna ofiţerului.

— Îmi place, domnule, aşa grănicer mai rar!

— De ce, tovarăşe locotenent?

— Ai pus mâna pe-un infractor. Şi ce infractor! Am impresia c-o să-l ţii în „arestul” dumitale toată viaţa! Ei, ce spuneţi domnişoara Darini – se întoarse el tot vesel către profesoară – vedeţi ce băieţi drăguţi şi talentaţi avem noi la grăniceri? L-aţi văzut la serbare, cred...

— Mai ales drăguţi, zise Dorina şi zâmbind cu un anume înţeles îl privi semnificativ, pe sub sprâncene, pe Alexandru. Dar asta-i bine să nu se ştie, pentru că totdeauna „flatariseala”, vorba coanei Chiriţa, îi face pe băieţi să fie încrezuţi...

— Ceea ce, vă rog să mă credeţi, interveni Mirescu punând palma pe piept, nu e cazul vorbind de Alexandru Ştefănescu. Cred că-l cunosc mai bine decât dumneavoastră şi oricând pun mâna în foc pentru modestia lui! Ei, ce zici, Ştefănescule, sunt un bun avocat în apărarea intereselor dumitale?

— Fără îndoială, tovarăşe locotenent! confirmă Alexandru zâmbind. Doar studiaţi dreptul la fără frecvenţă, aşa că...

Locotenentul Mirescu, cu aceeaşi cunoscută amabilitate, îi prinse pe cei doi de braţ şi conducându-i printre mese îi pofti să se îndrepte către locul unde-l aştepta soţia sa.

— Vă rog să ne faceţi plăcere, mie şi Silviei, şi să staţi la masa noastră... De acord, Ştefănescule?

— Tovarăşe locotenent, ce pot să zic? Ordinul şefului este lege pentru subordonaţi! râse Alexandru dezvăluindu-şi şirul dinţilor albi. Aşa că, dacă-i ordin... cu plăcere, nici nu mai încape vorbă!

Silvia era o femeie frumoasă, brunetă, cu ochi negri şi părul tot negru, tuns scurt, modern, tapat, purtând doi cercei mari de aur şi pe deget un inel cu acelaşi model filigranat; îmbrăcase o rochie albă din şantung, cu decolteu larg, dezvăluindu-i în parte umerii neatinşi încă de rumeneala soarelui.

— Ce surpriză! zise ea de departe, făcând aluzie la prezenţa Dorinei într-un restaurant. Cărui eveniment să datorăm acest lucru? Vă rog să poftiţi şi să luaţi loc. Îmi pare bine că aţi venit, altfel ne plictiseam singuri aici. Ovidiu, dă tu te rog scaunele astea la o parte, să stea Dorina lângă mine, se adresa ea soţului său. Ce faci domnule student şi cântăreţ de muzică uşoară?

— Doamnă, îmi permiteţi să mă prezint, spuse Alexandru, prinzându-i cu un gest politicos mâna şi sărutându-i-o. Sunt caporalul Alexandru Ştefănescu!

— Lasă domnule, nu te mai prezenta atâta că te cunoaştem!

râse Silvia şi-l prinse de braţ, poftindu-l să ia loc în faţa ei. Numai pentru că te-am văzut o singură dată la serbarea aceea, să nu mai vorbesc de faptul că mi-a vorbit soţul meu de dumneata şi tot eşti o cunoştinţă plăcută, agreabilă... Te rog să iei loc şi să te simţi în largul dumitale, zâmbi ea. Şi încă ceva: să n-ai rezerve pentru că te afli la masă cu comandantul. Aici eu sunt comandant, să ştii!

— Am înţeles, zise Alexandru roşind niţel. Mă voi supune ordinelor dumneavoastră...

— Dacă te supui, să ştii că te pot avansa şi sergent, aşa trebuie să fie toţi bărbaţii, disciplinaţi, ascultători...

— Soţul dumneavoastră are cam de mult gradul de locotenent, îndrăzni Alexandru să facă o glumă. Ceea ce înseamnă că dacă nu-l avansaţi...

— Nu-i nimic, dragii mei, sunt bun în funcţie acasă, ceea ce e un lucru foarte important!

Râseră cu toţii, după care Mirescu făcu un semn ospătarului să se apropie.

— Ei, ce serviţi, stimaţi musafiri? întrebă el uitându-se când la Dorina, când la Alexandru. Noi am comandat nişte mici şi bere...

— Cred că acelaşi lucru o să-l facem şi noi, zise Dorina, privindu-l întrebător pe Alexandru. Da? Ce zici, Alex?

— Nu am preferinţe, răspunse el. Mă supun dorinţei majorităţii...

— Aşa, fii disciplinat, îmi place! râse Silvia şi ochii ei negri luciră scânteietor. Dorina dragă, să faci instrucţie cu dumnealui, auzi? Sau nu vrei să-l vezi sergent?

— Pentru mine e mareşal, zise Dorina zâmbind. Un mareşal care poate cuceri orice bătălie...

— Oho! râse iarăşi Silvia, tare, zgomotos, fără rezerve, dându-şi capul pe spate. Ascultă tu, se apleacă la urechea Dorinei, a cucerit ceva până acum?

— Ei, hai, fii serioasă, râse şi Dorina, ce zice soţul tău, crede cine ştie ce... şi arătă cu capul către Mirescu care era ocupat cu ospătarul, dându-i indicaţii cum trebuie să pregătească micii.

— Tovarăşe chelner, te rog execută comanda asta mai repede, zise el. Adu şi nişte mujdei, muştar. Şi halbele, frate, ce faci cu halbele alea?

— Îndată, tovarăşe locotenent. Vă servesc numaidecât!

După câteva clipe veniră halbele de bere, ciocniră urându-şi

unul altuia mult noroc şi fericire şi, până să vină mâncarea, Silvia îl întrebă pe Alexandru ce facultate vrea să urmeze în continuare, Teatrul sau Chimia, ce-i sunt părinţii, dacă mai are fraţi sau surori şi pe unde stă în Bucureşti.

— Ştii că şi eu sunt bucureşteancă? zise ea într-un târziu. Stau prin Piaţa Dorobanţi...

— Eu stau pe bulevardul Lacul Tei. Tata e şofer, iar mama muncitoare la fabrica de medicamente...

— Singur la părinţi?

— Da, singur...

— Ce a zis fata, presupun că ai avut o simpatie, văzând că pleci militar?

— Într-adevăr, e bine că aţi întrebuinţat timpul trecut, zise Alexandru făcându-şi de lucru cu halba de bere de pe mânerul căreia încerca să desprindă cu unghia o mică pată de ceară roşie.

— De ce?

— Am avut o fată pe care am simpatizat-o, aşa cum au toţi băieţii, dar am renunţat la ea, aşa cum am renunţat şi la altele, înaintea ei.

— Colegă de facultate?

— Da, chiar de an.

— Şi ce s-a întâmplat aşa de grav de ai luat asemenea hotărâri categorice?

— Nimic deosebit, răspunse calm Alexandru. S-a întâmplat că toate fetele pe care le-am cunoscut privesc problemele vieţii cu prea multă uşurinţă, afişează o emancipare precoce, de loc firească, mai mult căutată, studiată, vor să fie interesante, s-o facă cum se spune pe „fetele de succes”, care pot trece repede de la dragostea pentru unul la dragostea pentru altul, cu aceeaşi uşurinţă cu care şi-ar schimba de pildă cerceii sau batistele. Cu alte cuvinte, cel puţin în ceea ce mă priveşte, nu se poate conta pe-o anumită seriozitate în relaţiile cu ele. Mă rog, poate să fie la mijloc vorba de temperament, dar de vreme ce am constatat la mai multe lucrul ăsta, concluzia e limpede: repetarea unor rezultate pe baza aceloraşi criterii dă regula, nu?

— Da, poate că ai dreptate...

— Doamnă, sunt lucruri trăite de mine, întâmplate mie...

— Nu, nu te contrazic, interveni Silvia. Fetele din ziua de azi...

În acest timp pe uşa restaurantului intră un om beat, înalt,

voinic, neras de multă vreme, cu părul crescut mare, lăţos şi ochii albaştri, mici, cu privirea rea, iscoditoare, tulbure. Purta nişte pantaloni de doc rupţi şi pătaţi de unsoare, o cămaşă albastră, murdară, cu mânecile suflecate, şi era desculţ, avea nişte tălpi late, grele, crăpate, pline de noroi şi balegă uscată. Cu mâinile în buzunare, în clătinarea lui încerca să se strecoare printre mese, ţinându-se după unul din chelnerii ce-şi vedea de treabă umblând repede când de la bar la bucătărie, când de la bufet la grătarul de afară, servind clienţii.

— Mă, dom' Pavele, bolborosea beţivanul cu gura strâmbă, făcând spume în colţul buzelor groase, băloase şi umede ca nişte lipitori, mă auzi, mă, dom' Pavele, sau nu mai auzi nici pe mă-ta la ora asta? Nu mă auzi, nu? Bineee! Poate nu vrei să stai de vorbă cu-n puşcăriaş ca mine... Bineee, dom' Pavele, bineee!

— Uite-l şi pe vagabondul ăsta, zise Mirescu şi-l arătă celor de la masă pe beţivan. Un scandalagiu fără pereche...

— E din sat? întrebă Alexandru care nu mai avusese ocazia să-l întâlnească până acum.

— Din sat. Ilie Ciocârlan îl cheamă. A fost şofer, şofer bun, dar a prins patima beţiei şi cu vreo zece ani în urmă a lovit într-o noapte o femeie. A fugit de la locul accidentului, a fost condamnat patru ani, a ieşit din închisoare şi după câteva luni a intrat din nou pentru că, nenorocitul, a consimţit să conducă un camion furat şi, împreună cu o bandă de hoţi, au sustras de la o fabrică vreo cincizeci de colaci de sârmă de aramă şi bare de cositor.

— Ce vorbiţi! se miră Alexandru, fără să-şi ia ochii de la beţivanul care începuse sa cânte. Şi a fost condamnat din nou...

— Bineînţeles. A mai făcut doi ani de închisoare pentru treaba asta, a ieşit şi, după un timp, se părea că s-a îndreptat, dar într-o seară a bătut un miliţian, că i s-a părut că s-a uitat strâmb la el şi iar a intrat la puşcărie. Vai de capul lui de nenorocit.! Când e treaz, e cumsecade, dar când e beat să te fereşti din calea lui...

— Şi din ce trăieşte?

— E înscris la cooperativa agricolă de producţie, dar nu se duce cu săptămânile la munca câmpului. Face pe omul de serviciu pe la biserică, mătură pe acolo, aprinde lumânările, şterge praful, că nu-i duminică să nu vină cu două-trei chile de vin sau de ţuică acasă. Aduc femeile la pomeni...

— Contele Tegaş ia mâncarea şi nepricopsitul ăsta băutura, interveni şi Dorina privindu-l pe Ciocârlan care căzuse între mese şi încerca anevoie să se ridice şi nu putea. De amândoi are grijă popa Gherasim...

— Ei, omul vrea să le facă bine, să nu-i lase să moară de foame, interveni şi Silvia, dar viciul ăsta al beţiei nu se vindecă uşor...

Ciocârlan se ridică cu greutate, sprijinindu-se de-un scaun pe care după aceea îl lovi cu piciorul aruncându-l cât colo, stătu apoi niţel în cumpănă, trecându-şi palma mare şi grea prin claia de păr şi privi tulbure în jur căutându-l din ochi pe ospătarul care nu-l băga în seamă.

— Mă, dom’ Pavele, bolborosea el mai departe cu spume la gură, ce, mă, dom’ Pavele banii mei nu merg, mă, la tine? De ce nu merg mă, pen-că-s bani de la un puşcăriaş? Hai, mă? A, uite-l pe tovarăşul comandant de grăniceri! tresări el văzându-l pe Mirescu şi porni prăvălindu-se către ofiţer, trântind în cale-i scaune şi mese de parcă nici n-ar fi fost. Să trăiţi, tova-şe comandant! zise Ciocârlan, oprindu-se în faţa locotenentului şi încercând, în ameţeala lui, să ducă în mod cât mai corect palma la frunte în chip de salut ostăşesc. Eu sunt... mă cunoaşteţi dumea-stră... sunt Ilie Ciocârlan... eu am fost la puşcărie, dar mai intru... zău, mai intru... uite pentru unul ca dom’ Pavel ăsta care nici nu mă bagă-n seamă şi nu-mi dă să beau, de parcă banii mei îs spanioli şi nu merg la el, la „Crăiţa”... Tova-şe comandant grănicer... tova-şe comandant... să trăiţi... hai să vă pup... că sunteţi ca şi tatăl meu...

Se apleca, vru să prindă fruntea lui Mirescu ca să i-o sărute, dar locotenentul se ridică de la masă, îl luă de braţ şi-i spuse că e bine să se ducă acasă, că e obosit şi trebuie să se culce...

— Am fost la o înmormântare... zău nu-s ostenit, se împotrivi Ciocârlan ferindu-şi braţul. Am dus crucea şi ştii ce mi-a dat? Nu ştii!

— Cine, mortul? n-avu de lucru Silvia şi intră în vorbă, dar Mirescu o fulgeră cu privirea, făcându-i semn să nu-şi pună mintea cu scandalagiul ăsta.

— Nu mortu’, cocoană, auzi tova-şu comandant grănicer ce zice femeia asta... Asta-i femeia dumitale... da nu-i frumoasă... că n-are păru lung... uite asta-mi place mie – şi arătă spre Dorina – asta-mi place mie şi vreau să fac un dans cu ea...

Căută să ocolească masa, să se ducă spre Dorina. În aceeaşi clipă însă, Alexandru vru să se ridice în picioare şi să-i ţină calea, dar Mirescu îi făcu semn să stea locului şi să nu-i acorde nicio atenţie că-i atât de beat încât nu mai ştie de el.

— Măi Ciocârlane, îl prinse Mirescu din nou de braţ pe beţivan, uite, du-te, ţi-a făcut Pavel semn să te duci până la el...

— M-a chemat la el? se întoarse Ciocârlan în loc, greoi şi masiv ca un urs. Unde e? Dă-l în mă-sa, că nu mă duc, ăla nu-mi dă să beau... da-i dau eu una peste bot, să mă ţină minte toată viaţa... asta să ştie el. Uite, am să stau pe scaunul ăsta şi am să mă uit la cucoanele astea... zău numai mă uit că mie îmi plac...

— Doamnele de aici nu-s frumoase, Ciocârlane, căută să-l înduplece a se ridica de pe scaun Mirescu. Le-ai văzut pe artistele acelea de-au venit la domnul conte acum un ceas?

— Au venit nişte artiste la dom’ conte? făcu ochii mari Ciocârlan şi puse laba lui mare pe umărul lui Mirescu. Când au venit tova-şu comandant grănicer?

— Nu ţi-am spus? Acum un ceas. Nişte artiste de la circ. Le-a trimis nepotu-său de la Bucureşti, sunt în turneu, şi n-au cu cine să petreacă acolo...

— N-au cu cine? Las’ că mă duc eu... Are şi băutură...

— Are... are... la domnul conte se găsesc de toate...

— Atunci am plecat...

Se ridică cu greutate de pe scaun, dădu mâna cu Mirescu, duse două degete la frunte în chip de salut adresat celor două femei de la masă, Silvia şi Dorina, le făcu apoi un semn de sărut cu arătătorul în dreptul buzelor şi plecă luând iar scaunele şi mesele în picioare, către uşă, de parcă era un tanc ce răvăşea totul în cale-i.

— Ce te-a apucat, dragă, să lungeşti vorba cu neisprăvitul ăsta? sări Silvia îmbufnată, luându-l la rost pe Mirescu. Se uită lumea la noi...

— Dar ce vroiai să fac? se apără locotenentul ducând halba cu bere la gură. Să mă contrazic cu el? Cu nebunii şi beţivii nu-i bine niciodată să te contrazici. Mai ales în situaţia noastră, aici, în local. Cum ridicam tonul la el, cum, gata se ivea scandalul. Lasă că nu ne-a stricat buna dispoziţie, aşa e, domnişoară Darini?

— De fel, pe mine chiar m-a amuzat, râse Dorina. Vedeţi cum mă curtează admiratorii? M-a invitat şi la dans... Ştiu că Silviei îi

este ciudă că n-a preferat-o pe ea, dar n-am ce-i face!

Silvia începu şi ea să râdă şi voia bună se înfiripă din nou la masa celor patru. Afară scăpătase soarele, umbrele amurgului se furişaseră pe sub coroanele stejarilor, iar în grădina restaurantului se aprinseseră – cam devreme ce-i drept – şi câteva becuri. Curând se aprinseră şi lampioanele colorate din micul salon, semn că seara nu era departe. Chelnerul aduse micii, pâinea, şi din nou câte un rând de bere.

— Ei, să bem pentru toţi cei care ne sunt dragi! propuse Mirescu şi ridică din nou halba în dreptul frunţii. De acord?

Alexandru ridică şi el halba de bere şi o privi zâmbind pe Dorina, lung şi stăruitor, cu acea dragoste plină de văpăi şi înţelesuri ivită în ochii-i strălucitori, dragoste pe care ea ştia să o intuiască atât de bine.

În acest timp, în grădina restaurantului, peste mesele de sub umbra întunecată a stejarilor, unde stăruia mirosul de carne friptă şi plutea în nori groşi fumul grătarului, se aşternu cu încetul liniştea serii. Numai încolo, spre şosea, Ilie Ciocârlan, cu bătrânul lăutar prins de după umeri, încerca să treacă şanţul drumului clătinându-se şi căzând mereu în genunchi, dar fără să înceteze o clipă cântecul ce-l răcnea într-atât de tare, de parcă vroia să scoale toţi morţii din cimitirul satului:

Cin’ se ia cu mine bineeee...
Îi dau haina de pe mine!
Cin se ia cu mine rău,
Să-l ferească Dumnezeu,
Că sunt şarpe de dudău
De-l galbin de muşcă rău,
Măi, Leano!

4

— Ce-i, Bădoiule?

— Tovarăşe locotenent, a murit contele!

— Când, măi?

— Zice să acu' un ceas l-au găsit nişte femei spânzurat de grinda tavanului. Vă cheamă miliţia din comună la telefon...

Ovidiu Mirescu aruncă lopata – muncea alături de militari la săparea unei noi gheţării – şi, aşa în cămaşă cum se afla, alergă spre biroul său, urmat de ostaşul telefonist. Luă receptorul şi în timp ce-şi potrivea o şuviţă de păr ce-i cădea mereu pe frunte, întrebă:

— Cine-i la telefon?

— Aici e plutonierul Patriche, şeful postului de miliţie. Vreau să vorbesc cu tovarăşul comandant al pichetului...

— Eu sunt, tovarăşe Patriche, locotenentul Mirescu. Spune ce s-a-ntâmplat?

— Tovarăşe locotenent s-a spânzurat bătrânul Tegaş, contele nostru.

— Când s-a spânzurat?

— Nu ştiu exact, cred că azi-noapte. S-a dus de dimineaţa nevasta factorului să-i ducă un ziar, că ceruse aseară un ziar să vadă şi el ce mai e prin lume, cum zic s-a dus acum de dimineaţă împreună cu Maria lui Vizante, aceea fără ureche, să-i ducă gazeta şi, cum au deschis uşa, au dat cu ochii de el agăţat de tavan, spânzurat cu o funie de cânepă. Au venit la mine, m-au anunţat şi am alergat acolo. Aşa, la prima vedere nimic suspect prin odaia lui, numai că am văzut nişte urme în jurul casei...

— Ce fel de urme?

— Urme de bascheţi, parc-ar fi sau de tenişi, nu ştiu exact, nu pot să-mi dau seama. De aceea, vă rog, tovarăşe locotenent, dacă vreţi să-mi trimiteţi şi mie conductorul cu câinele dumneavoastră, că până vine al nostru mi-e teamă de-o ploaie şi dacă dă de sus, gata, s-a dus totul baltă!

— Bine, tovarăşe Patriche. Ţi-l trimit. Unde te găseşte?

— Trimit eu maşina Staţiunii să-l ia pe băiat. Am vorbit cu tovarăşul director Oncescu şi-mi dă Gaz-ul lor...

— În regulă. Vezi, nu-mi ţine ostaşul mult...

— Nicidecum, tovarăşe locotenent. Să văd mai întâi despre ce

este vorba. Dacă e cazul să plecăm în urmărire, vă raportez eu.

— Bine.

— Vă mulţumesc şi să trăiţi!

Mirescu puse receptorul în furcă şi deschise geamul cancelariei. Un val de aer proaspăt năvăli în mica şi eleganta încăpere, aducând de afară parfumul florilor de tei din dreptul ferestrei. „Va să zică Tegaş, contele Aristide Tegaş şi-a încheiat în noaptea asta aventuroasa sa viaţă printr-un gest pe care nu l-aş fi crezut a-l înfăptui vreodată... îşi zise Mirescu, aşezându-se la birou, cu capul sprijinit în palme. Să se fi sinucis, oare? se gândi el tot mai insistent. Tot ce-i posibil. Dar de ce? Sau poate că la mijloc e vorba de-o înscenare bine regizată? Să zicem, dar, mă rog, cine şi în ce scop a făcut-o?” Îl cunoscuse pe bătrân în urmă cu doi ani de zile, când, proaspăt absolvent al şcolii de ofiţeri, venise aci la marginea ţarii să-şi ia în primire postul de comandant al pichetului de grăniceri. Se interesase atunci, cum era şi firesc, de tot ceea ce este mai deosebit de ştiut în privinţa locuitorilor şi’ a obiectivelor din zona ce-o avea în pază. Printre altele, aflase de „contele Aristide Tegaş” şi, curios, ceruse date despre el atât fostului comandant al pichetului cât şi autorităţilor din comună. „Un conte în zilele noastre? se întrebase tânărul locotenent niţel contrariat. O pasăre cam rară, dar, din moment ce există, trebuie să văd care-i situaţia reală...” I se spuse că de fapt „contele” nu e conte, ci un fost călăreţ la curse – jocheu – care, prin tertipuri numai de el ştiute, se îmbogăţise în câţiva ani cât alţii nici în treizeci (se spunea că „aranja” soarta pariurilor de la marile alergări în favoarea celor interesaţi), şi care-l moştenise printr-un testament fals pe proprietarul grajdului unde fusese angajat. Câştigase câteva curse celebre peste hotare – specialitatea lui erau alergările de galop – încât după cunoscuta cursă internaţională de la Napoli, unde chiar un rege, antrenându-se într-un pariu destul de bogat, pierduse sume fabuloase, Aristide Tegaş devenise steaua hipodromurilor cu calul său Narcis, o gloabă pe care nu pariau decât nepricepuţii sau care, mizând de la început pe-un sigur eşec, vroiau numai să se amuze. Şi, culmea, Narcis, devenit după aceea pentru presă „calul minune”, „calul fulger”, sosit la potou fără să fie cravaşat de Tegaş cu o lungime şi ceva, câştigase marele premiu al oraşului Napoli, cota asupra sa ajungând, lucru rar întâlnit în istoria pariurilor de hipodrom, la

necrezuta sumă de unu la două mii!

Fostul jocheu, devenit proprietar a peste o sută de cai de rasă, a adunat bani peste bani cu o lăcomie de nedescris şi a cumpărat cincizeci de hectare de pământ, după care şi-a construit în scurt timp un castel la marginea comunei, o imensă clădire de două etaje, cu zeci de geamuri şi verande îmbrăcate în iederă, înconjurată cu un zid înalt de piatră şi porţi mari de fier forjat. Mirescu mai aflase că Tegaş se intitulase singur „conte” şi îşi făcuse hârtie de corespondenţă cu blazon (vindea şi cumpăra cai atât în ţară cât şi peste hotare, în afară de cei pe care-i avea la curse pe diferite hipodromuri). Angajase doi lachei ce purtau livrea aurie şi ciucuri albaştri la ciorapii albi şi care făceau primirile de rigoare celor ce-l vizitau cât şi o armată de servitori care se îngrijeau de marele grajd ce se ridica la câteva sute de metri în spatele castelului. După cum spuneau cei care l-au cunoscut în trecut, apariţiile sale pe jos – ce-i drept, cam rare, mergea ori călare, ori cu trăsura – erau o adevărată revelaţie. Mic şi slab, de statura unui băieţandru pirpiriu, niţel adus de spate, (stătuse ani de zile aplecat pe gâtul cailor!), cu obrazul supt şi ochi albaştri spălăciţi într-o jachetă de catifea maro de croială sport, paspoalată cu piele, pantaloni gris de călărie, cu bufa înaltă şi largă şi cizme de lac în picioarele-i arcuite, trecea zornăindu-şi pintenii de argint pe uliţele satului, cu un neastâmpăr exagerat în gesturile-i de copilandru, lovind nervos carâmbii cu cravaşa de piele de care nu se despărţea niciodată. Răspundea amabil saluturilor din dreapta şi din stânga, ducând cravaşa la cozorocul şepcii din postav în culoarea pantalonilor cu un gest demn de-un cavaler medieval. Era extrem de amabil, se prindea în vorbă cu oricine, căuta să se bucure de popularitate cu orice chip şi, întocmai ca un viitor deputat burghez în preajma alegerilor, întindea mâna ţăranilor şi-i întreba de sănătate şi cum o mai duc cu treburile, ce le fac copiii şi cum cred că vor ieşi cu recolta în anul acela. „Stimaţi concetăţeni, dac-aveţi nevoie de ceva, veniţi la mine la castel, vă ajut cum să nu vă ajut, doar trăim laolaltă în marea familie a satului şi cei din familie se cheamă că trăiesc în frăţietate”. Într-adevăr, dădea bani cu împrumut, cu dobândă mică celor ce-i solicitau acest lucru, plătea la vreme pe cei ce-i lucrau pământul, achita simbriile servitorilor şi grăjdarilor, căuta într-un cuvânt să nu intre în conflict cu mulţimea satului, socotind după

cum spunea el, că puţină diplomaţie nu strică şi „vorba dulce, mult aduce...”

În locul vechii biserici de lemn a înălţat una nouă de cărămidă cu meşteri italieni şi zugravi aduşi din Sofia, la a cărei sfinţire a invitat marile personalităţi ale Cultelor din ţară, biserică pe care a intitulat-o singur catedrală. Catedrala Tegaş.

Tot de la oameni, Mirescu mai aflase că bătrânul conte nu fusese niciodată căsătorit, se spunea că era împotriva vreunei mezalianţe cu zeiţele frumosului care, după părerea lui, nu fac altceva decât trândăvesc şi-ţi mănâncă banii pentru nişte plăceri trecătoare. Adusese pe una la castel, domnişoara Iustina, o fată subţirică, cu păr negru şi ochi tot negri, de o frumuseţe rară, pe care o ţinea toată ziua închisă în casă „să se obişnuiască cu viaţa de castel”, dar pe care după ce-a scos-o să supravegheze ţesălatul şi adăpatul cailor şi ea refuzase categoric să facă acest lucru, îi dăduse vreo două cravaşe la fund, îi pusese o bocceluţă în braţe şi, petrecând-o până la poartă, îi arătase autoritar drumul către oraşul de unde venise. „Nu-ţi place bălegarul cailor, să nu-ţi placă nici banii mei! Banii mei sunt făcuţi din bălegar! Poftim, ţine cărarea drept înainte şi ieşi la drumul mare. De-acolo cu bunul Dumnezeu încotro ţi-o fi voia!”

Crescuse un nepot, băiat al soră-si, Raul, ce-şi petrecea vacanţele la „castel”, răsfăţat şi obraznic, care prin ultimul an de liceu începuse s-o curteze pe Iustina şi ea acceptase jocul, cocheta şi se alinta provocator ca o pisică ameţită de chemările primăverii. Bătrânul cam prinsese voalata ţesătură a dragostei lor şi ea plecase din casa lui cu credinţa fermă că asta-i pricina despărţirii de ea şi nimic altceva. „Aris, dragule, scumpul meu, suspina ea adunându-şi lucrurile, sunt cinstită, m-ai luat de la maici, ştii bine cum era la maici, de ce eşti rău? Crezi că eu... aş fi putut... când tu eşti strălucirea mea, visul meu...”

— Hai, hai, mână gloaba, lasă-mă-n pace, nu-mi deranja nervii cu smiorcăielile tale!

O luase de mână şi o dusese până la poartă, fără să ia în seamă văicărelile şi declaraţiile ei de sinceritate cu care încerca să-l copleşească.

Nu s-a opus reformei agrare din primăvara anului 1945, dar l-a zdruncinat într-atât de mult treaba asta încât ţicneala care-l lovise după aceea ce spune că de aci i s-ar fi tras. A dat

pământul, caii, oprind-o numai pe Tereza, a dat şi castelul în odăile căruia s-a instalat nu după multă vreme Staţiunea agricolă experimentală şi a fost trimis într-un sat din Bărăgan să-şi petreacă restul zilelor. S-a întors însă de acolo, mai ramolit de cum plecase, zicând că vrea să moară în preajma castelului, ca un adevărat conte ce se afla. Locuia într-o odaie prăpădită lucrată de mâna lui din chirpici şi trăia de azi pe mâine din banii pe care-i trimitea cu regularitate Raul de la Bucureşti, unde era funcţionar sau aşa ceva, bătrânul neştiind nimic precis de soarta lui. În ultima vreme, trenţăros şi jigărit, umbla uneori călare pe mârţoaga lui, Tereza, mai mult duminica, făcând un drum către „Crăiţa” unde se instala plin de importanţă la o masă, închipuindu-se în marile restaurante ale lumii, comanda o sută de grame de coniac sau alte băuturi tari, vorbindu-le de sus chelnerilor, ca mare personalitate ce se credea că este; alteori mergea pe jos, prin sat, fără o ţintă anume, târşâindu-şi cizmele scălâmbăiate fără nelipsiţii pinteni, prin praful drumului. Se oprea câteodată în loc şi vorbea unor cai imaginari pe care-i îndemna să alerge în turnante de hipodrom, închipuite, râdea de unul singur şi apoi deodată se încrunta, înălţa pumnul şi ameninţa pe cine numai el ştia. „Lasă că vă aranjez eu, derbedeilor, o să auziţi voi de contele Tegaş! Vă strâmbaţi la mine, hai? Uite, na, vă scuip şi vă dau cu piatra între coarne!” Se apleca, căuta o piatră, o bucată de cărămidă, lemn sau ce-i cădea sub mână şi arunca într-aiurea sub privirile pline de haz ale copiilor ce-l urmăreau dinapoia ulucilor. De cele mai multe ori, duminica, se ducea la biserică, îşi privea chipul de ctitor pictat în pronaos, cădea în genunchi şi începea să plângă până ce se încumeta vreo bătrână să-l scoată afară şi să-l trimită către casă. „Hai domnu’ conte, hai drăguţule, mergi acasă, lasă, nu te mai necăji, la judecata de apoi locul dumitale va fi sus în dreapta tatălui ceresc”. „Oare, aşa să fie? se lumina el deodată la chip, de parcă i-ar fi trecut o rază de soare peste faţă. Eu n-am niciun păcat...” „Ei, n-ai, zice lumea că numai dumneata ştii unde a pierit talianul ăla de ţi-a înălţat sfântul lăcaş. A sfârşit omul treaba şi pe urmă, ca să nu-i dai banii sau din altă pricină, i s-a pierdut urma”. „Eu nu... eu nu... nu... nu...”, protesta rătăcind cu privirea înapoi peste cupolele bisericii.

Acum toată durerea lui se sfârşise în laţul ştreangului şi Ovidiu Mirescu îşi zise că gestul său e urmarea acelei rătăciri a

minţii, ceea ce nu-i exclus sau poate cineva a avut interes sa-i ia viaţa. Dar cine şi pentru ce?

Gândind astfel, ofiţerul ieşi în curtea pichetului, în lumina puternică a soarelui şi, zărindu-l pe Alexandru, îi ordonă să-l trimită la el pe fruntaşul Croitoru, conductorul câinelui. Apoi se îndreptă spre grupul de militari ce începuseră să sape pământul pe locul viitoarei gheţării.

— Merge treaba, băieţi? întrebă Mirescu aprinzându-şi o ţigară.

— Merge, tovarăşe locotinent...

Un soldat mic şi rotofei, cu faţa măslinie şi ochi neastâmpăraţi ca de viezure, dădea cu sapa de zor, tare, înverşunat, şi într-atât de puternic mai-mai s-o rupă din coadă. Când şi când trăgea cu coada ochiului către locotenent, ferit, pe furiş, să vadă dacă i se iau în seamă zelul şi strădania după el de neegalat cu ale nici unuia din pichet.

— Tandine!

— Ordonaţi, tovarăşe locotinent! sări rotofeiul ca ars şi luă poziţia de drepţi, cu coada sapei lângă pulpa piciorului ţinând-o întocmai ca pe-o puşcă.

— Măi, ai ars cărţile alea de joc?

— Le-am ars, tovarăşe locotinent, le-am ars de-atuncea de când aţi zis dumneavoastră... Zău, să moară mama dacă vă minţ...

— Bravo, îmi place că ai executat ordinul, se arătă mulţumit ofiţerul. Altădată să nu te mai prind că faci şmecherii aici în pichet, ai înţeles?

— Înţeles, tovarăşe locotinent, dar să ştiţi, v-am raportat, nu erau şmecherii... căută să fie convingător Tandin, roşind până-n vârful urechilor. Lucru cinstit, să moară mama...

— Las-o, măi, pe mamă-ta-n pace, ce tot ai cu ea de-i dai zor „să moară mama! să moară mama!”, izbucni deodată Mirescu. Altfel dacă nu zici, noi nu te credem? De aceea te-a făcut biata de ea, ca s-o tot condamni mereu?

— E-o vorbă, aşa, tovarăşe locotinent...

— Ţi-am spus, să nu mai fie!

— N-o să mai fie, tovarăşe locotinent, da...

— Ei, ce „da”?

— Cu şepticul e cinstit, să nu vă faceţi o idee despre mine c-aş fi mai ştiu eu cum... zău, să moară mama dacă vă minţ!

— Iar, măi? se supără din nou Mirescu. Băieţi, luaţi repaus!

— Păi eu întindeam cărţili, să trăiţi, uite trefla, uite carou', uite rombu', nu-i trefla, nu-i rombu'... – începu Tandin să-i dea cu gura – îl lăsam pe om cu ochii cât cepili şi gura căscată, c-aşa-i omu', când se prinde, se prinde şi-i luam francu', cinstit, zău, să moară mama! Dacă ghicea, îi dădeam francu'... Cinci copii am, tovarăşe locotinent, şi dacă m-au luat militar şi nu mai sunt artist la circ, ei cu ce să trăiască? Vine iarna, eu nu mai înghiţ flăcări, nu mai înghiţ săbii, nu mai scoţ porumbei din pălărie şi iepuri din sân... de unde banu', că ce dă circu' e-o nimica toată, zice că n-am atestat...

— Îmi spunea Ştefănescu că n-ai niciun copil, măi Tandine, de unde ai scos cinci deodată? zâmbi Mirescu cu îngăduinţă, cerând din ochi încuviinţare de adevăr grănicerilor ce lăsaseră lucrul şi se adunaseră în jurul lor. Cică eşti cu el din acelaşi cartier, te cunoaşte...

— Tovarăşu' caporal ilev v-a spus? se miră Tandin, total contrariat, holbând ochii de parcă picase cerul pe el. Tocmai dumnealui care-i bucureştean ca şi mine să mă facă de minciună? Mă mir, tovarăşe locotinent, că-i şi dumnealui băiat subţire, om cu carte, student cu *bacalureat*, cum să minţă ca n-am copii? Am cinci în cap, să trăiţi!

— Păi când i-ai făcut, Tandine, că ai douăzeci de ani...

— Trei ai nevestii şi doi ai mei, zău, să moară mama! Că ea e mai mare ca mine cu patru ani. A fost măritată c-un dresor. Femeie voinică, tovarăşe locotinent, zău, face trapez şi perj la bambus, triplu salt mortal, se dă de cinci ori peste cap...

— De câte ori se dă peste cap? îl privi zâmbind Mirescu.

— De cinci ori, v-am raportat.

— Dacă-i triplu salt, înseamnă că se dă de trei ori...

— Nu, ea la triplu se dă de cinci ori tovarăşe locotinent, zău, să moară mama dacă vă minţ! Păi credeţi că ea e ca toate alea? Aş! E artistă mare, n-are probleme, ce mai vorbă, când face balansu' şi se aruncă în aer, lasă lumea cu gurili căscate!...

Grănicerii din juru-i începură să râdă şi Tandin le aruncă nişte priviri, parcă gata-gata să-i înghită pe toţi într-o lingură. De ce-i apucase veselia? Ce-i găsise? Nişte nepricepuţi, nu ştiu să preţuiască artiştii...

— Nevastă-mea are şi Medalia Muncii, tovarăşe locotinent, urmă el dându-se mai aproape de ofiţer să fie cât mai

confidenţial. V-am raportat, artistă mare... Zău, poate-mi daţi şi mie o permisie s-o văz, n-am văzut-o de la Tîrgovişte, eram cu circu’ acolo când a venit ordinu’ dupa mine, am plecat fără să-i spun o vorba, pierdeam trinu’ şi ea era sus, făcea balansu’, şi e singură săraca...

— Cum singură, măi, nu e cu copiii?

— Singură cu ei, tovarăşe locotinent, zău dacă vă minţ!

— Lasă, prinde tu un infractor şi-ţi dau drumul acasă, îi promise ofiţerul zâmbind. Ce ziceţi, băieţi, se întoarse Mirescu către grăniceri, dacă prinde Tandin al nostru un infractor nu merită să plece acasă în permisie?

— Merită! strigară toţi militarii în cor.

— Vezi, Tandine? Aşa că...

— Zău, să moară mama, tovarăşe locotinent, cu prima patrulă care plec aduc doi, doi barosani, să pleznesc dacă vă minţ! Numai să apară un „individ” în zonă, că haţ! am şi pus mâna pe el! Sunt artist, să trăiţi, şi artiştii de Bucureşti e oameni cu cherestea, să ştiţi! zise el arătându-şi cu degetul obrazul măsliniu.

— Bine, Tandine, aşa să fie...

— Aşa e, tovarăşe locotinent, să moa... gata, să trăiţi!

Făcu nişte ochi mari, speriindu-se de moarte şi se lovi repede cu palma peste gură, înciudat că poate fără voia lui iar îl supăra pe comandant. Şi când? Tocmai acum când parcă îi înduplecase, treaba era ca şi aranjată. Vru chiar să-i ceară iertare, dar ofiţerul îl văzu pe fruntaşul Croitoru venind către el şi-i făcu semn să se grăbească.

— Ordonaţi, tovarăşe locotenent! zise acesta luând poziţia de drepţi şi ducând palma la bonetă.

— Ce face câinele?

— I-am dat mâncarea de dimineaţă şi acum e-n cuşcă, se odihneşte...

— Pregăteşte-i zgarda, botniţa, sfoara de urmărire, ai să pleci într-o misiune. Cum îi merge rana?

— Merge bine. A fost aseară doctorul veterinar şi i-a pansat piciorul...

— Tot soluţie de-aceea i-a pus?

— Da, pioctamină...

— Bine, hai să-l vedem şi să hotărâm cine te va însoţi.

Plecară către cuşca câinelui instalată înapoia clădirii

pichetului sub un şopron, să fie ferită de vânturi şi ploi. Tandin privi o clipă în urma ofiţerului şi zise admirativ către ceilalţi grăniceri:

— Om bun, tovarăşu' locotinent al nostru, să moară mama dacă vă minţ! Putea, măi, gorobeţilor să-mi dea arestu'? Putea! Legea penală te atinge dacă te prinde cu jocurili de noroc. Da mie mi-a spus să arz cărţili de joc şi le-am ars... Cu asta m-am ales...

— Chiar le-ai ars, măi?

— Le-am ars, zău, să plezneşc dacă vă minţ. Ştie şi Iliuţă, bucătaru' că m-a văzut când le-am ars. Era şi Mitrică, şoferu' acolo, aprindea o ţigară de la foc, el cu mâna lui le-a zvârlit în flăcări. M-am gândit la început că să le rup în bucăţele, da mi-am luat sama, zicând că nu e bine. A zis tovarăşul locotinent să le arz, suna ordinul să le arz, apăi le arz şi gata socoteala! Aşa că... asta-i... Hai sa lucrăm, ca acu vine amiaza, se întoarce tovarăşu' locotinent şi vede că n-am făcut nimica... De ce să-l supărăm?

Zicând acestea, scuipă în palme şi se apucă sa tragă cu sapa mai plin de nădejde ca la început, lovind pământul în draci, gata parcă să-l despice în doua până-n adâncul măruntaielor lui. Era muncitor, de felul lui, Tandin, ascultător, săritor la orice treabă, nu era cazul să-i spui de două ori să facă un lucru şi să nu-l facă, chibzuise el că în armată e bine să fii supus, că o duci bine, n-ai de ce să n-o duci bine, mai ales la grăniceri unde se ceruse, rugându-se aproape în genunchi la recrutare să-l dea pe frontieră şi i se împlinise dorinţa. Văzuse el un film cu grăniceri şi-i plăcuse tare mult viaţa la pichet. Armă frumoasă grăniceria, ce mai calea-valea, iei puşca la spinare şi pleci pe hotar ca la o vânătoare în luncă sau la o plimbare în Cişmigiu, „n-ai probleme”, numai ochi şi urechi să fii, să nu scape „individu”, că ştie el, Tandin, a învăţat la pichetul-şcoală, „individu” e al dracului, şiret ca o vulpe şi ager ca o pisică, se face nevăzut cât ai zice peşte!

Ceilalţi militari îl iubeau şi-l preţuiau pentru puterea lui de muncă şi pentru voinţa lui de a învăţa la orele de instrucţie sau pentru strădania de a cunoaşte diferite probleme legate de viaţa ţării, îi admirau stăruinţa şi ambiţia de a urni de multe ori din loc maşinăria minţii lui, de altfel destul de ageră, dar neobişnuită să judece astfel de probleme. În orele libere, îl vedeau stând

ceasuri întregi aplecat deasupra caietului sau a cărţilor şi citea, citea mereu, silabisind cuvintele grele, căutând să le înţeleagă sensul, să descifreze anumite lucruri şi nu se sfia să-l oprească pe oricare prin curte, în dormitor sau în sala de mese şi să-l întrebe, uneori, chestiuni într-adevăr grele pentru mintea lui, altele de-a dreptul minore, dar pentru el de mare importanţă, deoarece nu le pricepea conţinutul. „Tovarăşe caporal ilev Ştefănescu, să trăiţi, sunteţi student cu *bacalureat* şi puteţi întoarce ştiinţa cum vreţi, ca clătita-n tigaie, cum adicătelea vine chestia asta cu canalul *suedez* pe care am citit-o în gazetă? Că eu nu pot să-mi isplic cum devine cazu' şi poate mă întreabă unu' şi altu' şi nu vreau să-şi facă o idee despre mine că-s prost...” Dar dacă exista asemenea preţuire din partea tuturor pentru strădaniile sale, nu-l puteau accepta pentru felul cum inventa fel şi fel de lucruri legate de biografia lui, pentru insistenţele cu care căuta prin orice mijloc să facă rost de bani, pentru văicărelile lui nejustificate şi pentru slugărnicia exagerată cu care căuta de multe ori să intre pe sub pielea nu numai a comandanţilor, dar şi a tovarăşilor lui din pichet, să fie remarcat pentru o treabă sau alta şi să fie avut în vedere la recompense.

— Hai, bre, hai să-i dăm zor, că se ridică soarele şi ne moleşeşte! îndemna el în dreapta şi-n stânga militarii să sape mai cu nădejde. Şi uite acu' pică tovarăşu' locotinent...

— Chiar aşa vrednic eşti, măi Tandine? se luă de el soldatul Toderaşcu, fost până a veni în armată montor la o întreprindere de construcţii industriale în Oltenia. Te-a făcut mamă-ta în zodie bună!

— L-a făcut şi el injurie mereu la ea! interveni revoltat Iuliu Covaci un tânăr înalt, slab, vânos, miner la o bază auriferă lângă Baia Mare. Injurie şi el supără pe tovarăş locotinent...

— Ce-aveţi, bre, cu mine? nu se lăsă Tandin şi, rezemându-se în coada sapei îi privi pe toţi scrutător. Ce v-am făcut?

— Mă, artistule, noa, tu aşa minţăşti de stă soarele în loc, mă! vorbi apăsat Covaci. Doamne feri să primeşte un asemenea ortac la mine în echipă! Cum poţi să minţăşti că lucri ca artist, mă? Apăi aşa, bag eu samă se prezantă un artist? Plânje ca o muiere la tovarăş locotinent că moare copiii de foame! Cum poţi să plânji, mă, când statu nost' are grijă de copii şi plăteşte, asta cum zice... alocaţie, hai cum poţi plânje?

— N-are copii, măi Covaci, zise Toderaşcu. Nu l-ai auzit pe tovarăşul caporal Ştefănescu ce-a spus? Îl cunoaşte, doar locuieşte cu Tandin în acelaşi cartier.

— D-apoi fraţilor, se poate vedea foarte uşor treaba asta în scriptele de evidenţă...

— Credeţi că tovarăşul locotenent nu ştie adevărata situaţie? Ştie, dar îl lasă aşa să se scalde în apele lui...

— Dacă lase să scalde nu-i bine, musai trebe să înece artistu' ăsta! interveni din nou Covaci, arătându-l pe Tandin. La el musai trebe dat gaur la cap cu şfreghel, să vadă dacă este sănătos sau acolo este... asta... malai...

— Dar nici artist nu este, fraţilor, zise Guţă Ursu, ţăran din părţile Olteniţei. Tot tovarăşul caporal ne-a spus...

— Mă Guţă-puţă, vezi că-ţi dau una-n cap cu sapa de te pupă mă-ta rece, să ştii! ameninţă înfierbântat Tandin, scuipând în palme şi făcând un pas înainte. Ce-aveţi cu mine, mă? De ce vă luaţi de mine? Ce v-am făcut?

Îi privea pe fiecare drept în ochi, aspru, scrutător, cerându-le să-l lase în pace să nu-l mai întărâte că el nu are cu nimeni nimic şi nici scandal nu vrea să facă. Că dacă-i vorba de scandal...

— Sunteţi tari de gură, vă luaţi de oameni cinstiţi aşa de pomană... îi mustră el, prinzând niţel curaj pentru că toţi tăceau şi-l priveau cum spumegă de furie. Las' că vine el tovarăşu' locotinent, şi-i spun eu că-n loc să lucraţi, v-aţi luat de mine...

— Tu ai luat mă, că minţăşti, asta-i! Nici muiere nu ai şi nici copii...

— Şi nici artist nu este, urmă Guţă Ursu. Cică face salahorie pe-acolo că nu i-a plăcut să-nveţe o meserie ca lumea. Pune covorul ăla mare în arenă, dă cu grebla pe rumeguş după ce aleargă caii, adună balegaru... face pe clovnu' prostu'...

— Prost îi copilu' lu' mumă-ta, mă! zise Tandin şi zvârlind sapa o luă la fugă către clădirea pichetului, să nu care cumva să fie ajuns de vânjosul Ursu. Urcă treptele de piatră şi se opri o clipă în uşă, de unde strigă, văzând că nu se ia nimeni după el:
— Las' că vă spun eu lu' tovarăşu' locotinent că faceţi ură de rasă cu artiştii! Să vedeţi voi! Staţi de vorbă şi nu lucraţi... Vă spun şi lu' tovarăşu' caporal ilev Ştefănescu că faceţi ură de rasă cu bucureştenii... o să vedeţi voi... Că dumnealui e bucureştean ca şi mine... Vă luaţi de noi care va să zică...

5

Auzind de moartea neaşteptată a contelui, oamenii lăsaseră orice treabă pe la casele lor şi veniseră degrabă să vadă ce şi cum se petrecuseră lucrurile. Unii erau numai în cămăşi şi izmene, desculţi, cum se ridicaseră atunci din culcuş, alţii cu câte o flanea pe ei sau cojocel pe umeri, dar toţi cu pălării pe cap şi cu câte o nuia în mână. Stăteau grupuri-grupuri încă de dimineaţă – alţii mai veneau şi acuma – în mijlocul uliţei sau pe şanţ în faţa colibei (în curte plutonierul Patriche poruncise „să nu calce picior de individ, că-i bagă proces”) – şi dacă stăteau, neavând ce face, comentau în fel şi chip vestea căreia din prima clipă aproape nimeni nu-i dăduse crezare.

— Ce să fi avut, mă, vericule, să-şi ia zilele?

— Ia, un ţignit, la ce te aştepţi de la un ţignit?

— Ce ţignit, că era om cu scaun la cap!

— Ehei, scaunu’ ăla de care vorbeşti tălică nu mai avea de mult toate picioarele! Stătea, aşa, într-o rână...

— Lasă-l, bine că şi-a încheiat netrebnicia, făcea umbră pământului degeaba...

— Şi ce te durea pe ’mneata de umbra lui? N-aveai loc de el?

— Măi, oameni buni, se zice că la mijloc e mână de criminal...

— Ce vorbeşti, vericule?!?

— Da, şi cică tovarăşu’ plotoner Patriche l-ar fi prins pe ăla tocma-n gară la Roşioara, vrea să ia trinu’...

— Când l-a prins?

— Az’ noapte...

— Fugi, bă az’ noapte plotonerul a fost la nuntă, la a lu’ Adormitu. A fost cu muieri-sa, a vrut să-l pună naş, da’ n-a vrut el. Nu l-am văzut eu cum ţinea hora înainte?

— Da’ pe cine a luat, mă, fata lu’ Adormitu?

— Pe-un sudor de la Ştaţiune, băiat cu meserie.

— Cică ar fi fost borţoasă fata, cu sudoru’ ăsta şi n-a vrut s-o cunune popa Gherasim...

— Vezi-ţi, bă, de treabă cu ideea asta! Popa era-n capu’ mesei... ca un socru’ mare...

Vorbele erau aruncate de colo până colo, vânturate ca pleava, îşi treceau oamenii timpul cum puteau, unii fumau, pufăind din ţigări, alţii spărgeau între dinţi seminţe de dovleac sau de floarea-soarelui, scuipând într-o parte cojile, femeile, care cu

copii în braţe, care cu ei ţinându-se scai de fuste, umblau printre bărbaţi, îşi căutau locuri mai bune de privit, aşteptau să vină autorităţile, aşa se spunea, cică s-ar fi dat de veste şi miliţiei de la oraş, fiecare se arăta mai ştiutor decât cel de alături de el şi acela decât vecinul lui şi aşa mai departe.

Soarele se ridicase bine pe cer, începuse să se lase căldura, dar veneau dinspre deal nişte nori fumurii, se adunau într-acolo neguri adânci, tulburi, parcă se anunţa a ploaie, aşa că oamenii începură să privească spre cer, „eh, ce buni ar fi câţiva stropi de apă la rădăcina grâului”, dar cei mai mulţi cătau cu ochii tot către uşa întredeschisă de la coliba contelui, aşa cum o zărise şi Maria lui Vizante de dimineaţă, cătau şi încercau sa vadă ceva înăuntru, poate pe Tegaş stând agăţat de grindă, dar nu se vedea nimic, totul era pustiu, de parcă vestea fusese numai o glumă şi dintr-o clipă într-alta se aştepta să iasă contele şi să-şi zornăie pintenii către poartă. Monumentul din mijlocul ogrăzii stătea şi el singuratic şi o cioară solitară picotea pe capul de piatră al fostului jocheu, fără să se sperie de larma din juru-i şi să-şi ia zborul, stătea parcă într-un picior, cu o aripă întinsă, zdrobită, pe care o mişca uneori răsfirând-o ca pe-o năframă neagră.

— Blestemata asta de gaie e-un sămn rău, zise o bătrână molfăindu-şi cuvintele, sub basmaua ce-i acoperea gura. Stă de trei zile, ia, numa’ pe capu’ domnului conte şi io-te în a treia zi se-mplini sămnu’...

În acea clipă, Tereza, iapa fostului proprietar de cai de curse, ieşi din grajdul improvizat din nişte coceni uscaţi şi paie, pesemne rupând sfoara cu care fusese priponită şi pornind clătinat, costelivă, sunându-şi oasele, se opri lângă monument. Stătu o clipă în aşteptare, apoi în râsetele celor din uliţă începu să-şi frece spinarea şi crupele noroite de soclul de piatră într-atât de înverşunat, că până şi cioara invalidă nu avu ce face, se sperie şi-şi luă cum putu zborul peste colibă...

— Ei, ei, făcu din nou baba tuşind în basma, aţi văzut sămnu’? L-aţi văzut? Sufletu’ răposatului a poruncit iepii să alunge cioara...

— Dac-ai avea monument ar veni cioara şi la mata, tuşă Nico, zise Ciocârlan, care apăruse şi el între lume, greoi, cu faţa buhăită şi paie în claia de păr. Dar dacă n-ai monument... N-ai nici iapă... Aşa că sămnu’ ăla...

Râse gros gâlgâit, apoi tuşi hârâit de parcă i s-ar fi măcinat ceva între măruntaie, scuipă în ţărână şi întorcându-se întrebă s

— Care ai bă, neamule, de-o ţigară? Hai, nu s-aude? De-o ţigară, bă...

Atunci se auzi motorul unei maşini şi după o clipă Gaz-ul Staţiunii opri în faţa porţii contelui, în mijlocul mulţimii. Lumea se buluci în juru-i să vadă cine a venit. Unii se urcaseră pe garduri, copiii se căţăraseră prin salcâmii din ogrăzile vecine.

— Cine-i, mă, cine?

— Au venit grănicerii şi cu Patriche...

— Au şi câinele cu ei.

— Acu' să vezi minunea minunilor, cu câinele ăsta.

Când fruntaşul Croitoru îl dădu jos pe Prinţ din maşina, aproape că nu-şi putu face loc să înainteze un pas. Oamenii, mai ales copiii, se îmbulzeau, îmbrâncindu-se care mai de care să vadă câinele îndeaproape, de parcă ar fi fost un animal rar adus de cine ştie unde, de peste nouă mări şi nouă ţări. Se călcau pe picioare, loveau cu coatele, fiecare căutând să se bage cât mai în faţă, să vadă câinele, să prindă un crâmpei de vorbă al fruntaşului de la grăniceri sau al plutonierului Patriche.

— Ei, dac-au adus câinele ăsta deştept, atunci se schimbă socoteala!

— Zici că dacă-i criminal, îi ia urma?

— Haida-de! Păi nu cunoşti problema, vericule! Asta-i câine poliţist, dresat, uite ascunde-ţi pălăria, să zicem tocma în casă la şefu' gării din Roşioara şi ţi-o aduce în doi timpi şi trei mişcări...

— Poate i-o aduce şi călcată, că io-te, parc-a scos-o din izmene...

Cu toată strădania lor, Croitoru şi Toderaşcu abia reuşiră să ajungă în poarta ogrăzii. Lumea buluc după ei.

— Straşnic câine, frăţioare! aruncă unul în urmă-le.

— Câine-lup măi, de rasă, ce ca al tău, culcuş de purici de nu se scoală din mijlocul uliţei nici dacă treci cu căruţa peste el?!

— Aşa cum este, am câine în bătătură, mă, Ciocârlane, de nu-mi trece nima pragul până ce nu latră şi-mi dă de veste...

— Javra ta îţi dă de veste? râse iară gros, gâlgâit, Ciocârlan, dezvelindu-şi şirul dinţilor mari şi strâmbi şi privindu-l numai cu un ochi, celălalt ţinându-l închis, sfidător, şmechereşte, cu un chiştoc de ţigară lipit de buzele-i băloase. Zici că javra ta îţi dă

de veste, hai? Fugi, bă Gavrilă d-acilea cu minciuna asta. Îl calci pe coadă şi el se gudură bă, de parcă i-ai fi dat bună ziua! Uite, să spună lumea asta dacă nu-i aşa!

— Da’ mai bine de tine mă, că nu ai?

— Ce să fac cu el?

— Aia-i că n-ai nici avere ca să ţi-o păzească – bătătura-i goală – şi nici n-ai ce să-i dai să mănânce...

— Că al tău mănâncă de nu mai poate! nu se lăsă Ciocârlan. Dac-ajunsese el să scheaune la uşa domnului conte ăsta, e limpede ce sătul pleca din ograda ta!

— Sst, mă, ăştia, Gavrilă şi tu, Ciocârlane, lăsaţi frate vorba să auzim ce discută otorităţile! zise careva din mulţime, admonestându-i pe cei doi. Ce naiba v-aţi luat în gură ca două ţaţe din alea!...

— Aşa-i, vericule, are dreptate nea Pantelimon.

Plutonierul Patriche, înalt, robust, trecut de patruzeci de ani, cu vestonul să-i plesnească pe pieptul lat, cu faţă bălană şi ochi albaştri ca de sineală, îi făcu semn şoferului să plece cu Gaz-ul din faţa porţii, îndemnând în acelaşi timp oamenii să se dea la o parte.

— Măi, oameni buni, ce-i aicea, măi, circ? Ce v-aţi adunat ca la horă? Ce credeţi c-aveţi să vedeţi aicea? Hai, daţi-i drumul fiecare pe la casele voastre şi nu ne încurcaţi din treabă...

— Dom’ plotoner, vrem să vedem şi noi cum prinzi cremenalul cu câinele ăsta, ăl deştept...

— Dar cine ţi-a spus dumitale, nea Pantelimoane, că aicea îi vorba de-un criminal? întrebă şeful postului de miliţie, tot împingând lumea să treacă şanţul şi să lase liberă intrarea în ograda contelui.

— Nu mi-a spus nima, ia am aruncat şi eu o vorbă aşa! zise bătrânul Pantelimon, potrivindu-şi surtucul pe umeri. Că ce crezi dumneata ca Tegaş şi-a prins singur laţul de gât? Hehei, nu era el omul ăla, îl ştim noi, cunoaştem noi marfa! Boierul ăsta, dacă era după spusa lui, trăia o sută de ani!

— Ei, las-o mai moale şi dumneata, nea Pantelimoane, zise Ciocârlan, dându-se mai aproape. Te pomeneşti că aranjasei cu el să-i mănânci coliva în anul două mii, aşa-i?

— Şi de ce n-aş fi mâncat-o, mă? nu se lăsă bătrânul, zburlindu-şi mustaţa către Ciocârlan. Ce, nu mi-e-n cinste să mănânc colivă de conte?

— Ba-n cinste ţi-o fi, nu zic ba, dar până-n anul două mii mai e destulă vreme, ori pe dumneata de pe acuma te caută hârca aia pe acasă...

— Care hârcă mă, care hârcă? se stropşi iară bătrânul căruia i se umflaseră vinele gâtului de supărare.

— Aia responsabilă cu locurile de veci...

— Zice de moarte, nea Pantelimoane, interveni aţâţător Gavrilă. Nu vezi cum te ia peste picior?

— Lasă, bă, gura, ce te bagi în vorbă ca mărarul-n ciorbă? sări la el Ciocârlan. Ori vrei să le iei acuma de dimineaţă?

— Sst, linişte, oameni buni! Lăsaţi vorba!

— Ce vă gâlceviţi mă, acu-n zi de duminică? Nu vă e ruşine?

— Du-te, mă, olecuţă mai la o parte să văz şi eu... Mă, n-auzi, ce eşti de sticlă, te-a făcut mumă-ta la Turda?

În acest timp, fruntaşul Croitoru, ducând câinele de lesă urmat de soldatul Toderaşcu, montatorul, intrară în ograda contelui. Toderaşcu era unul dintre cei mai buni grăniceri dezlegători de urme şi rar se întâmpla să dea greş colaborarea lui cu fruntaşul Croitoru şi cu câinele. Înalt, slăbuţ, cu faţa osoasă şi frunte smeadă sub care licăreau ochii de-o culoare fumurie sau aproape neagră, purta boneta pe-o sprânceană şi arma agăţată de umăr, într-un fel mândru de faptul că era cunoscut în sat pentru isprăvile sale pe frontieră. În câteva rânduri vorbise atât la şcoală elevilor din cercul „Prietenii grănicerilor”, cât şi oamenilor din comună la „Căminul cultural” despre reuşitele sale în depistarea infractorilor şi despre frumoasa viaţă a grănicerilor.

— Măi, Tănăsică, uite-l frati-miu pe detectivul pichetului! zise un puştan de pe gard, care-şi ţinea cu greu echilibrul între crengile înfrunzite ale unui dud. Ăla care a dat de biciclistul cu ochelari, astă-toamnă pe drumul către gară.

— Păi tot grănicerii ăştia doi, cu câinele, au găsit şi porcul lui ţaţa Dumitra, de i-l furase ăla ce-o făcea pe chioru’. I-au luat urina şi-au dat peste el tocma în satul vecin...

Un alt puştan, mai îndrăzneţ, se strecură în ogradă, îl prinse pe Croitoru de mâneca vestonului şi, arătând cu capul spre câine, întrebă:

— Cum îl cheamă, nene?

— Prinţ.

— Prinţ ai zis? se miră el privindu-i pe cei din uliţă cu ochii

mari, de parcă auzise cine ştie ce năzdrăvănie.

— Da, Prinţ... întări Croitoru şi bătu uşor cu palma gâtul şi spinarea câinelui ce abia stătea stăpânit în lesă.

— Oho, ce mai prinţ în patru labe şi cu coadă! râse copilul, şi ceilalţi începură şi ei să râdă, sporind veselia.

— A venit prinţul la conte în cumetrie!

— Poate se scoală şi-l apucă de coadă...

— Mă, ăsta al lui Turturică, Vasile, că Vasile parcă te cheamă, nu? zise bătrânul Pantelimon, dându-se mai aproape. Du-te, băiete, acasă şi lasă glumele, că aici nu-i vorba de glume. Uite din cauza voastră nu ne lasă nici pe noi dom' plotoner să privim...

— Ei, că asta-i bună!

— Du-te, mă, că are mumă-ta treabă cu tine, interveni şi Ciocârlan, săltându-şi surtucul ponosit pe umeri. Uite acuşica a venit unchi-tu Gavrilă dinspre partea aia de sat şi a zis mumă-ta să te duci degrabă acasă, că nu-ş' ce are cu tine... Zău, mă, ce te uiţi aşa sanchiu?

— Ce treabă are, nea Ciocârlane?

— Zice că să dai muştele afară din ogradă, mă! râse Ciocârlan cu gura până la urechi, satisfăcut că-l înfundase pe nepotul lui Gavrilă.

— Du-te, tată Vasilică, du-te, mă, că ştie nen-tu Ciocârlan ce ştie! interveni şi Gavrilă. Le-a dat şi el asta-iarnă de n-a mai rămas neam, că e vrednic de toarce mâţa pe el! A luat şi-un premiu pentru şedere, nu vezi ce surtuc şi-a cumpărat? Cu găuri să-l usuce vântul ca pe şunca prinsă afară de grindă! Că banii îi bea...

— Şi ce bă, beau banii tăi? sări prin mulţime Ciocârlan, făcându-şi loc cu coatele să se ia la bătaie cu Gavrilă. Ce-ţi umblă gura aia ca o moară neferecată, că acu' ţi-o astup eu cu doi pumni, ei drăcia dracului!

— Măi, măi, mai nepricopsiţilor, staţi măi, vă apucaţi la gâlceavă aici în faţa lui dom' plotoner de la miliţie? Nu vă e niţică ruşine pe la obraz?

— Păi nu-l vezi, mă, nea' Pantelimoane cum se ia de mine?

— Mi se pare că tu ai început să te iei de el, măi, Ciocârlane. Ai gura cam slobodă. Că are o javră-n ogradă, că n-are ce să-i dea să mănânce şi mai ştiu eu ce... Apoi te-ai luat de mine... Aşa că...

Între timp, cei doi grăniceri şi plutonierul Patriche ajunseră în faţa odăii în care trăise contele Tegaş, după ce i se luase castelul. Toderaşcu privi uşa cu atenţie. La fel făcu Croitoru, abia stăpânind câinele în lesă. O odaie din chirpici, dărăpănată, cu acoperiş de stuf şi numai cu un ochi de geam, cârpit şi acela cu hârtie de ziar, pe unde se vedea sticla crăpată. Pereţii coşcoviţi erau mânjiţi cu pământ galben, în dâre prelungi de la un capăt la altul, aşa cum încercase bătrânul să le astupe găurile înainte de căderea zăpezii. Sub streaşina de stuf, se vedeau agăţaţi câţiva ştiuleţi de porumb, o seceră ruginită, un ceaun vechi spart şi câteva ulcele cu urme de ceară pe buzele lor.

Uşa odăii era întredeschisă, aşa cum o găsise Patriche de dimineaţă, când i se adusese de către cele două femei vestea morţii contelui.

— A pus cineva mâna pe clanţa uşii? întrebă fruntaşul Croitoru, cercetând-o cu de-amănuntul, ca să vadă dacă nu descoperă ceva indicii pe laturile ei.

— Nu. Femeile nici n-au apucat să intre, zise Patriche. Aşa au declarat. Văzând uşa deschisă, l-au strigat pe bătrân şi dându-şi seama că nu răspunde, s-au apropiat de pragul odăii să vadă ce face. Ori din prag, iată ce-au văzut, aşa că au rupt-o la fugă îndărăt, sculând satul cu ţipetele lor...

Încet, cu grijă, să nu atingă sau să deranjeze lucrurile din jur, care prin poziţia lor ar fi ajutat să se elucideze enigma sfârşitului atât de tragic al bătrânului conte, fruntaşul Croitoru împinse uşor uşa la o parte şi rămase de-a dreptul stupefiat de cele văzute. În camera aflată în semiîntuneric, cu pereţii acoperiţi cu afişe vechi, colorate, reprezentând reclame pentru diverse curse de cai, pe diferite hipodromuri în ţară sau în străinătate, cameră din care se degaja un miros de aer stătut, lânced, aducând mai mult a baltă putredă, murdară, se afla spânzurat de tavanul scund, „contele” Aristide Tegaş. Era legat cu o funie prinsă zdravăn de una dintre bârnele tavanului, printr-un nod destul de puternic în jurul unei scoabe de care se mai vedeau atârnând nişte ciorchine de ceapă. În cămaşă şi izmene, cu pantalonii lăsaţi în vine, semn că era pe punctul de a se îmbrăca sau dezbrăca, stătea cu capul plecat, cu limba vânătă atârnându-i pe piept, nefiresc de mare şi de umflată. Ochii holbaţi şi crunţi

rămăseseră cu privirea fixată undeva spre tavanul de scândura văruită, în ultimele zbateri ale sfârşitului. Mâna dreaptă, cu degetele ţepene, crispate, strângea în semn de disperare poala cămăşii, făcută mototol în pumnul vânăt şi murdar. Cealaltă mână îi atârna pe lângă trupul subţirel, slab şi cocârjat de anii bătrâneţii. În juru-i, în odaie, o mizerie de nedescris. Într-un colţ, un pat de scânduri, răvăşit, pe care era aruncată o plapumă veche, cu faţa ruptă şi vata scămoşată, ieşită în smocuri în zeci de locuri, o perină murdară, cu faţa pătată, iar pe-un scaun, alăturea, în chip de noptieră, se vedea o ulcică de pământ cu un lichid galben-roşietic ce se presupunea a fi ceai. În alt colţ se găseau nişte hamuri de cai, căpestre, o căldare cu apă, o paporniţă cu cartofi, iar după uşă nişte pirostrii, cu o cratiţă de tuci deasupra, pe marginile căreia se vedeau urme de mămăligă. Dedesubt, cenuşa unui foc ce arsese cu cel mult 24 de ore înainte. Cizmele contelui scorojite şi scălămbăiate, cu pinteni ruginiţi, de modă veche, cu tijă lungă şi rotiţe dinţate, erau aruncate lângă ceaun, iar lângă ele o pereche de ciorapi rupţi şi murdari, pe care dormea încolăcită o pisică, parcă nepăsătoare la tot ce se petrecea în juru-i. Pe pervazul geamului o lampă cu gaz, cu sticla afumată şi fitilul tras până la nivelul nucii, dovadă că arsese fără petrol suficient şi se stinsese de la sine. O masă hâită într-o parte, pe care se vedeau două străchini, una cu murături, alta cu câteva jumări şi resturi de ouă, completau acest decor auster şi dezolant, care arunca o lumină destul de elocventă asupra existenţei din ultima vreme a lui Aristide Tegaş.

— Ei, ce zici fruntaşule? întrebă plutonierul Patriche, stând în prag cu mâinile în şold. Uite ce-i aici...

— Văd, zise acesta, căutând să liniştească câinele care începuse să scâncească şi să latre uşor cu ochii la pisica tolănită lângă cizmele contelui. Eu, dacă-mi permiteţi, tovarăşe plutonier, să am o părere, cred că bătrânul nu s-a sinucis, ci a fost asasinat...

— De unde tragi concluzia asta?

— Mă rog, nu-i treaba mea să fac ancheta, dar mi-am spus numai o părere, atâta tot...

— Te rog... te rog... insistă plutonierul, dacă ai vreo bănuială, spune-mi, nu faci decât să ne ajuţi să intrăm poate pe pista care să ne ducă la dezlegarea misterului. Deci, bănuieşti că a fost

asasinat... Foarte interesant. Pe ce te bazezi când spui asta?

— Deocamdată, la prima vedere, pe două lucruri, vorbi Croitoru şi-i făcu loc şi lui Toderaşcu să vină mai în faţă. În primul rând, mă gândesc că dacă el îşi punea în gând să se sinucidă, se hotăra într-un fel să moară: ori îmbrăcat, ori dezbrăcat. De ce s-a grăbit să se spânzure atât de repede, într-atât de repede încât, ia uitaţi-vă, n-a avut timp nici măcar să-şi tragă pantalonii pe el sau de pe el?

— Mda, e o chestie, făcu Patriche mirat.

— În al doilea rând, spuneţi că femeile au găsit uşa întredeschisă, aşa cum am găsit-o şi noi...

— Da, aşa au găsit-o, întări Patriche. Niţel crăpată...

— Ei, iată, eu am făcut aici pe podea un semn cu creta, din care se vede cât a putut fi crăpată.

— Şi ce-i cu asta?

— Dacă bătrânul vroia să se sinucidă, închidea uşa, nu era atât de grăbit încât să o lase deschisă, urmă Croitoru. Apoi, dacă a fost cineva la el şi l-a determinat să se sinucidă sau chiar l-a omorât şi apoi a ieşit afară din cameră fără să atingă clanţa uşii din motive de precauţie, acela nu putea fi decât o persoană cu talia foarte subţire, altfel nu se putea strecura prin deschiderea aceasta care nu măsoară, cred eu, mai mult decât maximum treizeci de centimetri...

— Tovarăşe plutonier, dar mai observaţi ceva? interveni şi Toderaşcu, examinând cadavrul de la distanţă, atât cât putea face lucrul acesta în semiobscuritatea odăii. În mod sigur bătrânul a fost ori omorât, ori silit să se spânzure, probabil sub ameninţarea cuiva. El în nici un caz n-a făcut gestul ăsta!

— De ce ai această bănuială?

— Nu observaţi cum a îmbrăcat pantalonii? I-a îmbrăcat pe dos, cu şliţul la spate...

— Exact, dom’le! se mira plutonierul şi-l lumină pe bătrân cu lanterna. Uite că n-am băgat de seamă treaba asta...

— Deci, urmă Toderaşcu, nici nu se mai pune problema că omorul s-a produs când el se dezbrăca – doar nu avusese în timpul zilei, pe el, pantalonii îmbrăcaţi de-a-ndoaselea! – ci putem spune, cred eu, că el dormea, a fost trezit din somn de cineva care probabil a bătut la uşă, iar bătrânul, în grabă să-l primească, a îmbrăcat pantalonii greşit şi apoi s-au întâmplat cele ce s-au întâmplat. După cele arătate mai înainte şi anume

că este exclus ca el să se sinucidă, singura presupunere ce-o socotesc reală rămâne aceea c-a fost omorât...

— Asta se poate constata cu uşurinţă, zise plutonierul. Aştept să vină un medic pentru expertiză medicală. Vine de la oraş. Am telefonat, trebuie să vină şi procurorul...

— Cu alte cuvinte, urmă Toderaşcu, dacă el singur hotăra să-şi ia viaţa, de ce s-ar fi grăbit astfel încât nici n-a avut vreme să-şi îmbrace pantalonii ca lumea? Mă rog, ne-am dat şi noi cu părerea numai aşa, cum să vă spun, ca nişte amatori în meserie, ancheta dumneavoastră are să stabilească adevărul...

— Eu vă mulţumesc şi pentru cele ce-aţi spus până acuma, zise plutonierul Patriche, aţi spus lucruri interesante şi vom ţine neapărat seama de ele la mersul anchetei. Ei, până ce vin cei de la oraş, să vedem ce putem noi face cu câinele...

Prinţ se aşezase pe pragul odăii, cu botul pe labe şi nu slăbea în niciun fel din ochi pisica ce dormea dusă, torcând uşor înapoia cizmelor vechi şi noroite. Când şi când înălţa privirea către Croitoru, aşteptând parcă cu fiecare clipă porunci de la acesta. Fruntaşul veni, îl mângâie pe cap, pe spinare, îl bătu uşor cu palma pe grumaz, în timp ce cu privirea începu a cerceta din nou fiecare ungher al odăii.

— De ce te uiţi? îl întrebă plutonierul.

— Mi-ar trebui un presupus obiect al celui ce bănuim noi c-a fost aici, să-l dau câinelui să ia mirosul, zise Croitoru. Dacă bătrânul a fost spânzurat de careva, cum presupunem, frânghia ar fi foarte bună pentru treaba asta. Acela a pus mâna pe ea...

— Da, dar dacă a lucrat cu mânuşi? îşi dădu cu părerea Patriche. Apoi frânghia nu ne poate fi la îndemână decât după ce va autoriza procurorul coborârea cadavrului.

— Mda, asta aşa este... fu de acord Croitoru, în timp ce continua să-şi rotească privirea prin odaie, să vadă, poate totuşi găseşte vreun obiect oarecare lăsat de presupusul vizitator. Şi, tot uitându-se în dreapta şi-n stânga, ceru lanterna plutonierului, o aprinse şi lumină deodată colţul de după uşă. Un batic, în culori alb-albastre, cu reclame de pe litoral, mototolit şi murdar se vedea aruncat acolo.

— Ce-i asta, grănicerule? întrebă Patriche apropiindu-se. Ei, drăcie, o basma. O basma a unei muieri...

— Nu, nu puneţi mâna! îl opri Croitoru. Baticul ăsta ne poate fi de folos...

— Să fi fost o femeie la el?

— Poate că l-a găsit pe drum sau poate pe la biserică, zise Toderaşcu. Sau poate că-n povestea asta e amestecată şi-o femeie...

Croitoru scotoci prin trusa ce-o purta la şold şi scoase la iveală un cleşte lung din tablă elastică ce îl întinse lui Toderaşcu să-l ţină până ce pregătea el câinele. Îi scoase botniţa lui Prinţ, apoi zgarda şi lesa, după care îi puse hamul, prinzând de inelul lui, cu o carabinieră, sfoara de urmărire. Luă apoi cleştele din mâna lui Toderaşcu, apucă baticul şi-l duse mai întâi la nas, să vadă dacă nu are vreun miros caracteristic.

— Ceva deosebit? întrebă Toderaşcu.

— Eu ştiu? înălţă din umeri Croitoru. Ia miroase şi tu: parcă ar fi urme uşoare de parfum...

Toderaşcu luă cleştele din mâna fruntaşului şi duse şi el baticul la nas.

— Ba, parcă ar mirosi a unsoare...

— Ce fel de unsoare? întrebă plutonierul şi mirosi şi el baticul. Zic şi eu că-i un fel de unsoare, unsoare de armă...

— Dar are şi un uşor miros de parfum, îşi susţinu părerea Croitoru. La colţuri...

— Da, are.

Croitoru mai cercetă o dată cu lanterna ungherele odăii, plimbă fasciculul de lumină pe podeaua de pământ, după care se aplecă şi se uită şi sub pat. Veni apoi, mângâie câinele şi-i puse sub bot baticul.

— Prinţ! Miros! Urma!... Miros! Urma!...

Câinele înălţă privirea spre Croitoru, apoi se uită la batic, îl privi din nou pe militar, parcă fără să vrea să se apropie de obiectul ce i se da să-l miroasă.

— Prinţ! Miros! Urma!

Fruntaşul apăsă uşor capul câinelui deasupra baticului. Câinele îl atinse cu nările, îşi plimbă botul de-a lungul basmalei, de la un capăt la altul, după care scânci, înălţând iar ochii către militar.

— A luat-o! şopti Croitoru lui Toderaşcu. Ieşi afară şi aşteaptă-mă să vedem în ce direcţie o apucăm.

— E corp străin? întrebă plutonierul venind mai aproape.

— Să vedem, zise Croitoru în timp ce insista să ţină baticul cât mai sub botul câinelui. Prinţ, urma! Prinţ, urma!

Câinele prinse să latre încet, apoi se întoarse, porni cu botul în pământ cercetând podeaua odăii şi se aruncă pe clanţa uşii. Fruntaşul slăbi sfoara de urmărire, lăsându-i câinelui mişcările cât mai libere. Prinţ înălţă botul după baticul ce-l ţinea Croitoru în cleşte, ostaşul i-l întinse din nou, după care câinele se aruncă iară pe clanţa uşii...

— Cel care a folosit basmaua asta, a pus şi mâna pe clanţa uşii, zise plutonierul. E clar...

— Prinţ, urma! Urma!

Câinele trecu pragul odăii cu botul tot în pământ, ocoli casa şi în clipa aceea murmurul mulţimii aflate în jurul ogrăzii ca la un spectacol încetă. Nu se mai auzeau vorbe, nu se mai auzeau râsete sau şoapte. Lumea încremenise ca în faţa unei vedenii de apocalips, cu gurile căscate, şi ochii mari de uimire şi aşteptare.

— Au ieşit, şopti careva, câinele se ia după urme, deci tot a fost omorât de cineva...

— V-am spus eu? zise bătrânul Pantelimon. Nu se putea ca Tegaş să facă el...

— Sst! Vorba, oameni buni! Lăsaţi vorba...

Croitoru lungi sfoara la maximum şi stătu până ce câinele stărui cu botul asupra unui loc din apropierea casei. Toderaşcu îşi trecu arma în bandulieră, se aplecă lăsându-se într-un genunchi şi descoperi o urmă uşoară de pantof de tenis sau de gheată de baschet. Cercetă cu privirea în juru-i şi găsi o altă urmă de aceeaşi formă...

— Astea le-am văzut şi eu azi dimineaţa, zise plutonierul Patriche, lăsându-se în genunchi lângă grănicer să examineze urmele mai bine. Două sunt şi amândouă de aceeaşi formă, mai multe n-am găsit nici dincolo de gard şi nici dincoace...

— Parcă e un picior de femeie sau de copil, îşi dădu cu părerea Toderaşcu, aplecându-se mai mult asupra uneia din urme. Şi ceea ce putem constata examinându-le numai pe acestea două deocamdată, este faptul că încălţămintea aceasta – tenişi sau bascheţi nu putem şti exact ce sunt – este de provenienţă străină...

— De unde tragi concluzia asta? întrebă plutonierul.

— La noi nu se fabrică pantofi de tenis sau ghete de baschet cu talpa imprimată în romburi întretăiate de cercuri. Persoana poartă această încălţăminte cumpărată de cine ştie unde (şi asta rămâne să vă interesaţi dumneavoastră), sau a venit de

dincolo, de peste graniţă...

— Presupui că a trecut hotarul pe aici, pe la noi? întrebă mirat Croitoru, întorcând capul către Toderaşcu.

— De ce neapărat numai pe la noi? se miră la rându-i. Mai sunt şi alte frontiere. Poate că a intrat în ţară pe altă parte. Iar aici în zona noastră de graniţă a venit numai să făptuiască crima...

— Dar poate să fie şi cineva din ţară de poartă încălţăminte din import, interveni Patriche. Multă lume cumpără de pe la străini... O să ne interesăm... Asta se află uşor...

— E o concluzie pe care am presupus-o la început, zise Toderaşcu. Am vorbit despre treaba asta. Acum, continuă el aplecându-se din nou asupra urmei, a doua concluzie: observaţi ca amândouă încălţările sunt din acelaşi picior? Din piciorul drept. Apoi respectiva persoană este destul de scundă, nu face pasul mare, nu s-a grăbit după ce a părăsit odaia, altfel nu mergea mai mult în vârfuri – observaţi vârfurile sunt mai apăsate decât călcâiele, unul din şireturi era nelegat – nu ştim de la care picior, dreptul sau stângul, dar era nelegat, observaţi cum a călcat cu talpa pe el, se vede bine imprimată urma şiretului în pământul moale...

— De ce sunt ambele încălţări din piciorul drept? întrebă plutonierul. Să se fi încălţat în grabă şi a luat gheata altcuiva?

— E un truc ieftin, tovarăşe plutonier, zise Toderaşcu, scoţând batista şi ştergându-şi fruntea de sudoare. Asemenea indivizi vor să ne inducă în eroare, dar nu se prinde. Dovada? Priviţi aici, vedeţi tot atât de bine şi dumneavoastră ca şi mine că persoana n-a sărit într-un picior – să zicem dreptul – deoarece pasul ar fi fost foarte mic, iar urma ar fi fost, din cauza greutăţii corpului, foarte adânc imprimată. Nici n-a fost şchiop, am fi descoperit ca sprijin urma bastonului sau a cârjei. Dar ceea ce mă face să spun cu siguranţă că a folosit vechiul truc al infractorilor – deci era o persoană lipsită de dibăcie în derutarea cercetărilor – este faptul că, chiar încălţând doi tenişi sau bascheţi de dreptul, nu bănuia că noi descoperim foarte uşor acest lucru. De ce? Observaţi, urma de aici este cu latura apăsată spre dreapta, deci primul pas este cu piciorul drept, cealaltă este apăsată spre stânga, ceea ce este destul de simplu de presupus că a fost făcută cu piciorul stâng...

— De ce a încălţat pantofi de tenis sau ghete de baschet?

întrebă Croitoru care continua să mângâie gâtul câinelui ce stăruia cu botul asupra urmelor.

— Din două motive, răspunse Toderaşcu sigur pe afirmaţiile sale. În primul rând să nu fie auzit, să poată sări gardurile mai uşor, eventual să poată fugi mai lesne şi apoi, al doilea motiv şi cel mai serios este faptul că un pantof de tenis sau de baschet se încalţă şi se poartă mai uşor, fără jenă dintr-un picior într-altul... Deci cum e cazul aici, doi în dreptul...

— Mda, aşa este, conchise şi plutonierul, încântat de felul cum judeca tânărul grănicer, pe care-l cunoştea încă din toamnă, când tot aşa ceruse ajutorul locotenentului Mirescu, atunci însă, pentru a descoperi furtul unui porc din ograda unei femei. Ce facem, mergem mai departe?

— Desigur, zise Croitoru. Nu ne putem opri aici...

— Concluziile nu se pot confirma, numai după două urme, fără niciun alt indiciu... zise şi Toderaşcu. Să ne grăbim, că văd că se adună nori de ploaie...

Într-adevăr, pe cerul până atunci curat ca sticla, treceau lin grămezi de nori, scămoşaţi şi destrămaţi ca zdrenţuiţi de vânt. Acopereau deseori soarele şi umbre alungite mari şi uneori continui se întindeau pe pământ ca nişte pete uriaşe de funingine. De peste dealuri venea o boare răcoroasă, de parcă era o răsuflare a pământului până atunci ţinut în umezeala zăpezilor târzii, ieşit deodată în căldura soarelui sfârşitului de primăvară.

— Hai Prinţ, îndemnă Croitoru câinele. Urma! Urma!

Câinele, ascultător, cercetă încă o dată urma pantofului de tenis sau al ghetei de baschet, umblând cu botul foarte aproape de pământ, apoi deodată se smuci, se dădu niţel înapoi să-şi ia avânt şi sări peste gard cu agilitatea unei pisici. Croitoru dădu drumul la toată sfoara de urmărire, se caţără într-o clipită peste gard şi-n clipa următoare, întocmai ca un acrobat de circ, fu dincolo. Într-o secundă îl urmă şi Toderaşcu, venind la un pas în urma lui. Plutonierul Patriche, mai greu şi voluminos, se depărtă câţiva paşi, izbi cu piciorul în scândurile gardului, le dădu la o parte şi trecu cu mare chin printre uluci.

— E greu, tovarăşe plutonier! râse Croitoru.

— Măi, frate, la anii tăi săream şi eu gardurile, dar acum, de... vârsta... nu se mai poate, intru pe porţi sau fac ce-am făcut acuma. Mai simplu şi practic...

Se aflau într-o ogradă largă, cu căpiţe de fân şi de tulei de porumb. Mult mai încolo se vedea o casă de două camere, cu săliţă închisă cu geamuri şi acoperiş de tablă vopsit în roşu. În faţa casei o grădiniţă cu flori, iar dincolo de grădiniţă se întindeau straturi cu ceapă verde.

— Asta-i casa ginerelui lui nea Pantelimon, zise plutonierul venind în urma grănicerilor. E casier la *ce-a-pe*...

Câinele trecu printre căpiţele de fân, stătu câteva clipe într-un loc, mirosind împrejurul uneia dintre ele, îi dădu ocol de câteva ori şi se opri privind spre Croitoru.

— Să fie oare ceva aici? întrebă plutonierul, luându-şi cascheta de pe cap şi ştergându-şi fruntea şi ceafa cu o batistă mare, cadrilată. Te pomeneşti că în vreo căpiţă de asta se ascunde blestematul...

— Prinţ, urma! Urma! Prinţ, urma!

Câinele lăsă iar botul în pământ, mirosi din nou marginile căpiţei, se duse către căpiţa următoare, dar se întoarse şi, lătrând uşor, începu să tragă cu labele fânul peste care trecuse cu botul de-atâtea ori.

— E ceva aici! zise Croitoru şi trăgând de sfoară căută să îndepărteze câinele de locul acela, ca să nu-i pună viaţa în primejdie.

Toderaşcu luă arma în mână, trase închizătorul şi rămase în aşteptare cu degetul pe trăgaci.

Plutonierul Patriche era cu pistolul în mână.

Lumea mergea încet pe lângă gardul din uliţă, stăruind cu privirea tot către căpiţa aceea, curioasă să vadă cedare să se întâmple. Nu plecase nimeni acasă, aşa cum poruncise Patriche. Dimpotrivă, oamenii parcă sporiseră la număr şi atât de mulţi se căţăraseră pe gard, încât dacă acesta nu avea bulumaci puternici desigur s-ar fi prăbuşit sub greutatea lor.

— Mă, care eşti, mă, acilea, ieşi de bună voie, că de nu îţi ciurui capul cu câteva gloanţe! somă Patriche lovind căpiţa cu piciorul. Mă, tu auzi ordinul meu sau nu-l auzi?

Dinspre casă, venea repejor prin ogradă, călcând mărunt, soacra casierului de la colectivă cu o nuia în mână, o bătrână cocârjată, cu o broboadă neagră pe cap şi fuste lungi şi largi, măturând pământul încât nu i se vedeau târligii din picioare.

— Ce căutaţi în bătătura lui gineri-miu, mă, nepricopsiţilor? începu ea tot apropiindu-se cu nuiaua aceea în mână. Obraz

aveţi voi de umblaţi să furaţi fânu’ oamenilor ziua în amiaza mare?

— Lasă, mătuşă, că nu se întâmplă nimica! îi strigă Toderaşcu, căutând să-i aţină calea.

— E surdă, măi băiete, geaba răcneşti la ea, zise Patriche şi-i făcu semn bătrânei cu mâna să se depărteze. Hai, ţaţa Floareo, ia-o din loc, lasă-ne-n pace...

Bătrâna nu ascultă, veni foarte aproape, puse palma streaşină la ochi şi-l privi câteva clipe pe Patriche, când dintr-o parte, când din alta.

— Dumneata eşti tovarăşule, ăl mai mare de la post?

— Eu, ţaţă Floareo...

— Io-te că nu te cunoşteam, maică, nici nu prea văz şi îmi bate şi soarele ăsta în ochi. Da’ cu ce trebuinţă prin ograda noastră?

— Hai, du-te-ncolo, nu ne încurca din treabă! stărui Patriche strigând tare la ureche-i şi bătrâna, văzând pistolul din mâna plutonierului, o luă repejor la picior către tinda casei, în timp ce-şi făcea cruci peste cruci şi privea când şi când cu teamă înapoi.

— Mă duc, maică, mă duc, iacă mă duc...

Între timp, Croitoru dăduse ordin lui Toderaşcu să pună baioneta la armă şi să înceapă a împunge fânul cât se poate mai adânc. Dar nu făcu decât de vreo două ori treaba asta, că îndată Toderaşcu scoase pe vârful baionetei o mănuşă de piele de mărime foarte mică.

— Oho, ce-i cu asta, frăţioare? întrebă Patriche şi se apropie în grabă să cerceteze mănuşa.

— Cred că este aruncată aici de criminal, zise Croitoru, să dispară orice urmă. Ia vezi, Toderaşcule, că trebuie să mai fie una...

Într-adevăr după câteva scotociri, Toderaşcu mai trase afară încă o mănuşă de mărimea şi modelul celei dintâi.

Câinele se repezi către ele, lătrând de zor, vrând să le prindă cu dinţii, dar Croitoru îl linişti, trăgându-l uşor de sfoară şi poruncindu-i cât mai calm:

— Lasă, Prinţ! Lasă!

— Va să zică criminalul – pentru că cred că la mijloc este un criminal, chibzui plutonierul –, după săvârşirea faptei, a vrut să se scape de mănuşile cu care a lucrat şi grăbit le-a vârât aici. Cum să mai poarte nişte mănuşi cu care, poate, a strâns de gât

pe cineva? Apoi a apucat-o în direcţia aceasta, urmă el privind către poarta casei casierului. Şi, după câte vedem, ori este o femeie, ori un copil. Talpa piciorului mică, mănuşile la fel... Apoi basmaua...

— Poate să fie şi un om anormal ca dezvoltare, îşi dădu cu părerea Croitoru. Ce, nu sunt pe lume şi din ăştia? Mai ales că, uitaţi, mănuşile nu sunt model de femeie...

— Da, dom'le! constată şi Patriche, privindu-le mai cu stăruinţă. Ei, drăcia dracului, cine să fie, frăţioare, ăsta de i-a luat viaţa bătrânului? Şi mai ales de ce i-a luat-o? Furt? Ce dracului să fure de la el? Mizeria? Răzbunare să fie? Dar pentru ce să se răzbune?

— Poate că s-a omorât singur – stătu niţel în cumpănă Toderaşcu – şi urmele astea sunt ale altcuiva, care a venit la el, l-a văzut că s-a spânzurat, şi de teamă să nu fie bănuit ca făptaş, a luat-o la fugă... Dar nu, nu cred, altfel de ce era îmbrăcat pe jumătate? De ce s-a grăbit? îşi luă el seama.

— Mă rog, cercetările au să stabilească, zise Croitoru. Deocamdată noi să continuăm cu depistarea urmelor, să vedem unde ne duc şi ce mai aflăm pe traseu. Unde eşti, Toderaşcule?

Celălalt grănicer era undeva după căpiţele ce se înşirau în toată ograda casierului. Stătea aplecat la marginea unui strat de ceapă şi privea cu atenţie o urmă abia descoperită.

— Ai mai găsit ceva? îl întrebă Croitoru, îndemnând câinele să pornească într-acolo.

— Încă două urme tot de forma şi mărimea ălora din jurul casei, zise Toderaşcu şi se ridică privind cu atenţie în dreapta şi-n stânga. Aha, exclamă el, iată una aici pe cărarea care duce către gardul dinspre uliţă... Şi mai văd una pe răzor, chiar lângă gard. Veniţi cu câinele încoace... Mai repede că, mi se pare, începe să plouă...

6

Stăteau pe malul lacului, într-un loc ferit de privirile trecătorilor, la umbră, sub coroana aplecată a unei bătrâne sălcii, pe un pled aşternut peste lucerna moale, mătăsoasă, şi aruncau cu pietre în apă, întrecându-se care nimereşte un stâlp de lemn putrezit, uitat acolo de pescari, stâlp pe care aceştia îşi sprijineau odinioară ghelbereiele cu plase grele, când le lăsau în adânc după peşte. Înadins Alexandru se făcea că greşeşte ţinta, pentru ca Dorina sa poată avea ea mai multe lovituri, să se bucure şi să nu-şi strice voia bună. Îşi dezbrăcase vestonul, era foarte cald în acea amiază a sfârşitului de primăvară, îşi suflecase mânecile cămăşii şi Dorina îi admira într-ascuns muşchiulatura braţelor, pieptul lat şi puternic, zicându-şi că în mod sigur el practică vreun sport, altfel nu s-ar fi dezvoltat într-atât de armonios ca un atlet. Faţa lui prinsese o uşoară culoare arămie şi numai fruntea ce stătuse ascunsă sub bonetă era în parte neatinsă de razele fierbinţi ale soarelui. Când arunca pietrele, părul îi cădea în neorânduială peste tâmpla dreaptă, dar de fiecare dată el avea grijă să-şi aranjeze frizura, potrivindu-şi cărarea cu degetele în chip de pieptene. Ea purta o fustă albă, largă, plisată şi o bluză din mătasă tot albă, fără mâneci, cu decolteu larg, încât pieptul şi braţele se roşiseră puţin din cauza soarelui. Părul negru, lung, şi-l prinsese peste cap într-o panglică albă ca fetele de şcoală şi faptul ăsta o întinerea nespus, dându-i un aer de adolescentă, răsfăţată şi veselă, alintată şi plină de exuberanţă. Lua pietre de alături de pe pled, mai bine-zis le alegea pe cele mai rotunde, iar pe cele colţuroase şi sparte le punea pe furiş în grămada lui Alexandru, şi le arunca destul de stângaci spre lemnul acela putred din marginea apei. Uneori nimerea stâlpul, dar de cele mai multe ori nu, însă când îl nimerea, înadins Alexandru se făcea ca are treaba, căutând nu ştiu ce prin buzunarele vestonului aruncat alăturea pe pled, – când pieptenele sau chibriturile, când batista sau pachetul de ţigări – sau privea pur şi simplu departe pe şosea trecerea sătenilor către „Crăiţa”, numai să nu observe şi să nu înregistreze victoria ei.

— Uite Alex, ura! Am nimerit! explodă ea după un timp, bătând zgomotos din palme şi bucurându-se ca un copil. Vai, ce bună ţintaşă sunt! Am până acuma optsprezece lovituri…

— Câte ai?
— Optsprezece!
— Optsprezece?
— Da! De ce te miri?
— Pentru că ai numai şaptesprezece! o corectă el serios, stând cu capul plecat asupra vestonului în buzunarele căruia scotocea de zor, abia stăpânindu-şi râsul.
Îi plăcea s-o necăjească, s-o vadă îmbufnată, îi stătea bine când buza de jos se răsfrângea uşor ca la copiii bosumflaţi, în timp ce apele albastre ale ochilor se întunecau a noapte.
— Deci să ţin minte: şaptesprezece...
— Cum şaptesprezece, Alex? sări ea ca arsă. Tu ai până acuma zece lovituri şi eu am avut şaptesprezece. Dar n-am nimerit adineaori încă o dată? Deci am făcut optsprezece...
— Serios? Ai nimerit?
— Cum, n-ai văzut?
— Nu, n-am văzut, tocmai căutam o ţigară prin buzunare, răspunse el candid.
— Uf, fi-ţi-ar ţigara a naibii să-ţi fie! izbucni ea plină de nervi şi căută să-l lovească peste mână ca să-i strivească pachetul de „Aroma” şi cutia de chibrituri ce le ţinea strânse îa pumn. Nu ştiu cum se face că mereu nu eşti atent când arunc eu!
— Nu-i nimic, o linişti el, mai aruncă o dată, că pietre avem berechet şi, dacă nimereşti, faci optsprezece puncte şi gata, nu-i nicio supărare...
— Cum să mai arunc o dată? se bosumflă ea răsfrângându-şi iar buza de jos a supărare. Crezi că mai nimeresc?
— Dacă nimereşti, e foarte bine, dacă nu se arată pricea...
— Cum, Alex, tu crezi că eu te-am minţit? se revoltă Dorina şi, prinzându-l de umeri, încercă să-l scuture zdravăn întorcându-l cu faţa către ea. Hei, unde te uiţi? Priveşte aici, în ochii mei. Aşa. Spune, astfel de părere ai tu despre mine? Se poate?
— Bine, fie, ai optsprezece puncte, se învoi el arătându-se mărinimos şi dădu din mână în semn că „treacă de la mine, iată sunt înţelegător!”. Mi-e teamă că ai să începi să plângi şi ştii melodia aceea: „Nu-ţi şade bine când plângi...” Aşa că...
— Uite, chiar am să încep să plâng! se întoarse ea cu spatele şi îşi acoperi ochii cu palmele. Eşti rău... Crezi că am nevoie de generozitatea ta? De mila ta?
— Ei, hai fii cuminte, zise el liniştitor şi o prinse de după

umeri, apropiind-o de pieptul său. Îi mângâie uşor părul, încercă apoi să-i ia palmele de pe obraz ca să-i şteargă lacrimile, dar ea se împotrivi, nu se lăsă şi continuă să stea cu capul tot plecat, suspinând încet. Plângea? Nu plângea?

— Dorina, mă asculţi? încercă el să-i înalţe fruntea.

— Ce vrei?

— Uite, continuăm jocul. Am ambiţie să te ajung din urmă. Ce naiba, înţelege şi tu că mi-e necaz, eu sunt militar, sunt grănicer, se poate să fiu întrecut de-o fată la tir?

— Aha, mi-ai dat o idee! se întoarse ea deodată cu ochii înlăcrimaţi, dar lacrămile parcă râdeau de-o ascunsă şi răutăcioasă bucurie. Am să-i spun lui Mirescu că eşti un prost ţintaş, aşa am să-i spun, să te pedepsească, să te pună planton sau să te închidă în podul pichetului! Asta am să fac! Sau ştii ce? Mai bine să te închidă în cuşca câinelui să te mănânce puricii! Aşa! Uite că pot să fiu şi rea! De ce râzi? Alex, tu n-auzi? De ce râzi? Nu râde, că mă enervează indiferenţa asta a ta, înţelegi? Tu n-auzi?

Alexandru râdea cu hohote şi atunci ea începu să-i care la pumni în spinare cu nemiluita; dădea ca într-o tobă, îi simţea omoplaţii puternici sub pumnii ei mici şi firavi, dar continua să-l lovească fără istov, suflând din greu de efortul făcut, fără însă să se lase, fără să renunţe, ci îndârjindu-se mai tare cu fiecare clipă care trecea.

— Na, mai râzi?

— Ce „na”?

— Pumni. Ţi-am cărat în spinare două mii de pumni.

— Mie? se miră el, înălţând sprâncenele şi privind-o nedumerit, de parcă atunci s-ar fi sculat dintr-un somn.

— Da, ţie!

— Tot ce se poate, dar n-am simţit nimic. Poate că n-am fost acasă...

— Nesuferitule!

Îi întoarse îmbufnata spatele, cu palma apăsându-şi pieptul – simţea cum îi bate inima, tare, puternic, parcă să-i taie răsuflarea. Obosise. Panglica i se desprinsese din păr, era undeva pe pled, iar părul îi cădea peste frunte, acoperindu-i ochii. Tăcută, căuta în poşetă, luă pieptenele, se pieptănă încet, cu grijă, îşi prinse după aceea peste păr panglica albă, după care tot fără să-l privească pe Alexandru se culcă pe spate în

lungul pledului, cu mâinile sub cap şi ochii aţintiţi spre bolta de umbră a salciei.

— Te-ai supărat?

— Lasă-mă-n pace!

Era categorică. Mai bine-zis vroia să fie categorică pentru că el vedea, era limpede cum o încearcă un zâmbet, cum surâsul acela ce-l ţinea ascuns arunca totuşi o lumină peste obrazul ei îmbujorat de efortul ce-l făcuse. Dar nu-i mai zise nimic, se făcu a n-o băga în seamă, însă după o clipă, pe furiş, prinse a o privi lungi şi stăruitor, cum stătea culcată acolo pe pled sorbind-o parcă din ochi. Îi mângâia cu privirea umerii pigmentaţi de razele soarelui, sânii mici ce se ghiceau sub bluză, trupul plăpând, firav, cu şolduri mici şi picioare frumoase, mândria oricărei balerine în lumea visurilor ei. „Îmi place, tare mult îmi place, gândea el, are ceva din însăşi gingăşia baletului, intuiesc graţia ce-ar fi avut-o mişcările ei în dans, trăirile ei, sentimentele ei...”

Furat de gândurile pentru ea, se uitase cu ţigara în mână, fără s-o aprindă şi tot bătându-i capetele de cutia de chibrituri, era aproape gata să-i scuture tot tutunul. Într-un târziu o puse între buze, scăpără un chibrit şi trase câteva fumuri în piept, adânc, cu voluptate, slobozind rotocoale alburii sub bolta frunzişului pe care le împrăştia apoi cu mâna.

O mai privi câteva clipe şi văzând-o că stă neclintită, cu ochii deschişi, aproape fără să clipească, zise:

— Pot să te întreb ceva?

— Da...

— Mai eşti supărată pe mine?

— Dar cine ţi-a spus că sunt supărată? zâmbi ea şi se ridică în capul oaselor, potrivindu-şi părul pe frunte. A fost un joc, nu? Şi eu înţeleg jocurile... Numai că de pedeapsa ce trebuie să ţi-o dea Mirescu să ştii că nu scapi! Vai, ce ruşine: grănicer şi nu poate lovi o ţintă! Şi încă zvârlind cu piatra!

Începu să râdă, să-l sâcâie, lovindu-şi unul de altul pumnii mici, apoi îl trase de păr şi-i răsuci nasul până la durere.

— Aha, mi-am adus aminte de ceva! izbucni ea vesel. Vino mai aproape...

— Ca tu să zici că ai o casă, să-mi apeşi ochii închizând ferestrele, să-mi închizi gura ca pe o uşă, şi să-mi răsuceşti nasul ca pe o cheie... Lasă, că nu se prinde... Vreau mai bine să

te întreb ceva foarte serios... Ceva care mă frământă...

— Ce anume?

— Uite ne-am jucat, am glumit, dar oricât aş vrea, nu-mi iese din cap cele ce mi-ai spus când veneam încoace, la ieşirea din sat...

— Ce ţi-am spus? încruntă ea sprâncenele.

— Că şi tu l-ai fi putut omorî pe conte...

— Da, şi de ce te miri? E o imposibilitate? Nu e nicio imposibilitate. L-aş fi omorât oricând, în orice împrejurare şi fără niciun fel de remuşcare, fără niciun fel de reticenţe!

Alexandru o privi câteva clipe cu nişte ochi parcă străini, apoi rămase pe gânduri cu ţigara în mâna, uitând chiar să-i scuture scrumul ce era gata să cadă pe pled. Mai trase un fum, două, trei, apoi zvârli restul ţigării cu un bobârnac departe, în apă şi-l privi cum pluteşte sfârâind uşor către lemnul acela putred al pescarilor. Fruntea i se încreţise, ochii parcă îi ardeau sub pleoape, o bruscă nemulţumire puse deodată stăpânire pe el. Ar fi fost oare capabilă Dorina de aşa ceva? se întrebă el stăpânit de o nelinişte lăuntrică, nu atât pentru gestul în sine, care, în definitiv, controlat sau necontrolat, îl putea face oricine ar fi avut sânge rece şi motive foarte puternice în acest sens, ci pentru faptul că mintea lui refuza să-şi închipuie că ea, iubita lui, o fiinţă atât de plăpândă, de o sensibilitate deosebită şi de o puritate sufletească cum rar îi fusese dat să întâlnească, ar fi putut include în caracterul ei două linii diametral opuse.

— Nu uita Alex, urmă ea, că eu mi-am pierdut tot ce-şi poate avea un copil mai scump pe lume: părinţii. Mama a murit în accidentul acela de tren, dar ajunsese ca vai de ea din pricina dispariţiei tatălui meu. Şi tata...

— Te-am mai întrebat duminica trecută când am fost la tine, crezi că Tegaş ăsta de şi-a luat zilele are vreun amestec în dispariţia lui? Atunci ai evitat să-mi dai vreun răspuns...

— Şi poate evit şi acuma...

— De ce? Nu ai certitudinea vinovăţiei lui?

— Ba da, dar vreau să văd ce-or să stabilească cercetările astea care au început azi dimineaţă. Sunt ferm convinsă că voi afla ceva despre tatăl meu...

— Crezi că trăieşte?

— Nu, nu cred, cu toate că, ah, dumnezeule, ce n-aş da să-l ştiu în viaţă! Dar uite, sunt mai mult de douăzeci de ani de

atunci, cred că a murit, altfel nu ne lăsa el fără nicio ştire cât de mică despre soarta lui...

— Poate că v-a părăsit...

— Tata? se miră Dorina şi pe chip îi trecu un zâmbet amar, stingher, de durere. Nu l-ai cunoscut, Alex, şi de aceea poţi vorbi aşa... Crede-mă, era în stare să mă ia cu el pe schele, să stau printre grămezile de cărămizi şi stivele de bârne de dimineaţa până seara târziu, numai să mă aibă în ochi, să mă ştie aproape de el... Tuturor mă arăta, se mândrea cu mine spunându-le că sunt frumoasă şi cuminte, că sunt ascultătoare şi învăţ bine. Ce mai, ştii cum îşi laudă părinţii copiii, mai ales dacă nu au decât unul! Iar de mama era atât de îndrăgostit, încât mergea cu ea numai de mână pe stradă sau o ţinea de după umeri, de parcă ar fi fost în primele zile ale căsătoriei. Ah, blestemată să fie ziua când a încheiat târgul cu contele ăsta! Nu, sunt ferm convinsă că Tegaş a ştiut totul despre dispariţia tatălui meu, el este autorul probabil al morţii lui...

— Mă rog, nu vrei să-mi spui, dar pesemne că ai unele indicii care te fac să susţii afirmaţiile astea...

— Am, dar astăzi ele nu mai fac doi bani, zise Dorina cu părere de rău.

— De ce?

— Pentru bunul motiv că la mijloc e vorba de un martor care nu mai există. Un martor care putea aproba oricând vinovăţia contelui.

— Ce martor?

— E vorba de unul Licu Tănase, om sărac, care a auzit din întâmplare, la castel, tot planul urzit de Tegaş pentru moartea tatălui meu...

— Serios? Şi unde-i omul ăsta? Poate că...

— Stai să vezi, îl opri ea. Acest Licu Tănase era într-o cameră, repara o sobă de teracotă, iar în salonul alăturat se găseau mai mulţi bărbaţi, nu i-a ştiut niciodată cine au fost, dar a recunoscut glasul lui Tegaş, niţel aspru, supărat care a spus la un moment dat: „Dacă italianul ăsta ne scapă, după ce ne dă cheile bisericii, s-a dus dracului toată strădania noastră!” La câteva zile, omul foarte cinstit, văzând-o pe mama plânsă de dispariţia tatălui meu, a venit la noi în curte şi i-a spus tot ce-a auzit. Fără să mai stea pe gânduri, mama s-a hotărât chiar în seara aceea să-l dea în judecată pe Tegaş, avându-l pe Licu

Tănase martor. A treia zi însă, în zori, omul a fost găsit mort, curentat cu o sârmă, ce chipurile s-ar fi desprins de pe stâlpii din marginea comunei şi ar fi călcat din nebăgare de seamă pe ea. În situaţia asta, îţi dai seama că orice acuzaţie, fără măcar o probă, un martor, n-avea niciun fel de şansă. Aşa că mama a renunţat...

— Eu cred, după câte înţeleg, zise Alexandru, că Tegaş n-a fost străin nici de moartea acestui Licu Tănase...

— Categoric. Omul a fost urmărit, probabil că cineva l-a auzit ce i-a spus mamei, sau mama a fost auzită a doua zi că-l are pe Licu Tănase martor şi soarta sobarului a fost pecetluită până seara...

— Da, într-adevăr, consimţi Alexandru, ai toate motivele să-l acuzi pe conte de dispariţia tatălui tău...

— Atunci, mă înţelegi, Alex, de ce l-am urât toată viaţa pe acest mojic, care dacă n-a făcut rău nimănui din sat, încât a reuşit să se facă simpatic ţăranilor, în schimb m-a adus în situaţia să nu mai am familie, să-mi trăiesc zilele singură, infirmă, departe de dreptul ce ţi-l dă viaţa să iubeşti şi să fii iubită, cu durerosul sentiment în suflet că în fiecare zi, cu fiecare clipa tinereţea mea trece, se stinge şi simt că nu am niciun rost pe lumea asta...

Începu să plângă, îngropându-şi faţa în palme, scuturându-şi umerii în suspine înăbuşite, ascunse.

— Hai, te rog, linişteşte-te, îi ceru Alexandru, n-are rost să te întristezi, toate se vor aranja cum trebuie...

— Uite, Alex, înălţă ea ochii înlăcrimaţi, iartă-mă că plâng, dar tu eşti primul meu confident, eşti primul meu prieten adevărat, primul om pe care-l simt foarte aproape de mine, uite îţi mărturisesc ţie acuma sincer şi deschis că atâta ură am avut împotriva acestui conte, împotriva acestei fiare, care ori de câte ori îl întrebam de tata îmi zâmbea în nas şi lăsa să se înţeleagă că dacă i-aş permite să pună mâna pe mine, ar fi în stare să-mi destăinuie ceva, îţi spun, am avut atâta ură împotrivă-i, încât atunci când am fost în faţa lui, singură cu el, şi împrejurări au fost destule, aş fi fost în stare, cât sunt de slabă, să-i pun genunchiul în grumaz şi să-l crestez cu cuţitul, să-l facă – înainte de a-şi da sufletul – să-mi mărturisească totul despre tata, să-l chinui înainte de moarte şi să-l fac să vorbească, să-l întreb cine i-a dat lui dreptul să-mi ia fericirea familiei mele, cine i-a dat lui

dreptul să lase pe drumuri o femeie şi-un copil... Şi dacă n-ar fi vorbit, i-aş fi împlântat cuţitul în grumaz, fără teamă, fără remuşcări, cu certitudinea că-mi fac singură dreptate, ştiu, împotriva legii, dar îmi fac! De aceea, Alex, când azi dimineaţă am auzit lumea în sat că Tegaş a fost găsit spânzurat, unii spun că ar fi fost omorât, cred că am fost singura care m-am bucurat, aşa cum te bucuri de pildă de viaţă!

— Te înţeleg, Dorina...

— Ştiu, am văzut adineauri, când m-ai întrebat dacă şi eu l-aş fi putut omorî pe conte şi ţi-am răspuns afirmativ, ai făcut nişte ochi mari, mari de tot, desigur m-ai condamnat în sinea ta, ţi-ai anulat într-un fel părerea bună ce ţi-o făcuseşi despre mine, dar dacă ai fi în locul meu, dacă ai trăi zbuciumul meu, atunci cel puţin m-ai compătimi...

Trecea o maşină pe şosea, un turism albastru şi-n urma lui se înălţa un nor de praf, alburiu şi dens ce începu a se împrăştia peste câmp şi peste apa lacului. Maşina dispăru apoi pe drumul către pădure, dincolo de „Crăiţa” şi nu se mai văzu.

— Aceea a fost maşina miliţiei, zise Alexandru arătând cu capul în urma ei. Cred că s-au încheiat primele cercetări...

— A fost chemat şi Mirescu?

— Nu ştiu, nu cred, e o chestiune care nu-i de competenţa noastră, dar ne-a cerut plutonierul Patriche de dimineaţă câinele de urmărire...

— Şi? S-a descoperit ceva?

— Până ce am plecat eu, băieţii nu se întorseseră încă la pichet, aşa că nu-ţi pot spune nimic. Dar dacă sunt urme, în mod sigur câinele nostru îşi face datoria. Numai ca a dat puţină ploaie de dimineaţă şi...

— Şi? Ce-i dacă a plouat?

— Câinele nu mai poate face nimic. Se pierde mirosul urmei...

— Uite acuma ce soare e şi ce cald... Nu ţi-e foame, Alex?

— Puţin...

— Mâncăm?

— Execut orice ordin ca să nu mă spui comandantului şi să mă închidă în podul pichetului! râse Alexandru şi-o săruta uşor pe umărul drept.

— Nu, am spus în cuşca câinelui, corectă Dorina. Să dormi acolo cu puricii...

— Fie şi-acolo...

Dintr-o sacoşă de material plastic, Dorina scoase mai întâi un şervet alb şi-l întinse în chip de faţă de masă peste pled. Dădu apoi la iveală pe câteva farfurii, tot din material plastic, o bucată de brânză proaspătă, câteva ridichi, ouă fierte, un serviciu de muştar, sare şi piper, apoi patru şniţele, o pâine albă, doua pahare şi trei sticle de bere...

— Oho, avem şi băutură! exclamă Alexandru şi copilăreşte îşi frecă palmele de bucurie, de parcă ar fi fost un băutor de întâia mână. Şi încă bere...

— Am luat numai trei sticle, pentru că am observat că nu bei, zise Dorina, în timp ce rânduia lângă farfurii furculiţele şi cuţitele. Duminica trecută, la „Crăiţa” n-ai băut mai mult de două halbe...

— Nu, nu prea beau...

— Ori era comandantul de faţă? râse Dorina şi-i întinse ridichile să le cureţe. Te cam temi de Mirescu...

— E un om admirabil, zise Alexandru în timp ce cu un cuţit începu să descojească ridichile. Cult, manierat, are cum s-ar spune simţul măsurii, ştie să se orienteze foarte bine în orice problemă. Dar în primul rând e un om drept şi pentru asta este foarte mult iubit de către băieţii de la pichet...

— O, dar îl lauzi atâta de parcă vrei sa mi-l aduci la însurătoare! vorbi Dorina şi-i puse lui Alexandru pe farfurie o bucată de şniţel.

— Ai adus vorba despre dânsul şi nu ţi-am spus decât ceea ce am crezut de cuviinţă că-l caracterizează, esenţialul. Mă rog, e părerea mea sinceră, dar te asigur că este şi a tuturor celor care-l cunosc...

— Nu pot decât s-o fericesc pe Silvia că are un asemenea soţ, zise Dorina şi începu sa taie pâinea, dar Alexandru, sfârşind de curăţat ridichile, n-o lăsă şi se apucă el şi de treaba asta. Şi unde mai pui că s-a înscris şi la Drept, la fără frecvenţă. Un om cu multă voinţă... Hai, te rog, mănâncă!

— Mulţumesc, îndată, dar mai întâi...

Alexandru umplu paharele cu bere şi înălţând unul, zise zâmbind, privind-o pe Dorina:

— Duminica trecută, seara, la „Crăiţa”, locotenentul Mirescu, dacă-ţi aminteşti, ridicând halba de bere, a spus „să bem pentru cei care ne sunt dragi”, aşa este?

— Întocmai!

— Acum eu spun că beau pentru tine, pentru că tu îmi eşti dragă, urmă Alexandru şi, după ce făcu un semn de sărut cu paharul în dreptul buzelor, îl dădu peste cap dintr-o singură răsuflare.

— Ce frumos vorbeşti tu, Alex! zise Dorina emoţionată, cu ochii strălucind în lacrimi. Pot spune oare că după ani de zile în care bărbaţii, nu că nu m-au plăcut, dar m-au ocolit, am găsit, în sfârşit, pe cel care va da un nou curs vieţii mele?

— Da, draga mea.

— Ce fericită sunt! exclamă ea. Ce fericită! Ştii, Alex, că de când te cunosc câteodată parcă-mi pierd minţile, zău aşa!

— Cum asta? se miră el.

— Zău, crede-mă, ţin foarte mult să fac în clasă lecţii frumoase, dar de când cu tine, vorbesc, vorbesc, privesc copiii şi, deodată, gândul îmi zboară către tine, te urmăreşte, te cheamă, te caută, te vrea... „Ce face el acuma? îmi zic. O fi la pichet? E plecat pe frontieră? O fi trist? Vesel? Are vreo nemulţumire, ceva? Se gândeşte oare la mine?”

— Serios?

— Foarte serios, Alex. Când plouă mi-e teamă că te udă ploaia şi ai să răceşti, noaptea când văd rachete colorate înălţându-se spre cer sau când aud împuşcături mai aproape sau mai îndepărtate, îmi zic în sinea mea „bine ar fi să nu se întâmple nimic, să nu fie *el* pe acolo, să se afle în clipele astea în pat şi să doarmă...”

— Dacă fiecare fată s-ar gândi la iubitul ei grănicer, „bine ar fi să doarmă” sau „să nu fie acolo unde se aud împuşcături”, interveni Alexandru râzând, atunci cine ar mai păzi graniţa... stimată domnişoară?

— Nu ştiu, poate că ai dreptate, dar aşa mă gândesc eu şi cred că acelea de care vorbeşti tu tot aşa se gândesc şi ele... Nu cred că există femeie care-şi iubeşte cu adevărat bărbatul să nu se teamă pentru viaţa lui. Greşesc cu ceva că mă tem pentru viaţa ta?

— Deloc!

— Sau ştii, Alex, altceva, uite, foarte curios, stau câteodată în clasă şi, tot gândindu-mă la tine, parcă te văd undeva într-o bancă, cuminte-cuminţel cu mâinile la piept, mă asculţi, îmi urmăreşti expunerea, fiecare gest, fiecare vorbă, îţi întâlnesc privirea, ochii aceştia căprui care m-au fascinat din prima clipă

şi mă tulbură şi acuma... Şi nu numai într-o clasă te văd, ci în toate în care intru, în fiecare tu ai locul tău în bancă, şi eu îţi zâmbesc, şi-ţi spun în gând că te iubesc, că te doresc, îţi şoptesc şi te implor să fii sincer cu mine, să nu-mi dai iluzii care, o dată pierdute, vor da loc durerii... Odată, în timpul unei ore, când copiii îşi scriau de zor extemporalele, chiar am încercat să-ţi fac o poezie...

— Zău? Faci şi versuri? se miră Alexandru oprindu-se din tăiatul fripturii.

— Pentru tine am început să fac, mărturisi ea sincer. Dar nu le consider poezii adevărate, ci numai sentimente adevărate...

— Ce poezie mi-ai tăcut?

— Nu-mi amintesc decât o strofă...

— Spune-mi te rog strofa aceea.

— Nu, nu ţi-o spun pentru că, ţi-am mărturisit, îmi dau seama că e departe de a fi o poezie.

— Dar m-ai asigurat ca sunt sentimente adevărate, stărui Alexandru. Te rog spune-mi strofa aceea să văd cum te-ai gândit la mine... Da? Mi-o spui?

Dorina înălţă privirea către bolta de umbră a salciei, căutând să rememoreze în gând versurile, apoi, amintindu-şi, îl prinse pe Alexandru de mână şi zise:

— Ascultă, Alex, uite mi le-am reamintit, dar să nu râzi de mine, zău, te rog, nu sunt poetă...

— Cum o sa râd, fată dragă? Se poate să râd de sentimentele cuiva, de sentimentele tale, mai ales că-s adresate mie?

— Bine. Iată strofa aceea:

Mi-ai picurat în suflet a dragostei licoare
Zile şi nopţi în şir mă vei iubi tu oare?
Te chem, te strig, te caut în dimineţi senine
Şi sunt îndurerată când nu eşti lângă mine...

— Foarte frumos! exclamă Alexandru. Îţi mulţumesc foarte mult pentru sinceritate. Dar ştii că ai talent?

— Ei, am talent...

— Categoric, ai talent...

— Lasă, nu mai fi drăguţ, ştiu că mă flatezi, dar ţi-am spus, am început să scriu poezia în ora aceea, vroiam să-ţi comunic nişte sentimente ale mele, să-ţi spun ceva, să-ţi vorbesc... Aşa

cum de obicei vorbesc cu tine în fiecare clipă... Hai să sfârşim masa...

Au mâncat, au strâns farfuriile, paharele, tacâmurile, le-au pus în sacoşă, după care s-au culcat unul lângă altul pe pled şi au stat aşa multă vreme fără să-şi vorbească, fiecare cu gândurile lui, cu frământările şi dorurile lui. În jur, peste câmpul mirosind a fân proaspăt, peste apa lacului, peste satul din vale se aşternuse o linişte de codru şi numai când şi când clopotul cel mare de la biserica ce-şi înălţa turla albă dintre salcâmi bătea rar, o singură lovitură, în dungă, aşa cum se obişnuia să bată ori de câte ori cineva pleca dintre cei vii. Era de-acuma după-amiaza şi pe şosea începuseră să treacă spre „Crăiţa” grupuri-grupuri de ţărani, unii pe jos, alţii pe biciclete, se vedea şi „turcul” Toloacă împingând căruciorul, cu fesul lui roşu dat pe ceafă, iar într-acolo, către pădure se desluşea foarte vag vioara bătrânului ţigan care, pesemne trecea, cerşind un ban printre mesele la ora aceea fără multă clientelă.

Într-un târziu, Dorina îl prinse uşor pe Alexandru de mână şi-l întrebă mai mult în şoaptă:

— Dormi, Alex?

— Nu, nu dorm...

— Dar ce faci?

— Stau cu ochii deschişi şi număr frunzele salciei.

— Serios? Câte sunt?

— Până acum am ajuns la două milioane şi vreo cinci sute patruzeci şi şapte de mii. Dar mai am de numărat...

— Bine, numără mai departe...

Tăcu şi niţel supărată se întoarse cu spatele. „Nu, de bună seamă, îşi zise, ori eu sunt o absurdă, sunt o exagerată, îi pretind prea mult, ori el, asemeni mie, n-a mai avut nicio legătură atât de apropiată ca până acuma şi nu ştie cum să se comporte. Uneori e vesel, foarte vesel chiar, apoi deodată îi piere acea veselie şi chipul i se întunecă, parcă visează... Uite, de pildă acuma, nu i-am zis nimic, n-am făcut nimic, dimpotrivă, i-am spus cum la şcoală mă gândesc la el tot timpul, s-a bucurat, am văzut cum s-a bucurat, apoi, deodată, parcă s-a închis în el, nu mai e cel de acum un sfert de ceas. De ce oare s-a îngândurat? De ce spune că mă iubeşte, că-i lipsesc foarte mult, dar cu toate astea păstrează o anumită distanţă, are o anumită rezervă, îi lipseşte înflăcărarea aceea, nebunia firească

a dragostei pe care o intuiesc, pe care aş dori să i-o cunosc, să se dezlănţuie, să mă copleşească cu dezmierdări şi sărutări – ah, cât le aştept, de când le aştept – să ameţesc îmbrăţişări şi cuvinte pline de căldură şi adevăr despre iubirea noastră, despre ce este şi ce va fi peste timp? Nu cumva are remuşcări? Dar de ce să aibă remuşcări? Pentru ce? Ah, îl iubesc, îl iubesc, îl iubesc şi-l doresc, dar el se poartă cu mine ca şi când ar avea lângă el o şcolăriţă...”

Alexandru simţi că ea este iar bosumflată, şi o întoarse la rându-i cu faţa către el.

— Te-ai supărat, Dorina?

— Nu.

— Vroiai să-mi spui ceva?

— ...

— Spune, vroiai să-mi spui ceva?

— Nu, nu vroiam să-ţi spun nimic...

El nu mai insistă şi se ridică, luă din buzunarul vestonului o ţigară, o aprinse şi se duse lângă malul lacului, călcând alene, parcă numărându-şi paşii şi gândurile. Privi apa tulbure după ploaia de dimineaţă şi curios se întrebă de ce azi nu se mai văd copiii la pescuit. Pesemne, îşi răspunse singur, s-au îngrămădit prin jurul casei contelui asistând la cercetările ce le face miliţia...

Încerca să se gândească la toate astea, dar în minte îi stăruiau încă frământările lui dintâi care, de-un ceas şi ceva, nu-l slăbeau o clipă şi-l înlănţuiau puternic şi dureros. „E tare frumoasă, îşi zise, inteligentă, cultă, ar putea oare ca în caracterul ei să fie două linii diametral opuse? Pe de o parte corectitudinea, cinstea, mila, umanismul, onestitatea; pe de alta cruzimea, lipsa de scrupule, setea de sânge, un anumit voluntarism, dorinţa de răzbunare cu orice chip... Chiar ar fi fost în stare să-l înjunghie pe conte cu cuţitul, numai să-şi răzbune suferinţa, să-şi răzbune moartea tatălui? Pot eu iubi o asemenea femeie, cu un asemenea caracter, de-o asemenea construcţie psihică? Dar, stai, oare într-adevăr are ea o asemenea construcţie psihică? De unde până unde am scos acuzaţiile astea? Numai din unele mărturisiri ale ei pline de teribilism că ar fi făcut şi ar fi dres? M-a întrebat ce fac. Ce-i puteam spune că fac? Număr frunzele salciei... Îi puteam spune că-mi număr clipele de zbucium şi de frământări în aflarea unui adevăr?”

Zvârli ţigara în apa şi se întoarse pe pled sub salcia cu ramurile plecate până aproape de pământ.

— Unde ai fost, Alex? îl întrebă ea, ridicându-se în capul oaselor.

— Pe malul apei...

— Ai măsurat-o? Câţi litri are lacul asta?

El înregistră ironia, zâmbi şi-şi trecu degetele prin păr, aranjându-şi frizura. Rămase apoi în picioare, nu ştia ce să facă.

— Mai eşti supărat?

— Eu? se miră el. Dar nici n-am fost.

— Îţi fac o propunere, vrei?

— Să văd mai întâi propunerea...

— Hai către casă...

— Bine, mergem, acceptă el, dar nu ne întoarcem pe drumul obişnuit. Trecem pe la „baraca pescarilor”...

— Cum zici tu...

Începuse să se lase răcoarea serii. Deasupra stejarilor ce ascundeau restaurantul „Crăiţa” se ridicau suluri de fum şi peste câmp se auzeau zvonurile hărmălaiei de glasuri, însoţite de cântecele unei viori şi ale unui acordeon. Pe şosea oamenii se duceau şi veneau la şi dinspre pădure în obişnuitele lor plimbări duminicale.

Când ajunseră, se întunecase aproape de-a binelea. Baraca stătea singuratică în câmp, cu lemnul înnegrit de ploi, cu acoperişul de draniţă putrezit şi geamul spart, prăfuit. Dincolo de ea se întindea lacul, dar aci apa era plină de stufăriş şi mătasea broaştei, oamenii abandonaseră locul pescuitului, se mutaseră mai la vale, baraca rămăsese însă la locul ei, n-o putuseră clinti, alergau până aci la vreme rea şi se adăposteau de ploaie sau îşi făceau de mâncare înapoia ei, unde înjghebaseră un cuptor de cărămidă, acum părăsit, cu plita şi cărămida crăpate.

Dorina trase zăvorul, deschise uşa larg la perete şi rămase pentru o clipă în prag, căutând să pătrundă cu privirea întunericul dinăuntru. Venea de sub grinzi şi din pereţii de lemn putred un miros greu de aer stătut, închis, de catran şi baltă nămolită. Alexandru o prinse de după umeri, îşi apropie capul de al ei, îi simţea mireasma părului în nări.

— Vrei sa intrăm? propuse el.

— De ce ai vrut să trecem pe aici?

— Să ne amintim, spuse el simplu. De câte ori trec, mai ales noaptea, îmi amintesc... Uite, parcă te văd acolo, în colţul acela. Înfricoşată, ghemuită, udă de ploaie...

— Lasă că ai fost rău...

— Dacă zici tu...

Intrară. Ea călca uşor, cu teamă, parcă aceeaşi teamă de atunci pusese din nou stăpânire pe ea. El o ţinea de mână, căuta să i se uite în ochi.

— Noaptea aceea ploioasă, zise el, a adus zilele astea frumoase...

Ea întoarse capul, ochii-i străluciră viu şi un zâmbet i se schiţă fugar în colţul buzelor.

— M-ai ţinut, uite, în colţul acela cu mâinile sus, îi reproşa ea şi buza de jos i se răsfrânse a supărare. De ce m-ai ţinut aşa?

— Aşa cere meseria noastră...

Dorina se duse, călcă peste paie, se apropie de colţul întunecat al barăcii. Încercă să pipăie cu mâna scândurile negre...

— Stai, nicio mişcare, mâinile sus! strigă deodată în spatele ei, Alexandru, şi ea speriată se întoarse brusc, cu palma pe piept, abia stăpânindu-şi bătăile inimii.

— Vai, parcă...

El se repezi, o prinse în braţe, îi lăsă capul pe spate şi o sărută mult şi pătimaş, zdrobindu-i buzele, apăsându-i sânii cu pieptul, stăpânindu-i zvârcolirile mâinilor.

— Atunci... atunci... ţi-aş fi sfâşiat buzele, şopti el întărâtat. Cum mi-ar mai fi potolit setea gura asta a ta...

Stătură aşa poate un minut, două sau mai multe, îmbrăţişaţi. Apoi el scoase pledul din sacoşă, îl întinse pe barca răsturnată, îi spuse să se aşeze.

— E târziu, Alex, zise ea.

— Stăm puţin, ne odihnim şi mergem...

Afara era linişte, se lăsase noaptea, luna se strecura prin pânza norilor, dând când şi când strălucire lacului. Broaştele prinseseră a orăcăi în stufărişuri, se auzeau cum fac „plici”, sărind în apă, împinse parcă de nişte resorturi nevăzute.

— De unde veneai atunci? întrebă într-un târziu Alexandru şi-o culcă pe Dorina pe braţele sale. De multe ori am vrut să te întreb, dar am crezut că-mi vei spune singură...

— Nu-mi face nicio plăcere să-mi aduc aminte, te rog crede-

mă, vorbi ea moale. Nu ţi-a spus Mirescu?

— Nu.

— Credeam că ţi-a spus. M-ar fi scutit de explicaţii care mă îndurerează...

— Nu, nu mi-a spus nimic...

Dorina oftă tare, din adâncul pieptului şi rămase cu privirea ţintă către grinzile de deasupra. Pe chip i se aşternuse o umbră de întristare.

— Mă rog, dacă ţi-e greu să-mi spui, nu spune, zise Alexandru şi-i mângâie fruntea uşor, apoi părul, şi iar fruntea.

— Ba, am să-ţi spun, hotărî ea. Nu e nimic de ascuns. Ţie nu-ţi pot ascunde nimic, mai ales că nu sunt vinovată...

— Te ascult...

— Ţi-am spus atunci că veneam de la S.M.T., de la inginerul Dumitriţă...

— Da, mi-ai spus...

— Ei, de la el veneam, ăsta-i adevărul.

Alexandru rămase încremenit, ceva îi săgetase întregul trup, parcă un cuţit i-ar fi despicat spinarea în două. Ea simţi tresărirea lui, îi prinse mâna, mâna parcă avea un uşor tremur, ceva se zvârcolea în el, înţelegea, îşi da seama. „Doamne, ce prostie am făcut, îşi zise. Nu, nu trebuia să-i spun, îl pierd... am să-l pierd şi asta înseamnă sfârşitul meu!” Vorbi cu glasul frânt, dar vroia să fie liniştitor:

— Nu, Alex, nu e ceea ce crezi tu, degeaba te frămânţi...

El tăcea, privea undeva în noapte pe uşa deschisă, poate faţa argintie a lacului, poate într-aiurea, cerul sau pădurea.

— Îl ştii pe Dumitriţă ăsta? întrebă ea.

— Nu, nu-l cunosc cum arată, l-am auzit numai pe comandant vorbind de câteva ori cu el la telefon...

— E un ramolit, n-are mai mult de patruzeci de ani, dar după cum arată, zici că-i trecut de şaizeci. Nopţi pierdute în chefuri, uneori în scandaluri, are o faţă îmbătrânită peste măsură de mult, dar şi el e ca un schelet umblător, abia se ţin hainele pe el. Face pe don-juan-ul, pe craiul, l-a prins nevastă-sa cu o femeie de la ferma de păsări a Staţiunii – auzi până unde a ajuns! – şi şi-a luat bagajul şi a plecat.

— Cum ai ajuns la el? întrebă printre buze Alexandru.

— Mi-a trimis vorbă că vrea să dea lecţii de pian fetiţei. Are o fetiţă de vreo şase ani. Mirescu mi l-a recomandat, a insistat

prin Silvia, n-am avut ce face, de unde să ştiu eu că-i atât de măgar...

— Dar ce-a făcut?

— N-a făcut nimic, fii liniştit, îl asigură Dorina şi-i strânse mâna cu putere. A încercat el, dar nu i-a mers cu mine!

— Mai fuseseşi la el?

— Nu, dragă, atunci, în seara aceea m-am dus prima dată, pentru prima lecţie. A trimis maşina de la Staţiune după mine. Mă crezi că nici nu i-am văzut fetiţa?

— De ce?

— Că e afară la joacă, dar până vine să mai stăm de vorbă, c-o fi una, c-o fi alta, să ne cunoaştem, a adus o sticlă de coniac, eu n-am vrut să beau şi atunci a adus vin, a scos nişte prăjituri de casă, nu ştiu cine i le făcuse, probabil pe la cantină şi după ce a luat zdravăn la măsea a încercat să pună mâna pe mine. Atunci m-am ridicat de pe scaun şi m-am dat înapoia mesei. Aveam de gând s-o răstorn peste el. I-am spus că ţip, dacă se apropie, dar turbatul nici n-a vrut să audă. A început să mă ameninţe. S-a dus să încuie uşa, dar i-a căzut cheia din mână – era beat turtă – şi atunci eu i-am dat un brânci şi am zbughit-o afară pe sală, de acolo în curte şi strecurându-mă printre nişte magazii, am ieşit în câmp. Pantofii i-am uitat la uşa lui, că am zis să nu intru cu ei, duceam noroi în casă. Mi-au rămas acolo şi poşeta şi balonseiderul şi baticul...

— Şi apoi?

— L-am auzit fugind după mine printre magaziile alea, apoi în câmp a renunţat sa mă mai urmărească, a căzut mi se pare într-un şanţ cu apă. După aceea ai apărut tu...

Alexandru începu să-i mângâie iară fruntea, părul, mâna parcă nu-i mai tremura, îi căuta ochii cu privirea lui.

— Toată prostia a pornit de la Mirescu, urmă cu părere de rău Dorina. Dacă-l ştia ce porc este, nu trebuia să mă trimită acolo. Mai ales că m-a jignit măgarul ăsta de Dumitriţă, referindu-se la infirmitatea mea.

— Ce-a spus?

— Ei, lasă-l dracului, nu vreau să-mi mai aduc aminte!

— Dar am văzut că ai balonseidul acasă, zise Alexandru.

— S-a dus Mirescu la el, a doua zi dimineaţa, spune că l-a făcut de două parale, mi-a luat de acolo lucrurile. Porcul! Credea că-s o femeiuşcă de aia, de-a lui, cu care şi-a înşelat nevasta...

Ei, vezi, Alex, ce sunt unii bărbaţi? Vezi?

Alexandru tăcea. Zise într-un târziu:

— Nu-s toţi aşa...

— Nici eu nu zic că sunt toţi, dar e de-ajuns unul, doi ca să-ţi piară pofta să mai ieşi din casă. Spune, eşti supărat, cumva? Te rog să nu fii... îl imploră ea. Înţelege că nu sunt vinovată cu nimic, absolut cu nimic... Apoi, dacă nu era întâmplarea asta, zâmbi ea, nu eram în noaptea aceea infractoarea ta... Nu eram acum în braţele tale...

— Deci orice rău spre bine.

— Perfect adevărat...

Ea îl cuprinse de după gât, îşi apropie buzele lui, îl sărută mult, îl muşcă şi iar îl sărută şi apoi, ridicându-se, zise:

— Spune, aşa că nu te-a supărat întâmplarea asta?

— Nu.

— Acum hai către casă că e târziu...

Porniră peste câmp, ţinându-se de mână, mergeau prin noapte ca printr-o apă neagră, baraca rămăsese departe în urmă, nu se mai vedea, o înghiţise întunericul, nu se mai vedea nici lacul, se auzea tot mai aproape răsuflarea satului ascuns sub frunzişul salcâmilor, pregătindu-se de culcare.

7

Cercetările n-au putut stabili, în primele lor concluzii, nimic deosebit în legătură cu moartea contelui Aristide Tegaş. Au venit de la oraş un procuror, un medic şi un ofiţer de miliţie cu grad de căpitan, însoţiţi de un fotograf. Plutonierul Patriche i-a relatat anchetatorului pe larg toate cele întâmplate şi acesta împreună cu cei sosiţi au trecut de îndată la treabă.

După ce au examinat cadavrul şi au cercetat odaia în care s-a petrecut presupusa sinucidere a contelui, iar fotograful a tras câteva clişee, căpitanul anchetator a spus medicului să procedeze la cuvenita autopsie, – dispensarul nu era departe – iar el a plecat însoţit de plutonierul Patriche la postul de miliţie pentru a lua primele declaraţii martorilor.

În cancelarie era cald, stăruia în aerul greu, stătut, mirosul de var al pereţilor proaspăt spoiţi şi al gazolinei cu care fuseseră date în ajun duşumelele.

— Parcă ştiai că-ţi pică cineva de la oraş şi ai făcut curăţenie, tovarăşe Patriche! glumi căpitanul punându-şi cascheta în cuier.

— Totdeauna e curăţenia, tovarăşe căpitan, zise Patriche, repezindu-se să-i potrivească ofiţerului scaunul la masa sa simplă de lucru. Ştiţi, vorba aceea, curăţenia sfinţeşte locul...

— În afară de cazul ăsta cu sinuciderea, mai e ceva deosebit prin comună?

— Nimic, tovarăşe căpitan. Linişte, oamenii îşi văd de treabă, luptăm să prevenim infracţiunile...

— Dar sunt asemenea infracţiuni?

— Nu, nu sunt, v-am raportat...

— Ei, dă-mi te rog mai întâi câteva lămuriri în privinţa acestui conte...

— La ordinul dumneavoastră, tovarăşe căpitan...

Căpitanul era un bărbat tânăr, înalt, slăbuţ, cu faţa tuciurie şi ochi negri pătrunzători. Îşi slăbi nodul la cravată, apoi scoase batista, o trecu pe frunte şi zise:

— Da, mai întâi, deschide o fereastră. E cald al dracului aici!

Patriche, voluminos, strâns în curele, cu vestonul gata să plesnească pe trupu-i vornic, încercă ivorul ferestrelor, apoi lovi odată cu pumnul în cercevea şi geamurile se izbiră de pereţi cu un zăngănit surd.

— Abia le-am vopsit şi s-a prins vopseaua, se scuză el cu faţa

îmbujorată. Un val de aer proaspăt năvăli în încăpere şi mirosul acela greu de gazolină şi var se stinse cu încetul.

— Ei, cum e cu contele acesta, reveni căpitanul, lucra în cooperativa agricolă de producţie sau nu?

— A fost chemat de preşedinte, i s-a propus acest lucru, să dea o mână de ajutor pe la grajduri că se pricepea la cai, dar a refuzat categoric, răspunse sigur pe sine Patriche. Asta acum vreo doi-trei ani, dacă nu mai mult...

— Din ce trăia?

— Spunea că-i trimite bani un nepot al lui, de la Bucureşti. Unul Raul, băiatul soră-si...

— Cunoşti adresa ăstuia?

— Nu, dar o putem afla ori de la poştă, ori când vom inventaria lucrurile bătrânului. Nu se poate să nu fie vreun tichet de mandat poştal printre hârtiile lui.

— Mi-ai raportat că la câteva ore după constatarea decesului ai întreprins împreună cu grănicerii o cercetare a urmelor găsite înapoia casei...

— Da, am întreprins, adeveri Patriche. Urmele au dus până în apropiere de catedrala zidită de Tegaş şi apoi din cauza ploii care a început să cadă, câinele n-a mai putut face nimic...

— În afară de mănuşile acelea, aţi mai descoperit ceva?

— Un inel de centură de piele, tovarăşe căpitan. Am aici şi inelul şi mănuşile...

Plutonierul Patriche deschise repede un dulap de fier şi puse pe masă o pereche de mănuşi de piele bărbăteşti, de măsură mică, nu prea uzate şi un inel de piele pentru centură, galben, încheiat în triunghi cu sârmă aurie. Ofiţerul le luă, le examină şi apoi le puse deoparte.

— Presupui că sunt obiectele celui care l-a vizitat noaptea pe conte? întrebă căpitanul.

— Da...

— Centura se vede că-i din piele foarte bună şi lucrată de un meşter artist. Aşa cel puţin arată acest inel.

— Da, aveţi dreptate...

— Cine îl vizita pe bătrân? întrebă căpitanul după aceea. Cu cine se găsea în relaţii mai apropiate?

— Mai cu nimeni. Trăia foarte retras. Singurul care venea din când în când la el era unul Ciocârlan de aici din sat, un prăpădit care face 30-40 zile-muncă pe an la colectivă, iar restul le

petrece îngrijind de curăţenia catedralei. Mătură pe acolo, şterge geamurile, schimbă lumânările arse.

— Ce fel de om e ăsta?

— A fost şofer, tovarăşe căpitan, urmă Patriche. A suferit şi câteva condamnări. Un beţiv fără pereche. Duminica se îmbată cu vinul ce-l aduc femeile la altar şi pleacă prin sat cântând şi chiuind, prăvălindu-se în vreun şanţ de unde îl duc copiii acasă. Ăsta e şi omul de serviciu al preotului...

— De ce venea din când în când, cum spui dumneata, la conte?

— Îl trimitea preotul cu mâncare, duminica sau în restul zilelor. Colaci, carne friptă, brânză, ouă, vin, mă rog ce se poate aduna după slujbe de la biserică.

— Ce interes avea preotul?

— Ştiţi, Tegaş a ridicat biserica şi preotul, om cu inimă bună, a socotit că nu trebuie dat uitării şi lăsat să moară de foame, mai ales că ăsta, contele, s-a bucurat de bună preţuire în sat pe vremea când era bogat şi n-a oropsit pe nimeni cu silniciile lui...

— Dumneata îl bănuieşti cumva pe acest Ciocârlan că ar avea vreun amestec în presupusa sinucidere? întrebă căpitanul.

— Nu, nu îl bănuiesc pentru că nu văd ce interes ar fi avut să-i ia viaţa contelui? se arătă nedumerit Patriche. Ce să ia de la el? Îl ştiu pe Ciocârlan scandalagiu şi leneş, dar criminal nu, nu cred...

După vreo jumătate de oră veni şi medicul şi-i întinse căpitanului buletinul cu concluzia autopsiei.

— Ei, care-i rezultatul? întrebă căpitanul, fără să citească hârtia.

— Moartea a survenit în urma unui atac de cord, cu câteva secunde înainte de a-i fi strangulată beregata...

— Cu câteva secunde?

— Da, cu câteva secunde...

— Bine, dar atunci nu pot pricepe un lucru: dacă s-a spânzurat singur, nu mai putea comite actul acesta, practic fiind decedat în clipa când s-a produs strangularea.

— Ba, actul îl putea comite, interveni medicul. În timp ce-şi pregătea ştreangul la gât, a intervenit atacul de cord şi a căzut cu capul în laţ...

— Da, e posibilă şi varianta asta, zise căpitanul, căzând pe gânduri, dar dacă l-a ridicat cineva în ştreang, după deces ca să

înşele adevărata cauză a morţii, acest lucru nu-l putea face decât în, hai să zic, cel puţin cinci minute. Operaţia cere timp, mai ales dacă n-a fost pregătită în prealabil: găsirea frânghiei, legarea ei, ridicarea nu tocmai uşoară de către o singură persoana a bătrânului în ştreang, care, o fi fost el puţintel la trup, dar pentru o femeie e totuşi o greutate. Şi-apoi nu sunt indicii că cineva ar fi putut face treaba asta. Nu am găsit nici măcar amprente...

— S-a găsit o basma... interveni Patriche.

— Ei şi? Ce legătură are cu moartea bătrânului? întrebă nedumerit căpitanul. Presupui o femeie, drept criminal. Dar femeia îl putea ridica în ştreang?

— După basmaua asta a luat câinele mirosul şi urma acelor paşi... nu se lăsă Patriche.

— Foarte bine. E posibil ca cineva să fi fost în odaia bătrânului, dar nu acea persoană să aibă vreun amestec în decesul lui.

— Atunci?

— Rămâne să mai vedem...

Căpitanul mulţumi medicului pentru examinarea cadavrului, apoi îi spuse că dacă vrea să plece la oraş, maşina îi stă la dispoziţie.

— Luaţi şi fotograful. Tovarăşul procuror unde este?

— La casa contelui. Stă de vorbă cu oamenii...

— Dumnealui mai rămâne?

— Da. Dumneavoastră?

— Abia am început cercetările...

— Bine, atunci mă duc. Vă salut şi la revedere!

Rămas numai el cu Patriche, căpitanul trimise mai întâi după Ilie Ciocârlan.

Cu pălăria dată pe ceafă, aruncată neglijent peste claia de păr în care nu intrase pieptenul poate ani de zile, neras, cu ochii încercănaţi şi roşii de băutură şi somn chinuit, în sumanul lui peticit, acesta deschise încet uşa cancelariei plutonierului Patriche şi rămase lângă prag, sfios şi smerit, mai mult speriat că a fost chemat şi el în legătură cu moartea contelui. Ce să spună? Ce ştia el? Ce au cu el?

Căpitanul de miliţie îi spuse să se aşeze pe scaun şi el se aşeză încet, cu aceeaşi smerenie şi supuşenie de la început, fără să-şi ia ochii de la hârtiile şi dosarele înşiruite pe masa din faţa

sa.

— Te cheamă Ciocârlan...

— Da, tovarăşu'... procuror.

— Sunt căpitan de miliţie, nu procuror.

— Iertaţi, n-am ştiut, nu v-am mai văzut pe aicea.

— Bine, dar uniforma o cunoşti, gradele le cunoşti, ai făcut doar armata...

— Nu, n-am făcut-o tovarăşu' căpitan. N-am făcut armata.

— Dar ai făcut puşcărie, mă, zevzecule! îl luă la rost Patriche, privindu-l aspru, ai mai văzut tovarăşi ofiţeri de la miliţie, ai fost şofer, ai bătut şi-un plutonier de-al nostru, cum nu cunoşti că dumnealui e căpitan?

— Lasă-l, Patriche, interveni căpitanul, aruncând o privire mustrătoare plutonierului. Nu-i plăcea impulsivitatea acestuia. Prea era repezit, vroia să afle toate lucrurile dintr-o dată, nu se putea aşa, oamenii trebuiau luaţi cu încetul, cu binişorul, trebuie tact şi răbdare.

— Spune, cetăţene Ciocârlan, de ce n-ai făcut armata?

— Păi... de... pe vremea aia era războiul... se duceau oamenii cu duiumul, mureau... m-aş fi dus şi eu, de, pentru ţară, aşa se spunea, dar mă ţinea nu-ş ce aici într-o parte, la coaste... şi domnu' conte, că eram în servici la dumnealui, m-a trimis la un doctor la oraş cu o hârtie şi tot cu hârtia aia la cercu' de recrutare şi m-au găsit surd de-o ureche... Nu puteam merge la război... n-auzeam glonţu, n-auzeam inamicu'...

— Păi cum surd, măi omule, că spuneai că te ţinea într-o parte...

— Ba, surd am zis...

Căpitanul îl privi zâmbind pe Patriche, şi continuă:

— Cum s-ar spune ai fost aranjat de conte să nu faci armata. De ce a făcut el treaba asta? Ţinea aşa mult la dumneata?

— Eu ştiu? înălţă Ciocârlan din umeri. Eram supus, ascultător, îi îngrijeam de cai, apoi după ce am lăsat şoferia tot dumnealui m-a băgat în slujbă la biserica dumnealui, că am servici la biserică...

— Ştim că ai serviciu, am aflat. Straşnică meserie ai la anii dumitale. Câţi ani ai?

— Vreo... paş'cinci mi se pare...

— Nu eşti sigur?

— Ba, cam aşa...

— Dumneata n-ai buletin, n-ai act de naştere, cum nu ştii exact câţi ani ai?

— Am, da ce trebuinţă am de ele, tovarăşu’ căpitan? zise Ciocârlan, scărpinându-se în claia de păr. Să-i număr anii câţi mai am de trăit? Uite domnu’ conte, ce folos că i-a numărat? S-a dus, s-a dus!

— Când ai fost ultima dată la el? întrebă căpitanul privindu-l atent pe Ciocârlan.

— La domnu’ conte?

— La el.

— Păi... se scărpină el iar în claia de păr... păi, să zic acu vreo două-trei zile...

— De ce-ai fost la el?

— M-a trimis sfinţia sa, părintele Gherasim, cu o pâine albă, nişte afumături de porc şi-un chil de vin. De la un botez... Mâncarea a oprit-o domnu’ conte, iar vinu’ mi l-a dat mie! Zice: „Ia, măi Ciocârlane tu vinu’ şi bea-l, că oi avea şi tu necazuri, să mai uiţi!” L-am luat şi l-am băut.

— Şi ai uitat de necazuri...

— Am uitat, tovarăşu’ căpitan. Am uitat...

— Dar nu ţi-a spus el, contele, avea vreun necaz, ceva, vreo supărare, se certase cu cineva în ultima vreme?

— Nu, nu mi-a spus nimic.

— Îl ajuta cineva cu bani?

— Îl ajuta domnu’ Raul, nepotu ’mnealui de la Bucureşti. Ţinea foarte mult la ’mnealui...

— Când a fost domnul Raul pe aici, ultima dată?

— Ahă, de mult! Să tot fie vreo zece ani... A venit, a stat câteva ceasuri şi a plecat.

— De ce-a venit atuncea?

— Nu ştiu, nu mi-a spus nici ’mnealui şi nici domnu’ conte. M-a rugat numai de l-am dus cu-n camion la gară. Lucram pe-un camion, am fost şofer...

— Contele avea ceva avere?

— Avere? râse Ciocârlan, cu gura lui ştirbă şi se scarpină iar în claia de par, privindu-l vesel pe plutonier. Păi dumneavoastră n-aţi văzut ce avere avea el în odaie? Tovarăşu’ comandant Patriche, ştie... Sărăcia! Aia era averea lui, sărăcia! A avut o dată, tovarăşu’ căpitan, ehe, a fost om bogat ’mnealui, dar a fost şi-un fel de mână spartă şi apoi au venit şi vremurile astea

de i-au luat tot... Numai biserica nu i-au luat-o, a rămas a ’mnealui...

— Cum să rămână, măi, omule a lui? râse căpitanul aprinzându-şi o ţigară. Ai mai văzut dumneata proprietari de biserică, undeva?

— Domnu’ conte al nostru era proprietar. Daaa, era proprietar! El a făcut-o, a lui era. Are şi icoană mare pusă pe zid la intrare. Să veniţi s-o vedeţi. El este în icoană şi cu sfântu’ Constantin. Ce mai, proprietar...

— Nu vorbi, mă, prostii, interveni plutonierul Patriche, încruntându-şi sprâncenele, biserica e a comunei, a oamenilor din comună. Ai auzit ce-a spus tovarăşul căpitan? Unde dracului ai mai auzit tu de proprietari de biserici?

— Lasă-l, Patriche, lasă-l în pace, vorbi liniştit căpitanul. Aşa ştie el, aşa poate i-a spus contele...

— Întocmai... ’mnealui mi-a spus aşa, se lumină deodată la chip Ciocârlan, care se muiase de tot văzându-l pe plutonier cum se zbârleşte la el. „Mă, Ciocârlane, mi-a zis într-o zi, nimeni mă, nu mai are biserică la fel ca a mea în ţara asta!” Aşa a spus, uite asta mi-e crucea...

Făcu repede trei cruci în dreptul frunţii şi urmă:

— Se lăuda, da avea şi de ce! Că sfântu’ lăcaş ăla dinainte, care...

— Bine, lasă, treaba contelui, căută căpitanul să-i taie vorba ca să nu mai lungească discuţia, spune-mi – că după câte ştim ai fost multă vreme în slujba contelui – el a fost însurat vreodată?

— Nu, n-a fost. A avut la ’mnealui la castel o dată, o doamnă, o chema... cum o chema dom’le... căută el să-şi amintească, vârând iar degetele în claia de păr. Că avea un nume nu ştiu cum...

— Iustina, interveni lămuritor Patriche.

— Aşa cum spune tovarăşu’ comandant... aşa o chema.

— O cunoşti? Ai văzut-o vreodată?

— Nu, n-o cunosc. După ce-a plecat ’mneaiei, atunci am venit eu la castel. Dar se spune că era femeie tare frumoasă, ca o regină...

— Mda... zise căpitanul şi începu să bată cu degetele în tăblia mesei, în timp ce gânditor privea pe fereastră afară la joaca unor copii pe uliţă. Bine, cetăţene Ciocârlan, eşti liber şi-ţi

mulţumim pentru informaţii...

— Să vă dea Dumnezeu sănătate, tovarăşu’ căpitan, şi lu’ tovărăşu’ comandant Patriche...

— O să ne dea el, n-avea grijă. Dacă mai avem nevoie de dumneata o să te mai chemăm, să ştii...

— Chemaţi-mă şi vin, tovarăşu’ căpitan. Vin, de ce să nu vin?... Să trăiţi şi rămâneţi cu bine!

Vru să-şi pună pălăria pe cap şi să plece, dar căpitanul îl opri cu un gest al mâinii:

— Uite, vreau înainte de a pleca să te mai întreb ceva, se poate?

— Se poate, cum să nu se poată?

— Unde ai fost azi noapte?

— Azi noapte? se miră Ciocârlan, privindu-i cu ochi mari nedumeriţi, când pe căpitan, când pe plutonier. Acasă am fost, unde să fiu?

— N-ai fost cumva pe la conte?

— Nu, n-am avut treabă la el. De fapt am venit cam cherchelit acasă şi m-am culcat devreme, aveam nişte sughiţuri de-mi întorceau burta pe dos, nu alta!

— Cu cine ai băut şi unde?

— Cu nişte oameni la Coşara.

— Cine-s oamenii ăştia, spune-le numele.

— Păi, se scărpină iară în cap Ciocârlan privind tocul căpitanului gata de scris, ziceţi acolo, a lu’ Bătălău, Toader Bătălău, a lu Trifu cu fiu-său ăl mare Milică de-i la S.M.T., cu a lu’ Turcitu, cam cu ăştia... Am tras acolo trei chile de ţuică, mai nimica toată, a dat a lui Bătălău un porc la târg şi am băut şi noi aldămaşu’...

— Bine, lasă asta, să te mai întreb ceva.

— Întrebaţi-mă...

— Cine crezi dumneata că l-a omorât pe conte. Sau s-a omorât singur?

Ciocârlan stătu niţel în cumpănă privind duşumeaua, apoi înălţă fruntea şi zise:

— Vedeţi... oamenii vorbesc în fel şi chip... ba că i-a luat careva zilele, ba că el şi le-a luat singur...

— Asta o ştim noi, dar nu ştim ce gândeşti dumneata.

— Ce gândesc eu? Păi, tovarăşu’ căpitan eu propun că a fost mână de cremenal la mijloc, că domnu’ conte nu făcea el pasu’

ăsta, era om credincios, cu frica lui Dumnezeu, că ştiţi că cine-şi ia singur zilele nu se mai duce în rai, nu-l mai primeşte Dumnezeu şi nici părintele slujbă de-ngropăciune nu-i face. Aşa că domnu' conte nu făcea 'mnealui, cum v-am spus, pasu' ăsta. Ce interes avea? Proprietar de biserică şi să nu se ducă în rai? Poate, de, să nu mai fi fost în minţile lui!

— Bine, mulţumim şi eşti liber...

Ciocârlan se aplecă din şale în dreapta şi-n stânga, salutând slugarnic, cu fruntea aproape la pământ, după care cu pălăria în mână ieşi din clădirea postului de miliţie şi-o luă glonţ către casă, mulţumit că nu-l bănuiseră – doamne fereşte! – cu ceva în legătură cu moartea contelui.

Tot în dimineaţa aceea au mai fost chemate şi alte persoane, bineînţeles mai întâi vecinii, dar mare lucru n-a putut afla căpitanul. Nevasta factorului îi mai dădea din când în când câte un ziar, câte o revistă, că-i ţinea calea pe uliţă şi-o ruga frumos, politicos „stimată doamnă, tare mi-ar fi de trebuinţă ceva jurnale să văd şi eu ce mai e prin lume" şi ea îi dădea, şi el zicea tot respectuos, pocnind pintenii: „săru' mâna şi mersi!"

— Era dimineaţă de tot, a declarat ea ofiţerului de miliţie, nici nu răsărise bine soarele şi pentru că mă rugase în ajun de-un ziar ceva, după ce-a plecat bărbatu-meu cu gabrioleta către oficiu în comuna vecină, m-am dus să-i duc revista „Săteanca". Când să intru în ograda contelui, m-a strigat Maria lui Vizante. Zice: „stai Caterino, stai fată că merg să-i duc şi eu amărâtului ăluia o ulcică cu lapte şi-un colăcel, că azi îs nouă ani de când o îngropai pe mama!" Şi a venit femeia, şi ne-am dus amândouă; când să intrăm, am rămas stane de piatră!

— Dar uşa era deschisă?

— Deschisă. Nu tocmai tare mult dată de perete, da' deschisă. Aşa am găsit-o, aşa am lăsat-o, că nici nu ne-am atins de ea, noi din prag am văzut nenorocirea...

Preotul Gherasim, un om trecut de şaizeci de ani, cu faţa smeadă, suptă, încadrată de-o barbă albă, bogată, s-a arătat binevoitor să dea orice fel de lămuriri autorităţilor numai să iasă făptaşul la lumină şi să-şi ia pedeapsa, că „cine ridică sabia asupra semenului, de sabie va pieri!"

— Păcat de Dumnezeu ca s-a dus bietul de el, tovarăşu' conte Tegaş, a vorbit el cu duioşie în glas, căutând să fie cât mai pe placul ofiţerului de miliţie. A fost un om cu frica lui Dumnezeu,

n-a râvnit la bunul altuia, n-a urgisit, rău n-a făcut, a fost la toate slujbele, aşa bolnav cum era în ultima vreme, a ţinut toate posturile...

— Uite ce este, părinte, i-a tăiat vorba căpitanul de miliţie, că a ţinut toate posturile e bine, mai ales că nici n-avea ce să mănânce...

— Ba, că-l ajuta sfânta biserică al cărei prea cinstit ctitor a fost...

— Mă rog, a avut bani, a construit-o să-i fie de bine, cred că dacă ar fi putut, rămânând sărac şi nevoind să muncească, ar fi vândut-o...

— Ba, ferească Dumnezeu de aşa nelegiuire, tovărăşule căpitane, a făcut ochii mari preotul. Cine a mai pomenit aşa ceva, auzi să vinzi casa domnului!

— Ei, nu s-o mai fi pomenit, dar dacă zicea că-i proprietar, dumneata ştii că proprietarul face ce vrea cu averea sa. Mai ales când datorită unei împrejurări sau alta rămâne fără o para chioară...

— Dar cine spunea că-i proprietar, tovarăşule căpitane?

— Ciocârlan, omul dumitale...

— O fi fost beat, tovarăşule căpitane, că îşi cam tulbură mintea de la o vreme şi nu ascultă poveţele mele...

— Mă rog, să lăsăm asta, propuse căpitanul şi să trecem la cele ce ne interesează pe noi. Spuneţi-ne, vă rugăm, când l-aţi văzut ultima dată pe contele Tegaş?

Părintele Gherasim îşi înălţă ochii albaştri către tavan ca să-şi aducă aminte, în timp ce cu palma îşi mângâia uşor barba albă ce-i cădea pe piepţii anteriului.

— Păi, zise el, într-un târziu, să tot fie marţi, tovarăşule căpitane. Da, da, marţi. Duminică a fost la sfânta slujbă la biserică şi când a venit la miluire mi-a şoptit că nu se prea simte aşa bine şi m-ar ruga de-o citanie, să-l ţină Dumnezeu în sănătate...

— Şi i-ai făcut citania aceea?

— I-am făcut-o. Marţi am fost la el acasă şi i-am făcut-o. Era tare slăbit, săracul, şi, trăia în mare suferinţă...

— Trăia în sărăcie şi mizerie, corectă căpitanul de miliţie.

— N-avea de nici unele, tovarăşule căpitane, nu se lăsă preotul Gherasim. Că atunci când a avut n-a huzurit, ci a ridicat casa Domnului să fie spre cinstirea satului ăstuia...

— ...a satului ăstuia, care tot spre cinstirea lui n-are un monument al eroilor, zise căpitanul clătinând capul în semn de supărare şi dojană.

— Ba a avut, tovarăşule căpitane, a avut din războiul ălălalt... nu se dădu bătut preotul. Da, da, a avut... A fost monument frumos, parcă-l văd cu un dorobanţ gornist şi-un drapel în falduri, suna atacul şi steagul fâlfâia... Dar nişte blestemaţi într-o noapte au furat monumentul...

— Şi dumneata nu ştii cine l-a furat?

— Eu? se miră preotul cu ochii albaştri sticlind de nedumerire. De unde să ştiu eu?

— Cică l-a furat contele Tegaş, în înţelegere cu jandarmul să facă din bronz clopote la biserică...

— Cine v-a mai spus şi blestemăţia asta, tovarăşule căpitane? întrebă preotul şi-şi făcu trei cruci mari, punându-şi palmele pe piept ca la rugăciune. Cine? Tot nepricopsitul ăla de Ciocârlan? Că ăluia îi cam umblă gura slobodă când ia un pahar de vin la măsea...

— Părinte, să ştii că noi nu anchetăm oamenii turmentaţi...

— Iertăciune, tovarăşule căpitane, daca a fost cu supărare, zise preotul rugător, dar uite că am pornit de la sărăcia contelui şi am ajuns la furtişagul monumentului...

— De ce a refuzat Tegaş să intre în colectivă? întrebă căpitanul, începând să bată darabana cu degetele pe tăblia mesei. Se spune că era priceput la cai, uite muncea şi el acolo la grajduri, mai dădea un sfat într-o parte, în alta, îi ajuta pe oameni, primea bani, alimente, ajungea să primească şi pensie, ca ai auzit, ţăranii din colective au pensii...

— Ştiu, cunosc...

— Păi, vezi? Asta e socoteala cu domnul conte, urmă căpitanul tot mai aprins. I-a plăcut sa călărească iepele la curse şi să trăiască după aceea fără griji la castel. A venit dreptatea în ţara asta, nu se putea unul să aibă prea mult şi altul să rabde de foame, s-a luat castelul, i s-a luat pământul, dar a fost poftit să intre alături de oameni, să muncească atât cât era apt pentru muncă, pe urmă venea pensia aşa cum vine pentru toată lumea. Îl mai ajuta colectiva, îşi ridica şi casă, nu stătea în coliba aceea şi în mizeria aceea. De ce nu l-ai învăţat dumneata spre binele ăsta?...

— Apăi, tovarăşule căpitane... de, ştiu şi eu ce să zic? înălţă

preotul din umeri. Despre aşa ceva... m-am cam dat eu cu el în vorbă, dar de, vedeţi dumneavoastră, vârsta, că zicea că nu mai poate...

— Avea şi asistenţă socială...

— Greu, tovarăşule căpitane, greu... Om bătrân, vremuri noi, nu se mai potriveşte...

— Cum s-au potrivit la alţii şi uite îs oameni cu stare, oameni de vârsta lui, se potrivea şi la el. Deci, marţi după cum spui dumneata el era cam bolnav...

— Bolnav, tovarăşule căpitane...

— Dar nu l-ai auzit, avea vreun necaz ceva, se plângea împotriva cuiva că i-ar ameninţa viaţa, că l-ar supăra cu ceva?

— Nu, nu s-a plâns de nimic. Absolut de nimic...

— Nici împotriva lui Ciocârlan?

— Nu, dimpotrivă, îl avea îndebine, că-l ajuta, îi aducea mâncare, lemne de pe unde găsea, îi făcea şi mămăligă uneori. Aşa că de ce să se plângă împotriva lui?

— Bine părinte, vă mulţumim pentru informaţii...

Au fost chemaţi vecinii contelui: casierul de la cooperativa agricolă de producţie, apoi Maria lui Vizante şi moş Trocan, fostul toboşar al satului, om trecut de 80 de ani.

— În noaptea aceea aţi auzit vreun zgomot, ceva suspect, vreun strigăt, vreo ameninţare?

— Nimic, tovarăşe căpitan.,

— A mieunat o pisică, mi se pare în ogradă la domnu’ boier, zise moş Trocan, tărăgănat, mai mult tuşind decât să glăsuiască pe înţelesul oamenilor, şi câinele meu ăl mare a început să latre...

— Cam pe când era asta, moş Trocane?

— Ce spui, dumneata? întinse el urechea spre ofiţerul de miliţie.

— Când ai auzit câinele lătrând? strigă căpitanul la urechea lui. Cam prin ce vreme?

— Azi noapte, domnule ofiţerul... azi noapte...

— Nu vă luaţi după el, tovarăşe căpitan, interveni Maria a lui Vizante, o femeie voinică şi zdravănă ca un munte, nu-l vedeţi că-i surd? Ce dracului de pisică o fi auzind el în ograda contelui, când nu v-aude vorba dumneavoastră aici la un pas! Ăstuia tot mereu i se năzare câte ceva, a rămas într-o ureche de când bătea toba. Iese câteodată în poartă şi spune către lume: „Ia

auziţi cum sună sergenţii din ţignale, auziţi!” Stai şi asculţi şi nu auzi nici pe dracu. Şuieră vântu’ prin streaşina casei, prin stuful acoperişului şi el aude ţignale de-ale vardiştilor!

După ce i-a audiat pe toţi cei care ar fi putut da vreo lămurire cât de mică în privinţa morţii contelui, căpitanul de miliţie, ajutat de plutonierul Patriche şi în prezenţa procurorului, a trecut la inventarierea tuturor lucrurilor din sărăcăcioasa odaie a lui Aristide Tegaş, cercetându-le cu atenţie pe fiecare în parte pentru aflarea de noi indicii care să-i pună pe urma adevăratei cauze a morţii lui. Apoi, a socotit ancheta deocamdată încheiată rămânând ca, pe parcurs, plutonierul Patriche să adune noi probe în continuarea cercetărilor ce avea să le întreprindă de unul singur. Trebuia găsit neapărat autorul urmelor de pantofi de tenis sau ghete de baschet, acesta fiind fără îndoială şi posesorul mânuşilor găsite în căpiţa de fân, ca şi al centurii de pe care s-a desprins inelul de piele galbenă.

Până atunci, procurorul a autorizat înmormântarea cadavrului, iar uşa odăii contelui a fost sigilată.

O întâmplare fericită avea însă să grăbească descurcarea iţelor. Până atunci însă...

8

La două zile după înmormântarea contelui, locotenentul Mirescu veni la şcoală să facă elevilor obişnuitul instructaj în legătură cu sprijinul ce-l pot da ei grănicerilor în paza frontierei.

Era o dimineaţă plină de soare, călduroasă şi copiii se găseau în curte, în recreaţie.

Cum trecu pragul porţii, dădu cu ochii de profesoara Dorina Darini ce stătea pe un scaun lângă zidul şcolii, cu capul pe spate şi lăsa razele soarelui să-i mângâie binefăcător obrajii şi tâmplele. Purta o bluză de mătase roşie şi-o fustă de stofă albă, iar în picioare obişnuiţii ei pantofi de sport, de o construcţie specială ca să-i fie uşor la mers.

— O, ce musafiri neaşteptaţi! zise ea punând palma streaşină la ochi şi privind către poartă. Ce faci, domnule, de nu te mai vede omul cu săptămânile?

— Sărut mâna, ce să fac? se scuză Mirescu şi apropiindu-se îi luă mâna şi i-o sărută. Tot cu treburi şi iar cu treburi. Dar, în definitiv, unde trebuia să mă vedeţi? V-a aşteptat soţia de multe ori în vizită şi dumneavoastră ca totdeauna aţi refuzat considerând că e mult mai bine să staţi retrasă în stăreţia dumneavoastră...

— Mă deplasez greu, domnule locotenent, te rog, crede-mă, zise ea şi puse mâna pe bastonul de bambus, ce-l avea alături, sa se ridice. Când şi când am dureri la locul fracturii şi atunci, uite, trebuie să mă folosesc şi de baston. Cam rar, dar mă folosesc, nu vreau să forţez glezna. Aşa că de-abia vin şi plec de la şcoală. În situaţia asta pot să mai fac şi vizite? Îţi închipui că nu. Dar de ce nu poftiţi dumneavoastră pe la mine?

— Vă mulţumesc de invitaţie, însă totul depinde de soţie...

— Crezi? Silvia aruncă mereu vina pe dumneata. Ba că eşti pe frontieră, ba că eşti ocupat la pichetul dumitale sau plecat la unitate, mă rog, explicaţii se găsesc destule. Iar singură nu vrea să vină. Zice că în partea de sat unde stau eu sunt mulţi câini şi îi este teamă să treacă pe uliţă. Mai ales când se înnoptează, nu poţi face un pas...

— Asta cam este adevărat, consimţi Mirescu şi ajutând-o pe Dorina Darini să se ridice, o conduse de braţ până la umbra bătrânului nuc a cărui coroană acoperea aproape jumătate din cuprinsul curţii şcolii. Mai bine aici, e mai răcoare. Să vă aduc şi

scaunul?

— Nu, mulţumesc, pot sta şi în picioare...

— Cu ce vă mai petreceţi timpul liber? întrebă Mirescu scoţându-şi cascheta şi făcându-şi vânt cu cozorocul, în dreptul frunţii...

— Ca întotdeauna cu diverse treburi... răspunse evaziv Dorina. Citesc, ascult radio, seara privesc programele la televizor, mai spăl unele nimicuri, gătesc. Acum o să înceapă perioada tezelor, aşa că nu mă plâng de treabă acasă...

— Ce-am auzit să vă fie cu noroc şi felicitări! zise Mirescu zâmbind. Băiat bun, v-am spus, inteligent, manierat...

— Ce? Despre ce este vorba? întrebă mirată Dorina înălţând sprâncenele şi zâmbind. Nu înţeleg...

— Ei, nu înţelegeţi... reluă el îngăduitor. Vă faceţi că nu înţelegeţi...

— Zău, fiţi mai explicit....

— Mi-a spus Silvia, mă rog sunt probleme intime care vă privesc, dar pe mine personal mă bucură, pe cuvânt de onoare... O căsătorie e un eveniment fericit...

— E vorba de Alexandru?

— Da, de el. Studentul nostru... .

— Dar nu-i vorba de nicio căsătorie, replică niţel contrariată Dorina. O simplă prietenie, după cum bine ştiţi şi atâta tot. De unde a mai scos şi Silvia noutatea asta?

— Acum, ca să fiu sincer, mărturisi Mirescu râzând, n-a spus ea aşa ceva, ci e numai o presupunere a mea...

— Bazată pe ce?

— Pe afecţiunea pe care ştiu că v-o poartă băiatul. Pe unele intenţii ale sale ce i le intuiesc...

— Nu, nu-i nimic adevărat, domnule Mirescu, vorbi moale Dorina, şi parcă într-un fel cu părere de rău în glas. Căsătoria presupune o situaţie limpede, certă, ori relaţiile noastre sunt, aş putea spune, mai mult ale unor îndrăgostiţi ce abia s-au cunoscut...

— Mă rog, eu personal doresc foarte mult să vă văd fericită, zise Mirescu continuând să-şi facă vânt cu cascheta.

— Îţi mulţumesc...

— Şi să apreciaţi cum se cuvine interpretarea mea.

— Fără doar şi poate! îl asigură ea.

— Vă mulţumesc! zise Mirescu zâmbind. Altfel vă dădeam

nota patru la... la ce să vă fi dat?

— Poate la purtare, îl ajută profesoara râzând. Aşa este cu omul care trăieşte ani de zile în marasmul unei înţelepciuni create de el, care duce o viaţă plină de renunţări, considerând că nu are dreptul să râvnească la plăcerile vieţii... Şi... deodată, îşi calcă propriile lui hotărâri!

— Vă spun sincer, interveni Mirescu, era şi cazul să le călcaţi...

— De ce?

— Păi dumneavoastră sunteţi la vârsta renunţărilor, domnişoara Darini? Aveţi dreptul să vă îngrădiţi viaţa, să vă baricadaţi în propria dumneavoastră cetate, creată anume în scopul de a rămâne solitară şi departe de lume?

— Ei, domnule locotenent, ce ştii dumneata! oftă Dorina, şi-şi trecu palma peste păr îndepărtându-l de pe frunte. Sunt lucruri uşor de analizat pentru alţii, dar pentru cel care este în cauză, au profunzimi greu de sondat, greu de înţeles...

— Ştiu despre ce este vorba, mi-a mai spus Silvia câta ceva...

— Şi dacă ştiţi, nu-mi daţi dreptate?

— Nu! Categoric nu! Dumneavoastră nu aveţi dreptul să vă consideraţi o înfrântă...

— Dar nici omul care şi-a realizat visurile în viaţă...

— Iertaţi-mă, domnişoară Darini, dar visurile acestea se mai pot schimba, se mai pot modela după împrejurări, se mai pot canaliza pe alte direcţii decât pe cele iniţiale. Fiecare poate am vrut să fim altceva...

— Şi dumneata crezi că un om este fericit cu noua profesiune, dacă din motive plauzibile sau nu, a ratat realizarea celei asupra căreia a visat ani în şir?

— De ce nu?

— Nu, domnule locotenent, nu căuta să mă convingi, că n-ai să reuşeşti. Noua îndeletnicire devine o obişnuinţă şi atâta tot, dar nu o pasiune! O obişnuinţă în carieră, în care te integrezi mecanic, în care acţionezi după anumite reguli, după anumite îndatoriri. A, uite-o pe Silvia!

Soţia locotenentului Mirescu coborî treptele de piatră ale şcolii şi veni în fugă la umbra nucului lângă cei doi. Purta o rochie de vară, decoltată, de mătase uşoară.

— Ce cauţi în împărăţia noastră? întrebă ea şi prinzându-şi soţul de mână, îi întinse obrazul să fie sărutată. Faci curte

femeilor frumoase?

— Fac şi dacă mi se permite înseamnă ca am succes!

— O, dar eşti tare drăguţă cu complimentele Silvia, interveni Dorina roşind uşor. Şi pentru că soţul tău este un om cu bunăcuviinţă, îţi acceptă aceste complimente, trecând peste realitatea faptelor...

— Nu aveţi dreptate, domnişoară! replică Mirescu. Să ştiţi că soţia mea spune totdeauna adevărul şi numai adevărul. Aşa că trebuie să-i dăm crezare. De altfel, ştiţi ce mi-au spus băieţii mei de la pichet după serbarea de astă iarnă? Atunci v-au văzut întâia oară...

— Precis, iar vreţi să-mi faceţi un compliment, roşi Dorina şi începu să scrijelească cu vârful bastonului nisipul, numai pentru a lăsa fruntea în jos ca sa nu-i întâlnească privirea. Tare drăguţi sunteţi amândoi...

— Ce să-i mai spui ce-au zis băieţii, când cel mai strălucit dintre ei este îndrăgostit ca un nebun de ea, aruncă zarurile Silvia. Mi-a spus-o şi ea, mi-a spus-o şi el.

— Silvia!

— De ce trebuie să te fereşti, Dorina? îi reproşă Silvia. Ovidiu e foarte încântat de prietenia voastră, mai ales că are o părere deosebit de bună despre Ştefănescu. De altfel, este şi un băiat admirabil...

— Într-adevăr, aşa este, confirmă Mirescu. Am multă stimă pentru el...

— Niciodată dragostea nu trebuie ascunsă, zise Silvia luându-şi prietena pe după umeri. De ce să-i ascunzi strălucirea, ceea ce are ea mai frumos, mai luminos?

— Bine, înţeleg, dar nu era cazul să se ştie... protestă Dorina, fără să-şi ia privirea din pământ, de la cerculeţele pe care continua să le facă în nisip cu vârful bastonului. Poate pentru că am fost văzuţi atunci la restaurant împreună. Dar e o simplă prietenie şi atât...

— Numai atât?

— Deocamdată, numai atât.

— De ce „deocamdată” şi de ce „numai atât”? fu curioasă să afle Silvia.

— Pentru că ţi-am spus, draga mea, sunt o mie şi una de considerente care mă împiedică, care nu-mi dau dreptul sau mai bine-zis nu-mi dau certitudinea unor alte aprecieri. E o diferenţă

de vârstă cam mare între noi... Şase ani... Apoi, eu sunt cum mă vedeţi că sunt... El va pleca de aici când va trebui să plece... Aşa că simplele divertismente nu le considera dragoste. Când spui dragoste, iubire, pecetluieşti de fapt un adevăr care s-a verificat în zeci şi sute de împrejurări înţelegi?

— Ţi-a dat el a înţelege că legătura voastră e numai un simplu divertisment? o întrebă Silvia, prinzând-o de braţ. Eu credeam...

— Nu, nu mi-a dat a înţelege acest lucru, dar am eu dreptul să mă aştept la mai mult?

— De ce să nu ai?

Soneria, prinsă afară pe zidul şcolii, începu să zbârnâie strident, gălăgios, chemând copiii aflaţi la joacă în toată lărgimea curţii, sa intre în clasă. Larma glasurilor lor începu să se stingă cu încetul, iar ei se învălmăşiră, îmbrâncindu-se, împingându-se care mai de care să urce mai întâi scările de piatră de la intrare. Băieţii se loveau cu bascurile peste ochi, trăgeau fetele de coade sau de baticuri, le scuipau seminţe în obraz sau în ceafă. Unul scund şi îndesat ca un pepene, cu faţa roşie de alergătură şi cu cămaşa scoasă afară din pantaloni, se repezi, luă un pisoi ce se încălzea liniştit la soare lângă zidul şcolii şi i-l puse unei fete în cap, strigând sa-l audă ceilalţi:

— Nemaipomenit! Nemaivăzut! Uitaţi, dresoarea de lei, tigri, pantere! Lenuţa lui Dovlete, mare dresoare! Ţine tigrul pe cap! Hauhauu, lumeeee! Hauhauu!

— Măi, tu, nu ţi-e ruşine? strigă la el directoarea şcolii. Ia vino încoace!

— Cine, eu?

— Tu!

Băiatul veni, abia trăgându-şi picioarele, nehotărât, în timp ce cu mâneca bluzei albe îşi ştergea fruntea de sudoare.

— Cum te cheamă pe tine? îl luă la rost Silvia.

— Nică Onişor, tovarăşa directoare.

— În ce clasă eşti tu?

— Într-a şasea, bâigui el abia trăgându-şi răsuflarea.

— La clasa unde sunt eu dirigintă, interveni Dorina. Bagă-ţi, măi, băiete cămaşa în pantaloni, nu ţi-e ruşine să vii aşa în faţa tovarăşei directoare?

— Mi-au tras-o afară băieţii, tovarăşa profesoara. Au pică pe mine, zic că sunt deştept, şi ei nu sunt... Ca aţi spus dumneavoastră odată la lecţia de română, când am ştiut eu şi ei

au rămas cu gurile căscate, aţi spus atunci că sunt deştept...

Deoparte, Mirescu se prăpădea de râs. Îi plăcea copilul, era îndrăzneţ, inteligent, cam golănuţ el, dar...

— Cu fata ce-ai avut de i-ai pus pisica în cap? îl lua la rost şi Silvia.

— Nu, nu i-am pus-o eu, tovarăşa directoare, bâigui iar Nică Onişor. Eu am luat-o s-o duc în clasă, că avem desenul, s-o desenăm, aşa ne-a spus tovarăşul profesor de desen, să aducem diferite lucruri să le desenăm...

— Păi, pisica e lucru?

— E o fiinţă......

— Tu ai desenul acum sau dirigenţia? interveni scurt Dorina.

— Ba, dirigenţia, mi-am adus aminte, tovarăşa profesoară, da, dirigenţia, cu dumneavoastră... Desenul îl avem ora ailaltă...

— Du-te în clasă şi dacă te mai prind a doua oară că faci prostii, să ştii că-ţi dau nota doi la purtare!

Copilul tot cu cămaşa scoasă afară din pantaloni o luă la fugă, ca glonţul scăpat din puşcă şi intră val-vârtej pe uşa mare a şcolii.

— Învaţă bine, nimic de zis, dar e mare puşlama, zise Dorina, privind în urma lui.

— Ce e taică-su? întrebă Mirescu, punându-şi cascheta pe cap.

— Ţăran, lucrează la *ce-a-pe*. E om de treabă, muncitor, câştigă bine, om cu respect faţă de oameni, şi respectat la rândul lui. Copilul e cam neastâmpărat, de fapte singurul pe care-l au şi-l răsfaţă în fel şi chip, mai ales că-l ştiu că învaţă şi bine.

— Ei, să mergem, zise Silvia. Tu, Ovidiule, ai venit pentru ora de dirigenţie, să vorbeşti copiilor despre paza frontierei. Mergi la Dorina, ea are ora de dirigenţie...

Porniră, dar Silvia îi opri şi le zise, arătând discret cu capul către una dintre ferestrele şcolii:

— Ia uitaţi, cum din cancelarie se uită vreo două profesoare pe după perdele. În mod sigur acelea-s Stanciu, de geografie, şi văduvioara noastră de matematică. Ia, vezi Ovidiule, să nu care cumva să pună... „infractoarele” mâna pe tine...

— Nici o grijă, draga mea, râse el. Dacă sunt înconjurat şi nu pot face faţă, trag o rachetă de semnalizare şi vine tot pichetul să mă scape în frunte cu Ştefănescu!...

Dorina se opri puţin locului, îl privi mustrător pe sub sprâncene pe Mirescu, ameninţându-l cu capul şi porni apoi mai departe alături de el şi de Silvia, către uşa mare a şcolii.

Timp de aproape o oră, locotenentul Mirescu vorbi copiilor despre datoria lor de a-i ajuta pe grăniceri, venind la pichet şi semnalând orice persoană suspectă ce se iveşte în sat sau în împrejurimile lui. Celor mai destoinici, care fac parte din cercul „Prietenii grănicerilor” înfiinţat în şcoală, li se vor da insigne şi diplome, iar dacă vreunul dintre ei ajută direct la prinderea unui infractor, va fi chiar decorat, va primi un premiu mare şi va pleca şi într-o excursie cu trenul sau cu vaporul...

— Mai bine cu vaporul, tovarăşe comandant! zise Nică Onişor, ridicându-se să-l vadă ofiţerul. Tren am mai văzut noi, ne-am şi urcat în el, dar în vapor niciodată!

— Dar cu avionul?

— Aşa e, cu avionul! Vrem cu avionul!

— Ei, lăsaţi, prindeţi voi infractorul şi atunci vă alegeţi cu ce-o să mergeţi, îi linişti Mirescu. Cine mai are ceva de întrebat?

— Tot eu, tovarăşe comandant! zise Nică şi se ridică iar în picioare. Avea obrajii tot roşii, iar părul ciufulit de parcă s-ar fi jucat vrăbiile în el.

— Te ascult...

— Tovarăşe comandant, începu el privind peste clasă, suntem mai mulţi băieţi care ne jucăm de-a grănicerii şi vrem sa dresăm şi noi un câine ca acela de la pichet...

— Vă doresc succes! zâmbi ofiţerul. Dresaţi-l, cine vă opreşte să nu-l dresaţi?

— Dar nu ştim cum să facem treaba asta, tovarăşe comandant, sări de la locul lui un băiat slab şi înalt, cu pistrui pe faţă şi urechile clăpăuge. Îl chema Vasile Tibeică. Copiii îi ziceau simplu: Sile. Eu am unul, l-am bătut de i-am muiat oasele şi-n loc să descopere locul unde am ascuns pompa de la bicicletă, a înfipt colţii în pantalonii mei!

Copiii începură să râdă. Râdea şi Mirescu împreună cu Dorina ce stătea pe un scaun în dreapta catedrei, urmărind cu foarte multă atenţie discuţia.

— Ei, vedeţi voi, zise Mirescu, aici e o problemă ceva mai grea. Dresajul, dragii mei, este o artă, se învaţă ca la şcoală, după anumite reguli, nu se face aşa de către oricine. Apoi câinele trebuie să fie de rasă...

— Ce rasă, tovarăşe comandant?

— Sunt mai multe rase...

— Al dumneavoastră de la pichet de care este?

— E câine lup, sau dacă vreţi să ştiţi exact cum se cheamă rasa îi spune rasa ciobănesc alsacian...

— Ciobănesc? sări iar de la locul lui Sile, lunganul, cu ochii sticlind de bucurie. Al meu e ciobănesc, tovarăşe comandant. Zău dacă vă mint! Ştiu şi băieţii... Înseamnă că...

— O fi ciobănesc mă, dar nu-i alsacian! îi taie vorba Nică Onişor. Al tău e ciobănesc, rasa jigodie! N-ai văzut cum îşi freacă spinarea de toate ulucile? Îl sperie până şi pisicile.

Clasa izbucni deodată în râs, într-atât de tare încât se zguduiau ferestrele.

— Elevul Onişor, fii cuviincios! îl admonestă profesoara, săgetându-l cu privirea. Se poate să transformi ora în circ?

— Lăsaţi-l că n-a spus o necuviinţă, zise Mirescu zâmbind împăciuitor. Sunt copii, trebuie să-i înţelegem. Ei, băieţi, mai aveţi ceva de întrebat? Voi, fetelor, nu aveţi nimic de zis?

Cele opt-zece fete câte se aflau în clasă lăsară ruşinoase privirile pe tăblia băncilor şi nu scoaseră niciun cuvânt. Se uitau una la alta pe sub sprâncene, tăcute, parcă pe furiş, zâmbeau stânjenite, îşi făceau de lucru cu creioanele mâzgălind foi de hârtie sau răsucindu-le în mâini. Ce să întrebe ele? Ce le putea interesa în legătură cu graniţa?

— Astea fug şi de umbra lor, dar mi-te de infractor, tovarăşe comandant! zise tot Nică, uitându-se către profesoara să vadă dacă a mai spus o prostie sau nu. Şi cum ea nu zise nimic, urmă:

— Trebuie mai întâi dresate.

Râsul tună deodată ca o explozie. Vibrau geamurile, tavanul, pereţii...

— Elevul Onişor, ieşi la tablă şi stai la colţ cu faţa către clasă! îi porunci mâniată profesoara. Nu ţi-e ruşine niţel pe la obraz? Aşa vorbeşti tu de colegele tale?

Nică Onişor, mic, îndesat şi dolofan ca un pepene, cu capul plecat şi roşu în obraji de râsul pe care abia şi-l stăpânea, trecu călcând apăsat printre bănci, înghiontit pe furiş de colegi şi se îndreptă către colţul clasei. Mirescu îl urmări cu privirea, zâmbind complice şi zâmbetul lui trecu dintr-odată pe feţele tuturor copiilor.

În aceea clipă, afară în hol soneria sună strident, umplând de

larma sălile şcolii. Copiii se ridicară în picioare şi profesoara mulţumi ofiţerului pentru participarea la ora lor de dirigenţie, după care îl conduse până la uşă.

A doua zi cam către apusul soarelui, fruntaşul Croitoru cu câinele de lesă, urmat la câţiva paşi mai înapoi de soldatul Tandin, treceau pe lângă livada cooperativei agricole de producţie. Băieţii şi fetele de la şcoală curăţau pomii de crengile abia tăiate, după care luându-le în braţe sau trăgându-le după ei, le transportau, făcându-le grămezi la marginea drumului.

Cum i-au văzut pe grăniceri cu câinele, vreo zece băieţi, în frunte cu Nică Onişor şi Sile Tibeică, au lăsat lucrul baltă şi-au alergat, ieşindu-le în întâmpinare.

— Nene, putem să vă întrebăm ceva? a îndrăznit Nică ridicând bascul de pe cap şi dând bună ziua militarilor.

— Ce să ne întrebaţi? a fost curios să afle Croitoru.

— Despre dresajul câinelui...

— Ce vreţi să ştiţi despre dresajul câinelui?

— Păi... cum îl învăţaţi să descopere urme... lucruri... oamenii... V-am văzut atuncea când a murit contele şi ne-a plăcut cum Prinţ a găsit mănuşile alea ascunse în fân.

— Ce vorbeşti, mă? Serios?

— Foarte serios!

Câinele începu să mârâie, arătându-şi colţii şi să se smucească în lesă. Croitoru îl bătu de câteva ori cu palma pe grumaz, apoi îl mângâie uşor pe gât, pe cap, pe bot...

— Prinţ, lasă! îi porunci Croitoru. Lasă! Culcat!...

Câinele se lăsă pe labele dinainte, apoi pe cele dinapoi şi se tolăni cuminte la picioarele grănicerului, dând uşor din coadă, înţelegător şi supus.

— Ai văzut, măi, Sile? zise Nică şi-i dădu un ghiont lunganului pistruiat. Dresaj nu gluma! Tu ce-ai să faci cu purecarul tău?

— Văd eu, poate că-l schimb... Dar n-am de ce să-l schimb, îşi luă el seama, că-i ciobănesc, tocmai ce trebuie... Ce faceţi, nene, ne învăţaţi să dresăm şi noi câinele nostru? stărui Sile rugător, stând mai deoparte, de teama lui Prinţ.

— Uite, vă învaţă tovarăşul meu, zise Croitoru zâmbind şi, trăgându-l pe Prinţ de lesă, îi porunci să se scoale. Hai, băiatule!

Croitoru se îndepărtă câţiva paşi şi Tandin, rămas locului, privi cu un fel de dojană în urma lui. Adică ce, dacă e fruntaş îl ia

peste picior în faţa unor copii? Şi la urma urmei, ce, el nu poate dresa un câine, dacă şi-ar pune mintea cu aşa ceva? E mai greu de dresat un câine decât un elefant de la circ? Haida de, frăţioare! Nu i s-a propus, n-a plecat cu câinele la şcoala de dresaj şi gata, asta-i toata socoteala, dar nu că ar fi nepriceput în treburile astea!

— Nene, mata eşti de la circ, începu Nică niţel sfios, cu mare respect pentru arta de scamator a lui Tandin pe care-l urmărise pe iarnă, la serbare în sala Căminului cultural. Şi dacă eşti de la circ, se cheamă că poţi să dresezi şi un câine, aşa-i?

— Mai încape vorbă?! aprobă Tandin înfumurându-se niţel. E greu, dar se învaţă. Ce nu se învaţă pe lumea asta? La circul nostru din Bucureşti, că trebuie să ştiţi, eu sunt artist de la Circul de stat din Bucureşti, zic acolo, se dresează lei, tigri, elefanţi, cai, foci, porumbei, căţei, urşi, dar ce nu se dresează? Asta-i meseria noastră...

— Bravo, nene! izbucniră copiii în aplauze. Ce bine ca te-am întâlnit pe mata!

— E bine, nu? zâmbi pe sub mustaţă Tandin. Ia daţi voi o monedă de trei lei încoace să vă arăt repede o scamatorie, vreţi?

— Cum să nu, nene! Mă, care ai o monedă de trei lei?

Veni un băieţaş timid, se strecură mai în faţă şi puse moneda în palma lui Tandin.

— Hai, Tandine! strigă Croitoru după el din partea cealaltă a livezii.

— Îndată tovarăşu’ fruntaş, îndată, îl asigura Tandin. Mergi mata, că eu vin pas alergător. Zău, să moară mama dacă te minţ! Ia, numai să-i bucur niţel pe copiii ăştia. Aşaaa! Va să zică asta-i moneda. O vedeţi, măi?

— O vedem! răspunseră copiii în cor.

— Unde este?

— În palma dreaptă a matale...

— În palma dreaptă, ziceţi? Ei, n-o să mai fie în palma dreaptă! îi asigură Tandin, profesional. Ia fiţi atenţi, aici la mandea, gata! Unu, doi, trei, ocus-pocus de trei lei, unde-i banu’ ca să-l iei? Ha, unde-i?

Plesni palmele una de alta, le răsuci în aer, le plimbă pe amândouă pe piepţii vestonului şi apoi, mirat, înălţă privirea şi întrebă:

— Unde-i banu', neamule? Hai, unde-i banu'?

— În palma dreaptă, nene! zise Nică sigur pe el.

— În palma dreaptă? În palma dreaptă, zici? Uite palma dreaptă şi vezi că nu-i nimica!

Întinse palma şi-o arătă tuturor, plimbând-o pe deasupra capetelor sub privirile pline de uimire ale copiilor.

— Atunci e-n stânga!

— În stânga, zici? Uite şi stânga, neamule, şi te-ai prins că suflă vântul în ea? Asta e, suflă vântu'! Nu e, neamule! Uite, iar dreapta... Vedeţi? Nimic! Din nou stânga! Tot nimic! Frunză verde mărgărit, banul vostru s-a topit! Gata!

Bătu palmele una de alta şi începu să râdă, plimbându-le apoi pe sub ochii copiilor.

— Ei, aţi văzut ce poate un artist de Bucureşti?

Copiii – stane de piatră – îl priveau uimiţi, cu ochii mari şi gurile căscate, de parcă le pierise glasul în faţa unei vedenii. Chiar că artist de Bucureşti! Tandin le zâmbi fugar, cu îngăduinţă, mângâie apoi obrazul lui Nică, după aceea părul unei fetiţe şi tot înfumurat, plin de sine, privindu-i cu superioritate, plecă făcându-le un semn de salut cu mâna.

— *Alivoar*, mă, şi *mersi*! zise el săltând cureaua armei pe umăr. Vă mulţumesc pentru atenţie!

— Dar banul? îndrăzni Nică. Dă-ne banul înapoi, nene. Uite-l, ăsta mic a început să plângă...

Copilul se smiorcăia, ştergându-şi lacrimile cu pumnii.

— Na, mă, banul ici la nen-tu, îl luă Tandin de după cap şi-i puse moneda în palmă. Credeai că s-a topit, hai? Înc-o data *alivoar*, copii! Gata, m-am dus că m-aşteaptă tovarăşu' fruntaş.

Porni repejor pe poteca ce mărginea livada, cu puşca în mână să-l ajungă pe Croitoru.

— Nene, da' nu ne-am înţeles, ce facem cu dresajul?

— Aşa e, frăţioare, că uite m-am luat cu scamatoria şi am uitat problema, zise el oprindu-se, în loc şi copiii veniră droaie în juru-i. Al cui e câinele, măi?

— Al meu, nene, zise Sile şi se dădu mai în faţă.

— Cum vrei să-l dresezi, frăţioare? întrebă Tandin privindu-l şmechereşte drept în ochi. Să prinză iepuri? Oameni? Să aducă obiectu-n gură? Spune, cum vrei? Cum dai comanda, aşa se face...

— Păi... eu ştiu? înălţă din umeri nehotărât Sile şi-i privi

întrebător pe cei din jur: Voi cum ziceţi băieţi?

— Să-l facă ca pe ăl de la pichet, Sile.

— Da, ca cel de la pichet. Ia şi urma, aduce şi obiectul...

— Auzi, nene, hotărî Sile, ca pe ăl de la pichet...

— Păi pe ăla tot eu l-am „aranjat” frăţioare, zise Tandin, apoi lăsă fruntea în pământ, de parcă ar fi chibzuit cum să facă să-i servească cât mai repede şi cât mai bine pe copii. Staţi să văd cam când am timp pentru voi... Bine, se face, hotărî el, dar bani aveţi, măi? Ce vă holbaţi, aşa de parcă m-aţi fi văzut în pielea goală? V-am întrebat, bani aveţi?

— Păi, pentru ce bani?

— Pentru dresaj; pentru ce să fie? Ce credeţi că eu îmi stric timpul de pomana dracului? Mie cine-mi plăteşte osteneala, şi alergătura, şi nervii care se consumă, nervi nu glumă, şi nervii ăştia nu se cumpără de la Alimentara aşa la kilogram, să fie! Hai, cine-mi plăteşte?

Copiii rămaseră tăcuţi, cu feţele încruntate, gânditori. Se priveau într-ascuns, unul pe altul pe sub sprâncene fără să ştie ce să facă. Uite că la treaba asta nu se gândiseră! Desigur trebuiau bani, fără bani nu se putea... Dar de unde să-i ia? Dacă plăteau unui om de meserie cum era „nenea scamatorul” de la circ, de bună seamă că le „aranja” un câine pe cinste...

— Hai, Tandine, ce faci băiete? strigă de departe Croitoru.

— Îndată, tovarăşu’ fruntaş, îndată. Hai, mă, hotărâţi-vă, că uite mă cheamă superioru’... Ce rasă e câinele?

— Ciobănesc, nene.

— Merge. Ei ce faceţi cu paraua, că am plecat!

— Cât trebuie, nene?

— O sută de franci, frăţioare. O sută-n cap. Nici mai mult, nici mai puţin, muncă grea, răspundere mare, dresaj garantat până la moartea câinelui. Ei, ce ziceţi?

Copiii tăcură şi se priviră între ei fără să scoată un cuvânt. Cine ar fi dat aceşti bani? Sile? De unde să aibă el banii ăştia? Desigur, le-ar fi plăcut să aibă câinele lor dresat, să umble cu el prin sat, să se grozăvească, să ia urma iepurilor, a vulpilor, să caute obiecte ascunse şi hoţii care or fi ăia de se bagă, zic ei în gaură de şarpe, să nu fie aflaţi de miliţie.

— Ce facem, măi? întrebă Nică privindu-şi tovarăşii de joacă roată în jur.

— Dăm, Nică. Adunăm noi până duminică banii şi gata. Unul

cinci lei, altul şapte, fiecare cum are, cum poate.

— Auzi, nene, s-a făcut. Când începi treaba?

— Duminică. Eu ies în învoire şi să aşteptaţi în marginea satului, lângă fântâna aia cu cumpăna ruptă. Veniţi cu câinele şi cu banii. Gata, am plecat!

O luă la fugă pe urma lui Croitoru, ţopăind ca un titirez pe cărarea din marginea livezii, încât abia i se vedeau picioarele. Copiii rămaseră tot tăcuţi, privind după el cum se tot duce ca un zbârnel. La urmă Nică zise:

— Măi, băieţi, eu zic că am făcut o treabă bună. Uite, să vedem câţi suntem... aşa, unu, doi, trei, patru... nouă, zece, deci câte zece lei de căciulă, veniţi cu ei sâmbătă seara la mine. Care nu aduce, nu pune mâna pe câine, să ştiţi!

9

Era pe la amiază. Soarele se afla sus în crucea cerului, limpede ca sticla, şi încălzea într-atât de tare încât pământul frigea sub tălpi ca o plită încinsă. Casele ascunse în umbra duzilor şi a salcâmilor se arătau pustii. Ogrăzile goale, cu orătănii umblând de colo până colo şi câinii moleşiţi de căldură, tolăniţi leneş pe după ulucile gardurilor, când şi când clămpănindu-şi fălcile după muştele ce nu le dădeau pace. Oamenii erau în deal, pe ogoare, la muncă, pe loturile cooperativei.

Ograda lui Ilie Ciocârlan era şi ea pustie. Cele trei ferestre ale casei, cu geamurile prăfuite, erau închise. Uşa la fel. Sub şopron, un purceluş legat de picior cu o sfoară molfăia cu râtul într-o strachină mare, spartă, în care fuseseră mai de dimineaţă lături. Câteva găini ciuguleau în preajmă-i, gata la neatenţia lui să se repeadă şi să râcâie cu ghearele în resturile din acea strachină.

Ascunşi înapoia şopronului părăginit, în nişte bozie înaltă, stând pe burtă şi cu capetele înălţate privind temător în jur, se aflau Nică Onişor şi cu Sile Tibeică, cel înalt, pistruiat şi cu urechile clăpăuge. Numai ce ieşiseră de la şcoală şi, înainte de a se duce acasă, veniseră să-şi pună în aplicare planul pe care-l chibzuiseră patru zile la rând.

— Măi, Nică, parcă mi-e teamă, şopti Sile cu buzele tremurânde. Dacă e unchi-tău acasă?

— Nu e măi, e plecat la oraş, la proces. A băgat ţaţa Polina proces de divorţ de-astă iarnă, nu mai vrea să stea cu el, ţi-am spus, bea şi o bate din te miri ce...

— L-ai văzut când a plecat?

— A venit aseară la tata şi i-a cerut o sută de lei pentru tren...

Cu ani în urmă, Ilie Ciocârlan primise printre alte lucruri de la contele Tegaş şi un binoclu mare pentru urmărit cursele de cai la hipodrom. Îl ţinea în tocul lui de piele în podul casei, să nu i-l fure careva de prin odăi, când era plecat cu treburi prin sat sau la muncă afară pe ogor. Copiii, cei care hotărâseră să se joace de-a grănicerii îşi făcuseră puşti de lemn, aranjaseră dresajul câinelui şi Nică propusese ca cel care-l făcea pe comandantul – el, bineînţeles – ar fi bine dacă ar avea şi binoclu. Grănicer fără puşcă, câine şi binoclu nu s-a văzut!

— Foarte bine, dar de unde iei binoclu?

— Are unchiu-meu, Ilie, unul în pod. Decât să-l vândă cum a vândut şi puşca de vânătoare primită tot de la conte şi să bea banii, mai bine îl iau eu. Nici nu bagă el de seamă că-i lipseşte...

Copilul aştepta clipa cea mai potrivită să intre în posesia binoclului. Şi clipa aceea venise. Unchiul, plecat încă de la ivirea zorilor, ograda pustie, vecinii de prin jur plecaţi şi ei...

— Cum facem, Nică? întrebă Sile, tremurând de parcă ar fi apucat de friguri, tu te urci în pod şi eu stau la pândă?

— Huo, mă, ce te-a apucat bâţâiala? se stropşi Nică la el. Uite-l cum tremură ca o piftie!

— Mie frică...

— De ce ţi-e frică?

— Poate vine unchi-tău... Ştii ce bătăuş este... Ştii cum fuge lumea de el pe uliţă... Dacă ne găseşte în pod, s-a zis cu noi!

— Tu nu auzi, măi, că e plecat la oraş, la proces? căută să-l încurajeze Nică. Aseară a venit la noi, i-a dat tata bani şi azi dimineaţă în zori a plecat. Înapoi nu are alt tren decât deseară, la scăpătatul soarelui. Hai după mine...

— Unde?

— După lapte de cuc! vorbi supărat Nică. În pod, unde crezi că te chem? N-a fost vorba aşa? N-am plănuit că...

— Bine, ştiu, dar eu aş vrea să stau la pândă...

— Ce să pândeşti? Umbletul soarelui pe cer? Vrei să te vadă careva aci în ogradă? Că poate vine vreun vecin acasă de la câmp, dă cu ochii de tine şi atunci ce zice?

— Şi zici să merg cu tine în pod?

— Aşa cum am făcut planul. N-am făcut aşa planul? De patru zile îl tot întoarcem şi pe o parte şi pe alta şi acuma tu vii să-l dai peste cap. Hai după mine...

— E vreun câine prin ogradă?

— Nu e niciun câine.

— Şi cum facem?

— Simplu de tot! Urcăm scara, – uite-o colo, o vezi? – şi intrăm repede, în pod. Dacă binoclul n-o fi la locul unde-l ştiu eu, (l-am ajutat acum vreo trei săptămâni pe nea Ilie să dea jos nişte ceapă din pod şi l-am văzut atuncea unde era pus), zic dacă n-o fi la locul acela, începem să scotocim, tu într-o parte, eu în alta şi în doi timpi şi trei mişcări am dat de el. Gata, am plecat!

Încet, cât mai ferit, rotind privirea în toate părţile să ia seama dacă nu-l vede careva, Nică porni tiptil de după şopron, ieşi din tufele de bozie şi se ascunse înapoia unei grămezi de tulei de floarea soarelui. Alb ca varul, cu buzele tremurânde, mai mult târându-se de parcă era un câine tras cu laţul de hingher, venea în urma lui şi Sile. Se opri, abia stăpânindu-şi bătăile inimii, lângă Nică...

— Uite, mă, scara, zise acesta. O vezi? Uşa la pod e deschisă. Am fost eu ieri pe aicea, i-am furat cheia, am slăbit lacătul şi l-am lăsat numai aşa de formă agăţat în belciug... Gata, am plecat, vino după mine. Să nu te opreşti la jumătatea scării şi să priveşti în jos ca o mâţă beată, că cum eşti tu de fricos te duci de-a berbeleacul. Ai înţeles?

— Da... bâigui Sile.

— După mine!

Nică se avântă pe scara de lemn, căţărându-se repede, cu agilitatea unei pisici şi cât era de dolofan, în câteva secunde fu în gura podului.

Sile după el.

Intrară, închiseră uşa să nu atragă atenţia cuiva de prin vecini şi stătură o clipă locului, să se obişnuiască ochii cu semiîntunericul. Apoi priviră în jur. Prin cotloane se vedeau fel de fel de hârburi aruncate care-ncotro. Putini sparte, cu doagele sărite, un război de ţesut cu lemnăria crăpată, o bicicletă, câteva oale de pământ afumate cu buzele ciobite, fără toarte, aruncate claie peste grămadă, un sac plin cu cânepă, o ladă mare prinsă în şine de fier, un darac de lână cu dinţii ştirbi şi strâmbi, nişte hamuri vechi, rupte, cu unsoarea râncedă pe ele şi vreo două căpestre cu clopoţei. Stăruia sub grinzile acelea, prăfuite şi îmbâcsite de pânzele păianjenilor, un miros greu de şoareci, de cărămidă afumată şi de ceapă stricată.

Sile încremenise locului, cu palma pe gură, niţel aplecat, nemişcat, cu privirea scormonind ungherele întunecoase.

— Parcă mi-e frică... şopti el printre buze, cu ochii sticlind de spaimă.

— Sst, lasă gura şi vino-ncoace! îi porunci Nică şi-l prinse de mână. Calcă cu grijă numai pe grinzi, să nu pui piciorul pe şipcile astea, că ăsta-i tavanul, nimereşti tocmai jos, în odaie, în oalele cu lapte...

— Bine, lasă...

Călcau binişor, parcă numărându-şi paşii, ţinându-se cu mâinile de căpriori, privind în toate părţile, cercetând cu ochii cotloanele.

— Uite-l, măi, Sile, binoclul! zise deodată Nică. Uite-l agăţat de căpriorul acela. Făcând un pas peste oalele afumate, el pipăi cu piciorul cealaltă grindă, ajunse pe ea şi desprinse dintr-un cui un toc de piele prăfuit şi murdar. Vezi că l-am găsit?

Îl luă uşor, îl agăţă de umăr şi sărind înapoi peste oale se înapoie la jumătatea podului. Mai făcu un pas, ocolind sacul cu cânepă, dar când să facă şi pe al doilea se împiedică de ceva învelit în hârtie de ziar şi se apleacă să vadă ce este. Era o curea de piele galbenă, lată cam de trei degete, cu cataramă lucitoare şi două inele tot de piele în aceeaşi culoare prinse pe ea.

— Ce-ai găsit, Nică?

— O curea, măi. O curea faină! zise Nică bucuros şi încercă să se încingă cu ea. Ştii că-mi vine bine?

— O iei?

— Mai întrebi? Sunt doar comandant...

— Dacă vrei să-ţi dau câinele, dă-mi-o mie, zise Sile.

— Ce vorbeşti, Franţ! se împotrivi Nică. Ai vrea, nu? Las’ că-mi dai tu câinele şi aşa. Doar eu am vorbit pentru dresaj... Eu am dat şi cei mai mulţi bani. Duminică dimineaţa ne întâlnim cu artistul de la grăniceri. Prima lecţie...

— Nu, nu-ţi dau câinele, dacă nu-mi dai cureaua! se împotrivi Sile.

— Ia vezi că-ţi dau una peste gură! îl ameninţă Nică şi-l îmbrânci la o parte din calea sa, să-şi facă loc pe grindă ca să treacă spre uşa podului. Ţi-ai luat nasul la purtare. Hai să mergem...

Dar nu făcu un pas, că se opri deodată locului ca electrizat. Jos în curte se auzea vorbă.

— Să ştii Nică, eu...

— Sst! Lasă vorba! îl repezi Nică şi rămase în nemişcare, trăgând cu urechea spre cele ce se vorbeau în curte.

— Ce e? Cine este?

— Mi se pare că a venit unchiu-meu, Ilie...

— A... a... a venit...? bâigui Sile şi începu să plângă. Ce ne facem acuma? Eu ţi-am spus să...

— Ssst! Taci, mă, o dată ce, ai căpiat? îl opri Nică şi făcând un salt pe grindă veni şi-i puse palma peste gură. Eşti nebun? Vrei

să dea peste noi aicea...

— Bine, dar...

— Vorba!

Jos în ogradă, Ilie Ciocârlan vorbea cu bătrânul Pantelimon care pesemne trecea pe uliţă. Îi spunea că fusese la oraş, procesul se amânase, dar nu mai stătuse până seara la tren, că găsise o ocazie cu maşina Staţiunii care aducea nişte tuburi de ciment pentru fântâna de la sediu. S-a rugat de şofer şi l-a luat şi pe el... A aranjat cu şoferul şi-i vinde bicicleta cu 400 de lei. Peste un ceas vine s-o ia...

— Ce să fac cu ea, nea Pantelimoane? întrebă Ciocârlan, îndemnând purceluşul de sub şopron sa bea apă. Ia cu tata... Ia cu tata... ciucu-ciucu... Eu nu mai umblu cu ea, gata mi-am făcut damblaua, cât am fost mai tânăr am călărit-o destul, acuma am nevoie de bani pentru proces, dacă m-a tras Polina în proces trebuie să mă judec, n-am, ce face. Măi, nea Pantelimoane, vii să-mi ajuţi niţel, îmi ţii scara, vreau să dau de-acuma bicicleta jos, până vine omul ăla s-o mai aranjez cumva...

— Io-te că vin...

Sile încremeni şi parcă se învârtea podul cu el, o ameţeală îl cuprinse pe dată, fiind gata să se prăbuşească. Inima îi bătea cu putere în piept, îl apucaseră şi nişte friguri, tremura, îi clănţăneau dinţii în gură ca-n toiul, iernii. Chiar Nică, niţel mai curajos, acuma părea că se pierduse de tot cu firea. Îi cam pierise glasul şi grozăvia. Dar căuta să nu-şi arate temerea. Îl ţinea pe Sile de braţ, simţea că acesta tremură, dar îi făcea semne cu degetul în dreptul gurii sa stea liniştit, să nu facă nicio mişcare şi să aibă răbdare. În acelaşi timp, ochii lui umblau în dreapta şi în stânga, căutând parcă ceva. Ce să facă? Unde să se ascundă? De bună seamă va da Ilie Ciocârlan peste ei în pod şi atuncea vai de pielea lor!

Sile începu să plângă de-a binelea cu sughiţuri, înecându-se, tuşind, bolborosind. Se lăsase jos, lângă unul din stâlpii căpriorilor şi tremura parcă mai tare ca la început.

— Ce mă fac? Ce mă faaaac?

— Huo, mă, ce, a murit mumă-ta? îl luă Nică la rost şi-i dădu un ghiont. Fugi mai bine în pragul podului şi ia lacătul de la uşă să nu ne închidă unchiu-meu aici. Până atunci eu trag bicicleta mai într-acolo, s-o aibă la îndemână şi să nu umble prin toate cotloanele după ea.

— Ce mă faaaac? Ce mă fac?

— Mă, tu n-auzi? ţipă Nică la el zgâlţâindu-l de umeri. Eşti sanchiu? Ce te tot văicăreşti ca o babă?

Văzând că nu se mişcă în niciun fel, Nică îl îmbrânci, mai mai să-l doboare şi zise supărat:

— Fugi şi ascunde-te după horn. Hai, repede!

— Ce mă faaaac? Aoleu, ce mă faac?

Dar Nică nu-l mai ascultă. Umblând repede ca un acrobat pe sârmă, alergă către uşa podului. Îşi găsise stăpânirea de sine şi calmul, alungase teama de la început, – cât ţinuse? un minut? două? – socotind că singura salvare este să lucreze cât mai cu grabă ca să se poată ascunde şi el.

Ajunse în pragul podului. Stătu niţel şi ascultă, apoi scoase uşurel capul şi privi în jos. Unchiu-său tocmai îl servea pe bătrânul Pantelimon cu o ţigară, în timp ce lovea mereu purceluşul cu piciorul, să nu i se frece de pantaloni. Fără să mai stea pe gânduri, Nică scoase lacătul din belciugul lui şi-l băgă în buzunar. Apoi se întoarse, luă bicicleta şi trăgând-o din răsputeri după el peste putinile sparte, daracul de lână şi ce mai era în cale, o aduse aproape de pragul uşii. După care tot în grabă se duse şi el înapoia hornului, lângă Sile şi se ascunse, ghemuindu-se în spatele său.

— Măi, ţine-ţi sughiţul că dacă te apucă hâcul ne-a păpat gaia, să ştii! îl avertiză el pe Sile.

— Nu ştiu ce să mă fac, că m-apucă mereu, şopti neliniştit Sile.

— Cască gura şi ţine-te cu două degete de nas. Sst, linişte, vine!

Scara podului începu să scârţâie. Capetele ei rezemate de prag prinseră a se mişca. Gemea sub greutatea celui ce urca.

— Ţine bine, nea Pantelimoane!

— Ţin, mă, n-avea grijă!

O secundă... două... trei... Apoi în prag se văzu înălţându-se trupul lui Ilie Ciocârlan. Copiii stăteau nemişcaţi, lipiţi unul de altul acolo în semiîntuneric, înapoia hornului. Sile închisese ochii. Tremura ca varga, iară dinţii îi clănţăneau în gură de parcă stătea cu tălpile goale pe gheaţă. Nică îl ţinea în braţe, strâns, cât mai strâns lipit de pieptul lui, cu o palmă acoperindu-i gura şi privea cât mai ferit. De după horn spre pătratul de lumină ce se făcuse deodată alb în pragul podului.

Ilie Ciocârlan se opri, umblă la belciug, căută pe podişca din uşă şi vorbi apoi supărat în jos către bătrânul Pantelimon:

— Zici că să mai trimiţi copiii să-ţi facă treabă! Uite, l-am rugat pe nepricopsitul de nepotu-meu acu' vreo două-trei săptămâni să-mi ia nişte ceapă din pod şi de atuncea stau cu podul deschis. Mi-a pierdut lacătul...

Nu mai zăbovi. Cât era de greoi, trecu pragul, aplecându-se de şale, stătu o clipă locului cu mâinile în şold privind în toate părţile să vadă dacă nu cumva îi lipseşte ceva şi porni pe grinda de mijloc, ţinându-se de stâlpi până ce ajunse la hamuri. Le cercetă, fără să le dea jos din cui, răsucindu-le pe o parte şi alta, împinse cu piciorul daracul într-o parte să-şi facă loc, mai făcu un pas, dar era gata să-şi piardă echilibrul şi se întoarse. Copiii nici nu clinteau. Parcă îşi opriseră şi răsuflarea. Sile tremura tot mai tare, cu ochii închişi, clănţănindu-şi tot mereu dinţii, iar Nică îşi trăsese capul după horn, îşi muşca dureros buza de jos şi tăcea numărând în gând clipele care nu se mai sfârşeau. El fusese cu ideea acestei expediţii, garantase lui Sile reuşita ei, acuma trebuia să-şi păstreze calmul, să se arate tare, plin de curaj, să nu-şi piardă firea, se făcea de râs şi cum avea să-şi mai privească tovarăşii de joacă în ochi?

Ilie Ciocârlan văzu bicicleta, o luă şi, ridicând-o într-o mână fără mare greutate, veni cu ea în pragul podului.

— Eşti gata, nea Pantelimoane? Ţine bine, uite cobor...

— N-ai teamă, mă! Nu-mi scapă mie scara din mână...

Tot cu bicicleta în mână, puse piciorul pe prima treaptă, pe a doua, pe a treia, şi nu se mai văzu. După puţin urcă iar şi legă uşa podului cu o sârmă.

— Până găsesc lacătul, pun drăcia asta să n-o zgâlţâie vântul!

Coborî apoi în curte şi i se auzi glasul tocmai către poartă. Sile deschise ochii şi-l privi tăcut pe Nică în semiîntunericul podului, cu palma pe piept să-şi potolească bătăile inimii. Urechile clăpăuge parcă se blegiseră de tot. Ochii îi erau tot umeziţi de lacrimi. Îl privi lung pe Nică şi, cât era de amărât, răsuflă o dată tare din adâncul pieptului şi zâmbi şters, parcă uşurat că trecuse prin acele cumplite emoţii. Nică zâmbi şi el, îi dădu una cu palma peste cap şi apoi îi vârî mâna în păr, zbârlindu-i-l.

— Gata, măi, a trecut pericolul!

— Cum a trecut?

— Bine, uite aşa, a trecut. Unchiu-meu a închis podul şi-şi face

de lucru prin ogradă...

— Şi asta înseamnă că a trecut pericolul?

— Dar ce, n-a trecut?

— Păi noi ce facem acuma? întrebă speriat Sile. Uşa la pod încuiată şi unchiu-tău prin curte. Putem chiar să ţopăim de bucurie! Ce zici? Nu cumva crezi că ne prinde noaptea în colivia asta?

— Nu ne prinde nicio noapte! îl asigură Nică. Aşteptăm niţel până ce pleacă el, apoi mă duc, dezleg sârma ce-a pus-o el la belciug, coborâm şi valea!

— Dacă nu pleacă? M-a prins o foame de nu te văd!

— Ai niţică răbdare...

În ogradă nu se mai auzea nicio vorbă. Nică asculta câteva clipe, apoi stătu pe gânduri neştiind ce să facă. O fi plecat unchiu-său să se ducă şi să dezlege sârma de la belciugul uşii? Cum putea şti treaba asta? O fi tot prin ogradă sau a intrat în casă... Parcă spunea că vine şoferul de la Staţiune să vadă bicicleta... Da, da, aşa a spus bătrânului Pantelimon. Deci va sta acasă şi va aştepta. Dar când o veni acela? Peste un ceas aşa cum a promis? Peste două... Sau poate că nu vine de loc astăzi şi se arată tocmai a doua zi dimineaţa...

Se aşeză pe cufărul cel mare, legat în şine de fier şi ca să-şi treacă timpul începu să umble pe la cutia de piele a binoclului. Îi deschise capacul. Scoase uşurel binoclul afară şi-l puse la ochi. Stătu cu el aşa câteva minute, apoi îl luă, îl cercetă îndeaproape, îl duse din nou la ochi, dar nu vedea nimic. Îl întoarse şi privi prin celelalte lentile. Tot nu vedea nimic.

— Mi se pare că nu face nici cât o ceapă degerată! zise el cu amărăciune şi-i întinse şi lui Sile binoclul. Ia vezi şi tu. Ai mai umblat cu de-al-de-astea?

— Nu...

Sile luă binoclul şi-l duse şi el la ochi. Privi prin lentilele cele mari, apoi îl întoarse şi privi şi prin cele mici.

— Ai dreptate, zise el înapoindu-l, nu se vede nimic.

— O fi stricat?

— Eu ştiu? înălţă Sile din umeri. Ţi-am spus, eu n-am mai umblat cu binocluri...

Nică stătu niţel în cumpănă, se scărpină în cap, se gândi, răsuci binoclul pe toate părţile, învârti de cele două rotiţe de ebonită, când într-o parte, când în alta, iar îl duse la ochi,

încercă să privească cu el jur-împrejur prin pod şi până la urmă, supărat, îl băgă înapoi în tocul de piele.

— Vorba ceea, „la pomul lăudat să nu te duci cu sacul!” zise el cu mâhnire în glas. Mă miram eu să-i dea pârlitul ăla de conte lui unchiu-meu un lucru ca lumea. N-avea ce mai face cu el şi de-aia i l-a dat. Şi prostul ăsta de unchiu-meu de bună seamă că i-a pupat şi mâna pentru chestia asta...

— Lasă că puşca a fost bună, zise Sile. N-ai spus tu că a fost cu ea la vânătoare, a împuşcat iepuri...

— Bine puşca, dar binoclul?

Tot supărat, se aşeză din nou pe ladă şi îşi prinse tâmplele între palme, gânditor. Cum s-ar spune se urcaseră în pod degeaba! Şi era şi cât pe-aci s-o şi păţească... Şi primejdia încă nu trecuse...

— Măi Sile, am lovit în bară, măi! vorbi el cu glas scăzut.

— De ce spui asta? Din pricina binoclului?

— Da.

— Lasă, nu fi necăjit, căută să-l liniştească Sile. Tot te-ai ales cu ceva. Cureaua...

— Mda, tot e ceva, se consolă Nică. Dar ce facem, mai luăm binoclul?

— Păi dacă nu-i bun, ce nevoie avem de el? Lasă-l aici. Te mai vede careva cu el prin sat şi te spune lui unchiu-tău...

— Ai dreptate...

Zicând acestea, Nică se ridică şi agăţă binoclul de cuiul grinzii, în locul de unde-l luase cu puţin timp mai înainte. Dar când să se aşeze iară pe ladă, văzu o şuviţă de lumină pătrunzând prin şindrila acoperişului. Se ridică repede, se duse acolo, dădu şipca la o parte, se înălţă pe vârfuri şi privi în curte.

— Măi Sile, ştii că de aici se vede ograda şi-o bucată bună de uliţă? Zău dacă te mint... Vino să vezi şi tu...

Trecu şi Sile.

— Într-adevăr. Uite-l pe unchiu-tău pleacă...

— Pleacă? întrebă repede Nică. Lasă-mă să mă uit!

Îl dădu pe Sile la o parte, se înălţă iară de vârfuri şi privi pe uliţă.

— Ura! zise el. Suntem salvaţi. Hai, repede jos!

În câteva minute, urmăriţi de lătratul câinilor din vecini, alergau prin grădinile oamenilor sărind garduri şi pârleazuri, sa iasă în uliţa cealaltă şi de-acolo fiecare către casa lui.

— Nu uita, sâmbătă seara să aduci banii, Sile! îi strigă Nică din urmă. Şi spune chestia asta şi celorlalţi care n-au dat...

— Lasă că mai vorbim mâine la şcoală. Mi-e o foame de-mi zbârnâie maţele ca nişte coarde!

— Şi Sile, adăugă Nică, treaba asta cu excursia în pod la unchiu-meu, mormânt mă, ne-am înţeles?

— Mai încape vorbă?

Privi după el cum alerga cu paşi mari ca un bărzoi, apoi dădu colţul uliţei şi o zbughi şi el către casă.

Era aproape de asfinţit şi de prin ogrăzi se înălţau fuioare de fum. Limbile flăcărilor prinseseră mai multă viaţă învăluind ceaunele de pe sub şoproane.

Pichetul grănicerilor se afla în tr-o oaza de verdeaţă. De departe, ascuns după coroanele bogate ale teilor ca şi ale pomilor din livada ce-l înconjura, nu i desluşea decât acoperişul de ţiglă roşie, lângă clădire înălţându-se ca o turlă de sondă foişorul de observare. Privind mica aşezare a păzitorilor hotarului ridicată în singurătatea holdelor, ai fi zis, mai degrabă, că-i o vilă sau un fost conac boieresc din alte vremuri, transformat acum în vreo unitate administrativă sătească, decât o minusculă cazarmă în care viaţa militarilor se desfăşura după cele mai stricte reguli. Curtea largă, încăpătoare, cu alei şi ronduri de flori, acoperită mai tot timpul de umbra celor doi bătrâni tei, bucătăria din care ieşeau tot timpul cele mai îmbietoare arome culinare şi în pragul căreia lenevea de dimineaţa piuă seara Faust, pisoiul, dormitând cu capul vârât în blana-i neagră şi lucioasă ca de abanos, chioşcul de scândură vopsit în verde, cu acoperiş ţuguiat şi învelit în iederă până sus, în interiorul căruia la masa rotundă îşi petreceau timpul liber ostaşii scriind corespondenţă, jucând şah sau se odihneau ascultând la difuzor programul de radio, şopronul sub care era trasă maşina lui Mitrică, grajdul cu cele două vaci şi o viţică, coteţele de păsări în care cotcodăceau găinile şi de unde se ridica dimineaţa în zori cântecul cocoşului, gheţăria pe jumătate ascunsă în pământ şi acoperită cu stuf să ţină răcoare, grădina de zarzavat dinapoia bucătăriei îngrijită prin strădania lui Iliuţă „polonic” cum îl dezmierda Tandin, fântâna cu ciutură, cu ghizdul de piatră spoit cu var şi acoperit de ţiglă roşie, totul, dar absolut totul, de la aleile pietruite, mărginite de merişori şi până la glastrele de flori prinse la ferestre, sub tavanul sălilor sau arcadelor verandelor arătau că pichetul era comandat de un ofiţer destoinic şi cu multă tragere de inimă pentru a face cât mai plăcută viaţa subalternilor săi, grănicerii.

În dimineaţa aceea de mai, cu soare puternic şi cerul de-un albastru intens, locotenentul Mirescu stătea în biroul său şi întocmea planul de pază pentru seara respectivă. Studia harta, registrul serviciului grăniceresc, analiza diferitele informaţii primite şi după o anumită concepţie proprie, având în vedere experienţa sa în serviciul de frontieră, dispunea elementele în teren, în raport cu importanţa fiecărui obiectiv. De la radioul,

aflat pe-o măsuţă alăturată, se auzea o melodie de muzică uşoară în cadrul emisiunii „Melodia preferată”. Afară, sub fereastra deschisă, rânduiţi pe-o bancă, câţiva militari abia sosiţi din serviciu – patrule sau pânde – îşi curăţau armele şi vorbeau de-ale lor. Ofiţerul îşi vedea de treabă, nu-l stânjenea discuţia lor, dimpotrivă îl interesa, uneori îl amuza prin varietatea subiectelor şi felul în care unii dintre ei îşi argumentau părerile.

— Or ce-ai spus tu, mă Brânduşe? întrebă Iuliu Covaci, cu vorba lui moale şi tărăgănată, aşa cum se aude prin nordul Ardealului. Noa, că te-a întrerupt şogorul ăst, Guţă Ursul cum îl cheamă pre el.

— Ce să spun? Gata, am terminat.

— Noa, că nu fi bolând, mă! nu-l slăbi Iuliu Covaci şi-i dădu prietenului său un ghiont să vorbească. Apucat-ai să grăieşti de fătuţa aia care o vinit să te roaje să pui numa priza la şticher şi să-i spună ea vreo două vorbe lui Tandin al nost... Dreptu-i? Noa, apăi, dacă-i aşa, dă-i drumu’...

— Aşa-i, măi, Brânduşe, are dreptate Covaci, îl luară la rost restul militarilor. Ai început povestea şi ai lăsat-o la jumătate...

— Păi... ce să spun... nu-i aşa de laudă...

— Mă, noa dă-i drumu’, numa să fie adevărat şi să nu ne minţăşti...

— Păi, unde am rămas?

— Povesteai că părăsiseşi obiectivul şi veneai către pichet... îi reaminti Toderaşcu.

— Aşa... întocmai, reluă Brânduşe. Şi cum veneam pe poteca aceea de la puţul părăsit, numai ce văd ieşind din vâlcea două fetişcane, destul de frumuşele mânând dinapoi nişte vaci. Mă prezint eu ca la carte, după formula noastră a grănicerilor şi le cer buletinele să văd dacă sunt în regulă...

— Te pomeneşti că se rătăciseră şi trecuseră frontiera de dincolo...

— Măi, lasă pre el, nu griji de vorba lui!

— Aşa, cum spuneam, urmă Brânduşe, le cer buletinele, mă uit în ele, le întorc şi pe-o parte şi pe alta şi le înapoiez mulţumindu-le. Dar una din ele, Steluţa, că am văzut cum îi scrie numele în buletin, dându-şi seama că vreau să plec, zice: „Tovarăşule grănicer, dacă nu vă este cu supărare v-aş ruga ceva. Aş vrea să vorbesc cu mai marele dumneavoastră, cu sergentul Tandin!”

Grănicerii începură să râdă.

— Aşa a spus, măi?

— I-auzi al dracului! Sergent... Mai marele nostru...

— Ssst, lasă pre el, mă, să vorbească, noa, umblă-ţi în treabă dacă n-ai astâmpăr dară...

— Zic eu: „Cu sergentul Tandin?” „Da, zice fata. Trebuia să vină duminică în satul nostru la horă, în Coşara, apoi l-au aşteptat şi părinţii mei acasă şi n-a venit. E bolnav? Ce-i cu el?” „Nu, nu-i bolnav domnişoară, zic eu, e sănătos tun. Un sergent şi încă sergent de grăniceri nu se îmbolnăveşte aşa uşor!” „Ba, zice fata, o fi el sergent, dar e mai întâi artist din Bucureşti şi artiştii ştiu că se îmbolnăvesc foarte repede. Nu citesc eu prin ziare? Din cauza îmbolnăvirii unui artist se amână piesa cutare... Aşa că şi el...” Şi, întreb eu, că n-am de lucru, „era aşa mult aşteptat superiorul nostru la dumneavoastră la horă?” „Era, zice fata, că am vrut să-l prezint şi colegelor mele şi la părinţi, ca logodnic, că e vorba după ce termină armata să mă ia cu el la Bucureşti”. Vă spun drept că mă umflase râsul, dar m-am stăpânit cât am putut mai mult. Zice fata: „Vă rog, vreau să vorbesc cu el la telefon”. „La care telefon vrei să vorbeşti?” am întrebat-o eu. „La telefonul care-l aveţi la dumneavoastră. N-am văzut eu? Băgaţi soneria ceia în trunchiul pomului sau în stâlpii ăştia care-i aveţi înfipţi pe toate răzoarele şi vorbiţi la telefon. Zău, hai faceţi-mi binele ăsta şi daţi-mi să vorbesc cu sergentul Tandin”. „Domnişoară, zic eu, dumneata cunoşti gradele?” „Le cunosc, zice ea. Cum să nu le cunosc. N-am şi eu un frate care-i militar? Altul s-a întors astă toamnă, a făcut la tancuri”. „Ai văzut dumneata gradul de sergent pe epoleţii lui Tandin?” „Nu, zice, n-am văzut, pentru că a spus că gradele astea mari nu-i voie să le poarte pe frontieră, că-l vede infractorul şi-l ştie că e comandant, superior şi fuge de el”. „Domnişoară, zic, Tandin nu e sergent, e soldat, face serviciul ca mine şi ca altul aci la graniţă...” „Da? s-a mirat ea. Nu-i nimic că nu-i sergent. De-ajuns că e artist şi mie-mi plac artiştii! Vă rog, vreau să vorbesc cu el la telefon”. Şi dă-i, şi dă-i cu gura să mă ameţească nu alta. Cealaltă, mai sfioasă, stătea deoparte şi nu scotea o vorbă.

— Şi l-ai chemat pe Tandin la telefon?

— Ce părere ai, mă, Ursule? se miră Brânduşe. De-aia avem telefoanele? Să aranjăm logodne între artişti şi fete din popor?

Un râs general, zgomotos, tineresc, izbucni sub fereastra

cancelariei şi începu şi Mirescu să râdă de unul singur, gândind totodată că trebuie să stea în mod foarte serios de vorbă cu Tandin, altfel dacă mai face boacăne din astea îl pedepseşte şi-l şi mută la o subunitate administrativă.

— Noa, tocma aşa precum întâmplarea cu Tandin al nost, vine şi la noi, la mină o muiere, începu Covaci, şi zice „noa, care-i meşterul ăl mare, că vreau să grăiesc ceva cu el". Şi vine meşteru' nost şi ea-i zâce: „Noa, meştere dragă, omu' mieu îi ortac la dumneata în echipă, eu numa vreau să ştii, câtă silică înghite el de musai trebe să bea în fiecare zi câte o glajă de răchie?" „Ce răchie, muiere? întreabă meşteru' nost. Cine musai trebe să bea răchie?". „Apăi, cine, surd eşti sau faci pe prostu'? l-o îmboldit muierea. Toader Ruja, omu' mieu, doară am grăit limpede, noa! Că zâce că-nghite silică atuncea când găureşte cu şlegheru şi ca să nu înghită silică, el musai trebe să bea răchie!" „Muiere dragă, zice meşteru' nost, noi ca să nu înghită silică, când facem gaură, dăm apa la şlegher, şi apa moaie silica şi aşa curje cât îi orizontu', tăt numa ca laptele, îi pe profil, noa, să ştii!" „Ba, zâce ea, eu vreau numa să merje în subteran şi să văd, că el zâce că direcţia dă răchia, că spirtoasa omoară, noa, silica, ce-i boala asta". „Muiere dragă, răchia o dă bufetu' nost, cu bani buni, scumpa mea, o zis meşteru' nost, nu dă direcţia răchie, direcţia dă apa, apăi noi cu apa ferim plămânii noştri de silică, nu cu răchia, cu răchia fereşte numa Toader Ruja, al dumitale!" Noa, vedeţi cum minţăşte omu' nost câteodată? Cum îi... asta cum zâce... purtarea lui...

— Comportarea...

— Comportarea, noa, dară. Apoi Tandin ăsta, bun îi muncitor, nima nu zâce nimica, însă minţăşte aşa cum zice o vorbă de îngheaţă apele. Noi musai trebe să îndreptăm pre el...

După câteva clipe îşi făcu apariţia Alexandru, înalt, frumuşel, proaspăt bărbierit şi parfumat, cu hainele călcate aşa cum se purta tot timpul, bocancii oglindă şi boneta pusă pe-o sprânceană.

— Gata, băieţi? întrebă el oprindu-se în faţa grănicerilor.

— Gata!

— Adunarea pe-o linie cu armele la control! Hai, mai repede că ne-apucă amiaza! Lăsaţi cârpele, unsoarea, beţişoarele, vergelele, astea le adunaţi pe urmă.

În câteva secunde, militarii se aliniară în faţa lui, cu armele în

mâini, ţinute în cumpănire.

— Jos închizătorul, Covaci, nu ştii cum se vine cu arma la control?

— Noa, am uitat de parcă mintea-mi mere tăt oblu, tovarăş caporal, se scuză el şi trase repede închizătorul la armă.

Alexandru trecu prin dreptul fiecărui militar, cercetă cu atenţie puşca de la cătare la talpa patului, scormoni cu un beţişor pe sub înălţător şi prin magazia de cartuşe, privi în zare pe ţeavă, după care ordonă tuturor să monteze închizătoarele, să treacă la masă şi imediat să se culce. Programul trebuie respectat întocmai. Au plecat în serviciu în a doua jumătate a nopţii, desigur sunt obosiţi, trebuie să se refacă fizic pentru schimbul următor...

În acest timp, Iliuţă, bucătarul, trecea prin curte cu un coşuleţ de material plastic în mână plin cu felii de pâine. Înalt şi slab, cu faţa bălană şi ochii spălăciţi, avea genele alburii de parcă numai ce ieşise din moară şi erau pudrate cu făină.

— Unde te duci, Iliuţă? îl opri, Alexandru care supraveghea curăţirea locului unde militarii îşi demontaseră armele.

— În sala de mese, tovarăşe caporal.

— Gata mâncarea pentru schimbul ăsta?

— Ştiţi că la mine totul e la fix, tovarăşe caporal! răspunse Iliuţă luând poziţia de drepţi şi zâmbind. Cine n-are ceas, să şi-l potrivească după programul meu...

— Bravo, Iliuţă! Bine, vezi-ţi de treabă. Hai băieţi, se adresă el apoi militarilor, duceţi armele la rastel, aţi auzit, masa e gata şi după puţin trec prin dormitor. Lăsaţi şahul, lăsaţi scrisorile, lăsaţi poveştile şi să nu aud o vorbă. Fiţi, vă rog, atenţi să nu-i sculaţi pe ceilalţi când vă dezechipaţi. Tu, Brânduşe, îţi cam tragi picioarele când treci printre paturi. Respectaţi odihna celorlalţi, ca s-o respecte şi ei pe-a voastră...

— Nu prea suntem obosiţi, tovarăşe caporal, zise Guţă Ursu. Eu mai c-aş bate niţel mingea, colea pe iarba verde în spatele pichetului...

— Nu se poate! se împotrivi autoritar Alexandru. Cum poţi vorbi aşa ceva? Parc-ai fi la pichet de două zile! Programul de somn este obligatoriu... Lasă c-aveţi timp şi pentru joacă. Gata, înainte marş!

Îşi privi ceasul de mână. Mai avea timp până ce pregătea schimbul următor pentru serviciu. Se duse în chioşcul umbros,

se aşeză la masă şi scoase din buzunar cele două scrisori primite, una de la tatăl său, cealaltă de la unul dintre cei mai buni colegi ai săi de la facultate, singurul de fapt care-i ştia adresa şi cu care coresponda. Tatăl îi spunea că pe acasă totul este bine, mama a primit o primă de la fabrica şi i-a trimis prin mandat poştal două sute de lei, să aibă grijă şi să urmărească primirea banilor, să nu se rătăcească pe undeva; el e cam bolnav, probabil mai merge o lună-două cu camionul după care a vorbit la direcţie şi o să-l numească ajutor şef de garaj. O să aibă mai multă bătaie de cap, că răspunde de starea tehnică a maşinilor înainte de a porni în cursă, de planificarea lor, de carburanţi şi ce mai e treabă din asta administrativă, dar scapă de hărmălaia şantierelor, obositoare pentru vârsta lui, om la aproape 60 de ani... Îl roagă să le scrie mai des şi lor că nu-l au decât pe el şi le e tare dor să-l vadă. Când vine în concediu, aşa după cum le-a dat de veste? Să-i anunţe din timp, să se pregătească cu ceva, că poate or veni colegii şi colegele de la facultate pe la el să-l vadă şi nu vor să-i găsească chiar nepregătiţi...

Silviu Rădulescu de la el de la Chimie îi dădea veşti despre ultimele noutăţi bucureştene. Îşi spunea părerea despre filmele ce le-a văzut, apoi că a fost cu câteva zile mai înainte la un concert de muzică uşoară dat de o formaţie italiană şi cei cinci instrumentişti oricât s-au străduit n-au ieşit din epigonismul cunoscuţilor „The Beatles”. Va avea grijă să-i procure cursurile cerute pentru ca atunci, când va veni, să nu mai umble după ele pe la toate standurile sau bibliotecile. Încolo, mai nimic, a venit vara şi parcă văzând atâta căldură şi verdeaţă afară, atâta culoare şi tinereţe, nu-ţi prea vine să te duci la cursuri, ci mai degrabă undeva cu o fetiţă naivă la umbra unei grădini-restaurant, în faţă cu o cafea şi-un mic coniac...

Alexandru împături scrisoarea şi zâmbi. Revedea parcă străzile Bucureştiului acum în zilele sfârşitului de primăvară, pline de exuberanţa tinereţii, cu fete şi băieţi gălăgioşi umplând trotuarele, revedea sălile facultăţii, biblioteca, micile colocvii ce le întreţinea în parc cu Silviu Rădulescu şi Ofelia Munteanu, prietena lui de la Naturale despre „filosofia vieţii”. „Dacă ai nevoie de verdeaţă, prietene, îi zise el în gând lui Silviu, de culoare şi tinereţe, de evadare în plimbări la aer, vino aici, că avem şi verdeaţă, şi culoare, şi tinereţe. Cât despre plimbări în

aer liber să nu mai vorbim!”

Zâmbi iară, mai trecu o dată repede cu ochii peste scrisoarea tatălui şi se ridică. „Le voi răspunde chiar azi părinţilor, îşi zise el. Singura mea legătură cu ei este scrisoarea...”

Când să părăsească chioşcul, îl văzu pe soldatul Bădoiu, telefonistul, cu capul descoperit şi descheiat la veston, alergând prin curte ca un disperat.

— Ce-i, ce s-a întâmplat, Bădoiule?

— Tovarăşe caporal, nu l-aţi văzut pe tovarăşul locotenent? îl cheamă unitatea la telefon. Ceva urgent...

— Nu l-am văzut. O fi în spatele pichetului, asistă la antrenamentul câinelui...

— Mă duc într-acolo...

— Ia stai niţel! îl opri Alexandru. Tu nu poţi vorbi la telefon decât descheiat la veston? Aşa te prezinţi în faţa tovarăşului locotenent?

— A început să se lase căldura, tovarăşe caporal, se scuză Bădoiu, încheindu-şi repede nasturii vestonului. Poate ne-or da hainele de vară...

— Mie nu mi-e cald? întrebă Alexandru. Mi-e cald. Şi uite, port uniforma regulamentar, aşa cum scrie la carte. Şi ceilalţi din pichet la fel. Te rog să nu se mai întâmple!

— Nu se mai întâmplă, tovarăşe caporal! asigură Bădoiu şi din greşeală duse mâna la capul descoperit să salute.

— Vezi să nu te prinzi cu mâna de păr! îl ironiza el. Hai, fugi de-l caută pe tovarăşul locotenent. Până la urmă, din cauza căldurii, ai să umbli în chiloţi prin curtea pichetului!

— V-am raportat, nu se mai întâmplă, tovarăşe caporal!

Zicând acestea, Bădoiu o luă la fugă şi dispăru după gheţărie să iasă în câmp.

În acest timp, se auzi peste câmp motorul unei maşini, apoi de sus, din foişorul de observare, santinela bătu de câteva ori în toaca agăţată de gheretă. Sergentul de serviciu ieşi repede în curte şi, privind în sus, întrebă:

— Ce-i, ce s-a întâmplat?

— Vine maşina noastră...

Sergentul de serviciu deschise larg porţile şi GAZ-ul pichetului intră cu viteză, urmat de-un nor de praf, făcu un viraj scurt, ca la curse şi frână brusc în faţa chioşcului. Mitrică, tot numai o apă, cu boneta dată pe ceafă, descheiat la veston, sări din maşină, îşi

scutură hainele bătându-şi pantalonii cu palmele şi zărindu-l pe Alexandru ieşind din chioşc, mâinile începură să caute de grabă nasturii.

— Hai, daţi-vă jos, porumbeilor, ce-aţi rămas acolo ca la fotograf? se adresă el unora care se bănuiau a fi sub prelata maşinii.

— Să trăiţi, tovarăşe caporal!

— Ce-i, Mitrică, ce s-a întâmplat?

— Am găsit pe drum doi mucoşi, un băiat şi-o fată, se ţineau de mână, la mare amor, el cu un aparat de fotografiat agăţat de gât...

— Şi?

— Am oprit maşina, n-aveau acte, ce, am mai stat la discuţie? I-am împachetat! Hai, hai porumbeilor, mânca-v-ar tata, coborâţi excelenţele voastre, nu vă fie teamă, nu ne deranjaţi...

Din maşină coborî cu mare greutate, mai întâi o fată, cam plinuţă, cu ochi obraznici, fusta scurtă, îmbrăcată într-o haină de vânt, cu pălăriuţă albă pe cap. Afectată, nevoie mare! Căuta scara maşinii cu vârful pantofului şi n-o găsea.

— Uşurel, domnişoară, uşurel! îi zise Mitrică şi se duse s-o ajute să coboare. Să nu care cumva să-mi zgârii limuzina...

— Mulţumesc, zise fata sărind sprintenă pe pământ.

— Cu plăcere şi altădată, răspunse Mitrică şi întinse mâna sub prelată. Hai şi mătăluţă, cu tata, vino-ncoace, nu mă ţine cu mâna întinsă ca la poarta bisericii!

Coborî şi băiatul, un lungan deşirat, cu ochelari de soare, în pantaloni scurţi, tot cu o bluză de vânt pe el... Se duse lângă fată, o luă de mână (probabil aşa stătuseră tot timpul şi în maşină) şi, tăcuţi, începură amândoi să-şi rotească privirea în jur prin curtea pichetului, de parcă erau doi turişti, abia sosiseră la un obiectiv istoric şi aşteptau cu curiozitate explicaţiile ghidului. Iliuţă, cu şorţul lui alb pe dinainte, ieşise în uşa bucătăriei şi-i privea şi el...

— Hai, ce-aţi rămas aşa, prezentaţi-vă tovarăşului caporal, îi îndemnă Mitrică, arătându-l cât un gest al capului pe Alexandru. Să ştiţi, tovarăşe caporal, că dumnealor m-au insultat. Mai ales domnişoara...

— O, nu, îmi cer scuze, e o neînţelegere, ciripi fata aranjându-şi cu cochetărie pălăriuţa pe cap. Dânsul, şoferul, s-a purtat cam... cam...

— Cam cum? scoase Mitrică imediat capul de sub capota motorului. Îi sărise o fişă, căuta s-o pună la locul ei. Cum domnişoară? Umblaţi teleleu prin zona de graniţă, fără acte, vă întreb cu ce rost şi mă luaţi la mişto, hai?

— Cum adică? întrebă Alexandru venind mai aproape.

— Păi zice dumneaei, luă Mitrică poziţia de drepţi în faţa caporalului, „n-am dom'le niciun act, ce te legi de noi, ori vrei să faci un ciubuc, aşa de dimineaţă?" Ehei, mi-a sărit ţandăra, tovarăşe caporal, pe viaţa mea! Apoi, că de ce mă uit cu un ochi la ea şi cu altul la băiat? I-auziţi, cum m-a luat? Că-s neam prost, neam de manivelă şi mai ştiu eu cum... Păi, când am luat automatul din maşină şi i-am poftit să mă urmeze...

— Bine, Mitrică, du-te! îi spuse caporalul. N-aveţi acte la dumneavoastră? îi întrebă el adresându-se politicos celor doi.

— Nu, n-avem, răspunse tot fata. Băiatul era cam tăntălău, tot privea prostit în jur, de parcă ar fi picat din lună. Ne-au rămas în autobuz...

— În care autobuz?

— Suntem elevi din Bucureşti şi facem o excursie cu şcoala prin părţile astea. În pădurea de acolo, arătă ea cu mâna peste gardul pichetului, noi doi ne-am rătăcit...

— S-au rătăcit, pe dracu! vorbi ca pentru sine Mitrică de sub capota motorului, dar destul de tare să fie auzit de caporal. S-au apucat de gagicărit sau povestea cu excursia e numai aşa de sanchi... Ăştia şi-or fi pus în gând să se însoare la Paris...

— Mitrică! strigă la el Alexandru.

— Ordonaţi! La ordin... scoase el repede capul de sub capota de tablă.

— Nimic, am vrut doar să mă vezi! îi aruncă Alexandru o privire tăioasă ca o sabie.

— V-am văzut, să trăiţi, zise Mitrică şi trase un oftat din adâncul pieptului. „Mamă, măiculiţă, cum dracu' fac ce fac şi-mi vine să mă scarpin cu vorba-n ceru' gurii! O să mă ia după asta caporalul în nişte viraje, mamă-mamă!" Pot să continui, tovarăşe caporal?

Alexandru însă nu-l băgă în seamă şi plecă, însoţind pe cei doi spre cancelaria pichetului.

— Gata, m-am ars, i-a sărit bujia! zise Mitrică, privind în urma lor. Mă ţine „la inimă" trei săptămâni de-acum încolo!

Se întoarse la maşină, mai umblă niţel la motor, apoi o trase

sub şopron la umbră şi plecă să se spele la fântână. Îşi dădu jos vestonul, cămaşa, rămase dezgolit până-n brâu, scoase o găleată de apă din fântână, învârtind zdravăn de roată, gata, s-o desprindă de pe ax şi, când s-o deşerte în jgheab, ieşi Iliuţă în uşa bucătăriei.

— Mă Mitrică de ce faci lăcăraie acolo, mă? îl luă el la rost. N-ai chiuvetă în spălător?

— Lasă gura, bă cumnate! râse Mitrică răsturnând apa în jgheab. Nu vrei să mă fac frumos să mă placă soru-ta?

Iliuţă avea o soră, venise odată la cazarmă când erau recruţi, era la o şcoală profesională de ţesătorie, frumuşică, subţirică şi cu nişte ochi ca două mure. Mitrică era pe-un camion, s-a întâmplat şi-a dus-o seara către gară. Spunea că-i face curte un inginer...

— Ori o dai după tovarăşu' inginer? vorbi el, aruncându-şi pumni de apă peste grumajii arşi de soare. Ne-am dat dracu' acuma, nu ne cumnăţim decât cu ingineri...

— Păi, da, mă, dacă aşa stă chestia... Ce, se uită fata la mutra ta?

— Dar ce-are mutra mea, bă? Las' că pe-ntuneric mă place ea. Am aranjat cu ea atunci seara când am dus-o la gară... I-am zis: „Marioaro, cum mă pun la ţol festiv şi la cravată gri, am şi frânat la tine la poartă. Te răpesc ca-n filme!”

Zvârlea apă pe faţă, pe umeri, pe piept, făcuse o baltă în jurul jgheabului de parcă dăduse ploaia, chiuia de unul singur şi cânta de plăcere, sub privirile mânioase ale lui Iliuţă, care avea în răspundere fântâna.

— Mă, dacă nu faci curăţenie acolo, te raportez, să ştii! îl ameninţă el. Nu cunoşti ordinul? Ţi-am spus, la spălător...

— Am înţeles, cumnate, gata, s-a făcut!

Trase prosopul din buzunar, se şterse tacticos, puse cămaşa, îmbrăcă vestonul şi rezemând oglinjoara de ghizdul fântânii, începu să se pieptene, fluierând şi făcând lui Iliuţă cu ochiul.

— Ce zici, cumnate, arăt mişto? se întoarse el către bucătar. Parcă-s Jean Marin, ăla din Fantomas... Când m-o vedea Marioara...

— Du-te dracului! aruncă Iliuţă şi intră în bucătărie. Cu şoferii şi cu muzicanţii să nu te bagi în vorbă...

— Şi cu bucătarii, mă! strigă Mitrică. Domnu' polonic!

— Domnu' manivelă!

— Mersi, ai auzit-o pe aia de-am adus-o eu. Aducea niţel cu soru-ta, mă!

Mulţumit de sine, se mai privi o dată în oglinjoară, o strecură în buzunarul de la piept al vestonului şi porni prin curte fluierând, când şi când întorcând capul şi făcând cu ochiul lui Iliuţă, care-l privea zâmbind din uşa bucătăriei.

Nu făcu însă trei paşi, că se ivi de după colţul pichetului sergentul de serviciu.

— Mitrică, ordin de la tovarăşu' locotenent, fii gata, pleci cu maşina până la Staţiune...

— Gata. „Ei, asta-i viaţa şoferului, vii de la drum ca să pleci la drum!” Ce fac porumbeii mei?

— Care porumbei?

— Amorezaţii ăia doi...

— Mi se pare că o să le dea drumul. A vorbit tovarăşul locotenent cu miliţia şi cu unitatea. Aşteaptă răspunsul, să vadă unde a ajuns autobuzul lor, să verifice...

— Să verifice, mă, de ce să nu verifice, vorbi el de unul singur şi porni către şopron, învârtind pe deget lanţul cu cheile de contact ale maşinii. Eu mi-am făcut datoria şi i-am adus...

În timp ce cei doi „porumbei” aduşi de Mitrică stăteau într-o cameră şi, aşteptând, răsfoiau nişte reviste, locotenentul Mirescu încă nu încheiase convorbirea la telefon. Raportase unităţii, vorbise apoi cu miliţia de la oraş, iar acum era pe încheiate discuţia cu plutonierul Patriche.

— Alo... v-am spus... am văzut autobuzul, confirma Patriche de la celălalt capăt al firului. C-o fi fost cu elevi sau nu, asta nu pot şti...

— Aştept confirmarea buletinelor lor...

— Tovarăşe locotenent, zise Patriche, cum terminaţi cu ei, mi-i trimiteţi mie şi-i expediez eu s-ajungă din urmă maşina aceea a lor. Găsesc o ocazie... Sau îi trimit pe jos, vorba aceea, „unde nu-i cap vai de picioare!” Dac-au rămas de căruţă...

Râse în receptor, tuşi şi urmă:

— Vă rog să mă iertaţi pentru această gluma.

— Ce se mai aude cu ancheta în legătură cu contele? caută să se informeze Mirescu. Cazul se întâmplase în sectorul lui de pază, trebuia să fie ţinut la curent cu toată această problemă. Ceva indicii?

— Mai nimic, tovarăşe locotenent. Aici în comună mai nimic.

De la tovarăşul căpitan anchetator am aflat azi dimineaţă, mi-a dat telefon, că Raul Drăgan...

— Cine-i ăsta?

— Nepotul contelui, acela care-i trimitea bani şi era ceva funcţionar prin Bucureşti...

— Ei, ce este cu el?

— A fost închis şi a evadat de sub escortă în timp ce-l duceau sau veneau cu el de la proces, cam aşa ceva.

— Dar ce-a făcut ăsta?

— Se zice că ar fi tras în fals nişte bilete de la loz în plic, lucra c-o bandă pe acolo prin Bucureşti, asta-i era meseria...

— Uite al dracului, dom'le! făcu Mirescu plin de mirare. Va să zică se mai întâmplă şi din astea...

— Se întâmplă, câte nu se întâmplă, confirmă Patriche. Sunt unii la care le umblă mintea în fel şi chip, să inventeze, să născocească fel şi fel de afaceri, numai sa facă bani nemunciţi...

— Bine, tovarăşe plutonier, încheie Mirescu, când am un rezultat, îi trimit pe cei doi tineri la dumneata şi mai departe ai dumneata grijă de ei...

— Am înţeles, să trăiţi!

Mirescu puse receptorul în furca şi îi ordonă telefonistului să-l cheme imediat pe caporalul Ştefănescu la el. Alexandru se prezentă îndată şi ramase în poziţia de drepţi, lângă uşă, cu boneta în mână, aşteptând.

— Cum stăm cu serviciul? întrebă Mirescu şi ocolind biroul veni în faţa sa.

— Bine. Schimbul abia sosit se odihneşte. Au fost la masă, le-am controlat armele. Acuma băieţii dorm. Pregătesc celălalt schimb...

— Peste cât timp, ia să văd planificarea? ceru Mirescu şi privi în registrul din faţa sa. Mda, făcu el, la zece şi douăzeci. Acum e zece şi zece. Oamenii care pleacă s-au sculat?

— Cu o jumătate de oră înainte, conform regulamentului, tovarăşe locotenent. Sunt în sala de mese, iau câte o gustare şi apoi le voi verifica armamentul, ţinuta şi-i voi prezenta la camera de îndrumare...

— Bine. Te rog îngrijeşte-te, vezi tinerilor ăstora – şi arătă cu capul spre camera vecină – poate le e foame. Întreabă-i dacă vor, spune-i lui Iliuţă să le servească o mică gustare.

— Am înţeles. Care-i situaţia lor?

— Se pare că au spus adevărul. Să vedem, aştept un telefon. Bucureştiul le-a confirmat identitatea. Urmează să aflăm unde-i autobuzul.

Luă apoi un registru de pe birou şi-l întinse caporalului.

— Ia vezi cum am întocmit planul de pază pentru seara asta. Ai vreo propunere?

Alexandru aruncă o privire peste scheme, după care zise:

— Nu, n-am nicio propunere. E foarte bine.

— Bun, conchise Mirescu. Eu am să-l mai revăd încă o dată foarte repede şi, înainte de plecarea în serviciu, vreau să stau de vorbă cu oamenii...

— Le daţi dumneavoastră plecarea?

— Da, le-o dau eu. La ora planificată, să fie în camera de îndrumare!

— Am înţeles!

— Iar dumneata ia-l pe Mitrică şi daţi o fugă cu maşina până la Staţiune, sus la castel. Caută-l pe inginerul Dumitriţă şi spune-i să ne trimită într-o zi, două tractorul cu grapa şi discuitoarele. Ce dracului, ne-am înţeles într-un fel şi văd că ne întârzie... A dat ploaia, fâşia arată s-a bolovănit, cât să mai aşteptăm?

— Aţi vorbit şi la telefon cu dumnealui?

— Tocmai de asta te trimit pe dumneata, că nu dau de loc de el la telefon. Ba că e prin Staţiune, ba că e în ateliere, dracu' ştie pe unde umblă.

— Am înţeles, zise Alexandru. Puse boneta pe cap, salută şi ieşi. „Dumitriţă... Dumitriţă, îşi zise el. Ia să-l văd şi eu pe junele ăsta tomnatic!?”

În curte, Mitrică trăsese maşina în faţa chioşcului şi aştepta. Alexandru veni către el, deschise portiera şi...

— Mai sunteţi supărat pe mine, tovarăşe caporal? îndrăzni el să întrebe. Ştiţi, pe chestia ălora de i-am adus...

— Apropo, era să uit! tresări caporalul. Iliuţă! Măi, Iliuţă! strigă el către bucătar.

Iliuţă apăru în uşa bucătăriei cu o oală în mână şi tot cu ea în mână alergă în întâmpinarea lui Alexandru.

— Ordinul tovarăşului locotenent, îi spuse caporalul. Fă repede câte o gustare pentru cei doi elevi. Te duci şi le-o serveşti în cameră, acolo unde sunt, ştie sergentul de serviciu, ai înţeles, măi?

— Gata, tovarăşe caporal, s-a executat!

Alexandru se întoarse apoi la maşină, se urcă lângă Mitrică şi după ce-l privi câteva clipe, îi zise:

— Te apucaseşi să mă întrebi ceva, despre ce e vorba?

„Chiar să fi uitat? se întrebă şiret Mitrică. E vulpoi bătrân caporalul, ce, n-a auzit că-i vorba de ăia doi? Dar vrea să mă fiarbă pe mine aşa...”

— Ziceam dacă mai sunteţi supărat, tovarăşe caporal...

— De ce, măi? făcu pe miratul Alexandru.

— Pe chestia celor doi, care i-am adus, mi-aţi zis atuncea, când umblam la motor, să mă uit la dumneavoastră şi eu ştiu ce înseamnă asta...

— Ce înseamnă?

— Adicătelea uită-te la mine, să te văd cât eşti de prost, că ai luat-o razna cu vorba, cam aşa ceva, nu?

Alexandru începu să râdă.

— Păi, bine măi, aşa vorbeşti tu cu cei pe care-i aduci la pichet? Noi nu ştim cu cine avem de-a face. Omul poate să fie vinovat, poate să nu fie, uite cum se zice că ar fi cazul ăstora doi, şi-atunci? Dar chiar vinovat să fie, trebuie să vorbim frumos...

— Da’ mucoasa aia, n-aţi auzit ce mi-a zis? nu se lăsă Mitrică. Băgă cheia în contact, porni motorul, ambală. Cică „neam de manivelă” şi mai ştiu eu cum...

— Şi n-ai mai auzit tu vorba asta până acum? îl privi printre gene Alexandru. Crezi că ea ar fi spus-o dacă tu îi vorbeai frumos? Hai, dă-i bătaie, să mergem, că e gata amiaza!

— Deci am greşit?

— Ai greşit, Mitrică, răspunse Alexandru şi cu un gest prietenesc îi împinse şoferului boneta pe ochi. Hai, dă-i drumul... neam de manivelă...

În acea duminică după-amiază, Alexandru plecă în învoire către sat. Cu toate că noaptea fusese de serviciu, nu se simţea obosit şi zorea la drum, să ajungă cât mai repede la Dorina. Apucase de-a dreptul peste câmp, pe o potecă dintre vii, bătătorită, cu smocuri de iarbă printre crăpăturile uscate ale pământului. Era cald. Mergea cu boneta în mână şi privea tot înainte să desluşească cu o clipă mai devreme casa profesoarei. Înapoi, rămăsese foarte departe pichetul cu acoperişul de ţiglă roşie sclipind în soare peste frunzişul bogat al teilor, alături cu foişorul de observare ce se înălţa semeţ dominând zarea.

Coborî o uşoară vâlcea şi, când să urce iar la deal, se întâlni deodată faţă-n faţă cu soldatul Iuliu Covaci, ieşind dintr-o viroagă acoperită de stufărişuri şi bozie. Cu pelerina de ploaie împăturită şi pusă în bandulieră, având agăţat de umeri sacul de merinde, de centură încărcătoare şi bidonul de apă, prăfuit şi asudat, părea un infanterist ce mărşăluieşte venind de departe, cu boneta dată niţel pe spate şi descheiat la copca vestonului.

Cum îl văzu pe caporal, se opri cu arma la picior, luă poziţia de drepţi, şi vru să raporteze de îndeplinirea misiunii. Caporalul îl opri însă cu un gest al mâinii şi-l întrebă la ce oră are sosirea la pichet?

— La ora şasesprezăce şi treizăci şi două de minute, raportă el, privind cerul să vadă unde a ajuns soarele.

— Ai apă în bidon?

— Nu mai am că s-o gătat minten la amiaz, tovarăş caporal, dar... întoarse el capul privind în toate părţile de parcă ar fi căutat ceva, iaste o fântână pe aicea, unde noa, că să văz eu, da pre potecuţa iasta...

— Nu, n-am nevoie, nu mi-e sete, zise Alexandru, numai am vrut să văd dacă ai sau nu apă. Ştii de ce te-am întrebat, nu?

— Ştiu, tovarăş caporal, ştiu cum să nu ştiu. Dară eu nu minţăsc... io musai trebă să ieu apă de la pichet, că mă arză setea şi io nu cere de la oameni...

Se înrădăcinase un obicei printre grăniceri să nu-şi mai umple bidoanele la pichet, sau dacă le aveau pline la control înainte de plecare să le verse imediat după ce ieşeau pe poarta pichetului, deoarece ziceau unii dintre cei care făceau treaba asta că pentru ce să mai care atâta greutate la şold – nu au destul de

cărat puşca, pelerina de ploaie, încărcătoare, telefon, uneori seara lanternă şi câte şi mai câte? Aşa că dacă le era sete, ziceau ei, n-au decât să ceară apă de la oamenii aflaţi la muncă în zonă, că oamenii au la ei ulcioare pântecoase, cu apă rece, ascunse la umbră şi răcoare sub câte o tufă... Şi apoi nu ştiu cum se făcea, dar mai totdeauna câte o fată era aceea care se arăta săritoare şi îndatoritoare să le potolească setea şi, de, nu era rău să mai facă cu ea o glumă sau să mai schimbe o vorbă.

— Călcaţi ordinul şi vă abateţi de la itinerar! le atrăsese atenţia locotenentul Mirescu. Apoi nu este permis să beţi apă sau să luaţi alimente, mâncare de la oameni necunoscuţi. Nu ştii cu ce scop vă dau... Pot să fie oameni cinstiţi, dar pot fi şi din aceia care îţi pun ceva în apă sau în mâncare şi tocmai când crezi că eşti cât se poate de vigilent, te apucă somnul sau, mai ştiu eu ce, de te scoate din serviciu!

Alexandru îi spuse lui Covaci că poate să plece şi grănicerul salută regulamentar şi se pierdu iar în vâlceaua aceea acoperită de stufărişuri şi bozie. Caporalul porni tot pe poteca dintre vii şi după puţină vreme zări casa Dorinei sub coroana numai umbră a teiului. Acoperişul vilei, din ardezie neagră, prinsese din cauza vremii o culoare verzuie şi sclipea uneori viu în razele soarelui de parcă era de argint.

După un sfert de oră, Alexandru intra în curtea încărcată de flori printre care se strecura aleea centrală acoperită cu dale de piatră. Urcă cele trei trepte de marmură şi se opri în faţa uşii masive de stejar. Ciocăni în ea de două ori scurt şi aşteptă niţel emoţionat. „Dacă, poate, nu este acasă? se întrebă el. Să se fi dus în vizită la locotenentul Mirescu? Nu se poate, altfel nu m-ar fi invitat...”

Se auziră paşi şi uşa se deschise.

Dorina, într-un capot de casă, îngrijit pieptănată ca de obicei, cu buzele conturate cu acel carmin care-o prindea bine la culoarea feţei şi a părului negru, întinse braţele, dar Alexandru îi luă mai întâi mâna şi i-o sărută...

— Mi-a fost dor de tine, Alex, zise ea alintându-se. Tare dor... Hai, poftim, intră...

Alexandru îşi şterse picioarele de covoraşul de iută de lângă prag şi păşi în holul unde se găsea un cuier de perete cu oglindă şi suport pentru umbrele. Cunoştea de acuma casa, ce-i devenise familiară în cele câteva luni de când venea aici. De

fiecare dată însă călca pe covoare cu o anumită grijă, având un deosebit respect pentru interiorul atât de modern şi plăcut mobilat de Dorina, ce-şi făcuse un cult din întreţinerea lui.

— Poftim în dormitor, spuse ea şi deschise uşa glasvandului ce da spre camera dinspre grădină. Eşti obosit, vrei să te odihneşti puţin?

— Nu, nu sunt...

— Dacă vrei, te poţi culca o jumătate de oră, propuse ea. Nu ţi-e cald?

— Enorm! Mi s-a lipit cămaşa în spate de transpiraţie...

— Hai în baie să te speli. Pe urmă dacă nu vrei să te culci...

— Vrei să mergem la salcia noastră pe malul lacului?

— Nu, azi nu mai mergem acolo, zise Dorina. E târziu. Stăm acasă, în dormitor, ascultăm discuri, radioul, iar spre seară, dacă poţi rămâne, este şi un program frumos la televizor...

— Ce anume?

— Chiar nu cunoşti programul? se miră ea şi privindu-se fugar în oglindă, peste umărul lui, îşi aranjă puţin părul prinzându-l în două agrafe. Doar aveţi televizor la pichet, aşa ştiu.

— Avem, dar... ce să-ţi spun? se scuză el. Poate că programul i-a interesat pe cei care au rămas acolo. Eu dacă am ştiut că vin aici, nu m-a interesat. Nu-i nimic, mi-l spui tu...

— Nu, nu ţi-l spun! se împotrivi ea, vrând să-l necăjească puţin. Hai, du-te în baie, eu te aştept în dormitor. Vorbim după aceea...

După câteva minute, proaspăt spălat, pieptănat, numai în cămaşă, Alexandru veni şi el în dormitor.

— Te-ai răcorit?

— Da, mulţumesc!

— Uite stai aici, în fotoliul ăsta şi eu am să mă aşez în faţa ta, în celălalt. Între noi măsuţa...

— În mod sigur la televizor este un meci de box sau de baschet, căută Alexandru să reia discuţia. Îl făcuse curios, îl interesa acum programul...

— Nu, nu, nu! De trei ori, nu! zise ea râzând şi se lăsă pe spătarul fotoliului, dându-şi la o parte cu un gest reflex al capului părul de pe frunte. Nu este niciun meci! Şi nici program de varietăţi... Şi nici concert de muzică uşoară... Şi nici... stai se gândi ea o clipă privind undeva în tavan, şi nici muzică populară... şi niciun film serial... şi nici... dialog la distanţă...

— ...şi nici buletinul meteorologic sau Val-vârtej, reluă Alexandru jocul, şi nici emisiunea Ala-bala...

Începură să râdă şi Dorina se aplecă peste măsuţă şi-l sărută pe frunte, după care îi prinse bărbia cu două degete şi-l privi drept în ochi, venind aproape, tot mai aproape, până ce el îi simţi răsuflarea înfiorându-i pieptul.

— Mi-a fost dor de tine, Alex, ţi-am spus, vorbi ea mai mult în şoaptă, parcă să nu fie auzită decât de propriile ei gânduri.

— Şi mie la fel, spuse el. Ştii ce tare m-am grăbit, să fiu aici cât mai devreme?

— Suntem atât de aproape unul de altul, Alex – ştii, stau mereu în veranda casei şi privesc către pichetul tău şi totuşi foarte departe... departe! Crede-mă, urmă ea fără să-şi ia privirea din ochii lui, stau aicea singură, „fată dragă de departe”, cum îmi spui tu, stau şi-ţi simt lipsa, cu fiecare zi ţi-o simt tot mai mult. Abia pleci, ştiu că nu te mai văd multă vreme şi încep să mă neliniştesc, să te doresc cu aceeaşi intensitate de totdeauna. Când pleci îţi aud paşii îndepărtându-se pe aleea din curte, iar eu rămân în fotoliul acesta copleşită de dragostea ta şi încep să-mi amintesc cum ne-am petrecut după-amiaza, retrăind cu voluptate fiecare clipă în care ne-am regăsit firesc noi doi. Şi te urmăresc în gând cum te duci pe poteca dintre vii – drumul tău obişnuit către pichet, cu grijă să fii la timp acolo –, trăiesc din amintirile zilei şi ale altor zile şi plâng... Ah, dragul meu, dac-ai şti cum dor amintirile astea! Dac-ai şti!...

Alexandru, tăcut, veni pe fotoliul ei, îşi făcu loc lângă ea şi o prinse în braţe, ocrotind-o la pieptu-i, mângâindu-i părul lung ce-i cădea bogat pe umeri, sărutând-o uşor pe buze, pe frunte, pe ochi, de parcă ea ar fi dormit şi-ar fi vrut s-o trezească din somn cu aceste drăgăstoase dezmierdări ce-i plăceau atât de mult.

— Ţi-am spus, şi mie mi-a fost dor, vorbi el şi încercă s-o strângă tare la piept, dar ea se zbătu să scape, şi el îi simţea oasele, şi trupul subţire şi plăpând, şi umerii, şi sânii şi-o acoperi din nou cu sărutări, până ce aproape obosi. Te iubesc şi te doresc...

— Poate mai mult mă doreşti, zise ea şi se împotrivi îmbrăţişării lui. Stai că am ameţit... Şi dacă mai continui aşa, n-ai să fii cuminte şi ne supărăm...

— Nu, nu ne supărăm, o asigură Alexandru şi se retrase în fotoliul lui, punând mâinile la piept, întocmai ca un şcolar

cuminte în banca lui. Ce zici, e mai bine aşa? Ca la tine în clasă...

— Ei, nu chiar aşa... corectă ea zâmbind, dar aproape aşa...

— Bine, am să mă supun.

Se lăsă cu capul pe spătarul fotoliului şi privi încăperea în care se revedea mereu în clipele lui de visare, acolo la pichet. O avea mereu în minte şi ştia fiecare obiect al mobilei, fiecare lucru cum arată, unde este pus. Divanul-studio negru, lustruit, tapisat în pluş roşu-aprins, toaleta cu oglindă mare de cristal, biblioteca în aceeaşi culoare cu restul mobilei, aparatul de radio cu picup, televizorul, soba de teracotă de faianţă roşie cu uşiţe de bronz şi mânere de porţelan... Pe pereţii în calcio-vecchio cu şipcă neagră trasă la o palmă sub tavanul alb cele câteva tablouri, unele reproduceri după Grigorescu şi Luchian, altele de familie în care predomina bineînţeles mica balerină singură sau alături de unele colege ale ei, în diferite roluri de debut...

— Cu ce te ocupai când am venit eu? întrebă el şi privi în jur să-şi închipuie cam ce făcea.

— Degeaba te uiţi, n-am stat aici, îl asigură ea. Am stat în odaia alăturată. Corectam nişte extemporale...

— Le-ai terminat?

— Nu, mai am, dar n-are nicio importanţă, n-o să stau acum cu nasul în hârtii când tu ai venit la mine!

Se aplecă din nou peste măsuţă şi-i prinse mâinile într-ale ei, privindu-l iar drept în ochi.

— Alex, dragul meu, ce-ai făcut din mine! Ce-ai făcut! zise ea gânditoare. Simt că nu mai sunt cea dinainte, că sunt alta...

— E bine că nu mai eşti cea dinainte, răspunse el zâmbind. E chiar foarte bine. Aşa am şi dorit să devii, să ieşi din acele tenebre ale gândului care te copleşeau, te striveau...

— Bine, dar unde mă duc eu? Încotro îmi îndrept paşii? Simt că merg parcă spre un necunoscut, către ceva foarte nedefinit, vag, ireal, plutesc ca-ntr-o lume de fum... Îţi dai tu seama ce se petrece cu mine?

— Îmi dau perfect de bine seama, o asigură el. Nu mergi către niciun necunoscut. Fiind eu lângă tine, vreau ca viaţa ta să fie alta, uită tot ce-a fost... Da?

— Da...

Alexandru luă de pe măsuţă o revistă şi începu s-o răsfoiască fără multă atenţie.

— Deschid o fereastră, s-a făcut cald în cameră, zise ea. Eşti de acord, da?

— De acord.

Se ridică, se duse către fereastră şi o deschise larg, potrivind perdelele lungi de mătase să stea la o parte, după care se reaşeză în fotoliu.

— Să vezi, seara, când se lasă răcoarea şi după ce stropesc mica grădiniţă, ce parfum se înalţă din „regina nopţii”, din garoafe şi din cupele trandafirilor. Apropo, îţi plac teii?

— Nespus de mult, răspunse încântat Alexandru. În Bucureşti strada mea e plină numai de tei. La vremea asta, ca şi cei de-aici, sunt în floare, parcă milioane de candelabre strălucitoare s-ar fi aprins în coroanele verzi, întunecate. Parfumul teilor îmi aduce totdeauna aminte de zilele examenelor de sfârşit de an la liceu...

— Am şi eu un tei în curte, l-ai văzut?

— Da, l-am văzut.

— L-a sădit tata în primul an după ce a ridicat casa. Să vezi ce parfum lasă florile lui când se înnoptează...

— Şi noi avem la pichet doi tei mari, şi când i-am văzut înflorind m-a apucat nostalgia străzii mele din marginea Bucureştiului...

— Eşti un autentic poet, Alex...

— Nu sunt nici poet şi nici autentic, zise el roşind puţin. Tu eşti poetă, faci versuri...

— Ţi-am spus atunci că nu sunt versuri, ci simple jocuri de cuvinte, prin care am vrut să-mi exprim un sentiment faţă de tine. Dar tu eşti un romantic...

— Ei, un romantic...

— Da, da, asta eşti! Şi-ţi stă bine aşa, să ştii.

Spre seară, când afară începuse să se întunece, se porni un vânt uşor ce vălurea perdeaua în unduiri line ca tresăririle unei ape. Undeva, îndepărtat, se desluşiră bubuituri surde, ascunse, ca rostogoliri de pietre pe-un jgheab de tablă şi, după câteva clipe, un fulger ca o suliţă de lumină brăzda deodată cerul de la un capăt la altul.

— Auzi, tună! zise Dorina şi se bucură ca un copil la primi fulgi de zăpadă. Va ploua... Prima ploaie din acest an...

— A mai plouat şi acum două săptămâni, interveni Alexandru, nu atât pentru a-i tăia femeii entuziasmul, cât pentru a preciza

că nu aceea era prima ploaie din acel an.

— Da, ai dreptate, a plouat, fu de acord Dorina, dar atunci n-a tunat. A fost parcă o ploaie întârziată de iarnă, numai câţiva stropi reci, care parcă au mângâiat pământul. Aceasta este prima oară când tună...

— Nu, atunci a fost.

— Ba acum este! întări ea şi-i bătu cu amândoi pumnii în piept, ca într-un zid, hotărâtă să-i înduplece a renunţa la convingerea sa.

— Dacă-ţi spun...

— Ba nu! Înţelegi? Nu! Acum este prima oară când tună! Prima ploaie cu tunete, o ploaie adevărată...

— Da, o ploaie adevărată...

— Pentru că tună.

— Da, pentru că tună...

— Nu mă mai imita, că-ţi dau una, să ştii!

— Nu te imit!

— Bine. Şi pentru că eşti cuminte, îţi dau voie să mă săruţi...

Se îmbrăţişară, dar în clipa aceea un tunet năprasnic sparse tăriile cerului, şi afară pomii din grădină începură să se zbată sub înverşunarea vântului ce se pornise mai aprig ca înainte. Dorina se făcu mică în braţele lui, îşi ascunse capul la pieptu-i şi el simţi tot parfumul părului ei învăluindu-l copleşitor de tandru.

— Ţi-e frică? o întrebă el, îndreptându-i o buclă pe frunte.

— Nu, şopti ea. Cum să-mi fie frică lângă un grănicer? Aşa e că tu poţi să te împotriveşti şi furtunii? Dacă vrei, tu, că eşti grănicer, poţi să ordoni să stea ploaia, nu?

— Da, pot, dar pentru că asta e prima ploaie cu tunete din acest an, am s-o las să cadă!

— Ce drăguţ eşti, Alex! se alintă ea. Cât de mărinimos eşti cu darurile cerului!

Izbucni în râs, zbătându-se la pieptul lui şi Alexandru o strânse cu mai multă putere, parcă să-i înlănţuie acea veselie spontană ce-o cuprinsese din senin, întocmai ca ploaia care venea.

— Ah, mă doare! zise ea în şoaptă.

— De ce vorbeşti aşa încet?

— Să nu mă audă ploaia...

Se ghemui şi mai strâns la pieptul lui, el o sărută pe ceafă, şi ea se înfioră, tresărind uşor.

— Ah, Alex, eşti nebun!

— ...

— Lasă-mă, tu n-auzi? căută ea să-şi ascundă ceafa şi umerii striviţi sub năvala sărutărilor lui. Alex, ce e cu tine?

Îi simţea răsuflarea caldă, puternică în păr şi, o dată cu ea, dorinţa de a fi a lui, atunci, în clipa aceea, dorinţă ce-o intuia perfect, dar de care îi era teamă, o teamă ascunsă, involuntară, nedefinită. Evita totuşi să i se împotrivească – şi conştient şi deliberat evita acest lucru – ca să nu alunge beţia ce-o învăluia uşor şi dulce ca un balsam narcotic trăgând-o parcă spre afundurile unei ape.

Un nou tunet făcu să zăngăne ferestrele şi ea se trezi brusc din visarea ce-o cuprinsese, se desprinse din braţele lui, parcă mulţumită că nu se lăsase copleşită de clipele acelea de firească rătăcire şi se ridică în picioare dreaptă, marţială, aranjându-şi părul ce-i căzuse pe ochi, prinzându-l în agrafe deasupra tâmplelor. El încercă s-o cuprindă din nou în braţe, să şi-o apropie, dar ea se feri într-o parte şi plecă spre fereastră.

— Fii cuminte, Alex, îl linişti ea. Mă duc să închid geamul. Uite cum flutură perdelele, acum le zdrenţuie vântul! O să plouă şi o să intre apa în cameră...

Se duse către fereastră şi el o urmări cu privirea, admirându-i trupul subţire, gingaş, bine proporţionat, şoldurile mici ca şi umerii înguşti şi, pentru o clipă, o văzu în imaginaţia lui undeva pe-o scenă, într-o rochie spumoasă de tul, dansând cu vibraţia aceea autentică a balerinelor într-un spectacol de mare montare. „Păcat, îşi zise, că nu şi-a putut realiza visul. Cu frumuseţea ei, şi probabil cu talentul, dar mai ales cu ambiţia ei de a face o carieră strălucită, ar fi fost o stea a baletului! Păcat...” îşi dădea seama că o iubeşte nespus de mult şi era fericit că împărţea suferinţa ei cu el, că fiind alături de ea o putea face să uite tot ce a fost şi să privească cu încredere în viitor...

Ploaia răbufni deodată, lovind geamurile cu stropi mari şi grei, uliţa era toată numai un nor de praf, salcâmii îşi plecau crengile până la pământ, se auzea prin ogrăzi cum strigă femeile să se adune copiii de la joacă şi să bage orătăniile prin coteţe, că vine prăpădul.

Dorina prinse giurgiuvelele, le închise, dar când să tragă perdelele se întoarse deodată şi zise:

— Alex, uite, un grănicer de-al tău s-a adăpostit sub salcâmul de la poartă...

Alexandru se ridică din fotoliu şi veni la geam. Privi cu atenţie, nu desluşea prea bine peste gardul de cărămidă cine putea fi, se zărea numai boneta cum şi-o ţinea băiatul cu mâinile să nu i-o zboare vântul şi privea când şi când în sus, să vadă dacă coroana salcâmului îi va fi sau nu un bun adăpost de ploaie. Lângă el, prin pânza prafului, veni repede şi un bărbat, cam în vârstă, cu părul albit la tâmple, înfoiat din pricina vântului ca o coamă, înfăşurat într-un balonzaid, căruia i se ridicau pulpanele ca nişte aripi şi atunci lăsa să i se vadă costumul destul de bun ce-l îmbrăcase în ziua aceea de duminică. Îşi trecea mereu mâinile prin păr, să şi-l aranjeze şi începu să întoarcă tot mai des privirea către vilă, de parcă ar fi aşteptat pe cineva dinăuntru.

— Ăsta nu-i Dumitriţă? întrebă Alexandru, stând înapoia Dorinei, după perdele.

— Ba, parcă el este, zise ea, totuşi nesigură. Da, da, el este...

— Te pomeneşti că vrea să vină încoace, are un pretext, să se adăpostească din cauza furtunii...

— Nu, nu vine, nu îndrăzneşte! asigură Dorina. Se uită şi el numai aşa, îmi cunoaşte casa. De-atunci, când mă întâlneşte undeva pe uliţă, nici nu mai vrea să dea ochi cu mine, trece repede pe partea cealaltă...

— Cred că dac-ar îndrăzni să intre în curte, zise Alexandru şi ochi-i sticliră aprins, îi dau una sub bărbie şi-un picior în fund de-l zvârlu drept acolo la el la Staţiune!

— Nu-ţi face probleme, nu intră el în curte...

— Am fost acum vreo două zile pe la el...

— Zău? Cu ce treabă?

— M-a trimis Mirescu după un tractor, să discuim fâşia arată. Spilcuit, pus la punct, cu nelipsita batistă albă în piept, nu ştia cum să se mai învârtească pe lângă mine şi să mă servească...

— Cred că ştie de legătura noastră, spuse Dorina. Aşa am înţeles eu de la Silvia.

— Foarte bine, să ştie şi să-şi bage minţile în cap, hotărî Alexandru. N-are voie nimeni să se mai atingă de tine, nici măcar cu privirea!...

Afară începu să răpăie ploaia pe acoperişuri, săltau numai băşici pe tăbliile caselor, apa prinse a spăla geamurile.

Grănicerul se trase mai mult lângă gard, ţinându-şi mai departe boneta cu mâna, cu ochii îndreptaţi în sus, la scuteala salcâmului.

— Cheamă-l înăuntru, zise Dorina. E păcat să stea în ploaie...

— Nu-l ştiu care este...

— Ce importanţă are? E coleg de-al tău...

Alexandru trecu prin camere, ieşi în verandă şi din uşă strigă către poartă:

— Tovarăşe grănicer! Hei, auzi? Tovarăşe soldat!

Militarul săltă niţel capul peste linia gardului de cărămidă, cătă nedumerit în jur, nu ştia cine-l strigă, abia îşi mai ţinea pe cap boneta cu mâna. „Ăsta-i Mitrică, îşi zise vesel Alexandru văzându-l bine de tot acum. Ce-o căuta pe aici?”

— Mitrică! strigă caporalul. Încoace, măi, uită-te încoace! îi porunci Alexandru. Deschide poarta şi vino aici!

— Oho, tovarăşul caporal! tresări plin de bucurie Mitrică şi o zbughi glonţ prin ploaie, oprindu-se drept în verandă. După el, dădu să intre şi Dumitriţă...

— Dumneata, du-te la casa dumitale! îi strigă Alexandru. Ai casă, du-te acasă, nu umbla, crai bătrân, pe uliţe pe vremea asta!

Inginerul făcu ochii mari, văzându-l pe caporal, se întoarse brusc pe călcâie şi-o tuli pe poartă, drept în uliţă, cu pulpanele balonzaidului în cap, aplecat sub răpăiala ploii, sărind prin băltoace şi fără să se mai uite înapoi, de parcă l-ar fi gonit careva din urmă.

— Ăsta nu-i ăla de la Staţiune? întrebă Mitrică ştergându-şi cu podul palmei apa de pe faţă.

— Ăla, puşlamaua aia...

Mitrică nu înţelese mare lucru, dar nici nu mai insistă. Dacă ajutorul şefului de pichet îl făcuse pe acela puşlama, înseamnă că nici nu mai trebuie discutat, ce şi cum.

— De unde vii, stimabile? întrebă Alexandru.

— De unde să viu, tovarăşu’ caporal? Pornisem şi eu în învoire, auzisem că-i horă la Coşara...

— Şi vroiai să faci un dans?

— Păi de ce să nu fac, tovarăşu’ caporal? Dacă aflam vreo pipiţă mai de categoria prima, nu rămâneam eu tras pe dreapta, să ştiţi! Dar dumneavoastră? roti el ochii în jur. Aici, la doamna profesoară, care va să zică! Ei, bine-aţi mai dibuit-o tovarăşu’

caporal, zău, pe viaţa mea! Face! Artistă, nu alta! Acuma, că nici cu dumneavoastră nu mă dau bătut, asta-i altă socoteală!

— Mitrică! îl opri caporalul.

— Am înţeles... să mă uit la dumneavoastră... să mă vedeţi cât sunt de... râse Mitrică şi-şi puse boneta pe cap. Ştiu cântecul...

— Păi, bine mă, se poate? arătă Alexandru cu degetul la obraz. Ce mă tot lauzi atâta?

— Lăsaţi, tovarăşu' caporal, că om ca dumneavoastră mai rar, să tot faci armata! Le-am spus eu ălora pe la unitate, adăugă el mai confidenţial: „Bă, zic, pâinea lui Dumnezeu, nu alta, au dat de-un trai acolo cu dumnealui! Milităria-i militărie, dar şi treaba merge şnur!" Ce, nu merge? întrebă el privindu-l în sus pe caporal. Merge...

Uşa verandei se deschise şi în pragul ei apăru Dorina, ţinându-şi părul cu mâinile să nu i-l înfoaie vântul.

— Sărut-mâna, doamnă! zise Mitrică şi-şi luă boneta din cap ca pe o pălărie. Eu, ştiţi... cu tovarăşu' caporal... ploaia...

Se pierduse cu totul. Parcă-i căzuse tavanul în cap. Se bâlbâia şi un nod da să-i taie beregata...

— Haideţi înăuntru, zise Dorina. Alex, pofteşte-l pe dumnealui să intre...

— Văleu, doamnă, lăsaţi, uite bocancii mei, se rugă el, dar femeia nu mai era în prag, intrase deja în casă. Zău, tovarăşu' caporal, ce vă bag eu în bocluc?

— Mitrică!

— Ştiu, să mă uit la dumneavoastră, mă uit, să fiu al dracului dacă nu mă uit... Numai staţi să scot bocancii...

Se descălţă, îi lăsă în verandă şi numai în ciorapi, în vârful picioarelor, porni după caporal, trecând prin odăi, cu ochii numai pe pereţi şi pe tavane. Ameţise de tot ce vedea...

— Mamă, măiculiţă, şopti el caporalului, zău, v-a pus Dumnezeu mâna-n cap, ăsta-i palat regesc, pe viaţa mea...

Ajunseră în sufrageria-salon. Dorina îl pofti pe Mitrică să ia loc, se aşeză şi Alexandru, ea le aduse două cupe cu îngheţată, apoi nişte dulceaţă, mai vorbiră de una, de alta („Zău, tovarăşu' caporal, poate aveţi vreun neam, ceva pe la O.N.T., vreau să mă bag pe autobuzele alea mari. Dumneavoastră, acolo, la Bucureşti, nu se poate să nu cunoaşteţi! Cică se câştigă bine...") şi când stătu ploaia, el se ridică, îi sărută mâna Dorinei şi ieşi în

verandă, unde-şi încălţă bocancii.

— Sărut-mâna, mai zise el din nou înălţând boneta şi vă mulţumesc pentru adăpost! Să trăiţi, tovarăşu' caporal...

Alexandru îl conduse până la poartă şi când Mitrică dădu să plece, acesta se întoarse şi vorbi mai mult şoptit:

— Zău, să fiu al dracului, general să fi fost şi nu intram într-o casă ca asta! Pe viaţa mea! Dar cu... distanţa aia legală...

— Mitrică! zâmbi Alexandru.

— Gata, m-am dus, să trăiţi! Petrecere frumoasă şi vă mulţumesc.

Stătuse ploaia, se înseninase, pe uliţă curgeau pâraie tulburi, şanţurile erau pline cu apă murdară ce trecuse în unele locuri chiar peste podeţe...

Şi-au petrecut seara strâns lipiţi unul de altul în fotoliu, bând cafele şi urmărind programul de televiziune. Afară se înnoptase, ieşise luna, se vedea strecurându-se pe după norii negri, scămoşaţi în alb, pe cerul ce căpăta cu fiecare clipă limpezime.

— Spune-mi, ce surpriză vrei să-mi anunţi la televizor? ceru el, dar ea îi spuse să tacă şi să aibă răbdare, că îl va avertiza la timpul potrivit.

Şi iată că după o scurtă emisiune ştiinţifică despre aselenizarea navelor cosmice, ea îl prinse de mână şi-l făcu atent. Crainica anunţa acum un recital de balet cu Ileana Iliescu, prezentând-o în rolurile Odetta-Odilia din *Lacul lebedelor*, Mirtha din *Giselle*, Zarema din *Fântâna din Baccisarai*, arăboaica din *Spărgătorul de nuci*, în *Moartea lebedei* de Saint-Saëns...

— Ah, va fi splendid! zise ea şi bătu din palme, bucurându-se. Abia aştept s-o revăd pe Ileana Iliescu... Ştii, am văzut-o şi pe Magdalena Popa într-un recital festiv de balet... Dansează splendid! Am văzut-o în *Lacul lebedelor*! Apoi în *Spărgătorul de nuci*... O graţie şi-o siguranţă în pas, de te uimeşte nu alta!

— Şi ea dansează *Moartea lebedei*?...

— Da, şi ea. Am văzut-o de mai multe ori. Mare artistă!

Primele acorduri din cunoscuta muzică a lui Ceaikovski, pentru scena lebedei albe, umplură camera cu vibraţia lor melodioasă şi caldă. Pe ecran apăru tânără solistă a Teatrului de operă şi balet din Bucureşti. Dorina, cu sufletul la gură, tăcută şi parcă împietrită în fotoliul ei, îi urmărea fiecare mişcare, fiecare evoluţie în dansu-i diafan şi sublim. Alexandru privea când la

ecran, când la ea, dar de cele mai multe ori la ea şi o vedea cum trăia intens fiecare episod al dansului, cu acea vibraţie interioară ce ţi-o dă numai sentimentul unei împliniri totale, unei dăruiri fără margini pasiunii dorite. Ochii ei aci lăcrimau, aci râdeau cuprinşi de extazul alunecării balerinei în acel *pas de bourrée* şi pieptul îi tresălta uşor, înfiorată şi copleşită totodată de farmecul dansului.

— Îţi place, Alex? întrebă ea într-un târziu, prinzându-l de mână, dar fără să-şi ia ochii de la micul ecran.

— Foarte mult...

Ea oftă, îşi cuprinse după aceea capul în palme, stătu aşa câteva clipe, apoi înălţă cu semeţie fruntea, scuturându-şi cu un gest al capului părul pe spate. Vroia parcă să uite totul, să creadă că de-acum începe viaţa ei cea adevărată, că-şi găsise, în sfârşit, un ideal lângă acest tânăr inteligent, optimist, seducător până la sublim. Era ceea ce îşi dorise în ultimii ani în căutări intime, răscolitoare, pline de speranţă şi aşteptări.

După Odetta, intră în scenă Mirtha, apoi Zarema, urmă arăboaica şi în sfârşit apăru în acel *pas seul* lebăda lui Saint-Saëns. Atunci Dorina se strânse şi mai mult lângă Alexandru, vroia parcă să se contopească cu fiinţa acestuia, să retrăiască şi el alături de ea sentimentele pure ale acestui dans pe care ea îl pregătise luni în şir pentru seara ei de debut, dar pe care nu-l dansase niciodată. Înălţătoarea şi emoţionanta muzică a compozitorului francez însoţea cu fiecare mişcare a balerinei dorul de viaţă al lebedei, acel dor ce se exterioriza în unduirea lină a braţelor, în sensibilitatea şi fineţea rituală a mişcărilor corpului şi picioarelor, în vibraţia mai mult înţeleasă a sufletului. Lebăda trecea prin viaţă lin ca o apă, neauzită ca vântul de seară, ascunsă privirilor ca o părere, sublimă în modestia ei, dureros de sinceră în rătăcirea ei către moarte...

— Uite, Alex, uite dragul meu, asta e viaţa mea! şopti Dorina şi se strânse şi mai mult lângă el în fotoliu. Poate că nu mi-a plăcut atât de mult dansul acesta pe când îl pregăteam pentru debut, cât l-am îndrăgit după tragedia mea, pentru că socotesc că el exprimă cel mai fidel toată durerea vieţii mele. Uite, vezi lebăda cum lunecă aproape imperceptibil spre sfârşitul suferinţelor sale, citeşte, te rog, în privirile ei toată durerea ce-o încearcă în aceste clipe, iată cum se degajă din mişcarea braţelor, picioarelor, din unduirea felină a corpului stingerea tot

mai lentă a ultimelor pâlpâiri de viaţă într-o candoare magnifică... Priveşte, te rog, înălţarea mâinii, iată zvâcnetul ei ca o ultimă înfiorare înaintea morţii...

Dorina lăsă capul în palme şi începu să plângă.

— Asta e viaţa mea, Alex! spuse ea printre suspine. În acel pas lent mă îndrept către sfârşit în singurătatea asta a mea. Iartă-mă te rog, dar nu m-am putut stăpâni să nu plâng... De câte ori văd acest dans pe care-l trăiesc până la durere, plâng...

— Trăieşte te rog numai prima parte a dansului, zise el, mângâindu-i părul şi sărutând-o uşor pe frunte, s-o liniştească. Trăieşte acea parte intens, cu pasiune, trăieşte-o alături de mine...

— Nu ştiu... nu ştiu... îşi scutură ea umerii parcă negăsind în clipa aceea un răspuns propriei dureri. Ceea ce ştiu e că eu dansez, Alex, viaţa mea e un continuu dans, eu îmi dau seama, ţi-am spus – îmi dau perfect de bine seama că merg, în acel *pas seul*, către sfârşit...

— Nu mergi către niciun sfârşit, o asigură el. Niciodată tu nu vei înălţa mâna în acel zvâcnet ce pune capăt vieţii. Am apărut eu în calea ta şi ţi-am oprit dansul, să zic la jumătate... întocmai ca un film ce s-a rupt într-o derulare vertiginoasă. S-a rupt la timp...

— N-ai să renunţi niciodată la mine, Alex.?

— Niciodată!

— Să ştii, Alex, că eu nu mai pot concepe viaţa mea fără tine, urmă ea, şi-n glasul ei se întrezăreau teama, neliniştea, groaza de neprevăzutul dureros şi apăsător. Dacă s-ar întâmpla să rămân iar singură, zilele mele ar fi un chin, aş simţi că mă duc iar spre acele afunduri ale suferinţei ce nu le mai pot suporta şi care mi-ar grăbi sfârşitul...

— Nu, nu te mai gândi la asta. Voi fi tot timpul alături de tine... În felul tău de a fi, în inteligenţa ta, în grija ta pentru mine, în corespondenţa intimă a gândurilor noastre am găsit tot ce mi-am dorit...

— Ce bun eşti tu, Alex. Ce bun! vorbi ea printre lacrimi şi-l privi recunoscătoare cu ochii mari şi umezi. Tu eşti salvarea fericirii mele... a vieţii mele...

El o cuprinse în braţe, îi şterse lacrimile de pe obraz şi o mângâie pe păr uşor şi tandru într-un gest ce însemna mai mult decât ocrotire şi dragoste.

— Ţi-a plăcut surpriza mea?
— Da, mi-a plăcut, mărturisi el.
— Atât de mult iubesc baletul ăsta! Şi atâtea amintiri mă leagă de el! Ah, dacă ajungeam să-l dansez!
Lăsă iar capul în palme şi lacrimile începură să-i şiroiască pe obraji.
— Hai, nu mai plânge, lasă, linişteşte-te, o rugă el.
— Dacă trăia tata, şopti ea cu aceeaşi durere în glas, abia stăpânindu-şi suspinele, toate ar fi avut alt rost pentru mine. Viaţa mea s-ar fi desfăşurat în alt fel... A trebuit sa sfârşească în umbra misteriosului conte Tegaş... Bine ca s-a îndurat cineva să-i ia şi lui zilele. Bine că s-a întâmplat şi minunea asta, pe care am dorit-o aşa cum doresc ziua de mâine. Apropo, ce-au mai stabilit cercetările voastre în privinţa morţii lui? întrebă ea şi cu o batistă îşi şterse ochii.
— Cercetările le face miliţia, nu noi, zise Alexandru. Sunt de competenţa ei...
— Şi miliţia ce-a stabilit?
— Nu ştiu exact. Se fac totuşi cercetări. Un lucru e clar, contele a fost omorât de cineva...
— Un laş! izbucni Dorina. N-a fost în stare să-şi ia singur viaţa. Un laş! Am fost la el în seara ce-a precedat omorul, zise ea, am fost să...
— Ai fost la el? tresări Alexandru şi lăsându-se pe spătarul fotoliului o privi lung şi pătrunzător, drept în ochi.
— Da, am fost la el, ce te miri? urma ca liniştit. Nu ţi-am spus lucrul ăsta?
— Nu, nu mi-ai spus, răspunse el aproape împietrit de uimire. Acum aflu pentru prima dată...
— Am fost, continuă ea cu acelaşi calm de la început. În ultima vreme, aşteptând din zi în zi să moară, ca era în ultima fază a puterilor, mă duceam mai des, doar-doar voi reuşi să-i smulg o mărturisire. Zadarnic! Ca întotdeauna, m-a privit şi în seara aceea rece, cu ochii lui spălăciţi, apoşi şi n-a scos un cuvânt... „Unde-i tata? aproape că am ţipat la el. Numai dumneata ştii unde este. Spune unde este?” Tăcea de parcă era în pragul mormântului şi-mi venea să mă reped la el şi să-i dau cu ceva în cap sau să-l strâng de gât, arătare pământeană cu chip hidos de om!
— Nu te-a văzut nimeni când ai intrat la el? întrebă Alexandru

cu sufletul la gură... Era seara târziu? Întuneric? Nu te-au lătrat câinii vecinilor?

— Nu ştiu, nu mă interesează, vorbi ea rece, cu indiferenţă. Ies foarte rar din casă, aşa încât apariţia mea pe uliţă li se pare unora o fantomă. M-am dus atunci pentru că l-am auzit pe popa Gherasim că-i este rău contelui şi mă gândeam că poate în faţa morţii, ca bun creştin ce se pretindea, are să-şi mărturisească fărădelegile... Am făcut drumul degeaba... A plecat în mormânt cu taina morţii tatălui meu.

— Plutonierul Patriche nu te-a chemat şi pe tine să dai o declaraţie?

— Pe mine? se miră ea. De ce să mă cheme?

— Păi în legătură cu moartea contelui. A chemat multă lume, credeam că aflând că ai fost la Tegaş în seara dinaintea crimei, era poate interesant să-i dai unele amănunte...

— Nu, nu m-a chemat. De altfel nu ştie nimeni c-am fost acolo. Primul şi singurul care află asta eşti tu. Şi chiar dacă mă chema, nu aveam ce amănunte să-i dau...

Alexandru simţi cum e străpuns de-un cuţit rece până-n adâncul pieptului, parcă ceva se prăbuşea în el cu fiecare clipă, încet, dureros, chinuitor de dureros. „S-ar putea oare ca fiinţa asta atât de plină de sensibilitate, atât de pură şi de-o naivitate copilărească să aibă vreun amestec în moartea contelui? Vai, nu, nu cred! se sperie el de propriile-i temeri şi se cutremură înfricoşat că-i putuseră trece prin minte asemenea gânduri. E un sacrilegiu s-o bănuiesc de aşa ceva”. Dar îşi aminti că atunci, sub salcie, pe malul lacului, când o întrebase dacă şi ea ar fi putut să-i ia viaţa lui Tegaş, răspunsese candid, fără rezerve: „da, l-aş fi omorât şi oricând, în orice împrejurare şi fără niciun fel de remuşcare...”; apoi, după ce-o condusese odată acasă, fiind gata de plecare, văzuse afară în hol o pereche de ghete de baschet, albastre, cu rama noroită, ghete cu talpa în cercuri şi romburi aşa cum fuseseră depistate urmele în preajma casei contelui. „De unde le ai?” întrebase. „Mi le-a adus soţia lui Mirescu de la Bucureşti. Sunt din import”. Să fie adevărat? se gândise după aceea tot timpul la faptul acesta, avusese nopţi de nesomn şi chin, nu vroia s-o ştie amestecată în treaba aceasta josnică şi murdară, dar renunţase curând să se mai gândească, anumite concluzii îi anulaseră temerile-i sinistre. O absolvise de orice învinuire. Şi acum, iată, după atâta vreme, spune singură

că a fost la Tegaş în seara dinaintea omorului. Şi-o spune cu o seninătate şi o candoare dezarmante, revoltător de degajat, ca şi când totul ar fi fost foarte firesc şi nu vedea nimic acuzator în toată treaba asta. „Şi totuşi unele probe ar fi, se gândi el mai departe cu teamă pentru ceea ce ar fi putut ea să săvârşească. Dar nu, nu-mi pot închipui participarea ei la această crimă monstruoasă, cu toate că după ea ar exista o justificare a condamnabilului gest. Povestea cu ghetele de baschet poate că e numai o coincidenţă, de ce fac asemenea presupuneri, parcă voit prin aceste presupuneri neîntemeiate tulbur oglinda apei în care i-am admirat şi-i admir chipul atât de fermecător, uite cum mi s-a înfierbântat capul, vai, unde mă pot duce iar gândurile astea!”

Se scutură ca de-un fior de groază şi ea îl văzu că se petrecea ceva cu el: buzele îi albiseră, tremurau, chipul îi devenise livid.

— Ce ai, Alex, ce ai, te-ai îngălbenit la faţă, ţi-e rău? întrebă ea mângâindu-i fruntea şi ştergându-i cu latul palmei sudoarea de pe tâmple. Uite cum ai transpirat aşa deodată... Stai să deschid fereastra...

Se ridică cu greutate din fotoliu, se duse şi deschise larg amândouă ferestrele spre grădină. Un val de aer rece pătrunse în cameră şi, o dată cu el, după ploaia ce căzuse, năvăli parfumul florilor de „regina nopţii” şi al celor de tei. El se mai învioră puţin, scoase batista, îşi şterse obrajii, gâtul, fruntea, după care îşi privi ceasul de mână.

— E târziu? Mai stai puţin să-ţi revii, cred că în cameră aerul a fost prea înăbuşitor, n-am deschis de mult ferestrele...

— Te rog, iartă-mă...

— Aşa e că nu e târziu? stărui ea, încercând să-l aşeze pe fotoliu. Văd că te-ai uitat la ceas. Stai, stai puţin jos, are să-ţi facă bine...

— Nu, nu, acuma mi-e bine, se scuză el fără să-i accepte propunerea. E târziu, trebuie să plec...

— Bine atunci, te conduc, se oferi ea cu multă amabilitate şi grijă pentru el. Numai până ieşi din sat. S-ar putea sa-ţi fie iar rău...

— Nu, nu, se împotrivi el. Nu e nevoie...

Dar ea nici nu-l ascultă, se duse în camera alăturată de unde se întoarse într-o clipă îmbrăcată cu o pereche de pantaloni-pană albaştri şi în mână cu aceleaşi ghete de baschet.

— Mă încalţ şi mergem, zise aşezându-se pe fotoliu. Puneţi vestonul...

Alexandru ceru să-i dea una dintre ghete. Ea i-o dădu şi rămase în aşteptare să vadă ce face cu ea. Alexandru o privi pe toate părţile – da, avea pe tălpi aceleaşi desene de care-i vorbise Toderaşcu – vru s-o înapoieze, dar o reţinu şi-o examină iarăşi cu aceeaşi atenţie şi minuţiozitate de la început.

— Ce este, ce vrei să faci cu ea, ce te interesează? întrebă ea plină de curiozitate. O gheată simplă şi ieftină...

— Ai un metru de croitorie? întrebă el privind în jur, de parcă l-ar fi putut afla chiar acolo, undeva pe măsuţă, pe fotolii, pe divanul-studio.

— Nu, n-am, nu mi-a trebuit niciodată, n-am cumpărat...

— Atunci adu-mi, te rog, o aţă...

Fără să mai întrebe ce face cu ea, Dorina se duse în sufragerie şi-i aduse de acolo o aţă albă de coton, destul de groasă şi rezistentă. El măsură talpa ghetei de la toc la vârf de câteva ori să se încredinţeze că n-a greşit, după care băgă aţa în buzunar şi-i înapoie gheata.

— Voi pleca poate la Bucureşti, zise el zâmbind ca o justificare, dar zâmbetul lui era forţat, prefăcut, şters. Şi dacă plec am să-ţi aduc o pereche de pantofi foarte uşori, străini, cunosc un prieten care călătoreşte mereu în străinătate. Uite, mai e niţel şi a venit vara, trebuie să mergi şi la plimbare, nu numai la şcoală...

— Ce drăguţ din partea ta, zise ea şi se aşeză pe fotoliu să se încalţe. Îţi mulţumesc foarte mult. Dar nu trebuie să te deranjezi, dragul meu, nu-i nevoie, am pantofi şi pentru puţinele mele drumuri îmi sunt suficienţi.

— Ţi-am spus că-n vara asta te vei plimba mai mult... Cu mine te vei plimba...

— Bine, cum vrei tu, nu vreau să-ţi stric plăcerea, acceptă ea şi se duse în faţa oglinzii să se pieptene. Stinge, te rog, televizorul şi îmbracă-te. Vreau să fii la timp acolo, să nu-l superi pe Mirescu, mai ales că ştie că-mi faci vizite...

După câteva minute, ieşiră în noaptea parfumată de florile teiului şi ale „reginei nopţii”. Porniră către poartă unul lângă altul, la braţ pe aleea aşternută cu dale de piatră mărginită de merişori. De departe, dinspre lac, se auzea până aici în liniştea câmpului orăcăitul neîntrerupt al broaştelor ce se amplifica

peste ape continuu şi stăruitor ca un ecou obsedant. Iar sus pe cer, luna desprinsă din vălmăşagul norilor lumina acuma ca ziua şi bobiţele de apă de pe frunzele pomilor sclipeau viu ca nişte stropi de argint.

12

A doua zi pe la amiază au venit la pichet Nică şi Sile, foarte bosumflaţi şi necăjiţi. Aveau chipurile încruntate, răvăşite şi arătau într-atât de plouaţi şi abătuţi de parcă atuncea ar fi fost scoşi dintr-o baltă de la murat.

Cum îi văzu, santinela aflată sus în foişor bătu de câteva ori cu ciocănelul în bucata de fier agăţată de balustrada gheretei, anunţând sergentului de serviciu prezenţa musafirilor.

Îndată veni la poartă Alexandru.

— Ce s-a întâmplat, onorabililor? îi întrebă acesta şi dădu mâna cu fiecare în parte. Cărui scop datorăm această neaşteptată vizită?

Cei doi se priviră unul pe altul, neştiind care să înceapă şi cum să înceapă. Până la urmă se hotărî Nică:

— Nene, noi de fapt îl căutăm pe dresorul dumneavoastră de câini, zise el. Pe acele care face şi scamatorii...

— A, pe soldatul Tandin? se lămuri Alexandru, zâmbind. Păi, măi, băieţi, el nu-i dresor de câini, aşa cum credeţi voi. Cel care are câinele în primire la noi este un alt grănicer...

— O fi, nu zicem nu, dar şi dânsul e dresor, nu se lăsă Nică. Nu e de la circ?

— Da, de la circ.

— Păi, vedeţi? Dacă-i de la circ ştie să şi dreseze. Ne-a spus că a dresat chiar elefanţi...

— Dar când v-a spus el treaba asta?

— Mai demult, când trecea pe lângă livada cooperativei. Noi lucram acolo şi el a trecut cu un tovarăş fruntaş cu câinele...

— Aha, se lămuri Alexandru. Va să zică era cu conductorul nostru...

— Cu acela care a venit cu câinele şi a găsit urmele lângă casa contelui...

— Ei şi ce aveţi voi cu soldatul Tandin, „dresorul”, cum îl credeţi voi?

— Păi, am vrea să vorbim chiar cu dumnealui...

— Nu este aici, e plecat în serviciu. Dar, spuneţi-mi mie ce aveţi de spus şi am să-i comunic eu. Pe mine mă cunoaşteţi?

— Desigur! Aţi cântat atunci pe iarnă la Cămin foarte frumos.

— Şi v-am văzut şi la tovarăşa profesoară a noastră de română...

— Ei, ia spuneţi-mi atunci despre ce este vorba? îi prinse Alexandru de după umeri, arătându-se prietenos şi apropiat lor. Că soldatul Tandin, să ştiţi, vine foarte târziu şi înseamnă că aţi făcut drumul degeaba. Dar la şcoală n-aţi fost voi astăzi?

— Am fost, dar ne-a dat drumul mai devreme, minţi Nică şi-l privi complice pe Sile care-şi ferea mereu privirea într-o parte. Ce zici, Sile, să-i spunem dumnealui?

— Să-i spunem.

Şi Nică povesti cum l-au întâlnit pe Tandin, şi cum din vorbă-n vorbă acesta le-a promis că le va dresa câinele pentru o sută de lei, l-au aşteptat după înţelegere într-o duminică dimineaţă la marginea satului. Sile a adus câinele legat cu sfoară şi „nenea dresorul”, după ce l-a examinat câteva clipe, a spus că „e-n regulă, se face”, e de rasă, cam năpârlit şi jegos, dar are să-şi dea osteneala să scoată din el „un leu paraleu”... A luat apoi banii şi a plecat cu câinele peste câmp, zicând că are să-l dreseze acolo la pichet, pentru că acolo are toate instrumentele trebuitoare. Toate ar fi fost bune, dar după-amiază înainte de a începe ploaia câinele a intrat pe poarta casei lui Sile cu sfoara după el, nedresat şi jigărit aşa cum plecase de dimineaţă. Ba mai era şi şchiop, semn că dăduse careva cu reteveiul după el pe uliţă...

— Asta-i tot, încheie Nică scurta lui istorisire, şi acum am venit să-l întrebăm pe nenea dresorul ce să facem? Îi mai aducem câinele? L-a învăţat ceva sau nu l-a învăţat ca noi am vrut să facem o probă, am aruncat o minge de cârpă sub şopron, câinele a intrat după ea şi n-a mai ieşit până seara. A tras un somn zdravăn...

— Bine, zise Alexandru, ia haideţi voi înăuntru în pichet, să spuneţi treaba asta şi tovarăşului comandant al nostru...

Peste câteva clipe, locotenentul Mirescu asculta aceeaşi poveste şi, cu cât o asculta, parcă îl încerca într-ascuns un clocot de mânie împotriva lui Tandin, om în toată firea, şi care totuşi fusese în stare să înşele naivitatea unor copii...

— Să vină şi fruntaşul Croitoru la mine! ordonă el lui Alexandru.

Peste un minut conductorul câinelui se prezenta în faţa lui Mirescu.

— Ce ştii despre discuţia acestor doi copii cu soldatul Tandin? întrebă ofiţerul.

— Nu ştiu nimic, tovarăşe locotenent, raportă Croitoru privindu-i cu mirare pe Nică şi Sile. Când veneam din misiune, Tandin a rămas câteva minute de vorbă cu ei...

— Deci n-ai auzit discuţia dintre ei şi Tandin?

— Nu tovarăşe locotenent. Eram departe.

— Bine, zise ofiţerul şi se adresă copiilor cu un aer voit grav, dar plin de amabilitate: Stimaţi oaspeţi, aşa după cum v-a spus şi tovarăşul caporal, prietenul vostru Tandin nu se află la pichet. Dar înainte de a pleca în serviciu el a avut grijă să vă lase la mine banii ce vi-i datorează ca să vi-i înapoiez chiar astăzi...

— Şi nu ne mai dresează câinele? întrebă Nică, cu glasul îndurerat că tot planul lor se prăbuşise.

— Asta nu ştiu, se scuză ofiţerul desfăcând larg braţele. O să vă explice el de ce nu-l mai dresează. Dar câinele unde este? Că spuneaţi că...

— A venit acasă, la un ceas-două după ce l-a luat tovarăşul dresor... V-am povestit...

— A, da, îşi aminti Mirescu şi scoase din buzunarul vestonului portofelul din care trase o hârtie de o sută de lei. Poftiţi banii din partea soldatului Tandin şi vă cerem scuze în numele lui pentru că n-a putut să-şi ţină promisiunea...

Nică luă hârtia de-o sută de lei în mână şi rămase tăcut privind-o pe toate părţile.

— Ce-i, ce s-a întâmplat? îl întrebă Mirescu. E falsă?

— Nu, tovarăşe comandant, vorbi Nică moale, dar ăştia nu-s banii noştri. Ai noştri erau mărunţiş, hârtii de trei lei, de cinci, de-un leu, cum îi adunasem de pe la copii. Acum cum să împărţim hârtia asta?

— A, asta-i socoteala? râse Mirescu şi ceru hârtia înapoi. Dă-mi-o, te rog, încoace. Caporal Ştefănescu, se adresă el apoi lui Alexandru, vezi dumneata unde poţi s-o schimbi în mărunţiş, aici în pichetul nostru...

În timp ce Alexandru era plecat să schimbe banii şi copiii îşi făceau de lucru prin cancelarie privind fotografiile de pe pereţi şi harta în relief a zonei de pază, fruntaşul Croitoru se aplecă la urechea ofiţerului şi-i şopti că centura cu care-i încins băiatul cel rotofei şi îndesat are aceleaşi modele de cusătură cum se văd pe inelul de piele galbenă găsit de câine în preajma bisericii, imediat după moartea contelui Tegaş...

— Chiar cele două inele ale centurii, pe care le observ la

băiat, seamănă cu acela, tovarăşe locotenent, încheie Croitoru. Dacă aş putea să văd măcar cum este încheiat unul din inele, toată treaba ar fi limpede...

— Cum era încheiat acela?

— Cu o sârmă galbenă, aurie, prinsă în triunghi.

— Bine, îi şopti ofiţerul, lasă că aranjez eu toate lucrurile...

După câteva minute, Alexandru intră în cancelarie cu un teanc de hârtii de-un leu, de trei, de cinci şi chiar de zece şi le dădu ofiţerului.

— Poftim, tovarăşe Nică, aşa parcă te cheamă nu? zise Mirescu şi-i întinse copilului banii. Te rog numără-i să nu lipsească ceva...

Nică luă banii, îi numără şi-i băgă în buzunar.

— Sunt toţi şi vă mulţumim, zise el îmbujorat la faţă. Şi-atunci când ne putem întâlni cu tovarăşul dresor? întrebă el făcând un pas către uşă.

— O să-l trimitem noi pe tovarăşul dresor la voi, cum o avea puţin timp liber. Dumnealui e cam ocupat în ultima vreme însă nu vă va da uitării. Vă asigur...

Copiii vroiră să plece, dar Mirescu îi opri cu un gest al mâinii şi zise:

— De unde ai, măi Nică, centura aceea aşa frumoasă?

— Centura asta? întrebă Nică şi-şi privi cureaua lată, galbenă, cu două inele pe ea, prinsă în jurul pantalonilor. Am... am... cumpărat-o...

— Zău? se miră ofiţerul. E foarte frumoasă. Mi-o dai să mă uit şi eu niţel la ea?

— Da, v-o dau...

Nică îşi desprinse centura şi i-o întinse ofiţerului. Fruntaşul Croitoru veni şi el mai aproape. O studiară fugar, apoi Croitoru cercetă cele două inele.

— Amândouă seamănă cu acela, şopti el şi ofiţerul înclină din cap în semn că a înţeles.

— E foarte frumoasă, mai constată o dată Mirescu şi încercă să se încingă cu ea. Cât spui că ai dat pe ea?

Nică aruncă o privire lui Sile, dar acesta nu-l văzu, deoarece stătea cu capul tot plecat, de parcă ar fi avut o greutate după ceafă. Obrajii îi roşiseră şi pe frunte îi apăruseră broboane de sudoare...

— Nu ştiu cât am dat, tata mi-a adus-o de la oraş, minţi Nică,

gândind că nu e bine să spună că a furat-o din podul lui unchi-său. O să-l întreb pe el şi am să vă spun...

— Bine, mulţumesc, zise ofiţerul şi-i înapoie centura. Cred că am lămurit povestea cu banii şi cu dresajul câinelui şi sunteţi mulţumiţi, da?

— Da...

— Ei, vă spun la revedere şi pe curând, adăugă el întinzându-le mâna. Caporal Ştefănescu, te rog condu-i dumneata pe musafirii noştri până la poartă...

Abia ieşiră pe uşă, că Mirescu ceru telefonistului sa-i facă legătura cu postul de miliţie din comună.

În aceeaşi zi după-amiază, Ilie Ciocârlan stătea pe-un scaun, în faţa plutonierului Patriche, în cancelaria acestuia de la postul de miliţie. Era cald în odaia aceea de ţară, podelele miroseau ca întotdeauna a gaz, aerul era închis, îmbâcsit şi apăsător, semn că geamurile nu se deschiseseră de mult. O muscă bâzâia continuu sub tavanul abia spoit cu var, se izbea de geamurile ornamentate cu hârtie creponată în chip de perdele, apoi se linişte pentru o clipă şi atunci în odaia, mai mult goală, nu se auzea decât scârţâitul peniţei ce alerga pe coala albă de hârtie. Plutonierul cu şapca dată pe ceafă, descheiat la veston, scria un raport sau aşa ceva, era foarte concentrat asupra lucrului, privea hârtia cam de sus, cu sprâncenele groase înălţate şi-şi mişca mereu buzele parcă şoptind cuvintele ce se aşterneau cu greu în rândurile frumos caligrafiate. Într-un târziu, Patriche lăsă tocul, luă tamponul şi-l legănă de câteva ori peste coala de hârtie, după care îl întrebă pe Ciocârlan arătându-i mulţimea de obiecte ce se vedeau înşiruite pe masa lui:

— Uite, frăţioare, de ce te-am chemat. Spune-mi, te rog, ce vezi pe biroul ăsta al meu?

— Păi văd mai multe lucruri, tovarăşe comandant, vorbi moale Ciocârlan, fără să-şi ia ochii de la acele obiecte.

— Ei, hai, spune-mi ce lucruri vezi?

— Păi... un portofel, un aparat de radio de ăsta de luat după gât, mai văd un ceas de masă de tinichea albastră, apoi mai văd...

— Ei, ce mai vezi?

— O centură galbenă, o cuvertură de pat, o geantă de piele... apoi o haină împăturită...

— Ştii ce-i cu lucrurile astea? întrebă Patriche, ridicându-se de

la birou şi oprindu-se în dreptul lui.

— Nu ştiu! răspunse tot moale Ciocârlan înălţând din umeri. De unde să ştiu?

— Ei, uite să-ţi spun eu, zise Patriche punând braţele cruciş pe piept. Am prins aseară o ceată de ţigani, şătrari din ăia...

— Căldărarii de şi-au întins corturile dincolo de moară?

— Ei, ăia, văd că-i ştii. I-am prins, cum îţi spun, furând lucruri de pe la oameni...

— Uite dom'le! făcu contrariat Ciocârlan şi se scărpină în claia mare de păr. Ai dracului hoţi...

— I-am luat la cercetări, la întrebări, până la urmă au spus tot şi au scos lucrurile furate, n-aveau încotro, cu mine nu merge, frăţioare, mă ştii! Dar să vezi, drăcia dracului, că ei nu mai ştiu care de pe unde au furat! „De unde aţi luat, mă?” i-am luat la rost. „Apăi, să trăiţi dom' miliţian, zic ei, de pe unde am putut şi noi”. „Să duceţi lucrurile la oameni, că vă ia mama dracului!” „Nu ştim, mânca-ţi-aş sufletu', nu ştim care de pe unde le-am luat. Dar ştim curţili...” Şi uite aşa, ducându-i de dimineaţă pe uliţa mare, mi-au arătat curtea asta, curtea aialaltă şi aşa am ajuns şi la dumneata. Nu erai acasă, erai poate la câmp, că nimeni nu era pe acasă, în tot satul toată lumea era la munca câmpului. Aşa că am zis să vă chem pe fiecare şi să vă luaţi lucrurile...

— Asta-i bine, tovarăşu' comandant, aprobă Ciocârlan.

— Ei, ia spune-mi acuma ce-ţi aparţine de pe masa asta? Ce crezi că-i al dumitale ia şi du-te acasă că mai am şi pe alţii de chemat...

Ciocârlan nu mai stătu pe gânduri, se ridică, puse mâna pe centura galbenă şi zise:

— Uite numai asta, tovarăşu' comandant. Că de când am intrat pe uşă şi am văzut-o, m-am tot întrebat în prostia mea, ziceam „măi ce să fie cu centura asta a mea aici pe masa lu' tovarăşu' comandant?”. Şi acu' uite lămurirea...

— Păi, ce crezi că noi nu ştim să ne facem datoria?

— V-o faceţi, tovarăşu' comandant, v-o faceţi, că sunteţi om priceput şi vă ştiţi meseria.

— Ei, zici că-i a dumitale centura asta? mai întrebă o dată Patriche şi-l privi pe Ciocârlan drept în ochi.

— A mea tovarăşu' comandant, v-am spus...

— Atunci ia-o, s-o porţi sănătos, dar dă-mi şi-o declaraţie aici,

uite toc, hârtie, ia şi scrie că ştii carte...

— Da de ce să dau declaraţie, tovarăşu' comandant? se arătă nedumerit Ciocârlan.

— Cum de ce? îl privi scrutător Patriche, vrei să vină altul şi să zică că-i a lui? Eu cu ce-i dovedesc, hai? Că uite eşti om cinstit, da puteai să spui că şi ceasul e tot al dumitale... Şi haina asta... şi portofelul...

— Nu, asta n-am zis-o, cum să zic dacă nu-s ale mele.

— Da, dar altul poate să zică?

— Poate...

— Apăi, vezi? Ia scrie, că pierdem vremea şi eu n-am timp să discut cu fiecare în parte. Şi altă dată să vă încuiaţi bine odăile când plecaţi de acasă, nu lăsaţi totul vraişte cu gândul că are miliţia grija voastră...

— Centura asta o aveam în pod, tovarăşu' comandant, încercă să se apere Ciocârlan. Sau poate că-n odaie? se întrebă el nedumerit, privind undeva în tavan să-şi aducă aminte. Nu ştiu, uite că m-am zăpăcit de tot...

— Bine, ia şi scrie: „Subsemnatul Ilie Ciocârlan, declar prin prezenta că posed o centură galbenă, cu doua inele”... şi aşa mai departe. Spui şi de unde ai cumpărat-o...

— Să spun şi asta?

— Păi sigur, ce vrei să zici că ţi-a căzut din cer ca farfuriile alea zburătoare care umblă peste lume?

Ciocârlan stătu niţel în cumpănă, se scărpină iar în claia de păr şi zise cam nehotărât:

— Tovarăşu' plutonier... să vedeţi... eu parcă nu mai ţin minte de unde o am...

— Lasă că-ţi aduci aminte, nu se poate să nu-ţi aduci aminte...

— Nu ştiu... nu prea...

— Hai scrie şi nu pierde vremea! ridică glasul Patriche. După ce vă găsesc lucrurile furate, mai îmi faceţi şi greutăţi în muncă?

Ciocârlan prinse tocul între degetele lui butucănoase, cu unghii negre, sparte, îl muie în sticla cu cerneală, trase cu peniţa prin păr, aşa cum văzuse că face secretarul de la primărie ori de câte ori îşi aşterne semnătura pe vreun act şi se apleacă deasupra hârtiei, scriind încet, chinuit, silabisind în gând cuvintele, să nu greşească şi să fie nevoit, s-o ia de la capăt.

După o jumătate de oră, termină şi întinse hârtia lui Patriche.

— Gata?

— Gata, tovarăşu' comandant...

— Ei, ia să vedem ce-ai scris?

Patriche trecu repede cu ochii peste rândurile strâmbe cu litere mari, întortocheate şi cu cât citea mai mult, cu atât se încrunta mai tare.

— Mă, banditule, zise el după aceea, cu ochii sticlind de mânie, pe cine vrei, mă, să minţi că ai găsit centura asta, hai? Spune, pe cine vrei să minţi? Pe mine, plutonierul Patriche?

— Nu... tovarăşu'... comandant... da... am găsit-o pe uliţă într-o seară... era după ce se sfârşise zăpada...

— Lasă minciunile! îi tăie vorba Patriche şi izbi atât de tare cu palma în masă, încât Ciocârlan se feri într-o parte crezând că-l loveşte. Pe cine vrei să prosteşti tu aicea, hai? Spune de unde ai centura!

Ciocârlan, speriat, îşi vârî degetele în păr şi începu să-l răvăşească, încâlcindu-l mai abitir ca înainte.

— Tovarăşu' comandant... bâigui el... zău că am găsit-o...

— Mă, vrei să-ţi aduc aicea pe cel care ţi-a dat-o? îl prinse Patriche de braţ şi-l întoarse cu faţa către el. Spune, vrei? Şi dacă declară ăla şi tu nu declari, înseamnă că m-ai minţit şi te trimit în judecată pentru minciună, pentru inducerea în eroare a autorităţilor în timpul cercetărilor...

— Tovarăşu'... comandant... bâigui iară Ciocârlan, cu buzele tremurânde... zău, am găsit-o...

— Tănase! se duse Patriche şi strigă din pragul uşii. Ia adu-l încoace pe ăla de i-a dat centura lui Ciocârlan! Las că-ţi arăt eu acuma, al dracului de pezevenghi ce eşti!

— Tovarăşu' comandant! sări Ciocârlan să-i taie calea, staţi că vă spun... vă spun... să mă bată Dumnezeu dacă nu vă spun... uite mă jur pe sfânta cruce...

Îşi făcu câteva cruci mari pe piept, apoi tuşi scurt în pumn şi-l privi pe sub sprâncene pe plutonier, niţel speriat, cu ochii rătăciţi, aprinşi.

— Ia să te aud.

— Tovarăşu' comandant... uite cum a fost, începu el scărpinându-se iar în claia de păr... Într-o noapte, aşa cam după primul cântat al cocoşilor, a intrat la mine în ogradă cineva...

— Cine, măi?

— Staţi să vă spun, că dacă am apucat să vă spun, vă spun.

— Zi, hai, să te aud!

— Zic, a intrat la mine cineva. I-am auzit paşii şi am vrut să aprind lampa, dar acela mi-a spus de dincolo de uşă că să nu aprind lampa şi să ies aşa afară că are să-mi spună două vorbe. Avea un glas subţire ca de băieţandru sau de femeie, dar un glas niţel mai dogit de parcă fuma numai mahorcă. Am pus mâna pe un cuţit să-l am la îndemână şi am ieşit afară în tindă. Cât am putut să-l văd la chip l-am văzut – era aşa cum v-am spus, un băieţandru, uite până aici la umărul meu, cu o pălărie trasă pe ochi, dar îi ieşeau de sub ea smocuri de păr negru ca smoala. Avea o faţă slăbuţă, cu sprâncene frumoase ca de fată, dar ochii îi avea răutăcioşi, priveau al dracului de aspru, de parcă tăiau ca lama de cuţit...

— În ce era îmbrăcat?

— N-am luat bine sama, dar după câte ţin minte în haină şi pantaloni, în mână avea un sac de pânză, strâns la gură cu o sfoară...

— Ce avea în picioare?

— Nişte ghete avea...

— Spune mai departe, îi porunci Patriche.

— Spun, tovarăşu' comandant, spun. Şi cum ies îl întreb ce pofteşte, dar el îmi face semn cu deştul în dreptul gurii ca să vorbesc mai încet, să n-audă nima taina noastră. Mă întreabă după aia dacă am cheia de la biserică la mine, că ştia că eu ţin cheia, fac treabă pe acolo, mai scutur preşurile, mai fac focul. Zic, o am, de ce întrebi? Zice: „dă-mi şi mie cheia, mă duc să aprind o lumânare pentru tata că-i mort şi ţi-o aduc înapoi”. Da cine-i tata dumitale? l-am întrebat. „Nu-i de aici, da a murit acolo lângă biserică în timpul războiului şi-i îngropat cu soldaţii cei mulţi în cimitirul satului...” Eu, tovarăşu' comandant, dintâi n-am vrut să-i dau cheia, că mi-era teamă c-o fi vreun hoţ, ceva, şi fură sfintele daruri din biserică sau candelabrele acelea de argint şi icoanele, şi cărţile că şi alea sunt cu munchii tot de argint, le-a dăruit bisericii domnu' conte. Văzând că stau la îndoială, mi-a zis că uite, dacă n-am încredere să merg cu el şi să stau afară până ce aprinde lumânarea şi apoi se duce încotro îi este umblarea. Să vă spun drept, tot m-am codit şi dacă a văzut că nu mi-e prea aminte să merg, a scotocit în sacul ăla al lui, a dat la o parte nişte ghete din alea de gumă...

— Nişte bascheţi vrei să spui, interveni Patriche foarte interesat de cele ce auzea.

— Aşa cum îi spuneţi dumneavoastră, ghete din alea de gumă cu şnururi albe, zic le-a dat la o parte, a mai dat la o parte o lanternă, apoi centura asta care i-a căzut din sac şi pe care am şterpelit-o trăgând-o la o parte cu piciorul şi la urmă a tras afară o sticlă de coniac din ăla tare şi zdravăn. „Na, zice, să fie de pomana lui tată-miu, că ai fi şi dumneata necăjit”. A scos apoi din poznar şi trei hârtii de câte o sută, mi le-a întins şi a zis ca să fie tot de pomana lui tată-su. Atunci i-am dat cheia şi m-am înţeles cu el, că eu nu mai merg fiind ostenit; după ce sfârşeşte treaba, să încuie uşa şi s-o pună afară după burlanul din dreapta, lângă fereastra sfântului pronaus.

— Şi ai găsit cheia acolo?

— N-am găsit-o, mărturisi rece Ciocârlan. Am fost a doua zi dimineaţa cu noaptea-n cap şi n-am găsit-o. Ori n-a înţeles în ce loc s-o pună şi a ascuns-o de numai el ştie de ea, ori a pierdut-o Eu aveam alta, rezervie, aşa că n-am intrat la griji că n-am cu ce descuia biserica...

— Cam pe la ce oră a fost băiatul ăsta necunoscut la dumneata, măi Ciocârlane?

— V-am spus, cam după primul cântat al cocoşilor... Numai ce venisem de la Coşara... Am fost la nişte ţuică cu a lui Bătălău, cu...

— Bine, lasă, şi nu ştii cine a fost individul ăsta? Ăsta care ţi-a venit noaptea la uşă?

— Nu, tovarăşu’ comandant, zău nu ştiu.

— Nu cumva era Raul, nepotul contelui?

— Domnul Raul? se miră Ciocârlan. Ferească sfântu de aşa ceva! Domnul Raul îl cunosc eu, e om voinic, are sprâncene negre, groase şi mustaţă mare, îi ştiu vorba de la o mie de poşte cu toate că nu l-am văzut decât o dată în viaţa mea...

— Dimineaţa ce-ai făcut?

— V-am spus, am fost după cheie cu noaptea în cap şi când m-am întors de acolo le-am auzit pe nevasta poştaşului şi pe Maria lui Vizante, aia fără ureche, dând ţipete că-l văzuseră pe domnul conte spânzurat. Asta a fost tot...

— Băiatul ăsta necunoscut te-a întrebat ceva de conte?

— Nimic, tovarăşu’ comandant. Nici n-a adus vorba...

— Ei, dom’le Ciocârlane, zise Patriche venind în faţa lui, din clipa asta eşti arestat!

Ciocârlan rămase ca de piatră, cu ochii holbaţi cât cepele şi

buzele începură să-i tremure ca şi mâinile, picioarele şi întregu-i trup, de parcă era cuprins de friguri.

— Tovarăşu' comandant... da... de ce... eu n-am niciun amestec...

— Vorba! ţipă Patriche şi ieşind în uşă îl strigă pe Tănase. Eşti complice la crima de omor asupra contelui, se întoarse el apoi în odaie. Până să se dovedească altminterea, te ţin la poprească ca să te am eu în mână...

— Tovarăşu'... comandant... zău, uite asta mi-e crucea...

— Taci, mă, n-auzi! ţipă din nou Patriche. Ce te lungeşti la vorbă fără să te întrebe nimeni nimic?

În acea clipă întră în încăpere un sergent major, mic şi subţirel ca o fată. Luă poziţia de drepţi şi aşteptă.

— Măi Tănase, îi spuse Patriche, bagă-l la arest pe domnul Ciocârlan ăsta. Şi dă un telefon la procuratură să-i scoatem mandat de arestare...

— El l-a omorât pe conte? se miră Tănase şi-l privi bănuitor şi aspru pe Ciocârlan.

— Nu ştim, deocamdată e complice, zise Patriche. Hai Ciocârlane, dă-i drumul după tovarăşul sergent major. Cât stai la arest, ai timp să te mai gândeşti, să ne mai spui şi alte lucruri care poate acuma, luat cu graba, le-ai uitat…

— Zău, tovarăşu' comandant nu ştiu nimica… Zău dacă ştiu…

— Hai, hai ieşi afară şi lasă-mă-n pace că am treabă! îl zori Patriche, împingându-l de la spate să-l urmeze pe Tănase. Ce, iar vorbeşti neîntrebat? Şi pune-l, Tănase, să dea o declaraţie în care să scrie tot ce mi-a povestit mie în legătură cu individul pe care l-a primit în ogradă în noaptea omorului…

13

Se întunecase. Umbrele nopţii învăluiau ca-ntr-un zăbranic întregul câmp din jurul pichetului. Mica aşezare grănicerească cu ferestrele luminate stătea tupilată sub coroanele bogate ale pomilor ce-o înconjurau, tăcută, singuratică, ca o cabană turistică undeva într-o poiană de munte.

În cancelaria sa, locotenentul Mirescu stătea la birou şi întocmea un raport către unitate, prin care făcea cunoscut unele probleme legate de echipamentul ostaşilor. La o masă alăturată, Alexandru linia nişte tabele, calculând meticulos cu rigla distanţa între rubrici.

Prin curtea pichetului nu mai era nimeni. Doar în uşa bucătăriei, rezemat de tocul ei, stătea în prag soldatul Toderaşcu, înalt, masiv şi fuma vorbind cu Iliuţă bucătarul. Faust, pisoiul negru, îi trecea mereu printre picioare, cu coada ridicată, mângâindu-şi spinarea de gleznele militarului, alintându-se singur şi mieunând uşor, dar cu ochii înălţaţi numai către Iliuţă.

— Ce vrei, mă, *Fastule*? îl întrebă bucătarul, oprindu-se din tăiatul cărnii, cu cuţitul în mână. Ţi-e foame, hai?

Îi aruncă o bucăţică de carne şi pisoiul sări imediat către ca, apucând-o cu labele şi cu gura, şi trăgând-o undeva ferit, după un dulap, s-o mănânce în linişte.

În clipa aceea, afară, dincolo de gardul pichetului, peste câmpul spre sat, se auzi tropotul copitelor unui cal alergând şi Toderaşcu se duse repede spre poartă să vadă cine este. O nălucă neagră se apropia, tăind noaptea, gâfâitul calului desluşindu-se din ce în ce mai aproape.

Grănicerul din postul de santinelă începu să bată agitat cu ciocănelul în bucata de fier prinsă de streaşina gheretei şi în acea clipă Alexandru năvăli afară din pichet, punându-şi degrabă boneta pe cap.

— Ce este, ce s-a întâmplat? întrebă el santinela de departe.

— Se apropie un cal, tovarăşe caporal. Nu ştiu cine-l îndeamnă aşa la mers, că goneşte, venind dinspre sat...

Alexandru se duse repede, îşi luă automatul şi veni la poartă.

— Ce faci, Toderaşcule? îl întrebă pe dezlegătorul de urme care stătea în poartă fumând.

— Am auzit un ropot de copite de cal şi mă uitam să văd cine

vine încoace... Că încoace parcă vine...

— Vedem noi îndată...

Peste câteva clipe, când călăreţul fu la treizeci de metri de pichet, grănicerul santinelă somă puternic:

— Stai! Cine este?

În acea clipă, călăreţul struni calul atât de puternic încât animalul, cabrând, se ridică în două picioare gata să se răstoarne. Acela sări de pe spinarea lui ca un acrobat de circ, îl luă de căpăstru şi porni, trăgându-l după el spre poarta pichetului.

— Stai! somă din nou santinela. Cine este?

— Eu, nene... se auzi un glas de copil. Un băiat din sat.

Alexandru făcu un pas cu automatul în mână şi-i spuse să se apropie. Când fu la zece metri îl opri şi-l întrebă ce doreşte.

— Nene, am întâlnit un om străin de satul nostru şi am venit să vă dau de veste, vorbi băieţaşul abia trăgându-şi răsuflarea. Unde este tovarăşul comandant?

— Înaintează! îi porunci Alexandru.

Când fu la un pas, îl lumină cu lanterna.

— A, cunoştinţe vechi, zise el şi-l prinse pe băiat de după cap. Ce faci, Nică? Aşa parcă te cheamă, nu?

— Da, Nică. Nene caporalule, acum vreo jumătate de ceas m-a oprit un om în drum şi...

— Hai repede la tovarăşul locotenent şi relatezi totul dumnealui, îi spuse Alexandru. Bagă calul în curte, Toderaşcule!

— Ordonaţi, tovarăşe caporal.

— Ai grijă de calul copilului. De unde ai luat calul, Nică?

— De la gabrioleta factorului, nene caporalule. Ce era să fac? se scuză el parcă ruşinat de cele făptuite. Trebuia să ajung repede aici. Ce-oi păţi, oi păţi! Gabrioleta era trasă în faţă la bufet. Am dezlegat calul şi l-am lăsat pe Sile, prietenul meu să-i explice lui nea Dumitru, poştaşul, cum stă chestiunea şi gata. Văd eu cum o s-o scot la capăt până la urmă...

Cum îl văzu pe Nică, locotenentul Mirescu se ridică în picioare de la birou şi-i întinse mâna zâmbind.

— Ce s-a întâmplat, măi Nică? îl întrebă, şi-l pofti să se aşeze. Pe el l-a somat santinela adineaori? se adresă lui Alexandru.

— Pe el, tovarăşe locotenent. Are să vă spună ceva foarte important şi urgent. A întâlnit un om străin de sat, care l-a oprit de vorbă, cerându-i, mi se pare unele informaţii...

— Ce vorbeşti, dom’le! se miră ofiţerul. Ia spune, Nică, dar spune repede şi cât mai exact, să nu uiţi vreun amănunt... Uite stai aici pe scaunul ăsta.

— Nu, lăsaţi că stau în picioare. Aşa... că mă apucasem să spun lui nenea caporalul, începu el ştergându-şi sudoarea de pe frunte cu mâneca cămăşii. Abia se întunecase şi veneam cu Sile de afară, de la grădini, am fost să duc mâncare lui tata, ca lucrează la irigaţia aia şi la noapte. Şi cum veneam noi aşa peste câmp, numai ce ne iese înainte dintr-un şanţ un om şi ne spune să ne oprim niţel, că are să ne întrebe ceva. Ne-am oprit. A venit la noi, ne-a privit mai întâi o clipă pe fiecare în parte, după care ne-a întrebat dacă suntem din sat.

— Din sat... a zis Sile.

— Dar voi îl ştiţi pe domnul conte Tegaş? ne-a întrebat el mai mult în şoaptă.

— Îl ştim, cum să nu-l ştim, a zis tot Sile că numai el răspundea, eu mă uitam atent la mutra lui să-i iau bine seama, să văd cum arată.

— Unde stă cu casa, că la castel ştiu că nu mai stă de mult...

— Păi, cu casa stă acuma la cimitir, a zis deşteptul de Sile şi pe mine era gata să mă umfle râsul. A murit domnul conte acuma vreo două săptămâni...

— A murit? s-a mirat străinul. Păi cum a murit?

— S-a spânzurat...

Atunci el a tresărit şi a pus fruntea în pământ, de parcă nu-i venea să creadă sau îi părea rău. A stat aşa niţel şi pe urmă a întrebat din nou:

— Da’ casa lui unde este? Avea o odaie...

— Tocmai în marginea ailaltă a satului, i-a explicat Sile. Mergeţi pe şosea drept, până ce intraţi în sat, apoi...

— Nu, n-aş vrea să merg pe şosea. E departe de castel? Că eu ştiu unde era castelul.

— Cam departe. Hai să vă arăt eu...

— Nu, mulţumesc, a zis străinul şi s-a îndepărtat apucând peste câmp.

— Noi am fugit în sat şi, aşa cum i-am spus lu’ nenea caporalul, am găsit în faţa bufetului gabrioleta lui nea Dumitru, poştaşul, i-am dezlegat calul şi am fugit încoace să vă dau de veste...

— Bravo, Nică! îi zise ofiţerul şi-i strânse din nou mâna. Eşti

un băiat de ispravă şi-ţi mulţumim. Spune-mi, acuma, te rog, poţi să mi-l descrii pe omul acela?

— Da, cum să nu, cu toate că era întuneric, dar m-am uitat de-aproape la el şi pot să-l descriu. Era un om nu prea bătrân, dar voinic, cu mustaţă neagră...

— N-ai văzut cum avea sprâncenele?

— Nu ştiu, n-am văzut, că avea o şapcă de pânză cu cozorocul tras peste ochi.

— Cum era îmbrăcat?

— În haine de oraş.

— Bine, Nică, zise locotenentul, îţi mulţumim. În două-trei zile am să trimit să te cheme aici la pichet, să stăm mai mult de vorbă, da?

— Cum vreţi dumneavoastră, zise Nică cu glas moale. Stătea însă locului, parcă nu-i venea să plece.

— Ce, vrei să-mi mai spui ceva? se interesă locotenentul văzându-l că nu-i hotărât să plece.

— Da, vorbi tot moale, Nică.

— Spune, te ascult. A mai zis ceva omul acela?

— Nu despre el vreau să vă spun, ci despre mine...

— Despre tine? Ce s-a întâmplat cu tine? Hai vorbeşte, curaj, nu te sfii...

Nică stătea cu capul plecat, parcă nu îndrăznea să scoată un cuvânt, îşi frământa mâinile, buzele îi erau răsfrânte a supărare.

— Hai, măi, ce fel de pionier eşti tu, prieten al grănicerilor, dacă te fereşti să-ţi arăţi un necaz? îl îndemnă ofiţerul, prinzându-l de după umeri.

— Mi-a luat tovarăşul comandant de la miliţie centura aceea frumoasă – zise el bosumflat, cu capul plecat – centura care v-a plăcut şi dumneavoastră şi... şi a oprit-o la el, după ce mai întâi m-a pus să spun de unde o am...

— Păi de ce ţi-a luat-o? se miră locotenentul şi aruncă o privire plină de înţeles lui Alexandru.

— Nu ştiu. M-a chemat şi mi-a luat-o...

— Şi?

— Vreau să vorbiţi dumneavoastră cu el să mi-o dea...

— Bine, Nică, îi promise Mirescu. Am să vorbesc.

— Şi poate vorbiţi şi cu dresorul de aici de la pichet.

— Cu soldatul Tandin?

— Aşa, cu el...

— Ce să vorbesc cu el?

— Poate nu i-o fi convenit suma de bani. Dar zău, n-am avut mai mult. Însă mai adunăm noi. Întrebaţi-l, cu o sută cincizeci se poate?

Mirescu începu să râdă şi-l bătu pe Nică cu palma prieteneşte pe umăr.

— Bine, Nică, lasă că aranjăm noi şi cu dresatul câinelui vostru. Uite, o să-l dresaţi chiar voi...

— Chiar noi? se miră copilul făcând ochii mari.

— Da, chiar voi. Am să invit o dată aicea la pichet toată clasa voastră şi atunci o să vedeţi cum se dresează un câine. Da? Bine?

— Bine, conveni copilul.

Când Nică părăsi pichetul, grănicerii se adunau în grabă, echipaţi, cu armele în mâini, cu lanterne şi frânghii la centură, zorind să fie gata de plecare în zona de frontieră la ordinul locotenentului Mirescu.

În acest timp, Tandin stătea la pândă, ascuns sub un podeţ cam vechi, cu bârnele roase de vreme şi ploi, mai mult putrede şi scândurile rupte ce abia se mai ţineau în câteva cuie. Stătea pitit, cu arma în mână, cu picioarele afundate în nişte smârcuri umede şi cu capul înălţat peste buza viroagei, atât cât să-şi plimbe ochii roată în toate părţile. Se lăsase puţin frig şi simţea cum îl taie nişte cuţite prin şira spinării, dar îşi scutura mereu umerii, să nu îngheţe şi juca pe loc din picioare, că umezeala aceea se trăgea parcă în bocanci ca o seva lipicioasă şi rece. Scruta cu ochii întunericul şi căuta să vadă cât mai departe şi cât mai bine, dar mai mult să audă, să prindă în urechi orice foşnet al nopţii sau şoaptă; însă nu se auzea nimic şi era o tăcere în juru-i de parcă locurile acelea ar fi fost pustii, lipsite de viaţă, adormite sub liniştea apăsătoare a nopţii. Se desluşea în depărtare, dincolo de sat, linia neagră a pădurii şi mai la dreapta se conturau vag siluetele caselor cu licărul slab al ferestrelor ca nişte luminiţe mângâiate de vânt. Rareori se înălţa în acea linişte lătratul vreunui câine, îi răspundea un altul, din cealaltă parte a satului, răguşit şi stins şi apoi tot se afunda ca într-o apă pierind în tăcerea dintâi.

Undeva, spre dreapta, pe drumul către pichet se desluşi tropotul copitelor unui cal. Animalul lovea pământul cu copitele

într-un ţăcănit sacadat şi surd, apoi ţăcănitul acela fu învăluit un timp ca într-o vată şi din nou se desluşi limpede în răcoarea nopţii, aci apropiindu-se, aci depărtându-se, după cum îl mişca unda vântului. „Cine-o alerga călare? se întrebă nelămurit Tandin, privind într-acolo. A mers un timp pe drumul ce iese din sat, a trecut apoi peste arătură şi a ajuns mi se pare pe drumeagul către pichet". Mai stărui un timp cu privirea într-acolo, căutând să străpungă noaptea cu ochii, dar nu izbuti şi-şi zise că în sectorul acela sunt alţi băieţi de la pichet şi au ei în grijă partea aceea a hotarului. Aşa că e bine să-şi vadă de treaba lui... Tot într-acolo clădirea pichetului abia se ghicea în întuneric cu câteva ferestre luminate într-o pată mai neagră de verdeaţă şi mica vilă părea atât de departe în imensitatea nopţii, încât dacă Tandin n-ar fi ştiut cât a mers din poarta ei până a veni aci să ocupe postul de pândă, de bună seamă că ar fi zis că-i undeva la 3-4 kilometri depărtare dincolo de linia satului.

Deodată se auzi bătând toaca la observatorul pichetului şi el încordă auzul. După o clipă veni până aci lângă pichet glasul santinelei care soma pe cineva, apoi totul se stinse în ecouri abia auzite, ca nişte şoapte şi liniştea se aşternu din nou peste întinderile acoperite de negură.

Rămase în aşteptare şi pândă, solitar în noapte, numai el cu pustiul şi cu vântul, el care de la primirea misiunii în camera de îndrumare nu mai era soldatul Tandin G. Florea, „artist la Circul de stat din Bucureşti", cum se prezenta adeseori cu emfază, ci devenise simplu pândar la reperul 12, o părticică din imensul lanţ de mii de alţi pândari ce asemenea lui, la acel ceas al înserării, scrutau cu ochii întunericul de-a lungul întregii frontiere a ţării. Nu ştia, nu-şi putea da seama ce simţeau tovarăşii lui din pichet, dar când intra în camera de îndrumare, echipat pentru plecare în misiune, cu fel şi fel de obiecte agăţate de centură – bidon, sfoară, cătuşe, pistol de semnalizare cu rachete, lanternă, cartuşiere – cu pelerina de ploaie în bandulieră şi uneori cu binoclul şi telefonul agăţate de gât, părând mai degrabă un alpinist decât un simplu grănicer, de fiecare dată Tandin devenea alt om, intuia perfect că devine alt om, parcă de-o nouă construcţie sufletească, ceva nedefinit îi transforma toate resorturile psihice, morale şi nu mai era cel care până atunci recurgea la „şmecherii ştiinţifice" ca să scoată

un ban, la fel şi fel de trucuri ca să-şi amăgească tovarăşii. În tăcerea solemnă a camerei, în faţa hărţii în relief a zonei pichetului, stând în poziţie de drepţi alături de ceilalţi grăniceri cu care era rânduit să plece în serviciu, şi ascultând glasul locotenentului Mirescu, răsunând impunător şi grav în acea împrejurare, atunci, în clipele acelea cu fiecare cuvânt auzit, caracterul său căpăta parcă valenţe noi, nebănuite până atunci.

— Vă ordon să executaţi paza frontierei de stat a Republicii Socialiste România, în calitate de pândar, cu misiunea de a descoperi şi reţine infractori în zona de frontieră. În acest scop vă deplasaţi pe la salcia uscată, mai departe pe la... Plecaţi la ora... Raportaţi telefonic de...

Atmosfera era emoţionantă, sobră, de-o sobrietate extremă, fiecare cuvânt i se adresa direct lui şi Tandin simţea că acele vorbe rostite rar, solemn, îl angajează la responsabilităţi ce nu le avea niciun alt muritor al pământului. O părticică mică, cât de mică din imensa frontieră a ţării, avea să fie câteva ceasuri în paza lui, trebuia să vegheze ca acea portiţă din miile de alte portiţe ale graniţei să nu se deschidă cu niciun preţ celor ce vroiau s-o forţeze şi să-i treacă pragul în mod fraudulos. Neam de neamul lui din generaţiile Tandinilor, ce-or fi fost ei, fierari, cărămidari sau muncitori zilieri nu auziseră asemenea cuvinte pe care i le adresa lui, atunci în clipe de o deosebită importanţă, chiar ţara: „Vă ordon să executaţi paza frontierei de stat a Republicii Socialiste România!” De reţinut deci: i se ordona să facă paza frontierei de stat a Republicii! Taică-său făcuse armata pe vremuri, demult, ca ordonanţă la un general, frate-său fusese puşcaş la infanterie, cumnatu-său pe la artilerie... Fiecare când îi venise rândul, ca orice militar la timpul său, făcuse de gardă, trei-patru ore ca santinelă lângă ghereta de la poarta regimentului sau pe la un depozit de lemne sau materiale... Mă rog, e o treabă şi asta. Dar să ţi se dea în primire, pe timp de câteva ceasuri însăşi paza ţării, apăi după el, Tandin, chestiunea asta nu mai avea asemănare cu nicio altă misiune din armată! „Vă ordon să executaţi paza frontierei de stat a Republicii Socialiste România!” Ce înălţător şi ce sublim ordin! Auzindu-l, în clipele acelea, Tandin se transfigura complet, simţea că sângele îi clocoteşte în vine, că inima-i bate năvalnic în piept, că mii de furnicături îi umblă pe şira spinării, strângea cu putere arma lângă pulpa piciorului, ochii îi ţinea

mari, deschişi, aproape fără să clipească şi ar fi vrut în momentul acela să fie undeva la un geam al camerei de îndrumare măcar o rubedenie a lui sau careva de pe la circ, ce-l luau din te miri ce peste picior, să fi fost acolo şi să fi văzut ce persoană importantă este el, Tandin C. Florea, ce încredere îi acordă ţara, întreaga Republică şi în ce cuvinte i se adresează comandantul, cuvinte alese, deosebite, pe care nu le auzi la orice post de santinelă: „Vă ordon să...”

Şi de fiecare dată, Tandin ieşea din camera de îndrumare cu faţa îmbrobonită de sudoare, fascinat şi copleşit de tot acel ceremonial cotidian prin care li se încredinţa lor, grănicerilor, marea responsabilitate ce-o aveau din partea poporului, aci la marginea ţării...

Stătea acum în noapte, sub podeţul acela cu scândura putredă şi simţea pe umeri, ca de fiecare dată, toată grija ce-l încerca din clipele acelea. Ştia... ochii lui scrutau întunericul aici... ai lui Brânduşe dincolo, în partea cealaltă... ai lui Covaci mai la vale de pichet... O ţesătură de priviri, zeci şi poate sute de urechi în ascultare, acelaşi ritm al inimilor ce bat aproape la unison, aceeaşi înfrigurare în aşteptarea duşmanului...

Arme care tac...

Arme care sunt gata să tragă...

Şi deasupra noaptea cu şoaptele ei, cu liniştea ei, cu singurătatea ei...

„Frumoasă armă grăniceria, îşi zicea uneori Tandin. Şi am nimerit şi între oameni de treabă... Mai îmi poartă câte unii pică, de, ce să-i faci, văd că sunt băiat deştept şi descurcăreţ, dar nu mi-e aminte. Mă tem numai când îl supăr câteodată pe tovarăşul locotinent, că-i om bun şi nu se face să-mi dau în petic tocmai cu dumnealui, ca să-şi facă o idee *denaturală* despre mine...”

După isprava cu dresajul câinelui şi cei o sută de lei luaţi de la copii fusese chemat de Mirescu şi făcut de două parale, seara la ora de bilanţ în faţa tuturor grănicerilor. A fost oprit să mai plece în vreo învoire... A fost propus să fie discutat în cadrul organizaţiei de tineret...

— Aşa nu mai merge, soldat Tandin! îl admonestase foarte supărat Mirescu. Ne faci de râs în faţa populaţiei civile. Ce fel de militar poţi să mai fi şi tu, om în toată firea care înşală nişte copii... Ce-ai făcut cu câinele?

— Mi l-au dat copiii, l-am purtat de sfoară vreo două sute de

metri, apoi i-am dat un picior între coaste şi l-am gonit peste câmp. Ce să fac cu el? Avea pureci, tovarăşu' locotinent, să aduc purecii în pichet? Şi-apoi ordinu' sună să nu avem câini străini la pichet... Zău, iertaţi-mă, să moară mama dacă mai fac!...

Nu l-a iertat nici locotenentul Mirescu, nu l-au iertat nici grănicerii din pichet... Totul a rămas aşa după cum s-a hotărât.

Şi întâmplarea asta îl frământa ades pe Tandin, îl răscolea, nu-i dădea o clipă de linişte şi-şi făcea jurăminte de unul singur că e ultima dată când mai face o prostie, când mai înşală bună-credinţa tovarăşilor săi, dar ştia sigur şi-i era teamă că jurământul lui nu va avea temeinicie şi că se va spulbera cu prima ocazie mai tentantă, mai atrăgătoare ce i se oferea să întreprindă iar o „şmecherie ştiinţifică”...

Deodată, cum stătea aşa copleşit pe gânduri, urechea lui desluşi undeva în apropiere foşnetul unor ierburi. Parcă cineva le rupea din rădăcină, sau le călca în picioare, sau se tăvălea prin ele... Era un fâşâit ca o apă ce curge lăcărind pământul şi-şi zise la început că o fi vântul nopţii sfârşitului de primăvară care şuieră prin ierburile ce crescuseră sălbatec. Sau poate vreo oaie rătăcită de turmă şi care n-a găsit drumul satului... Sau vreun câine alungat de foame şi de stăpân ce-şi caută un culcuş, aici în liniştea câmpului. Văzuse atâtea asemenea întâmplări de când făcea serviciul pe graniţă, încât nu se mira de ce-i putea răsări în cale. Odată, pe toamnă, pe-o negură s-o tai cu cuţitul, chiar el somase şi apoi ochise o umbră care ţopăia într-una şi n-a vrut să stea locului la porunca lui. „Un infractor!” a şi-a zis în clipa aceea, şi a alergat într-acolo să pună mâna pe el. Dar „infractorul” s-a dovedit a fi un cal împiedicat, care după detunătură, datorită glonţului ce-i tăiase sfoara de la picioare, speriat şi slobod a luat-o la goană şi nu s-a mai oprit până-n marginea satului! Câteva zile în şir s-a râs de întâmplarea asta în pichet, considerându-se că numai un artist de la circ putea lovi dintr-un singur foc în bezna aceea un fir de sfoară care a eliberat nu numai animalul, dar l-a şi gonit către sat.

Tandin înălţă mai mult capul şi îşi încordă auzul. Parcă nu se mai desluşea foşnetul acela. Sau poate că vântul... Nu, nu se mai desluşea, pierise în întunecimea nopţii, se stinsese şi totul în jur era liniştit ca la început. Dincolo, în ţara vecină, se auzea cum ţăcăne copitele unor cai pe drumul de piatră, apoi duduitul

unui motor de camion ce se topi curând în depărtări şi din nou ţăcănitul acela ritmic, sacadat ca pendulul unui metronom, stăpânind noaptea. Un foc se aprinsese pe un deal şi pălălaia se înălţa tot mai mult cu fiecare clipă, ca o năframa roşie unduind către cer. Se vedeau umbre în jurul acelui foc, ivindu-se din întuneric şi pierind în el, ca într-o apă neagră, se distingeau glasuri amestecate, strigăte, chemări, îndemnuri, totul venind de departe ca un zvon alarmant şi dur. Pesemne luase foc o casă sau o şură de fân de lângă casă, nu se putea vedea bine, scena se estompa pe orizontul în parte liliachiu şi negru, uneori stins, alteori viu colorat şi dens.

O răbufnitură şi un icnet scurt...

Tandin tresări, înălţă din nou capul, strânse în mână arma şi degetul simţi oţetul rece al trăgaciului. Îşi făcu loc cu picioarele în smârcul acela umed, îşi scutură umerii ca de-o grea povară, mări ochii şi rămase în aşteptare, încordat şi nemişcat, cu răsuflarea tăiată.

„Mamă, maiculiţă, ce-o fi? se întrebă el şi parcă o răceală îi trecu pe şira spinării, înfrigurându-l. Nu cumva...”

O nouă răbufnitură parcă venind din stânga...

Tadin întoarse repede capul într-acolo. Dar în clipa aceea răbufnitura se repetă tot în locul dintâi şi într-o fracţiune de secundă ceva se rostogoli brusc, cu un zgomot înăbuşit, surd, apoi se opri şi iar se rostogoli. Se vedea vag, ca o părere, ceva negru unduind ierburile. Fără să-şi ia ochii dintr-acolo, cu mişcări sigure, Tandin căută şi îşi trase mai la îndemână tocul pistolului de semnalizare cu rachete. Controlă piedica la armă. Mai apăsă încă o dată mânerul închizătorului, să fie sigur că glonţul e potrivit în locaşul lui din magazia armei.

Stătu o clipă, două, trei în aceeaşi înfrigurată aşteptare... Cu ochii aţintiţi înainte... Cu degetul pe trăgaciul armei...

După un minut, umbra se văzu iar peste ierburi.

— Stai! somă Tandin şi glasul lui se rostogoli ca un tunet în noapte. Nicio mişcare că trag!

Dar, în aceeaşi clipă, umbra pieri ca şi când n-ar fi fost. Ierburile nu se mai mişcau, stăteau încremenite, solitare, ca un gard viu în negura nopţii. Dacă era cineva acolo, de bună seamă că se pitise la auzul somaţiei, se făcuse una cu pământul, ca să înşele privirile grănicerului, să creadă că a fost numai o părere şi să renunţe în a-l supraveghea.

Tandin, fără să se clintească, rămase mai departe în aşteptare, cu ochii în direcţia aceea, stană de piatră. Îi tremura mâna pe armă? Nu, nu-i tremura... Degetul arătător îi amorţise niţel pe trăgaci şi atât... Trecu un timp... dar cât să fi trecut? Auzul nu percepea nimic. Nicio mişcare. Niciun zgomot. În jur tăcerea dintâi neagră şi adâncă asemeni nopţii. „Să mă fi înşelat eu oare? se întrebă el înfrigurat şi neliniştit, neştiind ce să facă. Dacă mă duc spre „individ”, părăsesc postul şi poate mă arăt degeaba, fără să fi fost nimic acolo. Dacă somez de aici şi nu trag, el tot nu se ridică, e-n stare să mă ţină încordat toată noaptea, până ce m-apucă damblaua. Mai bine somez şi dacă nu se supune, trag... Cum se mişcă din nou, am şi deschis focul! Să-l văz eu pe „individ” dacă-i mai arde să se joace de-a baba oarba cu mine!”

Dar nu-şi termină bine gândul, că foşnetul se auzi din nou, ierburile începură să se mişte, apoi se desluşi iară rostogolirea aceea de parcă cineva ar fi buşit pământul. Atunci Tandin, ieşind repede de sub podeţ, trase de la şold pistolul de semnalizare şi înălţă în aer o rachetă albă care lumină câteva minute, ca ziua, tot câmpul. Privi în dreapta, privi în stânga, nu se vedea ţipenie de om. Dar cum se stinse licărul stelei şi întunericul căzu din nou, parcă mai dens ca la început, umbra aceea se înălţă peste ierburi şi o rupse la fugă în direcţia satului pierind în noapte. O nouă rachetă ţâşni spre înalt şi după o secundă se desluşi fugarul.

— Stai! Stai că trag!

După o clipă bubui şi arma lui Tandin. Omul scoase un răcnet surd, reţinut şi se dădu de-a berbeleacul, întocmai ca un iepure lovit de glonţ.

Lui Tandin îi râdea inima de bucurie. Îl doborâse...

— Stai, neicuşorule, că la ochire nu mă ia nici dracu’! zise el, adresându-se aceluia în timp ce scotea din nou din tocul de piele pistolul de semnalizare, de astă dată să avertizeze pichetul. Nu degeaba am găurit eu ceasuri întregi ţintele ălora de la circ cu puşca „Geco”...

Înălţă pistolul şi trase. O dâră roşie ca o săgeată ţâşni către înalt, cu un fâşâit surd, şi după o clipă o stea purpurie se desprinse de undeva parcă din noapte şi începu să coboare lin către pământ.

— Alarma! strigă în aceeaşi clipă santinela de la pichet.

Infractor în zonă!

Când maşina condusă ca un bolid peste câmp prin întuneric de dibaciul Mitrică, transportând grănicerii echipei de alarmă sosi la reperul 12, Mirescu rămase stupefiat, cu mâinile-n şold, privind încruntat în jur.

Tandin nu era acolo!

— Ia vedeţi, măi, unde este?

Un grănicer se băgă sub podeţ, îl strigă, îi căută, dar în zadar. După câteva clipe, însă, Tandin se văzu venind dinspre limita zonei către sat, şchiopătând, cu arma în mâna. Şi fără bonetă pe cap.

— Ce-i, Tandine, ce s-a întâmplat? îl întrebă Mirescu şi se dădu aproape să-i vadă mai bine chipul în întuneric.

Tandin tăcea, tremura tot şi gâfâia, parcă gata să-şi dea sufletul. Era plin de noroi din cap până-n picioare.

— Raportează ce s-a întâmplat, soldat Tandin! ridică tonul Mirescu care nu avea timp de pierdut şi stătea ca pe jeratic pentru că în zona lui de frontieră se petrecuse un eveniment şi, iată, militarul nu-i nici măcar în stare să spună ce-a fost. Ai văzut un infractor?

— Am văzut, tovarăşu' locotinent! vorbi Tandin abia trăgându-şi răsuflarea. L-am lăsat să se apropie până la câţiva paşi, venea dinspre sat, apoi l-am somat reglementar şi, când s-a ridicat s-o ia la fugă, am tras după el...

— Şi unde-i acuma? L-ai împuşcat? întrebă ofiţerul în timp ce căuta cu privirea în jur.

— Eu zâc că l-am împuşcat, tovarăşu' locotinent. Nu-mi scăpa el mie de la câţiva paşi. Că la câţiva paşi era. Ia tocma' colo... Am tras la picioare...

— Ai fi tras ca-n sfoara calului ăluia! interveni Guţă Ursu.

— Lăsaţi glumele! se întoarse şi vorbi aspru Mirescu. Acuma nu-i timp de glume. Şi unde-i infractorul, dacă ai tras şi l-ai doborât? reveni el la Tandin.

— L-am doborât, tovarăşu' locotinent, cum să nu-l dobor, nu l-am văzut eu cum a căzut la pământ? Zău l-am văzut... Am fugit după el, m-am uitat, l-am căutat şi... nu l-am găsit!

— Păi cum nu l-ai găsit, măi? se supără Mirescu. Cum nu l-ai găsit? Unde ţi-au fost ochii?

— Ochii au fost la mine, tovarăşu' locotinent, dar după ce am tras, m-am uitat numai olecuţă la tocul pistolului de

semnalizare, că ţinea bumburuşu’ şi nu se deschidea capacul, trebuia să dau semnalul, şi poate atuncea când m-am uitat, el o fi luat-o într-o altă parte...

— Cum s-o ia, lovit?

— Eu ştiu? înălţă din umeri Tandin. Poate că aşa lovit... Dar de scăpat, nu-i scăpat!

Mirescu ordonă grănicerilor să înceapă scotocirea terenului, aşa cum îşi ştia fiecare misiunea, iar el se duse la priza prinsă într-unul din pilonii podului, introduse ştecărul telefonului şi vorbi la pichet cu Alexandru să-l trimită urgent la reperul 12 pe Croitoru cu câinele.

— În cinci minute să fie aici, ai înţeles? vorbi autoritar Mirescu.

— Am înţeles! În cinci minute va fi acolo!

Cum de se întâmplase una ca asta? se întreba el plin de ciudă încât îi venea să-l ia pe Tandin de grumaz şi să dea cu el în fundul pământului. Unde-i fuseseră ochii căscatului ăstuia? Auzi, să someze infractorul de la câţiva paşi, să tragă, zicând că l-a lovit, şi apoi acela să dispară, de parcă nici n-ar fi fost! Asta-i culmea! Culmea neşansei? Aş! a neglijenţei, a lipsei de pregătire...

— Tovarăşe locotenent, veni un grănicer în grabă, am găsit urme de sânge pe iarbă...

— Unde? Hai acolo!

— Urme de sânge şi-o batistă tot murdară de sânge şi aruncată la câţiva paşi...

— Însemnează că l-a lovit Tandin, spuse Mirescu şi se mai linişti puţin. Poate că dăm de el pe aci, prin zonă, rănit. Băieţi, fiţi atenţi, poate că e mort sau în stare de inconştienţă, să nu treceţi cumva de el. Unde aveţi lanternele?

— La noi, tovarăşe locotenent.

— Păi de ce le-aţi luat? Să le scoateţi numai la aer? Scotociţi tot terenul şi cât mai repede. Gata, executarea! Şi fiţi atenţi. Poate că a fost numai rănit uşor şi fuge ieşind din zonă...

Cu lanternele în mâini şi cu armele pregătite de tragere, grănicerii porniră în lanţ, mergând încet, călcând cu grijă printre smârcuri, cu ochii numai în pământ, să-l descopere cât mai curând pe cel lovit de glonţul armei lui Tandin. Umbrele lor se amestecau cu noaptea, se desluşeau vag în apa întunericului, înaintând în pas lent, când aplecându-se, când ridicându-se în

fâşiile de lumină ale lanternelor. Era linişte, o linişte grea, adâncă, nu se auzea decât fâşâitul paşilor prin ierburi, băieţii mergeau tăcuţi, cu privirile încordate, nu vorbea nimeni, nimeni nu rămânea în urma acelui lanţ viu de umbre ce se mişca uşor înainte, ca un val fără început şi fără sfârşit.

Deodată, undeva spre dreapta, se auzi lătratul unui câine. Se desluşi apoi îndemnul şoptit al lui Croitoru:

— Prinţ, urma! Prinţ, urma!...

Grănicerii zăriră în întuneric, vag, imperceptibil, strecurându-se înainte, că o nălucă, parcă aci rostogolindu-se prin ierburi, parcă aci sărind o clipă ca o fantomă, arcuindu-se în noapte, silueta neagră a câinelui, urmată îndeaproape de aceea a lui Croitoru. Depăşiră lanţul urmăritorilor şi se duseră cu mult înainte, încât şoapta conductorului numai se ghicea, zorind câinele să caute urma infractorului:

— Prinţ, aici... urma, Prinţ...

Peste câteva minute, în direcţia aceea se văzu fâşâind în aer suliţa de lumină a unei rachete. În lumina de-o clipă a stelei căzătoare se desluşi umbra lui Croitoru şi săriturile în aer ale câinelui estompându-se pe zarea de întuneric. Prinţ lătra cu înverşunare, se arunca asupra prinsului, pesemne vroia să-l apuce, să-l sfâşie cu colţii, pentru că nu se supunea şi nu stătea liniştit locului, încercând să se apere cu mâinile.

Glasul lui Croitoru se desluşi limpede în noapte:

— Lasă, Prinţ! Lasă, n-auzi? Cetăţene, nicio mişcare!

Într-un minut, grănicerii îl ajunseră pe Croitoru şi făcură cerc în jurul lui, un cerc de trupuri şi arme. Lanternele luminau jos, între ierburile umede, un bărbat nu cu mult peste patruzeci de ani, zvârcolindu-se de moarte, cu hainele răvăşite, pline de noroi, cu capul descoperit şi părul negru năclăit de mâzgă şi tină. Horcăia în spasme scurte, adânci, cu degetele zgâriind pământul, strângând şi destinzând picioarele, zbătându-se şi încercând să se ridice, fără să poată face însă acest lucru, deoarece trupu-i voluminos şi greu cădea de fiecare dată afundându-se parcă mai mult în acele smârcuri umede, lipicioase.

Locotenentul Mirescu sosi într-o clipă, grănicerii îi făcură loc şi ofiţerul se aplecă degrabă asupra celui căzut la pământ, luminându-l puternic cu lanterna. Încercă apoi să-l întoarcă cu faţa în sus, dar nu putu şi îndată trei militari îl ajutară şi-l

răsuciră. Omul îşi ţinea ochii închişi, strânşi sub pleoape, avea o mustaţă mare, neagră şi sprâncene tot negre, stufoase ca două fuioare de cânepă. Cea din dreapta era crestată către tâmplă de-o cicatrice adâncă şi subţire ca o linie.

— Spune cine eşti, cetăţene, şi ce căutai în zona de frontieră? întrebă profesional Mirescu.

Rănitul continua să se zbată acolo jos, între smârcuri, faţa i se crispa tot mai mult, devenise cenuşie, neagră, clăbuci de spumă alburie îi apăruseră la colţul buzelor,

— Apă... şopti el... Apă...

Locotenentul făcu un semn şi îndată un grănicer se apleca şi duse la gura celui prins un bidon de tablă zincată învelit în postav soldăţesc. Îl prinse apoi pe rănit de sub cap şi încercă să-i toarne între buzele încinse ca de arşiţă un şuvoi de apă, dar el se mişcă şi apa i se vărsă peste faţă şi atunci deschise niţel ochii, nişte ochi negri, tulburi, cu priviri rătăcite, bolnave.

— Spune cine eşti şi ce căutai în zona de frontieră? repetă Mirescu întrebarea şi începu să-i descheie haina, ca să vadă unde este rănit.

— M-am rătăcit... spuse omul printre buze, abia şoptit... Căutam casa... contelui... în marginea satului... am ajuns aici... n-am vrut... apă... apă.

— Mai dă-i nişte apă! porunci Mirescu care reuşise să-i descheie haina. Un pansament individual! ceru el văzând umărul plin de sânge al prinsului. A fost lovit în aortă. Mitrică!

— Ordonaţi! veni răspunsul din întuneric.

— Repede, duceţi-l cu maşina la dispensar. Scapă... îl pansaţi în maşină...

Ostaşii se aplecară şi-l ajutară pe ofiţer să ridice trupul destul de greu al rănitului. Omul continua să se zvârcolească, să se zbată lovind cu picioarele pământul, horcăind şi vărsând sânge pe gură la intervale scurte, repetate.

— ...averea mea... nevastă-mea... Cina cea de taină... Tina... Tina... arunca el tot şoptit printre buze, apoi deodată se întinse, încordându-se, de parcă ar fi vrut să se ridice, dar chiar în aceeaşi clipă se lăsă moale în braţele militarilor, scoase un horcăit prelung, un nou val de sânge îi izbucni pe gură şi rămase nemişcat, cu ochii negri, mari, deschişi şi buzele strânse în chinul sfârşitului.

Murise.

— S-a dus, zise Mirescu şi porunci grănicerilor să-l lase jos pe pământ. Transportul către dispensar era inutil. Toderaşcule!

— Ordonaţi, tovarăşe locotenent!

— Notează ultimele cuvinte ale infractorului: „averea mea... nevastă-mea... Cina cea de taină... Tina” Îmi dai notiţa la pichet. Vedem noi ce-or vrea să însemne astea. Acuma ia vezi ce acte are asupra lui?

Toderaşcu se aplecă şi la lumina lanternei scotoci prin toate buzunarele celui decedat. Puse alături, pe-o foaie de cort, 120 de lei, un pachet de ţigări „Carpaţi” pe jumătate consumat, un carnet de CEC pe numele Raul Drăgan...

— Cum, ce scrie pe carnet? se interesă îndeaproape Mirescu, cerând să vadă şi el carnetul.

— Raul Drăgan, tovarăşe locotenent...

— E limpede, zise ofiţerul şi răsfoi carnetul care nu avea ca sold decât suma de cinci lei. Trei sute fuseseră scoşi, la un oficiu din Bucureşti cu o zi înainte. Poftim carnetul, pune-l alături de celelalte obiecte. Unde e Tandin?

— Aici tovarăşe locotinent! se ivi acesta dintre grăniceri, abia prididind să-şi pună boneta pe cap. Ordonaţi!

— Bravo! Te felicit că ai fost atent şi nu ţi-a scăpat individul ăsta! zise Mirescu şi dădu mâna cu el. Putea să te înşele şi să treacă dincolo...

— Nu egzistă, tovarăşu’ locotinent! protestă Tandin, umflându-şi pieptul să arate ce grozav este. Păi eu unde eram? De viu îl înghiţeam...

— E prima ta prindere, nu?

— Prima...

— În afară de calul acela, aruncă o vorbă Guţă Ursu.

Toţi izbucniră în râs, în afară de Tandin care-i şuieră ceva şoptit printre dinţi lui Ursu.

— Încă o dată te felicit, zise Mirescu. Bravo. Trebuia însă să tragi la picioare. Aşa ai învăţat, nu?

— Aşa, tovarăşu’ locotinent, la picioare, că la picioare am ochit şi eu, dar când am apăsat pe trăgaci, el s-a şi pitit, a venit în calea glonţului şi i-am luat umărul...

— I-ai luat umărul, dar i-ai luat şi viaţa.

În noaptea aceea, „artistul” se şi visa în trenul care-l ducea spre Bucureşti.

Se visa...

Dorina aştepta de mai mult de două ore în locul acela singuratic şi ferit de privirile oamenilor, de dincolo de lac, sub salcia umbroasă, ale cărei ramuri se plecau până peste apă ca o cortină străvezie de frunze foşnind uneori în adierea vântului. Stătea întinsă pe pledul aruncat peste un covor de lucernă, cu mâinile sub cap şi se gândea la viaţa ei de până atunci, la viaţa ei viitoare, la tot ce-o lega de Alexandru, la dragostea ce-i înviorase şi dăduse lumină în ultimul timp întregii sale existenţe. Părea că renăscuse dintr-o cenuşă neagră o dată cu primele lui cuvinte de iubire, cu primele lui îmbrăţişări şi alintări, nu-şi închipuise vreodată că va veni o zi când zgura de amărăciune şi chin ce-i învăluia sufletul se va şterge, când platoşa unor suferinţe şi renunţări ce-o apăsa tot mai mult, dincolo de indiferenţa şi compasiunea celor din jur, se va sparge în ţăndări şi pasiunea ei pentru bărbatul iubit, pentru cel căutat ani de-a rândul, va creşte cu încetul, timid, firav, dar cu nespusă dorinţă de viaţă întocmai ca ghiocelul ce străbate curajos pojghiţa gheţii şi iese râzând spre soarele primăverii. Da, avusese dreptate Mirescu atunci în curtea şcolii, ea nu avea de ce să se considere o înfrântă, nu avea de ce să creadă că a ajuns la vârsta renunţărilor, simţea, îşi dădea seama de sentimentul iubirii ce-l avea ascuns în cutele sufletului, dar nu şi-l dezvăluise nimănui, pentru că nimeni nu-i ascultase chemările, sentimentul acesta era acum mai puternic ca oricând, avea o adresă, îşi găsise nu numai înflăcărarea, ci şi calea de afirmare cu tot ceea ce avea el mai frumos şi mai înălţător. Aşteptarea ei dinaintea anilor adolescenţei şi până acum la vârsta maturităţii depline, aşteptare ce-şi chema firesc iubirea, aşa cum florile, ca să vieţuiască, cer lumina soarelui, se dovedise prin suferinţa dar şi prin tenacitatea ei o virtute de care se simţea mândră, o virtute care-şi afla acum împlinirea totală. Tot ce strânsese în sufletul ei, în inima ei, dragoste şi dorinţă de a iubi şi a fi iubită, legarea unei prietenii care să însemne mai mult decât un act convenţional, împlinirea unui ideal, a unui vis ce-i mângâiase nopţile şi zilele de chin şi aşteptare, irumpsese acum în zilele acestui sfârşit de primăvară năvalnic şi impetuos ca vâna de apă ce nu-şi poate avea oprelişte în adâncul pământului. De când îl cunoscuse pe el, viaţa ei se schimbase cu totul, zilele i se

păreau frumoase, pline de lumină, în tot ceea ce făcea întrezărea un scop, o finalitate, totul îi era dedicat lui şi numai lui, gândurile şi chemările, dorinţele şi pasiunile nu-l căutau decât pe el, îl aflau numai pe el. Se vedeau numai duminica, când el putea pleca de la pichet, câteva ore, care pentru ea însemnau însăşi viaţa, ore în care cu fiecare clipă a trecerii lor ea îşi dădea seama, simţea cum visul ei capătă un contur tot mai precis, cum încetul cu încetul ceaţa unor nelinişti se risipeşte şi dragostea se împlineşte după voinţa şi dorinţa ei. Devenise mai exuberantă, mai comunicativă, mai accesibilă în orice discuţie, îşi anulase rezerva faţă de colectivitate, ochii ei de smarald străluceau vorbind parcă tuturor de bogăţia sufletului ei, de marea şi frumoasa poveste de dragoste ce-o trăia. Colegelor din învăţământ nu le scăpase această schimbare, unele o priveau cu simpatie, cu înţelegere, câteva cu răutate, acuzând-o în ascuns parcă de desfrâu şi cine ştie ce taine ascunse prin care reuşise ea, femeie de 30 de ani, să înlănţuie tinereţea unui băiat destul de inteligent şi frumos ce nu-şi sfârşise nici armata. Dar ea se făcea că nu băga de scamă tot ce se şoptea despre ea, considera totul ca urmare a unei invidii nefondate, avea dreptul la viaţă, la dragoste, la iubire, destul fusese condamnată să stea peste cincisprezece ani într-o aşteptare continuă şi dureroasă, suportase cu stoicism izolarea şi compasiunea celor din jur, nu mai vroia să citească milă în ochii nimănui, milă ce-i era adresată în orice împrejurare pentru infirmitatea de care nu era vinovată cu nimic. Nimeni şi nimic nu-i putea opri dreptul la dragoste, să iubească şi să fie iubită, toţi anii vieţii ei a fost o femeie cinstită, rezervată, cu respect pentru familiile colegelor şi colegilor de cancelarie, ale tuturor cunoscuţilor şi necunoscuţilor, viaţa trebuia să-i rezerve şi ei fericire şi împlinire, aşa cum rezervă tuturor care vor s-o trăiască în deplinătatea ei. Ore întregi şi le petrecea la fereastră privind uliţa prăfuită sau câmpul, până departe spre pichet, tresărea ori de câte ori zărea o uniformă militară, îl căuta pe Alexandru cu gândul, vroia să ştie în orice clipă ce face, cum îşi petrece timpul, dacă îl preocupă dragostea ei, stăruia să intuiască ce probleme îl frământă în legătură cu ea, cu viitorul lor. Cu câteva nopţi mai înainte auzise focuri de armă către frontieră, sărise din pat şi alergase la fereastră, rachete colorate săgetau întunericul în arcuri largi, ştia, ghicea acolo departe în

beznă grănicerii pichetului stând la pândă, făcându-şi datoria, şi-l închipuia pe Alexandru cu ei, în mijlocul lor, poate în primejdie, poate obosit şi supărat şi se ruga în gând cerului să fie ocrotit şi departe de orice rău pe lumea asta. Uneori stătea în fotoliu, la lumina lampadarului şi citea o carte sau corecta lucrările elevilor de la şcoală, căuta să pătrundă sensul celor lecturate, dar gându-i zbura tot către el şi se pomenea deodată că o încearcă o nelinişte, ceva dureros îi apăsa inima şi-i tăia răsuflarea, „oare toată povestea asta nu-i numai o simplă amăgire? se întreba ea cu teamă, privind undeva în gol către pereţii odăii. Nu cumva pe cerul ăsta atât de curat şi de imaculat al iubirii noastre se va ivi cândva un nor aducător de ploaie şi furtună care să întunece şi să alunge tot ce mi-am dorit în viaţă? Nu cumva îi va apare ceva în cale care să-l împiedice să-mi dea mâna pentru totdeauna? Nu cumva, cu timpul, insistenţele mele îl vor plictisi, apropierea mea îl va obosi, căutările mele spre împlinire totală îl vor îndepărta de dragostea cea adevărată? Dacă va pleca spre oraşul lui, spre marele oraş al plăcerilor şi bucuriilor şi mă va lăsa aici, uitată în acest colţ de ţară cu firescul cu care-şi lasă acolo la pichet arma, uniforma şi tot ce l-a legat de viaţa de frontieră? Doamne, să nu-l pierd! Să nu-l pierd! Ar mai avea viaţa mea vreun sens? Ce-ar putea să-mi mai aducă această viaţă dincolo de el?” Şi atunci, peste aceste îndoieli auzea de undeva venind glasul lui, vorbele lui, gândurile lui: „N-ai teamă, Dorina. Nu ne vom despărţi niciodată. Te-am întâlnit şi voi fi alături de tine pentru totdeauna!” Se liniştea, se scutura ca de-un fior de groază ce parcă ar fi încercat-o în clipele acelea de dureroasă apăsare, surâdea acelui glas în singurătatea odăii şi încerca să-şi reia lucrul, stăpânită de optimism şi de încredere în asigurările lui.

Acum, în după-amiaza acestei duminici, stătea aci pe pledul aruncat peste lucernă în marginea lacului, la umbra salciei, îl aştepta şi întârzierea lui o neliniştea iară – ah! câte asemenea clipe de nelinişte n-o încercau de când îl cunoscuse, – de câteva luni viaţa ei se desfăşura într-o continuă efervescenţă a întrebărilor şi răspunsurilor, a incertitudinilor şi căutărilor, a aflării adevărului, cu teamă pentru orice era în legătură cu el, Alexandru. Îl ştia, era om de cuvânt, punctual, dar uite, ce s-o fi întâmplat cu el de nu mai vine? Conveniseră să se întâlnească la ora două după-amiază, atunci putea fi el liber şi iată că era

trecut de patru şi el nu se arăta, şi nici o veste despre presupusa întârziere nu-i dăduse. „Să fie oare bolnav? Sau poate... Nu, nu-i adevărat, nu poate fi adevărat, doamne ce-mi poate trece prin cap, ar fi groaznic, groaznic!” La gândul că a renunţat cumva la ea dintr-un motiv sau altul, că n-are să-l mai vadă niciodată, un fior rece îi străbătu şira spinării şi se scutură brusc cuprinsă parcă de friguri. Lacrimi i se iviră în colţul ochilor. Mâinile prinseră să-i tremure. „Nu, nu-i adevărat, îşi zise alungând temerea aceea, neagră, apăsătoare, uite cum pot să mă gândesc la prostii, Alex e sincer, e un caracter deosebit, mi-a dovedit-o în atâtea rânduri, nu poate face aşa ceva, zău că singurătatea asta a mea mă învăluie uneori cu gânduri amare ce-mi tulbură sufletul, mă chinuie, îmi zdrobesc inima... N-am făcut nimic rău, îl iubesc, nu l-am supărat cu nimic, cu absolut nimic, ce l-ar fi putut îndepărta de mine?”

De multe ori se gândea la ceea ce-i povestise el în câteva rânduri referitor la relaţiile pe care le avusese în Bucureşti cu o fată, apoi cu alta, colege de facultate, cărora, spunea, nu le putuse accepta prietenia, nu-şi putuseră întemeia legături mai trainice datorită firilor lor prea voluntare, uşuratice, ele analizau totul la suprafaţă, ofereau şi pretindeau prea puţine lucruri vieţii, treceau prea uşor peste problemele mari ce le reclamă dragostea, considerând totul un simplu divertisment al vârstei. Dorina îl asculta, îi dădea dreptate, dar se gândea în acelaşi timp cum de fetele acelea, studente ca şi el, nu-i descoperiseră seriozitatea caracterului său, nu remarcaseră în el omul delicat, manierat, stăpânit de o sensibilitate extremă? „Dacă, se întreba ea uneori cu teamă, se va întoarce totuşi la una dintre ele? Dacă-l preocupă într-atât de mult afecţiunea ce spunea că a avut-o iniţial pentru ultima lui legătură de dragoste şi va uita tot ce s-a întâmplat între noi doi, o va căuta sau va răspunde căutărilor aceleia, dacă acea afecţiune se transformă sau s-a transformat cu timpul în pasiune, dacă îi scrie şi primeşte corespondenţă?... Nu, îşi anula ea presupunerea, nu se poate întâmplă aşa ceva, nu-i ştie nimeni adresa, mi-a mărturisit că nimeni nu cunoaşte locul unde-şi face stagiul militar decât părinţii şi altcineva nimeni, a renunţat la tot ce l-a legat cândva de acele colege, n-a găsit în relaţiile cu ele acea comuniune de gânduri, de idealuri care-l preocupă în mod deosebit, el e un tip profund, de o factură psihică deosebită, departe de felul lor de a

privi viaţa, relaţiile de dragoste, Alex e sincer, cred în el, cred... cred... cred...”

Dincolo de lac, pe malul celălalt se vedeau copii la pescuit înşiruiţi pe marginea apei, cu undiţele întinse, unii îşi suflecaseră pantalonii sau erau în pielea goală şi intraseră către adânc, purtând în mâini coşuri de nuiele cu care se dădeau la fund şi ieşeau apoi la suprafaţă strigând, şuierând în pânza apei, scoţând nişte sunete guturale ciudate, prelungi ca în junglă. Alţii se scăldau, se bălăceau, lovind suprafaţa apei cu palmele, se luau de gât în joacă şi se prăvăleau afund, iar cei dintâi îi alungau, aruncând cu pietre, zicând că le gonesc peştii şi nu mai cade nimic la undiţă. Glasurile li se auzeau limpede peste unda apei, amplificate de liniştea aceea a după-amiezii începutului de vară, era cald, satul dormita sub umbra salcâmilor şi se auzea prin lucernă cum fâşâie şopârlele, iar pe deasupra bâzâie bondarii, într-un zumzet continuu, parcă fără de sfârşit. Dorina asculta toate aceste şoapte ale singurătăţii ce-o înconjura, îşi privea mereu ceasul de la mână şi cu cât treceau minutele, cu atât creştea neliniştea ei. Când şi când se ridica în picioare, se rezema de tulpina salciei şi căuta să desluşească prin frunzişul ei cărarea ce tăia în două lucerna, venind dinspre şosea. Dar cărarea era pustie, pustie ca şi sufletul ei în acele clipe de aşteptare şi dor, de incertitudini. Şi chin. „Unde o fi? De ce nu vine? Ce i s-ar fi putut întâmplă? Niciodată de când ne cunoaştem n-a întârziat, totdeauna a venit la timp, ba uneori chiar mai devreme, când încă nici nu-l aşteptam...” Se aşeză iar pe pled – a câta oară astăzi? – mai aranjă cele aduse în sacoşă pentru mâncare aşa cum dorise el, îşi potrivi părul în oglindă, privindu-şi îndelung chipul, o îngrijora paloarea feţei şi teama ce şi-o citea în ochi, apoi se culcă tot cu mâinile sub cap şi încercă să se liniştească. Deasupra se întindea acoperământul de umbră al frunzelor şi ea îşi aminti cum la ultima lor întâlnire aci, la întrebarea ei, el îi răspunsese glumind că numără frunzele, şi-o necăjise, dar se împăcaseră repede, aşa cum numai el ştia s-o împace.

Deodată, ceva se mişcă în spate, în desişul lucernei şi ea tresări, cuprinsă de un fior nedesluşit. Se ridică în capul oaselor, întoarse capul şi privi o clipă înapoi, dar nu văzu nimic. Privi atunci înainte peste lac la hârjoana copiilor, apoi către dreapta, şoseaua ce ducea spre „Crăiţa” pe care acum, la trecerea

zăpuşelii, începuseră să apară în lungul ei grupuri-grupuri de oameni. Privi din nou în jur locul în care se afla salcia, tulpina ei, lucerna ce se ridica asemeni unui zid verde înapoi către pădure, privi marginea lacului, ochii trecură peste cerul înalt, albastru, limpede ca sticla. Şi iar privi salcia, apoi din nou apa sclipind cenuşiu în soare şi, deodată, ca şi cum i s-ar fi aruncat în faţă un pumn de lumină, avu o revelaţie, şi o bucurie lăuntrică puse în acea clipă stăpânire pe ea. Visa? Nu, nu visa... Locul acesta atât de retras şi de plăcut, în care-şi petrecuse unele dintre cele mai frumoase clipe alături de Alexandru, aducea aidoma cu scena ce se pregătise de către maestrul scenograf pentru debutul ei balerin, cu aproape cincisprezece ani în urmă! Extraordinară coincidenţă! De necrezut şi totuşi foarte adevărat... Tot aşa, la repetiţii i se montase o salcie cu ramurile plecate, de după tulpina căreia ea îşi făcea apariţia la primele acorduri ale orchestrei, în dreapta şi spre fund se închipuia un lac ale cărei unde îşi reflectau lumina pe chipul ei surâzător, aşa cum era viaţa lebedei la primii paşi în acel dans de neuitat... „Doamne, ce întâmplare! îşi zise ea, privind totul în jur cu curiozitatea şi uimirea ce ţi-o dă descoperirea unui lucru ce te copleşeşte prin ineditul lui. Da, într-adevăr, mă găsesc într-un decor natural, dar care, uite, n-am observat până acuma se aseamănă grozav de mult cu cel creat atunci la Operă pentru debutul meu cu *Moartea lebedei*. Salcia, lacul, fundalul de cer azuriu, imensitatea câmpului care e însăşi scena...”

Se lăsă iar pe spate şi căzu pradă visului ei de totdeauna, acela de a se fi realizat ca balerină, de a dansa în piese celebre cu montări de mare fast în care apariţia ei ca solistă să dea strălucire şi măreţie întregului spectacol. „Nu, n-am avut noroc şi pace, se consolă ea, fără să-şi învingă întru totul amărăciunea din suflet, zborul meu către înălţimile gloriei balerine mi-a fost frânt, trebuie să mă resemnez şi să sufăr, acuma totul e tardiv, nu se mai poate face nimic, nu-mi rămâne decât să-mi deplâng soarta, să mă împac cu ea, să trăiesc din visuri în care să-mi recompun tablouri ale presupuselor mele succese...”

Îi era sete. Vru să scoată din sacoşă termosul cu apă, dar nu apucă să se ridice, că auzi pe cineva alergând pe cărarea din lucernă, înapoia salciei. Lăsă termosul la loc în sacoşă, întoarse brusc capul şi...

— Alex! strigă şi parcă un curent electric îi săgetă întregul

trup. Inima îi bătea cu putere, glasul i se sugrumase de emoţia revederii, mâinile îi tremurau şi, în graba aranjării termosului răsturnă chiar sacoşa cu mâncare. Bine ai venit, dragul meu, drag...

Încercă să se ridice, dar el veni repede şi-o luă în braţe, după care o sărută lung pe buze şi pe păr, fără să-i dea putinţa de a mai scoate un cuvânt. Era numai o apă de alergătură, fruntea îi era îmbrobonată de sudoare, se descheiase la bluza udă de transpiraţie, părul îi căzuse peste ochi, răvăşit şi în neorânduială, cum foarte rar îi fusese dat Dorinei să-l vadă.

— Iartă-mă, Dorina, zise el abia stăpânindu-şi bătăile inimii, dar am avut o inspecţie la pichet şi a trebuit să aştept până ce mi s-a spus că pot pleca...

— Nu-i nimic, îl linişti ea, aranjându-i părul pe frunte, bine că ai venit, îmi era dor de tine, înnebuneam dacă nu te vedeam, să ştii! Stai niţel să-ţi şterg urmele astea de transpiraţie de pe obraz, de pe bărbie...

Se scotoci repede în poşetă, luă o batistă şi, trăgându-l de mână, îl aşeză lângă ea şi-i cuprinse capul în braţe, după care începu să-i tamponeze uşor fruntea, ceafa, obrajii, făcându-i totodată vânt cu latul palmei să-l răcorească cu o clipă mai devreme.

— Până când stai? îl întrebă mai apoi şi-i întinse, bluza militară peste câmpul de lucernă, să se zvânte la soare.

— Până la ora obişnuită...

— Dacă ai fost reţinut, nu ţi se dau orele acelea în prelungire?

— Cum să mi se dea? râse Alexandru. Ce, suntem funcţionari? Aici e un serviciu care se desfăşoară pe ore şi minute, ca la calea ferată, dacă vrei să ştii, şi orice întârziere aduce perturbaţii în buna lui orânduire...

— Iartă-mă, n-am ştiut, se scuză ea, dar vroiam să rămânem mai mult timp împreună...

— Te înţeleg, crezi că eu nu vreau, dar ce pot face? AI venit de mult?

— La două fără un sfert... Puţin mai devreme decât am stabilit pentru că am vrut să-ţi fac o surpriză şi să găseşti masa gata pregătită. Dar am pus-o şi am strâns-o de câteva ori, considerând că nu e bine să ţin alimentele întinse pe faţa de masă, dacă tu nu eşti încă aici: pâinea se usca, şniţelele se răceau de tot...

— Ai adus şniţele?

— Da, ştiu că-ţi plac, am repetat meniul de rândul trecut...

— Cât eşti de drăguţă, zise el şi-i sărută mâna. Pesemne ai adus iar bere...

— De ce nu? Nu-ţi place?

— Ba da...

Dorina era încântată că făcea totul pe voia iubitului ei, că el îi aprecia strădania de a-i crea o ambianţă cât mai plăcută, să se simtă bine alături de ea, că-i putea oferi acel cadru în care el să-şi dezvăluie fără reticenţe sentimentele de dragoste. Scotea cât mai grăbită din sacoşă pacheţelele în care erau învelite alimentele, punea masa cu o febrilitate puţin obişnuită, cu grijă să fie totul cât mai bine, să nu vadă el o lipsă cât de mică în practica ei de gospodină, şi să-şi facă cine ştie ce impresie neplăcută. Alexandru căuta s-o ajute, dar mai mult îşi rezerva timp s-o privească în ascuns, şi-i plăcea cu fiecare zi tot mai mult, îşi dădea seama că-şi aflase aci, la marginea ţării, marea dragoste pe care o visase şi care era aidoma cum şi-o închipuise el.

Dorina stătea cu picioarele trase sub ea, ghemuită, cu părul lung, negru lăsat într-o parte peste obrazul alb, cu genunchii descoperiţi, mici şi rotunzi dincolo de care se ghicea pielea fină a pulpelor neatinse încă de razele soarelui, mâinile ei firave umblau foarte repede, punea masa cât mai în grabă, desigur lui îi era foame, trecuse de mult vremea prânzului, curând avea să se lase amurgul. Purta o bluză de culoare azurie, din mătase subţire, fină, cu decolteu larg, încât aşa cum stătea aplecată deasupra feţei de masă i se vedeau sânii mici şi Alexandru îi privea pe furiş simţindu-le parcă dezmierdarea sub palme, aşa cum o simţise de atâtea ori în clipele lor de neostoită dragoste. O iubea, o diviniza, îl fascinase într-atât, încât erau zile în care nu-şi afla o clipă liniştea acolo la pichet şi dorea să vină mai repede duminica, s-o întâlnească, să-i simtă trupul firav în braţele lui, să-i cunoască apăsarea buzelor şi vorba ei caldă, rugătoare, cu nuanţe de naivitate, dar şi cu multă profunzime în sinceritatea ce i-o cerea în schimbul dragostei ei. Trecuse prin clipe destul de grele, de chin amar şi apăsător, gândindu-se că ea ar fi putut fi amestecată în moartea contelui Tegaş. Ştia, situaţia ei îi putea crea circumstanţe atenuante, moral era în drept să-şi răzbune moartea tatălui, dar nu-şi putea imagina,

era de domeniul absurdului să-şi închipuie că ea, Dorina, o fată plină de sensibilitate şi fineţe ar fi putut făptui un act criminal care cere mult sânge rece, o duritate a caracterului, cruzime şi lipsă de scrupule. Urmele ghetelor de baschet descoperite în preajma casei lui Tegaş şi apoi prin grădinile oamenilor în drum până în apropierea bisericii, urme care aduceau întocmai cu desenul în relief al tălpilor de la ghetele văzute de el în veranda casei şi mai apoi încălţate de Dorina în seara când l-a petrecut până la marginea satului, i-au dat foarte mult de gândit şi se poate spune că a trecut prin clipe de încordată tensiune psihică, în care nervii i-au fost solicitaţi la maximum. A stat ca pe ghimpi în noaptea aceea, până ce s-a întors Toderaşcu din serviciu şi cât mai pe ocolite, ca să nu dea în niciun fel de bănuit, i-a cerut caietul în care acesta îşi însemnase caracteristicile urmelor descoperite atunci în preajma colibei contelui. Cu înfrigurare a citit numărul centimetrilor ce-i avea talpa ghetelor de baschet descifrată de Toderaşcu şi tot cu aceeaşi înfrigurare, seara în camera lui de la pichet, singur să nu-l ştie nimeni, a măsurat aţa ce închipuia talpa ghetelor de baschet ale Dorinei. Răsuflase în sfârşit uşurat: măsura urmei tălpilor descoperite de Toderaşcu era mai mică cu un centimetru şi jumătate decât cea care reprezenta lungimea tălpilor de la ghetele de baschet ale Dorinei. „În sfârşit! zisese el, plin tot de sudoare de parcă ar fi trecut printr-o baie de aburi. Nu sunt urmele ei. Nici nu puteau fi urmele ei... Am bănuit-o fără rost, parcă mi-e ruşine că am putut arunca asupra ei, chiar şi pentru câteva clipe, gândul vinovăţiei, o acuzare pe care dacă ar şti-o nu mi-ar ierta-o niciodată”. Parcă i se luase o grea povară ce-o dusese în spinare până atuncea, îşi uşurase sufletul, îi trecuse febra aceea a neliniştei ce-l încercase ceasuri de-a rândul.

O privea acum cum taie pâinea în felii egale, drepte, să aibă un aspect cât mai frumos, cum îşi muşca buza de jos în efortul ce-l făcea apăsând cuţitul, părea un copil ce se străduie din răsputeri să făptuiască lucruri pe care le fac numai cei mari şi puternici.

— Dă-mi să tai cu, Dorina, ceru el, dar ea clătină capul în semn că nu vrea şi continuă, ca să sfârşească treaba ea şi numai ea.

Alexandru privi în jur, văzu şi el copiii la pescuit, le ascultă o clipă larma, apoi zărind lângă tulpina salciei o grămadă destul

de mărişoară de pietre, zâmbi şi zise:

— Ai făcut aprovizionarea cu ghiulele?

— Da, zise ea, am adunat pietre de pe drum când veneam încoace. De data asta vreau să câştig întrecerea. Ştii, m-am gândit să facem pariu pe trei ciocolate mari, e bine?

— Mai bine pe-o excursie în străinătate ca la „Loto-pronosport”! râse el şi luând o piatră o azvârli către ciotul acela de lemn din marginea apei. Ce zici?

— Vai, Alex, ce bine ar fi să plec undeva cu tine, să merg alături de tine, să te ştiu al meu... Se va putea întâmplă vreodată lucrul ăsta?

Se oprise din aranjatul mesei şi-l privea întrebător, cu ochii de smarald mari, fără să clipească, de parcă de răspunsul ăsta ar fi atârnat însăşi viaţa ei.

— Totul, draga mea, se va întâmplă aşa cum am gândit, o asigură el. Cu fiecare zi eu îmi dau seama că-mi lipseşti tot mai mult şi că nu pot vieţui fără tine...

— Ştii ce m-a întrebat odată Mirescu în curtea şcolii? zise ea zâmbind. A venit la o oră de dirigenţie...

— Ce te-a întrebat?

— Dacă e adevărat că mă voi mărita cu tine. Zicea că i-a spus Silvia, soţia lui, dar când l-am luat mai din scurt a mărturisit că e o simplă presupunere a lui şi atâta tot...

— O presupunere care poate deveni realitate...

Ea rămase cu furculiţele în mână pentru o clipă, cuprinsă de bucurie, le zvârli apoi pe faţa de masă, se repezi, îl cuprinse cu braţele de după gât şi rămase cu capul pe umărul lui, visătoare şi liniştită.

— Ce fericită sunt, Alex! vorbi ea mai mult şoptit, cu un glas care parcă venea de peste apă. Ce fericită! Vom trăi minunat, eu îţi voi fi credincioasă şi ascultătoare, voi fi devotată şi nu voi ieşi din cuvântul tău, mă crezi că voi fi aşa?

— Sunt convins, Dorina, ferm convins. De altfel, problema căsătoriei noastre m-a preocupat şi pe mine în ultimul timp...

Îl privea muta de uimire, în acelaşi extaz de la început, cu ochii tot mari, îl asculta şi parcă glasul lui suna altfel ca până acum, avea ceva grav şi înălţător, deosebit de solemn...

— Ştii, urmă el, am stat de multe ori de vorbă cu mine însumi, mi-am revăzut tot ce am realizat până acuma şi m-am gândit la tot ceea ce am să fac de acum înainte şi orice am să întreprind

socotesc că nu va avea reuşită decât alături de tine...

Ea continua să-l asculte şi uimirea de pe chipu-i dispărea ca o umbră, încet cu fiecare clipă. O undă de lumină i se aşternea peste ochii mari de smarald, peste fruntea-i netedă şi părul negru ca noaptea.

— M-am gândit să renunţ, în ceea ce priveşte facultatea, la planurile mele de până acuma, zise el cu acelaşi glas liniştit de la început...

— Cum se poate? se arătă ea nemulţumită.

— Stai o clipă, o linişti el. Uite, ieri dimineaţă am vorbit cu Mirescu în mod foarte serios despre situaţia mea, el e un om minunat, un prieten adevărat şi mi-a dat sugestia să mă fac ofiţer de grăniceri ca şi el. Vreau după aceea să urmez şi eu Dreptul la fără frecvenţă şi...

— Şi asta îndeamnă că poţi veni aici la pichetul ăsta?

— Tot ce se poate, asta şi urmăresc. Deocamdată, trebuie să fac şcoala...

— Şi când începe şcoala asta? se interesă ea grăbită, parcă să-l vadă cu un ceas mai devreme aranjat.

— Peste foarte puţină vreme...

— Şi-ţi place meseria asta? vru ea să afle. Te pasionează?

— Foarte mult. Am îndrăgit grăniceria de când sunt militar. Nu ştiam că-i o armă atât de frumoasă...

— Vai, Alex, cât îmi pare de bine! zise ea şi începu să bată din palme, cuprinsă de-o bucurie fără margini. Avem o căsuţă drăguţă, aici sunt nişte locuri foarte frumoase. În sfârşit, viaţa mea va avea un sens... va avea un sens... Parcă văd cum ţi se va spune peste câţiva ani: „Locotenentul de grăniceri, Alexandru Ştefănescu!” Ba nu, nu aşa, ci: „Locotenentul Alexandru Ştefănescu – din grăniceri” – aşa se spune, nu? Sau simplu: „Locotenentul Alexandru Ştefănescu!” Aşa, nu? Dom’le locotenent, să trăiţi! zise ea şi duse palma la frunte, în semn de salut. La ordinele dumneavoastră! Vai cât sunt de fericită!... Cât sunt!...

Îl cuprinse de după gât, îl sărută iar pătimaş, îi zburli părul cu mâinile, râdea şi plângea în acelaşi timp, nu ştia ce-i cu ea, parcă i se tăiase răsuflarea de emoţie, gândurile ei negre despre plecarea lui luaseră sfârşit, totul se va desfăşura de-acum aşa cum visase şi ea, dar nu îndrăznise să-şi dezvăluie acest vis nici măcar propriei ei conştiinţe, îi era teamă că în controversele cu

raţiunea, cu realitatea, va ieşi învinsă şi chinul ei se va prelungi ia nesfârşit.

— Voi fi fericită! Sunt fericită! aproape că strigă şi parcă voia ca glasul ei să se audă departe peste sat, peste pădure, către zare şi mai departe, să ştie toată lumea, tot ce-i suflare omenească, să afle că iubirea ei s-a ivit târzie dar trainică, că nimeni nu i-o poate egala, că nu există pe suprafaţa pământului un băiat asemănător lui Alex...

Şi deodată ochii ei începură a lăcrima tare, tot mai tare, prinse apoi a plânge şi lacrimile îi şiroiau pe obraji, nu şi le ştergea, o încercau suspinuri ascunse, reţinute, înăbuşite, buzele îi tremurau uşor şi privirea aruncată undeva peste apă spunea parcă mai mult decât cuvintele:

— Doamne, dumnezeule, mi-am găsit fericirea! Să n-o pierd... Să n-o pierd...

Alexandru scoase din buzunar batista şi tăcut îi şterse lacrimile. Ea se lăsă cu capul pe pieptul lui şi rămase aşa câteva clipe, suspinând uşor, fără să mai scoată un cuvânt, cu privirea rătăcind peste covorul de lucernă, peste apă, peste pădure. El o înţelegea, îi intuia suferinţa şi bucuria şi considera că e bine s-o lase în liniştea ei, învăluită de visurile ei, cu gândurile ei.

— Ştii, Alex, vorbi ea după un timp, parcă nici nu-mi mai este foame, atât sunt de fericită... Şi cât m-am pregătit pentru ziua asta...

— Lasă, mai stăm puţin şi mâncăm, zise el. Recapătă-ţi calmul, eşti surescitată, eşti răvăşită de gânduri...

— Cum să nu fiu când mi-ai dat o veste atât de mare şi de neaşteptată? mărturisi ea şi cu dosul palmei îşi şterse urmele lacrimilor de pe obraji. Dar ţie poate ţi-e foame, ori ai mâncat acolo? Să nu fi mâncat, doar aşa ne-a fost vorba...

— Nu, n-am mâncat, o asigură el. De altfel, nici n-am avut timp, cum am primit permisiunea să plec am şi zbughit-o încoace cu o sută pe oră!

Începuse să bată un vânt uşor, călduţ, faţa apei prinse a se încreţi, se formau cerculeţe mici, mari, şi apoi tot mai mari, până ce dispăreau în larg topindu-se în cenuşiul undelor. Pe şosea se ridicau norişori de praf, se răsuceau în vârtejuri ca nişte trâmbe de fum, înapoia salciei lucerna unduia ca talazurile verzi ale mării, iar sus frunzişul ramurilor fremăta aprins şi aprig, sporind răcoarea.

— Cred că are să plouă, zise Alexandru şi ieşind de sub salcie privi cerul. Uite, se adună departe în zare nori negri ca păcura...

— Haide să mâncăm, propuse Dorina şi puse pe farfuriile de material plastic friptura. Uite, te rog serveşte-te. Ai aici furculiţa, cuţitul. Dacă vrei ia ridichi, ceapă verde, sunt de la mine, din grădină. Rândul trecut n-am vrut să-ţi spun treaba asta... Ştiai că am o grădină cu legume?

— Serios? se miră el. Te ocupi cu grădinăritul?

— De ce nu? E o treabă care ajută la reconfortare sufletească, muncind de fapt te odihneşti, dar mai ales această reconfortare ţi-o dă satisfacţia ce-o ai când vezi cum cresc roşiile, ridichiile, ceapa...

— Te ajută cineva sau lucrezi singură?

— Cine să mă ajute? Singură fac toată treaba. Am experienţă, de la şcoală. Ştii, fiecare clasă are acolo o grădină proprie şi ne întrecem care să fie mai roditoare...

— Mie mi-ar place să mă ocup de stupi de albine, zise Alexandru, în timp ce deschidea o sticlă de bere şi turna în pahare. Mă pasionează de mult treaba asta, am fost la ţară la un coleg, când eram în liceu şi am rămas de-a dreptul fascinat cunoscând tot procesul de producţie, ca să vorbesc în termeni tehnici, de care sunt capabile micile vieţuitoare...

— Dragă, avem în spatele casei teiul cel mare, poţi amenaja sub el zece-cincisprezece stupi, faci tot ceea ce doreşti, chiar îmi place să te ocupi de treaba asta, eşti în gospodăria ta... Avem acolo zece caişi, patru gutui, cinci meri, doi peri, o întreagă livadă... Ei, dacă trăia tata, el a plantat pomii, îi plăcea lucrul în grădină, în livadă... Apropo, Alex, se opri ea deodată amintindu-şi, s-a auzit în sat că aţi prins pe cel care l-a omorât pe Tegaş, e adevărat?

— Nu, nu-i adevărat...

— Dar aşa vorbeşte lumea. Silvia mi-a spus că într-o noapte voi grănicerii aţi prins un om...

— E adevărat că l-am prins, dar nu acela l-a omorât pe conte. Cel care a fost prins e nepotul contelui, adică era...

— Cum „adică era”?

— Nu s-a supus somaţiei unuia dintre ostaşi şi a fost împuşcat mortal. A mai îngânat el câteva cuvinte, dar şi-a dat repede sfârşitul...

— Şi ăsta era nepotul contelui? Acela care-i trimitea bani de la

Bucureşti?

— Acela...

— Şi de ce vroia să fugă peste graniţă?

— El a declarat că s-a rătăcit, că de fapt vroia să caute casa contelui în marginea satului şi fiind noapte a nimerit peste câmp...

— El nu ştia că-i murise unchiul, ce mai căuta la el?

— Nu, nu ştia, a fost în închisoare, a suferit o condamnare pentru nişte falsuri, mi se pare la biletele de Loto sau aşa ceva, nu ştiu exact şi a evadat în timpul procesului. Deci nu se pune problema că el ar avea vreun amestec în moartea contelui. Când contele şi-a dat duhul, ăsta era sub stare de arest...

Vântul se înteţi şi acum şuiera ascuţit prin lucerna moale şi deasă ca peria, ramurile salciei se zbăteau legănându-se peste faţa apei, soarele pierise undeva după norii ce acoperiseră aproape jumătate de cer. Se simţea în aer o umezeală şi o răcoare puţin obişnuite. Undeva, foarte îndepărtat se desluşi un bubuit care se stinse cu încetul în ecouri prelungi, până pieri cu totul.

— În mod sigur are să plouă, zise Dorina în timp ce sorbea câte puţin din paharul cu bere. Dacă începe ploaia ne-a stricat toată plimbarea...

— Ţi-e teamă de ploaie?

— Dacă sunt cu tine, nu mi-e teamă. Numai că ne udă şi o să răcim...

— De fapt, cred că nici nu va ajunge aici vreun strop de apă, îşi dădu el cu părerea. Şi chiar dacă va ajunge, avem un adăpost foarte bun sub salcia asta. E atât de des frunzişul, încât pare un cort destul de trainic...

— Nu vrei să terminăm masa şi să mergem către sat? propuse ea. Stăm în cameră, mai privim la televizor...

— Nu, stăm aici, e atât de plăcut... Un decor natural...

— Ştii, Alex, ce revelaţie am avut cu puţin timp înainte de a veni tu? întrebă Dorina bând tot paharul cu bere. Bine că mi-am amintit! Uite, locul ăsta pe care noi l-am ales pentru întâlnirile noastre aduce aidoma cu scena ce mi-a fost pregătită în vederea debutului cu *Moartea lebedei*. Tot aşa aveam montat acolo o salcie, un lac, undeva se vedea pădurea, zarea de azur...

— Ce spui? se miră el.

— Pe cuvânt de onoare dacă te mint! Aşa m-am bucurai când

mi-am dat seama de lucrul ăsta! Stăteam, te aşteptam şi aveam senzaţia că sunt pe scenă şi ascult îndrumările maestrei cum să folosesc intrările la primele acorduri ale orchestrei...

— Mi-ai spus odată că sunt romantic, dar tu eşti de trei ori mai romantică, o super-romantică! râse el şi ridică paharul în cinstea ei. Sunt fericit că eşti a mea!

Goli paharul până la fund, apoi veni lângă ea şi o cuprinse în braţe. Dorina se împotrivi, căută să scape şi zise:

— Stai să strângem masa, să facem curat aici şi apoi vom sta liniştiţi pe pled şi vom vorbi, da?

— Doar vom vorbi? surâse el enigmatic.

— Bine, mă vei săruta. Dar acuma stai cuminte, da?

— Da.

— Atunci ajută-mă să sfârşim treaba mai repede. Uite să ştii că ploaia nu ne va lăsa în pace...

— O vom trata cu indiferenţă, râse el şi se apucă să strângă farfuriile, paharele, furculiţele. Indiferenţa noastră are s-o supere şi o să plece îmbufnată, cu norii zburliţi de supărare...

Adună şi cuţitele, restul de pâine, înveli într-o hârtie de celofan castronul în care fusese salata, puse totul în sacoşă şi acolo dădu peste încă o sticlă de bere. O scoase la iveală şi Dorina îl văzu cum o priveşte în zare, să constate dacă e plină sau numai pe jumătate.

— E plină, Alex, bea-o, îl îndemnă ea, să nu mai cărăm atâta greutate acasă...

— Tu ai băut, mi se pare, numai două pahare şi eu două sticle se apără el, ar trebui să mai bei măcar un pahar...

Vru să-i toarne, dar ea se împotrivi:

— Nu, nu, te rog, nu mai pune că nu beau. Are să mă doară capul. Bea tu, eşti bărbat, bărbaţii beau mai mult ca femeile...

Alexandru duse sticla la gură şi într-o clipă o goli.

— Ţi-a fost tare sete, aşa este? întrebă ea împăturind faţa de masă.

— Berea e bună, îmi place, zise el, dar ai dreptate mi-a fost şi tare sete...

Se duse apoi, luă o piatră de lângă tulpina salciei şi aruncă cu ea spre ciotul de lemn din apă, fără însă să-l lovească aşa cum ar fi dorit. Întărâtat, sub privirile Dorinei, ce zâmbea cu îngăduinţă, mai luă una, aruncă şi cu aceea, dar tot nu nimeri şi atunci Dorina începu să râdă de-a binelea, ceea ce îl înfurie. Mai

luă şi a treia piatră, zvârli, dar piatra trecu mult peste bucata de lemn, şi plescăi surd ducându-se către adânc. Atunci îşi suflecă mânecile cămăşii, luă a patra piatră, dar Dorina îl prinse de mână şi, după ce-l sărută uşor pe frunte, să-l liniştească, zise:

— Dă-mi să arunc eu, poate am noroc...

— Nu, nu ţi-o dau! se împotrivi el.

— Alex, te rog...

El îi întinse piatra, şi se dădu un pas înapoi s-o privească. Ea îşi făcu vânt şi-o aruncă drept în bucata de lemn care sună sec peste liniştea apei.

— Uraaa! strigă şi, întorcându-se către el, începu să bată din palme. Am câştigat din prima lovitură! Am câştigat. Am câştigat!

— Bravo, vino să te felicit! zise el şi ocolind pledul, să nu-l calce, se duse şi o luă în braţe. O strânse tare la pieptu-i aproape zdrobindu-i umerii şi începu s-o sărute pe gât, pe păr, pe frunte, minute în şir, fără să se oprească. Îi căuta gura, dar ea şi-o ferea, îi săruta atunci ochii, şi iar gâtul, şi fruntea, şi părul, umerii dezgoliţi, ca şi braţele, şi mâinile ce căutau să se apere, apoi din nou fruntea, obrajii până ce-i prinse gura şi-i muşcă buzele tare până la sânge, zdrobindu-i-le, gata parcă să-i ia răsuflarea. Ea se zbătea să scape, dar el o ţinea strâns în braţe, nu-i îngăduia nicio mişcare, nicio împotrivire, n-o lăsa să spună un cuvânt...

— Stai, stai nebunule, zău, uite, am ameţit. Ascultă-mă...

El nu auzea, nu vroia să audă nimic, îi frânse mijlocul, ea scoase un geamăt surd şi se prăbuşi o dată cu el pe pledul aruncat peste covorul moale de lucernă, sub ramurile ocrotitoare ale salciei ce-i acoperea ca o perdea. Buzele lui tot mai înfierbântate îi căutau acum umerii, sânii, fruntea şi părul, apoi iar umerii...

— Nu, Alex, nu! spuse ea. Te implor, nu! Hai mai bine acasă... Aici nu e bine... Ne vede cineva...

Dar glasul i se frânse o dată cu tunetul care sparse pe neaşteptate tăriile cerului şi se prăvăli din înalt, parcă să despice pământul în două. Urmă un alt tunet mai puternic ca cel dintâi, cerul era acuma negru ca păcura, fulgere sclipitoare şerpuiau ascuţit de la un capăt la altul, vântul se înteţise, frunzele salciei se zbăteau foşnind sec şi ramurile se clătinau atât de tare încât atingeau cu vârfurile lor apa lacului. Copiii

fugiseră înspre sat, pe şosea nu se vedea ţipenie de om, se întunecase într-atât de mult, de parcă dintr-o clipă într-alta avea să coboare noaptea. Suflul rece al furtunii se apropia, o boare umedă trecea peste câmpul lucernei ce unduia ca talazurile unei ape.

O suliţă de lumină ţâşni deodată în înalt, iar în clipa următoare răsună o bubuitură năprasnică de parcă te-ai fi aşteptat ca îndată să cadă de sus bucăţi de cer aprins ca de smoală. Dorina tresări şi, de frică, se făcu parcă mai mică sub pieptul lui Alexandru.

— Vine furtuna, Alex, tu nu auzi? zise ea. Ţi-am spus, hai mai bine acasă... Aici o să ne prindă ploaia.

El îi acoperi însă gura, muşcându-i poate pentru a suta oară buzele, pieptul îi apăsă sânii parcă să-i zdrobească şi o mână îi simţi pielea catifelată a pulpei dezgolite.

— Alex, şopti ea într-un târziu printre buze, ce-ai făcut, Alex?

— Taci... taci... taci...

— Eşti al meu... numai al meu...

— Numai al tău...

Căzură primii stropi de ploaie mari, grei, plescăind faţa lacului, apoi se dezlănţui furtuna în rafale repezi, piezişe, făcând pădurea să hăuie prelung în depărtare sub tunetele ce se prăvăleau unul după altul din înaltul întunecat şi rece.

15

Locotenentul Mirescu raportase superiorilor săi despre prinderea acelui individ în zona de frontieră care, nesupunându-se la somaţia grănicerului, fusese împuşcat mortal. Venise imediat de la unitate o maşină cu maiorul Bota, însoţit de un căpitan, un procuror şi un medic şi la câteva minute o altă maşină cu doi ofiţeri de miliţie. Se făcuse cuvenita autopsie a cadavrului şi se constatase moartea prin împuşcare, glonţul lovind aorta, decesul producându-se în mai puţin de cincisprezece minute după o puternică hemoragie ce nu putuse fi oprită în niciun fel, cu toată strădania locotenentului Mirescu.

Cel ucis se dovedise a fi într-adevăr Raul Drăgan, nepotul contelui Tegaş, evadat de sub escortă, în timp ce pleca de la procesul în care fusese condamnat pentru falsul unor bilete de loz în plic. Nu se putuse însă stabili dacă înainte de a ajunge în zona de frontieră în bătaia puştii lui Tandin trecuse sau nu pe la coliba contelui şi nici dacă venirea lui aci era în legătură cu moartea lui Tegaş sau intenţiona într-adevăr să treacă graniţa, ca să scape de pedeapsa ce i se dăduse. În afară de cei doi copii (unul dintre ei, Nică, îi anunţase chiar pe grăniceri) nimeni din sat nu-l mai văzuse şi nu mai stătuse de vorbă cu el. Rămânea presupunerea fermă că, petrecându-şi multă vreme copilăria şi tinereţea în satul de frontieră, s-a gândit că-i sunt foarte familiare locurile din preajma graniţei şi poate trece cu mai multă uşurinţă hotarul pe aci decât prin altă parte. Apoi dacă se întâmplă să fie prins avea şi-un alibi, venise doar să-şi vadă unchiul, nu era chiar un străin pentru sat şi orice om nu putea fi condamnat pentru că din când în când se întoarce în locurile de care-l leagă amintirile adolescenţei.

Un singur lucru nu putuseră stabili cei ce făcuseră cercetările: ce însemnau ultimele cuvinte ale muribundului „averea mea... nevastă-mea... Cina cea de taină... Tina”.

Se telefonase la Bucureşti şi, după două zile, venise răspunsul referitor la familia lui. Raul Drăgan era căsătorit cu o anume Iustina, funcţionară, ce nu se afla în Capitală. Plecase prin O.N.T. într-o excursie în străinătate pe ruta Budapesta, Praga, Berlin, Varşovia, Liov, Odesa, Chişinău, Bucureşti. Serviciul de trasee internaţionale al O.N.T.-ului confirmase eliberarea paşaportului şi plecarea femeii împreună cu un grup de turişti cu autocarul.

În timp ce soţul ei era arestat, ea înaintase cerere de divorţ, nevoind să mai fie căsătorită cu un om care o dezonorase prin infracţiunea aceea condamnată penal. Deci, în mod sigur, Tina nu putea fi altcineva decât Iustina, nevastă-sa, căreia în clipele de pe urmă i-a strigat numele şi care se mai constatase că nu era alta decât cea gonită de Tegaş din castelul lui cu peste douăzeci de ani în urmă, deoarece o prinsese făcând dragoste cu Raul. Cât despre cuvintele în care muribundul vorbea de „avere”, pesemne că la mijloc era vorba de casa din Bucureşti ce avea să i se ia în urma sentinţei de condamnare, avere cu care trebuiau despăgubite fraudele comise prin falsul biletelor la loz în plic. Mai rămânea însă dezlegarea misterului ce-l presupuneau cuvintele. „Cina cea de taină”. De bună seamă, la mijloc era vorba de cunoscutul episod din Biblie prin care ni se înfăţişează masa lui Isus împreună cu cei doisprezece apostoli ai săi, apostoli printre care se găsea şi Iuda, perfidul, ce avea să-l vândă stăpânirii. Scena mesei, cu cei doisprezece apostoli rânduiţi în dreapta şi în stânga lui Isus, a constituit subiectul a numeroase opere celebre semnate de tot atât de celebri pictori ai lumii Renaşterii. Să fi posedat Raul Drăgan un asemenea tablou celebru, bineînţeles sustras de undeva, dintr-o galerie de artă? Vroia să treacă fraudulos frontiera, având poate înţelegere cu cineva de dincolo care să-i înmâneze un asemenea tablou? Plecase, poate, nevastă-sa să ducă în străinătate o asemenea operă de artă de celebritate mondială? Cum, în ce fel trebuie înţeleasă acea expresie „Cina cea de taină”? Care era misterul ce-o învăluia şi în jurul căruia erau aţintite acum toate cercetările? Nu cumva contele Tegaş avea şi el vreo legătură cu un asemenea tablou valoros? Sau poate că era numai o parolă, o simplă parolă cu care Raul Drăgan intenţiona să-şi croiască drum liber dincolo, în străinătate, în relaţiile pe care le-o fi stabilind în cine ştie ce împrejurări, relaţii în care misterioasele cuvinte biblice constituiau doar confirmarea identităţii sale?

În inventarul lucrurilor din coliba contelui nu se afla trecut un asemenea tablou sau icoană şi nici printre hârtiile lui nu se dovedise vreo indicaţie în acest sens. Rămânea numai să se cerceteze apartamentul în care locuise Raul Drăgan la Bucureşti, lucru ce avea să se efectueze la înapoierea soţiei acestuia din străinătate, acolo totul fiind încuiat.

Aci, în sat, anchetatorii practic nu mai aveau ce face. S-a

autorizat înmormântarea infractorului Raul Drăgan, iar plutonierul Patriche a primit în continuare sarcina să se ocupe de cercetările în legătură cu moartea contelui. Poate avea să mai iasă la iveală un indiciu, să se mai descopere un martor, se mai auzea o vorbă aici, alta dincolo care ar fi putut arunca o lumină cât de mică asupra misterioasei sinucideri a contelui Tegaş. Cât despre Ilie Ciocârlan, încă arestat la postul de miliţie, acesta o ţinea una şi bună că într-adevăr a primit nişte bani şi cureaua de piele galbenă de la băietanul acela cu pălăria trasă adânc pe ochi, căruia i-a dat cheia bisericii, dar n-avea nicio înţelegere cu el şi nimeni nu putea dovedi că străinul ar fi venit în sat în noaptea aceea ca să-l omoare pe conte. Ce avea cu el? Ce rău îi făcuse? Vroise băietanul să ia ceva de la el şi Tegaş se împotrivise? Cel mult putea să-l sugrume, dar în niciun caz contele nu se spânzurase singur, numai după porunca acelui băietan... Vroise să fure ceva din biserică? Acolo toate erau la locul lor, nu lipsea nici măcar un muc de lumânare...

Părea că lucrurile se liniştiseră, dar iată că într-o dimineaţă bătrânul Trocan, fostul toboşar al satului, a venit cu noaptea în cap la postul de miliţie, a urcat cu greutate cele câteva trepte de piatră de la intrare şi a bătut la uşa pe care scria cu litere de-o şchioapă pe un carton „Comandant”. A apăsat apoi pe clanţă şi a intrat în odaia cu miros de var şi gazolină, pe pereţii căreia proaspăt spoiţi se vedeau câteva tablouri, o hartă a ţării şi câteva poze tăiate din reviste ce înfăţişau miliţieni la instrucţie, în serviciul de circulaţie, la descoperirea unor urme de infractori şi altele.

La masa lui, în faţa unui dulap de fier cu uşile date în lături şi în care se vedeau pe rafturi mulţime de dosare, se afla plutonierul Patriche. Era cu capul descoperit, descheiat la veston şi scria ceva de zor pe o coală mare de hârtie.

— Ei, ce vânt te aduce pe la mine, moş Trocane? înălţa el privirea, zărindu-l pe bătrânul toboşar stând lângă uşă cu pălăria în mână. Stai, ia loc pe scaunul ăsta c-ai fi ostenit. Umbli, mă, nea Trocane, cât îi satul de mare de parcă ai fi un flăcău, mama mă-sii de treabă! Sau ai fost la vreo muiere prin părţile astea şi acuma îţi trecu prin cap să-mi faci o vizită? râse Patriche dezvelindu-şi cei doi dinţi de aur. Ei, ia să te aud!

Dar bătrânul care surzise de vreo câţiva ani stătea mai departe în picioare, fără să se clintească şi-l privea pe plutonier

cu ochii mari fără să înţeleagă ce vrea să spună.

— Te uiţi la mine, bre, nea Trocane, de parcă am căzut acum din lună! zise Patriche şi lăsă tocul jos. Te-am întrebat cu ce-ţi pot fi de folos?

Bătrânul se dădu mai aproape de masă şi întinse urechea, în semn de ascultare, în timp ce-şi molfăia gingiile uscate, de parcă ar fi mestecat ceva în gură. Era netuns de multă vreme şi părul alb, mult rărit, îi cădea în plete pe ceafă şi peste urechi, iar barba cu ţepi albi ca şi ochii mici, albaştri, apoşi, îi dădeau o înfăţişare de mucenic.

Patriche, văzând că n-o scoate la capăt în niciun fel, se ridică, ocoli masa şi venind lângă bătrân strigă cât putu de tare la urechea lui:

— De ce-ai venit? te-am întrebat. Ce necaz ai? Ai auzit iar câinii ăia lătrând sau cum şuieră sergenţii din ţignale? Că aşa spune Maria lui Vizante, că dumneata auzi mereu cum fluieră nişte vardişti din ăia vechi din ţignale...

— Nu, nu mai aud de mult, domnule ofiţeriu...

— Nu sunt ofiţer, moş Trocane, unde vezi dumneata galoane de ofiţer?

Bătrânul întinse iar urechea.

— Galoane, zic, unde vezi? strigă Patriche să-şi spargă plămânii.

— Oale? Ce oale?

— Galoane, bre, grade, uite ici pe umeri, zise tot mai tare Patriche şi prinse unul din epoleţi arătându-i-l, unde vezi din alea de ofiţer? Eu sunt plutonier, nici asta n-ai aflat ce sunt, de când mă aflu în satul ăsta?

— Da, da... aprobă bătrânul scărpinându-se în barbă, de parcă ar fi înţeles ce-i spusese Patriche şi era de acord cu el. Eu am venit să vă spun că l-am văzut azi noapte pe domnul nostru Isus Cristos!

Patriche se dădu un pas înapoi şi holbă nişte ochi la bătrân cât cepele. Să se fi scrântit toboşarul la cap încât să-i ia mintea razna? Surd ştia că era, dar de ţicnit când s-o fi ţicnit oare?

— Ce spui, moş Trocane, că ai văzut? ţipă el la urechea bătrânului. Pe domnul nostru Isus Cristos? Ce făcea, bre, venise în control la biserica contelui?

— Da, da, la biserică...

— Ei, uite că fiul Domnului mai lipsea din satul nostru!

Zicând acestea, Patriche îl lăsă pe bătrân, se duse la fereastră şi privi o clipă pe uliţă, socotind că n-are niciun rost să mai continue conversaţia cu el, întrucât era limpede că moş Trocan la anii aceştia putea născoci orice, luând visele drept lucruri adevărate. Dar, după o clipă, dându-şi seama că la mijloc poate fi totuşi vorba de ceva care să-i ajute în lămurirea unor lucruri legate de moartea contelui, se întoarse, îl prinse pe bătrân de umeri şi-l aşeză uşurel pe scaun, după care îi strigă iar la ureche să povestească în ce fel îl văzuse pe Isus Cristos...

— Veneam, domnule ofiţeriu, de la noru-mea din satul ăilălalt, Coşara, începu el cu glasul tărăgănat, răguşit, tuşind mereu în pumn, veneam pe jos, era aşa cam trecut de jumătatea nopţii, şi am coborât dealu' încet-încet în toiag, că de, am trecute de optzeci de ani, şi cum veneam pe poteca de lângă biserică, am văzut la geamurile sfântului lăcaş pâlpâind nişte luminiţe, aşa de parcă ardea sticla, şi atunci m-am oprit în loc, m-am pus în genunchi şi am prins a mă închina, şi nu crezi că într-una din fereşti am văzut atunci chipu' Domnului? Da, da, l-am văzut, uite aşa cum te văd pe dumneata... Parcă era zugrăvit pe sticlă, cu păru' lung, cu cămaşa albă şi avea şi coroana de spini pe frunte... Da, da avea şi coroana de spini pe frunte...

Patriche începu să zâmbească, şi-şi zise că degeaba caută el să-l socotească pe bătrân întreg la minte, tot aşa e cum l-a bănuit, a început să aibă vedenii, încât dacă umple satul cu veştile lui şi mai găseşte şi doi-trei proşti să-l creadă ajunge celebru ca Petrache Lupu de la Maglavit care, pe vremuri, a reuşit să încredinţeze mulţime de naivi din ţară, până şi pe unii doritori de senzaţii din Europa, că l-a văzut pe Dumnezeu care i-a redat graiul şi a poruncit să fie al doilea mântuitor al omenirii. Cum să-l vadă moş Trocan pe Isus Cristos în fereastra bisericii? De unde până unde luminile acelea? Desigur, astea sunt simple născociri, bătrânul şi aşa nu mai vede nici la doi paşi, a visat sau i s-a năzărit şi a rămas cu imaginea asta în cap pe care vrea s-o facă cunoscută şi altora.

— ...şi cum am venit în sat şi am spus la lume, urmă bătrânul scărpinându-se iar în barbă, unii m-au crezut, alţii ba, fiecare cum li-e voia şi credinţa da' Maria lu' Vizante, aia făr' de ureche, a început să mă ocărască şi să mă facă ca pe o albie de porci, că cică am bolânzât şi să mă duc la balamuc, că de ce mint şi caut să spurc cu năroziile mele casa Domnului? Apoi am luat

toiagul şi l-am zvârlit după ea, da' ea mi-a zâs că o să mă opărească cu apă fiartă dacă mai trec prin dreptul ogrăzii ei, că cică am făcut-o parşivă, dar eu n-am grăit vorba asta, că nu mi-e aminte de ea şi nici la ştiinţă nu mă pricep... Aşa că, domnule ofiţeriu, am venit să lăcram pe Maria lu' Vizante care-şi bate joc de bătrâneţele mele, şi-i slobodă la gură, şi mă pândeşte cu oala cu apă fiartă...

— Bine, moş Trocane, lasă, fii fără grijă, am să vorbesc eu cu ea, îl asigură Patriche pe bătrân şi-i întinse mâna, semn că i-a dat ascultare şi acuma poate să plece. Dacă nu se cuminţeşte, la judecată cu ea!

— Aşa, aşa, puneţi-o la plată, întări moş Trocan. Să dea amendă nepricopsita de ea!

— Unde dai şi unde crapă! zâmbi Patriche şi-l ajută pe bătrân să se ridice de pe scaun.

— Da, da, cu apă, zise moş Trocan. Cu apă fiartă, n-ar mai răbda-o pământul s-o rabde!

— Bine moş Trocane, umblă sănătos, ţi-am spus, n-avea grijă, îl mai asigură o dată Patriche şi-l conduse până la uşă, ba îl ajută să coboare şi treptele de piatră ale clădirii, ca să ajungă cu bine în uliţă. Apoi zărind un copil ce încerca să înalţe un zmeu, îl chemă şi-l rugă să ducă de mână pe bătrân până acasă, că-i slăbit de puteri şi nici nu prea vedea bine.

Plutonierul Patriche n-ar mai fi dat importanţă celor relatate de moş Trocan, dar a doua zi dimineaţă, sergentul major Tănase, ajutorul lui, se prezentă în cancelarie şi-i raportă că nevasta factorului i-a spus că în noaptea aceea şi ea a văzut pâlpâind câteva clipe două geamuri ale bisericii. Era aşa de parcă cineva ar fi trecut cu o palmă de lumină peste ele şi pe urmă nu s-a mai văzut nimic. Se ducea femeia spre Coşara, că-i născuse o cumnată, şi ca să scurteze drumul a apucat pe poteca de lângă biserică.

— Măi, Tănase, ăştia din sat au început să aibă vedenii mă, sau îşi bat joc de noi?

Sergentul major nu zise nimic şi înălţă numai din umeri, în semn că nici el nu ştie ce să creadă. El personal n-a văzut aşa ceva, a raportat numai cele auzite de la nevasta factorului...

— Asta e o femeie de treabă, cu scaun la cap, vorbi gânditor Patriche, dar dacă ea a văzut cu ochii ei lumina aceea pe geamurile bisericii, înseamnă că ceva tot trebuie să fie în

realitate...

Zicând acestea, Patriche rămase pe gânduri şi începu să bată darabana cu degetele pe tăblia mesei privind parcă absent pe fereastră, afară în uliţă. Într-un târziu, luând o hotărâre, zise:

— Măi, tovarăşe Tănase, n-ai vrea să faci o pândă la noapte, acolo în preajma bisericii? Hai, ce zici?

— Cum ordonaţi dumneavoastră, tovarăşe plutonier! zise Tănase luând poziţia de drepţi. Am să fac o pândă în jurul bisericii...

— Să vedem, poate e cineva care are interes să-şi bată joc de oameni, că la mijloc nu poate fi decât o bătaie de joc. Noi suntem marxişti, măi, tovarăşe Tănase, putem noi să credem în bazaconiile alea?

— Nu putem, tovarăşe plutonier. Am citit şi-o broşură cu chestiile astea...

— Păi, vezi? Pregătirea politică o ai, acum fii numai cu ochii în patru. Te îmbraci ţivil şi-ţi faci meseria...

— Câte ore fac pânda, tovarăşe plutonier? întrebă Tănase care nu se clintea din poziţia de drepţi.

— Stai şi tu acolo până ce vezi că apare Isus Cristos sau luminile alea...

— Isus Cristos, vă raportez nu poate fi, tovarăşe plutonier, interveni sigur pe el Tănase. Am citit în broşura aceea că...

— Lasă, măi, broşura acum, îi tăie vorba Patriche. Tu holbezi ochii acolo, la geamuri şi-mi faci un raport amănunţit cu tot ce-ai văzut. Ce, crezi oare că eu dac-am zis de Isus Cristos, gata, sunt de acord cu moş tăgârţă ăla de toboşar? Noi presupunem că ar fi careva care aduce cu Isus Cristos, ei, să, vedem cine-i ăla, dacă e bineînţeles. Nevasta factorului n-a văzut decât lumini, aşa că chipul lui Isus ar putea fi numai o vedenie a toboşarului...

— Am înţeles, tovarăşe plutonier. Voi fi atent şi la Isus Cristos şi la lumini!

— Ţivil, măi, ne-am înţeles?

— Aşa cum aţi ordonat dumneavoastră!

— Ei să te văd ce-ţi poate pielea...

În dimineaţa zilei următoare, sergentul major Tănase intră în cancelarie, luă poziţia de drepţi şi raportă:

— Tovarăşe plutonier, am executat ordinul dumneavoastră. Am stat în pândă la biserică...

— Ei şi? fu curios să afle Patriche, şi, ridicându-se de la masă,

vârî mâinile în buzunare şi veni în faţa lui Tănase, privindu-l drept în ochi. Ia spune...

— Vă raportez, n-a apărut Isus Cristos şi niciun fel de lumină...

— Cât timp ai stat în pândă?

— Aproape patru ore, tovarăşe plutonier.

— Cu ochii numai pe geamuri?

— Pe geamuri.

— Şi... nimic?

— Nimic.

Patriche, tot cu mâinile vârâte adânc în buzunarele pantalonilor, începu să se plimbe gânditor prin cameră, apoi stătu câteva clipe la fereastră, după care se întoarse şi zise:

— Ia dă-i în mă-sa, mă, de aiuriţi, uite cum ne pierdem vremea de pomana dracului, în loc să ne vedem de treburi mai importante...

— Cum ordonaţi dumneavoastră, tovarăşe plutonier, vorbi respectuos Tănase din poziţia de drepţi.

— Ce dracu să mai ordon, nu mai ordon nimic! răspunse supărat Patriche şi se aşeză pe scaunul dinapoia mesei. Ştii că e o vorbă de-a noastră: dacă te iei după muşte, ajungi la balegă. Gata, concluzionă el, considerăm afacerea încheiată şi să trecem la alte chestiuni. Îi mai iei o declaraţie lui Ciocârlan ăsta şi-i încheiem dosarul, îl trimitem sub stare de arest la oraş, n-o să-l ţinem aici cât lumea şi pământul. Aşa s-a ordonat...

— Am înţeles, tovarăşe plutonier, îi mai iau o declaraţie şi-i închei dosarul. Când îl înaintăm?

— Mâine.

— Am înţeles, mâine... Cine-l escortează?

— Păi din noi doi câţi suntem aicea la postul ăsta, cine crezi că l-ar putea escorta, hai? Popa Gherasim?

— Nu, dar...

— Ce „dar”... Îl escortezi tu, n-o să-l duc eu legat de la spate ditamai comandantul postului, nu?

— Am înţeles, tovarăşe plutonier.

— Păi vezi? De ce nu gândeşti politic, măi, tovarăşe Tănase, hai?

Obrajii sergentului major, albi ca de fată, se împurpuraseră, o sudoare rece îi îmbrobonise fruntea. Era aspru plutonierul Patriche, îl ştia, era şi cam repezit, dar om drept ca el nu mai aflase pe la celelalte posturi de miliţie pe unde făcuse serviciul

până acuma, cel puţin aşa i se părea lui.

— Gata, executarea!...

— Am înţeles, executarea...

Zicând acestea, Tănase ieşi din cancelarie după ce salută regulamentar şi se duse în camera unde îşi avea masa lui de lucru.

În acest timp, la pichetul de grăniceri, în cancelarie, locotenentul Mirescu aflase de la ostaşii ce avuseseră în serviciul lor drum prin preajma bisericii cam aceleaşi lucruri referitoare la geamurile sfântului lăcaş ce parcă se aprindeau noaptea numai pentru câteva clipe şi apoi lumina aceea dispărea ca şi când n-ar fi fost.

În faţa biroului, în picioare, se afla soldatul Iuliu Covaci care, în zori, venise din patrulare de pe itinerarul ce i se ordonase. Dormise câteva ceasuri şi, când se sculase, comandantul îl chemase la el să-i raporteze în amănunt tot ceea ce văzuse. Biserica era în zona de frontieră şi orice lucru suspect îi interesa pe grăniceri în mod deosebit.

— Covaci, începu Mirescu, de dimineaţă cum am venit mi-a raportat caporalul Ştefănescu că azi-noapte, trecând pe itinerarul ce l-ai avut stabilit, ai văzut o lumină în geamul bisericii. Este adevărat sau nu?

— Adevărat, tovarăş locotinent, foarte adevărat, eu nu minţăsc...

— Ei, spune-mi mai pe larg tot ce-ai văzut, ca să-mi dau seama cam despre ce poate fi vorba. Stai în repaos...

Iuliu Covaci începu să-şi frământe mâinile şi faţa lui prelungă, osoasă, cu pomeţii obrajilor foarte proeminenţi, prinse a se roşi niţel. Părea un şcolar scos la tablă în faţa profesorului care stă şi se gândeşte cum să înceapă mai bine expunerea lecţiei ca să nu greşească. Mărul lui Adam când urca, când cobora pe gâtul slab şi lung, iar ochii priveau undeva un punct pe înălţimea tavanului.

— Ei, Covaci, te ascult...

— Tovarăş locotinent, raportez, începu el cu vorba lui moale, tărăgănată, încât aveai impresia că-i este greu să scoată cuvintele din gură. Eu raportez că noaptea ce-o trecut, eu veneam pe itinerar către pichet, şi cum veneam pe itinerar am ajuns, noa, la bisearică şi acolo la bisearică m-am uitat cătră ea,

ca să văd ce şi cum îi bisearica, dară minten câţiva paşi mai la vale am văz’t un bătrân ce şedea, noa, în jenunchi, privea către bisearică şi-şi făcea cruci cu mâna pe piept, apăi noa, m-am uitat să văd carele cumva îi nebun, noa, de stă acolo noaptea în jenunchi şi se roagă, uitându-să numa cătră bisearică şi când am trecut pe lângă el, apăi noa, m-am uitat şi eu cătră bisearică într-acolo unde vedea el şi aşa am văz’t jeamurile cu un pic de lumină, noa, doară nu era aprinsă, numai o ţâr de lumină, şi atuncea mi-am văz’t de drum, dar mai încolo minten m-am oprit şi am stat o ţâr la pândă, să văd numa ce face bătrânul ăla şi l-am văz’t că s-o ridicat şi o vinit şi el la vale şi când o vinit la vale numa ce l-am oprit şi l-am întrebat că ce-o văz’t acolo unde se închina şi mi-o spus, noa, că l-o văz’t pe Isus Cristos... Asta e...

— Cum l-a văzut pe Isus Cristos? prinse a zâmbi Mirescu. Aşa a spus, că l-a văzut pe Isus Cristos?

— Apăi, doară că tocmai aşa o spus, întări Iuliu Covaci. Eu nu vă minţăsc.

— Dar cine era bătrânul acela, ai aflat?

— Apăi, cum nu, am aflat, că eu am mers cu el o ţâr pe poteca aceea, el numai s-o întâlnit cu un om şi i-o spus de ce-o văz’t la bisearică şi omul acela mi-o zâs, făcând un semn cu mâna la cap, că să nu pun sama pe mintea bătrânului că-i smucit o ţâr la glagorie...

— N-a fost cumva moş Trocan, toboşarul satului, adică fostul toboşar?

— Că chiar aşa o spus, că-i ăl de-o bătut aldat’ toba, noa, el o fost...

Mirescu rămase câteva clipe pe gânduri, după care spuse:

— Bine Covaci, poţi pleca. Mai ai ceva de raportat?

— Nu, tovarăş locotinent.

— Poţi pleca.

— Să trăiţi.

Cum ieşi soldatul din cameră, Mirescu ceru telefonistului Bădoiu să-i facă imediat legătura cu şeful postului de miliţie. Patriche tocmai vroia să iasă pe uşă, îl aştepta gabrioleta afară, se ducea până în satul vecin. Auzind telefonul zbârnâind, se-ntoarse, ridică receptorul şi recunoscu vocea locotenentului Mirescu.

— Să trăiţi, ordonaţi, vă ascult, tovarăşe locotenent.

Mirescu îi povesti tot ce aflase de la grănicerul întors în

noaptea aceea din misiune şi-i ceru să-l cheme pe bătrânul Trocan, că despre el era vorba, şi să-l întrebe ce şi cum stau lucrurile. Poate e ceva în legătură cu moartea contelui...

— Când l-a văzut grănicerul pe bătrân, rugându-se acolo pe cărare, tovarăşe locotenent? întrebă curios Patriche.

— Azi-noapte.

— Uite al dracului dom'le! se miră Patriche. Înseamnă că noapte de noapte ăsta a început rugăciunile la geamurile bisericii...

— Nu ştiu, nu înţeleg ce vrei să spui, zise Mirescu, ce-i cu bătrânul ăsta?

— Tovarăşe locotenent, moş Trocan a venit la mine acum trei zile, într-o dimineaţă şi mi-a spus că l-a văzut în noaptea ce abia se sfârşise pe Isus Cristos în geamul luminat al bisericii, că le-a dat de veste şi câtorva din sat despre treaba asta şi că una, Maria lui Vizante, l-a făcut de două parale că om bătrân ce se află umblă cu minciuni să-i îmbrobodească pe cei proşti. El a venit s-o reclame pe femeia asta că l-a ameninţat că-l opăreşte cu apă fiartă...

— Când spui dumneata că s-a întâmplat toată treaba asta?

— Acum trei dimineţi.

— Mie grănicerul mi-a raportat că l-a văzut azi-noapte.

— Da, întări plutonierul Patriche, înseamnă că acum trei nopţi l-a văzut cum spune el pe Isus Cristos în geamurile alea luminate şi bătrânul se duce mereu să se roage acolo. Ăsta-i un fel de Petrache Lupu...

— O fi fost şi alaltăieri noapte.

— Nu, alaltăieri noapte n-a fost, zise Patriche. A venit o femeie, nevasta factorului să ne spună şi ea de luminile acelea şi l-am trimis la pândă pe sergentul major Tănase, ajutorul meu, să vadă ce şi cum stă chestiunea...

— Şi?

— N-a văzut nimic, nicio lumină, nicio vedenie şi chiar că nu era nimeni nici prin preajma bisericii...

— Dar nu te-ai interesat dumneata, zise Mirescu, de ce n-a mai fost bătrânul şi ieri noapte acolo?

— A fost bolnav, şi acuma abia îşi trage răsuflarea. Cred că azi-noapte a fost ultimul lui drum în faţa bisericii. M-am întâlnit cu noru-sa, se ducea la popa Gherasim, o trimisese bătrânul să-l cheme să-i facă o slujbă...

— Uite ce-i, tovarăşe plutonier, căută să încheie discuţia locotenentul Mirescu. Noi o să luăm măsuri serioase pentru supravegherea bisericii, poate se ascunde cineva care vrea să treacă graniţa, poate e în legătură cu moartea contelui, nu ştim, facem numai presupuneri, dar vom căuta să constatăm daca e ceva suspect în legătură cu ea. Te rog şi pe dumneata, întăreşte munca de informare în sat şi ţine-mă la curent cu tot ce afli. N-aş vrea să avem surprize. S-au întâmplat atâtea lucruri şi trebuie neapărat să dăm de capătul unui fir ca să se lămurească povestea asta.

— Am înţeles, tovarăşe locotenent.

— Mulţumesc şi la revedere!

— Să trăiţi!

Chiar în ziua aceea, după ce a luat masa, locotenentul Mirescu s-a dus şi a făcut o vizită preotului Gherasim, acasă la el. Era cam pe la ceasurile patru după prânz, se lăsase o zăpuşeală încât căldura te muia din picioare nu alta, aerul era greu, încins, sufocant şi câinii stăteau tolăniţi în umbra gardurilor, cu limbile scoase, răsuflând din greu, moleşiţi, le era şi lehamite să mai latre pe cineva.

Preotul avea o casă destul de frumuşică, încăpătoare, cu patru camere şi în faţă cu o verandă în jurul căreia se ridicau pe aţe zorele alături de „regina nopţii”. Deschizând poarta, ca să ajungi la treptele verandei, treceai mai întâi prin livada cu pomi fructiferi, mai precis pe sub o arcadă de viţă de vie, un tunel umbros şi răcoros, foarte bine venit, acum în zilele cu arşiţă. Preoteasa murise în urmă cu câţiva ani la spital în urma unei operaţii de ulcer (se internase în ultima clipă, când nu se mai putea face nimic) şi preotul se gospodărea acuma singur. Din când în când îl mai ajuta o bătrână din sat, iar înainte de a fi arestat, Ilie Ciocârlan mai spărgea un lemn sau dregea un gard, săpa via sau curăţa livada, când avea vreme şi nu era ocupat cu orânduiala în biserică.

Când Mirescu intră în curte, preotul Gherasim, slab şi înalt, cu faţa suptă, barbă mare, albă şi ochi albaştri, numai într-o cămaşă şi pantaloni de doc, cenuşii, se întorcea în clipa aceea de la stupii de albine ce-i avea în spatele casei, în mână cu nişte rame de faguri şi un lighean smălţuit.

— Bucuroşi de oaspeţi? întrebă Mirescu de departe, venind pe sub bolta umbroasă a viţei de vie.

— Bucuroşi, bucuroşi, mai ales când oaspeţii ne vin aşa rar în vizită! zise preotul şi lăsând pe pălimarul verandei ramele şi ligheanul, îşi şterse repede palmele de pantaloni şi veni în întâmpinarea ofiţerului. Poftiţi!

Mirescu dădu mâna cu preotul şi cu batista începu să-şi şteargă fruntea de sudoare.

— Cald părinte, foarte cald, zise el luându-şi cascheta de pe cap.

— Şi dumneavoastră umblaţi aşa încheiaţi la nasturi, în tunică, în cizme...

— Datoria părinte, ce să-i faci? zise Mirescu deschizând larg

braţele. Totdeauna militarul a trebuit să fie exemplu de ordine chiar şi-n îmbrăcăminte...

— Asta aşa este. Dar luaţi, vă rog, loc... Paraschivo! se întoarse preotul şi strigă către odăile răcoroase, adă te rog repede două scaune la masa asta.

În faţa verandei, sub viţa de vie, la umbră, era o masă pătrată acoperită cu tablă zincată.

— Masa o ţin tot timpul afară, poate să plouă pe ea cât o vrea, e acoperită cu tablă, dar scaunele le ţin înăuntru, se strică de apă, se scuză preotul şi se duse în întâmpinarea unei bătrâne cocârjate care tocmai se opintea încercând să treacă pragul uşii de la verandă, în braţe cu două scaune. Stai, Paraschivo, stai femeia lui Dumnezeu să te ajut şi eu... Adă şi o faţă de masă şi după aia repejor în pivniţă după o ulcică de vin...

— Părinte, mulţumesc, nu beau, se scuză Mirescu.

— N-aţi stat oare la masă? se întoarse părintele către ofiţer. Luăm şi o gustărică, să meargă vinul...

— Chiar de la masă vin, răspunse Mirescu.

— Atunci e numai potrivit, tovărăşiile locotenent, zise părintele şi-i puse mâna pe umăr. Lasă, că dacă vii aşa rar pe aici, baremi dacă te prind să te cinstesc cum se cuvine...

— N-am timp părinte, se scuză din nou Mirescu, serviciul ăsta al nostru la graniţă e de aşa natură încât trebuie să stai cam tot timpul acolo...

— Şi duminica?

— Şi duminica. Ce, duminica nu se păzeşte hotarul?

— Aveţi dreptate...

Preotul Gherasim întinse repede faţa de masă, din pânză albă de casă, cusută cu flori în arnici şi îndată se înfăţişă şi bătrâna cu o cană mare de vin din pământ smălţuit şi două pahare.

— Mai are nevoie de ceva sfinţia ta?

— Nu, vezi-ţi de treabă, Paraschivo...

— Sărut mâna...

Părintele turnă în pahare un vin rubiniu, rece, a cărui aromă se răspândi pe dată sub bolta umbroasă a viţei de vie. Întinse un pahar ofiţerului, el luă pe celălalt şi ciocni:

— Să vă dea Dumnezeu sănătate, dumitale şi doamnei directoare, să trăiţi...

— Mulţumim, părinte, zise Mirescu şi bău niţel din pahar. Oho, exclamă el, un vin straşnic...

— E făcut de mine, din via asta de ne ţine umbră. Viţă bună, de soi, dar o şi îngrijesc, îmi place. Pentru mine, pentru casă. Cât iese, îmi ajunge de la un an la ălălalt an...

Băură, apoi părintele povesti că face treabă bună şi cu stupii de albine, are vreo douăzeci în spatele casei, dau miere faină, numai zahăr, şi-i galbenă ca aurul. Are o fată măritată cu un doctor tocmai la Ploieşti şi pentru cei doi nepoţei trimite, în fiecare toamnă, să aibă pe iarnă aproape zece borcane. Mai opreşte şi el câteva kilograme şi restul de miere o vinde celor care au trebuinţă. Se interesă apoi, dacă locotenentul ştie ceva mai nou în legătură cu Ilie Ciocârlan, că el, preotul, n-a mai aflat nimic, iar Patriche, şeful postului de miliţie, refuză să-i dea vreo lămurire. Era Ilie ăsta beţivan nevoie mare, scandalagiu fără pereche, dar când nu i se urca vinul la cap era om muncitor, cu tragere de inimă, ascultător şi supus, dar, de, a avut şi el necazurile lui, ba cu puşcăria, ba cu nevasta care i-a plecat din ogradă şi câte altele şi de aceea, ca să uite de tot, a dat în patima beţiei. Nu-l crede cu nimic vinovat sau să aibă vreun amestec în chestiunea cu moartea contelui...

Foarte delicat, Mirescu îi spuse preotului că nu cunoaşte în ce stadiu se mai găseşte cazul lui Ciocârlan, deoarece ancheta o face miliţia şi ei răspund de mersul cercetărilor. Preotul spuse apoi că a aflat de prinderea lui Raul, nepotul contelui, şi-şi arătă dezaprobarea faţă de furtişagurile săvârşite de acesta prin Bucureşti.

— Îl ştiu de mic, tovarăşe locotenent, adăugă preotul, îndemnându-l pe Mirescu să golească paharul, dar spun drept, mie niciodată omul ăsta nu mi-a făcut o impresie prea bună. Un fel de băiat de bani gata, crescut fără griji şi fără necazuri pe banii contelui... Asta de mult, când era contele în putere financiară...

— El îl ajuta în ultima vreme pe conte, zise Mirescu. Îi trimitea bani.

— Da, într-adevăr îi trimitea, dar ce-i trimitea era o nimica toată, zise preotul dând a lehamite din mână. Bietul domnul conte, ca să-şi ducă zilele de azi pe mâine, îl ţineam mai mult din mila bisericii. Îl ştiu de mult, a fost om bun, el a ridicat sfântul lăcaş din banii lui, n-a făcut rău la nimenea, cu nimeni nu s-a gâlcevit sau să fi avut vreun necaz cât de mic... Aşa că moartea lui venită ca un trăsnet m-a surprins. La început nici nu

mi-a venit să cred... Mă chemase mai înainte cu câteva zile să-i citesc un maslu...

Mai vorbiră despre recoltă, că grâul creşte mare şi frumos şi nici porumbul nu e mai prejos, despre una, despre alta şi la sfârşit, Mirescu îşi anunţă scopul vizitei sale. Câteva nopţi la rând s-au văzut nişte luminiţe la una sau două dintre ferestrele bisericii, sau poate la mai multe, deocamdată atâta se ştie şi l-ar interesa să afle ce crede sfinţia sa, preotul, despre treaba asta.

— Tovarăşule locotenent, zise preotul liniştit, semn că nu era o noutate pentru el vestea adusă de ofiţer, am auzit şi eu oamenii vorbind despre chestiunea asta, ba unii dintre ei chiar m-au întrebat dacă la mijloc nu-i vreo minune dumnezeiască...

— Şi?

— Nu pot să spun nimic, pentru că n-am văzut nimic, asta este, răspunse el desfăcând larg braţele. Dacă n-am văzut, n-am văzut!

— Cine ţine acuma cheia bisericii?

— Eu. De când s-a întâmplat povestea aceea cu nenorocitul de Ciocârlan, numai eu o ţin. Aşa m-am angajat şi în faţa tovarăşului plutonier Patriche, că dânsul mi-a dat ideea s-o ţin numai eu şi să răspund eu de biserică...

— Cine face acuma curăţenie acolo?

— Cine se găseşte, dar de cele mai multe ori Paraschiva, femeia asta de mă ajută pe-aici la gospodărie. Însă, să ştiţi că totul se face în prezenţa mea, eu fiind de faţă. Mă duc, descui, ea mătură, scutură preşurile, şterge praful, eu îmi fac de lucru prin altar, mai pun registrele la punct, că registrele bisericii le ţin acolo...

— Nu vă supăraţi că am o bănuială, zise Mirescu cu oarecare jenă şi puse mâna pe braţul preotului, dar ştiţi, noi aşa suntem, trebuie să presupunem fel şi fel de variante până ce anumite dovezi le răstoarnă, anulează prezumţiile astea şi vin să ne îndrepte paşii pe drumul cel bun al adevărului...

— Mă rog, meseria dumneavoastră, se arătă binevoitor preotul. Vă ascult...

— Nu cumva se ascunde cineva în biserică?

Părintele Gherasim rămase de-a dreptul stupefiat; făcu ochii mari, înălţă sprâncenele, buzele i se strânseră de uimire, iar mâna ce ţinea paharul începu a-i tremura uşor, nervos, fără oprire.

— Bineînţeles, mă gândesc, urmă Mirescu, care sesizase brusca frământare a preotului, că s-o fi ascuns cineva în biserică fără ştirea dumneavoastră, cineva care urmăreşte un scop anume...

— Când să se ascundă? silabisi preotul, arătându-se total contrariat de presupunerile ofiţerului.

— Uite, bunăoară într-o zi, să zicem că după ce aţi terminat slujba, acela a rămas în biserică. Nu l-a văzut nimeni, nu l-aţi văzut nici dumneavoastră. Şi ştiţi, vorba aceea, hoţul nedovedit e om cinstit! S-a ascuns, deci, poate că de atunci intră şi iese mereu, ziua sau poate mai mult noaptea, nu ştiu, e o simplă presupunere, sau poate că a intrat fără gând să mai iasă în văzul lumii, şi-a făcut un culcuş undeva în biserică şi aşteaptă momentul potrivit să-şi pună planul în aplicare. Dacă intră şi iese, presupun că scopul lui nu e să facă din biserică un adăpost, ci meştereşte ceva pe acolo, umblă să fure ceva, să vă păgubească cu ceva. N-aţi observat nimic suspect în ultima vreme în biserică? Nu vă lipseşte nimic de acolo?

— Nimic, răspunse preotul înălţând din umeri tot cu ochii mari, de-a dreptul uluit de cele ce-i auzeau urechile. Toate lucrurile sunt la locul lor...

— Precis?

— De, ştiu eu? desfăcu el larg braţele. Vezi dumneata, mie dacă nu mi-a trecut prin cap treaba asta, că n-am ştiut că se poate întâmpla aşa ceva, n-am dat importanţă, n-am luat seama cum trebuie...

— Aveţi obiecte de valoare acolo?

— Sunt câteva. E vorba de-o biblie copertată în piele, cu colţare de aur, donate de contele Tegaş, apoi candela de sub icoana cu Ochiul lui Dumnezeu, tot din aur, donată tot de el, am acolo câteva linguriţe de argint, o tavă tot din argint...

— Astea toate sunt la locul lor?

— Cel puţin până am fost eu alaltăieri la biserică erau acolo...

Mirescu rămase câteva clipe pe gânduri, apoi zise:

— Părinte, ştii ce? Vrem să facem un control în interiorul bisericii, să ne convingem care-i adevărul, ne puteţi însoţi în seara asta?

— De bună seamă!

— Mă gândesc că e vreunul care vrea să treacă graniţa, s-a ascuns undeva în biserica, poate în balconul corului, în

clopotniţele din turla centrală, de, ştiu eu? E bine să controlăm, să vedem cum stă chestiunea, cu ocazia asta vedeţi şi dumneavoastră dacă vă lipseşte ceva şi după aceea vom lua şi alte măsuri, bineînţeles dacă se repetă povestea aceea cu luminiţele... Ştiţi, le-au văzut oamenii din sat, le-au văzut de vreo două-trei ori şi grănicerii de la pichetul meu, e ceva necurat la mijloc. Nu vă supăraţi, nu?

— Vai de mine, puse preotul palmele pe piept, vă stau cu bucurie la dispoziţie...

În după-amiaza aceea, cam pe la scăpătatul soarelui, Mirescu împreună cu Alexandru şi încă doi grăniceri, având-l cu ei şi pe preotul Gherasim au intrat în biserică şi au controlat fiecare colţişor cu de-amănuntul, fără însă să descopere pe careva. S-au uitat prin altar, unde era crucea masivă de marmură albă chiar în mijloc şi, pe care era prins trupul lui Isus Cristos răstignit, lucrat din bronz, cruce, se spune, lucrată tot de Luigi Darini; s-au urcat apoi pe treptele de scândură, sus, în balconul corului, s-au uitat pe sub băncile de acolo, s-au urcat şi în clopotniţa mare, apoi în cele două mici, au revenit după aceea şi au dat roată pe sub stranele de lângă pereţi, dar ce n-au controlat?

— Biblia aceea cu colţare de aur e la locul ei, părinte? întrebă într-un târziu Mirescu transpirat de atâta scotocire.

— Da, e la locul ci.

— E cea originală pe care v-a dat-o contele Tegaş?

— Exact aceea este. Uitaţi, are şi semnătura lui autograf pe coperta interioară...

— Dar candela de care vorbeaţi?

— Priviţi-o intactă sub Ochiul lui Dumnezeu...

— Nu v-a înlocuit-o careva?

— Staţi să mă uit...

Preotul se duse în altar, luă un scaun, se urcă cu greutate pe el, îşi puse ochelarii şi privi atent cupa candelei.

— E candela donată de contele Tegaş. Are iniţialele lui pe ea, aşa cum am primit-o...

— Bine, vă mulţumim, să mergem, propuse Mirescu.

Dar pe când se pregăteau de plecare şi preotul Gherasim era ocupat cu închiderea unor registre în dulapul din altar, Alexandru se aplecă şi luă de lângă iconostasul din stânga un

băţ de chibrit pe jumătate ars.

— Ce este, ce-ai ridicat de jos, Ştefănescule? îl întrebă Mirescu, apropiindu-se.

— Un băţ de chibrit.

— Ţi se pare suspectă prezenţa lui?

— Da.

— De ce?

— Vreau mai întâi să pun câteva întrebări părintelui, îmi permiteţi?

— Te rog chiar...

Preotul Gherasim tocmai ieşea din altar, cu lanţul de chei în mână, pregătindu-se să-l bage în buzunarul anteriului.

— Nu vă supăraţi, vreau să vă pun câteva întrebări, i se adresa Alexandru şi-i ieşi în întâmpinare.

— Cu toată plăcerea, tovarăşule gradat...

— Când aţi oficiat ultima slujbă în biserică?

— Duminică dimineaţa...

— La slujbă, bineînţeles că se aprind lumânări, ard toate sfeşnicele astea, nu?

— Desigur...

— Lumânările ard numai în sfeşnice, altundeva nu? De pildă la marele candelabru...

— Numai în cele două sfeşnice de lângă iconostasuri, tovarăşule gradat. Marele candelabru e luminat electric, după cum se poate observa. Prin grija domnului conte, satul ăsta s-a bucurat de lumină încă de acum treizeci şi ceva de ani. A avut nişte relaţii prin parlament, ceva rude sus-puse mi se pare, şi din reţeaua principală care alimentează oraşul s-a tras şi aici un fir pentru biserică, castel, primărie, postul de jandarmi...

— Bun, vă mulţumesc foarte mult pentru explicaţii, zise Alexandru şi se duse lângă Mirescu, cu băţul de chibrit pe palmă. Tovarăşe locotenent, zise el, slujba a avut loc acum patru zile, ori acest chibrit a fost aprins cel mult acum două zile. Observaţi scrumul...

Mirescu luă chibritul din mâna lui Alexandru, veni în dreptul uneia dintre ferestre, îl duse la nas mirosindu-l, apoi îl cercetă cu atenţie şi încercă să-l frământe între degete. La urmă zise:

— Nu cred că noi, aici, putem stabili data când a fost aprins acest chibrit, vorbi locotenentul cam sceptic, continuând să privească băţul pe jumătate ars. Ori două zile, ori patru nu

putem delimita exact când a fost scăpărat. Poate că a fost aprins duminică şi zvârlit aici de cel care are în grijă la slujbă lumina sfeşnicelor. Într-adevăr, scrumul e proaspăt după cum spui dumneata, dar cum putem şti cât se păstrează prospeţimea scrumului? În orice caz, descoperirea dumitale trebuie să ne reţină atenţia...

Când au ieşit din biserică, Mirescu i-a spus preotului Gherasim, că în interesul descoperirii acelui mister ce planează în jurul luminiţelor, e bine să-i dea cheia ca să-şi facă şi grănicerii una la fel. Dacă se întâmplă ceva, trebuie să intre în orice clipă şi cât mai repede în biserica sa-l aresteze pe presupusul infractor.

— V-o dau chiar pe aceasta, zise preotul care arăta foarte multă înţelegere pentru strădania grănicerilor. Eu mai am una. De când mi-a pierdut-o Ciocârlan pe cea dintâi, după exemplarul al doilea mi-am mai făcut una...

— Şi încă o chestiune, părinte, îi atrase Mirescu atenţia, în timp ce preotul încuia biserica. Vă rugăm să nu spuneţi nimănui despre vizita noastră în astă-seară aici şi care a fost scopul ei, da?

— Vă asigur cu toată certitudinea, tovarăşule locotenent. Poftiţi, vă rog, cheia.

— Vă mulţumesc şi să sperăm că lucrurile se vor limpezi.

— Să v-audă Cel de sus!

Mirescu luă cheia, i-o dădu lui Alexandru s-o ţină la el şi împreună cu ceilalţi doi grăniceri plecă spre pichet după ce mai întâi dădu mâna cu preotul. Dar nu făcură decât câţiva paşi, că locotenentul se opri şi zise:

— Ştefănescule...

— Ordonaţi!

— Ştim cum am lăsat interiorul bisericii, cunoaştem locul fiecărui obiect, cheia o avem la noi, deci putem intra oricând. Ştii ce propun? Rămâi te rog de pază aici, undeva în apropiere şi supraveghează uşa bisericii. Să vedem cine intră şi cu ce scop. Dacă intră careva în seara asta...

— Sau poate că iese careva? îşi dădu cu părerea Alexandru.

— De unde să iasă?

— Din biserică.

— Păi, n-am controlat noi biserica? se miră locotenentul. N-am umblat prin toate cotloanele şi n-am găsit nimic? L-o fi creat

cumva sfântul duh sau l-a născut fecioara Maria?

Alexandru începu să râdă.

— Măi, se vede că eşti amorezat lulea! îl luă Mirescu pe după umeri. De când stai de vorbă cu o profesoară de literatură ai început să ai imaginaţie...

— Până când fac pânda asta?

— Până după miezul nopţii. Aoleu, dar n-ai mâncat, îşi aminti Mirescu. Îţi trimit pe careva cu mâncare...

— Nu, nu trimiteţi, tovarăşe locotenent, se împotrivi Alexandru. Dacă ne tot învârtim pe aici, prin jurul bisericii poate atragem atenţia ăluia care intenţionează să intre. Rămân pe loc, îmi caut o ascunzătoare foarte bună şi după miezul nopţii vin la pichet...

— Ştii parola din seara asta.

— O ştiu...

— Rămâi cu bine atunci, şi fii cu ochii-n patru...

— Am înţeles.

— Te las pe dumneata în pânda asta, ca să ne lămurim o dată dacă se văd sau nu luminiţele acelea, adăugă Mirescu. Mi-a raportat Covaci, mai apoi Brânduşe, dar uite că şeful postului de miliţie l-a pus şi el pe ajutorul lui la pândă şi acela n-a văzut nimic. Dumneata eşti un băiat serios şi poţi să-ţi dai seama dacă e ceva în neregulă, sau sunt numai nişte sclipiri ale geamurilor care unora li se par cine ştie ce bazaconii...

— Da, dar le-au văzut şi grănicerii noştri...

— Cine ştie cum le-au văzut şi ei! arătă neîncrezător Mirescu. Au auzit poate oamenii că e vorba de un chip şi nişte luminiţe şi când au privit geamurile în razele lunii imaginea era pe jumătate formată... Ei, te las cu bine...

— Să trăiţi. La o rachetă roşie cu trei stele în caz că e ceva, trimiteţi ajutoare.

— Nicio grijă...

Rămas singur, Alexandru stătu o clipă locului până ce Mirescu şi cei doi însoţitori coborâră poteca la vale către pichet, apoi se întoarse, apucă pe cărare în sus şi, după câţiva paşi, sări şanţul şi intră într-un lan des de grâu. Îşi căută un loc mai potrivit pentru pândă şi încercă să vadă dacă de aici poate cuprinde cu vederea atât biserica cât şi o parte din împrejurimile ei. Într-adevăr, locul era cât se poate de bun. Se aşeză, aşadar, pe trunchiul răsturnat al unui fag, doborât de furtună şi în primul

rând controlă dacă încărcătorul e aşezat bine în automat. Avea la el şi o rezervă bună de cartuşe, aşa încât în caz de nevoie putea acţiona singur un timp mai îndelungat până ce aveau să-i vină ajutoare. Un lucru îi lipsea: lanterna. Curând se lăsa noaptea, iar dacă va trebui să intre în biserică n-avea la îndemână o sursă de lumină cu care să scotocească prin toate colţişoarele. Dar poate că nu va fi nimic, îşi zise. Cine ar putea folosi biserica drept adăpost, până ce găseşte momentul potrivit să treacă frontiera? Cât priveşte geamurile luminate, avea dreptate locotenentul Mirescu, poate că era o sclipire a lor în razele de lună şi atâta tot. S-au luat toţi după neroziile bătrânului acela, Trocan, şi-au început s-o ţină una şi bună că la mijloc e ceva necurat şi misterios...

Soarele trecuse de mult către asfinţit, coborând după coama împădurită a dealului. Se făcea simţită uşoara răcoare a amurgului ce cuprindea tot mai mult depărtările. Jos, în vale, se vedea satul tupilat după coroanele bogate ale salcâmilor şi nucilor, iar mult mai către dreapta se zărea pichetul, clădire singuratică în câmpul larg, fără măcar un clin în toată cuprinderea lui. Se desluşea de aci, de pe deal, foişorul observatorului, înălţat asemenea unei sonde, dincolo de acareturile ce mărgineau pichetul. Se vedea şi lacul, mare, liniştit, înconjurat de lanurile de lucernă şi grâu, şi Alexandru stărui mult cu privirea într-acolo, să găsească undeva salcia de la marginea apei sub care îşi petrecuse câteva duminici alături de Dorina. O găsi, era în partea dinspre nord a lacului şi mai departe de ea se ghicea şoseaua ce ducea spre „Crăiţa”... „Ce-o face Dorina la ora asta? se întrebă el şi-şi privi ceasul de mână. Desigur e acasă, citeşte sau îşi, întocmeşte programul de şcoală pentru mâine. Sau poate că face mâncare, ori se ocupă de grădina din faţa casei. Poate udă florile, că a trecut căldura soarelui, acuma se lasă amurgul...” Îi era dor de ea şi îşi dădea seama că din clipa ultimei lor îmbrăţişări sub acoperământul de frunze al salciei se legaseră pentru totdeauna în puterea unei iubiri trainice. Ea s-a ridicat atunci de jos cu ochii trişti, umezi, plânşi, dar în privirea lor pâlpâiau luminiţe atât de vii şi de strălucitoare, încât îi aureolau întregul chip într-un zâmbet de împăcare şi mulţumire. A plecat apoi ochii, nu îndrăznea să-l privească pe Alexandru, se simţea vinovată poate faţă de propria ei conştiinţă, dar în felul cum s-a lipit de pieptul lui

cerându-i ocrotire, el a înţeles că acceptase din primele clipe împlinirea dragostei lor. A încercat să-i spună ceva, dar ea l-a rugat să tacă, să nu-i vorbească în niciun fel, s-o lase cu gândurile ei, un minut, două, poate mai mult, dar s-o lase aşa, să stea ghemuită la pieptul lui, acolo în picioare, strânşi lipiţi de tulpina salciei, înveliţi cu pledul, cu grijă să nu-i ude ploaia, ferindu-se de stropii ce răzbeau când şi când prin desişul frunzelor. El i-a împlinit dorinţa şi a lăsat-o în legănarea gândurilor ei multă vreme, până ce s-au auzit sus, în frunzarul umed, clipocind ultimii stropi de ploaie.

Şi părul ei mirosea a floare de tei, a lucernă crudă, a levănţică abia culeasă de pe câmp...

Alexandru îşi amintea toate acestea acum, aici, în locul acesta singuratic, pustiu, departe de sat, la câteva zile de la duminica pe care n-avea s-o uite niciodată... Rupsese un fir de grâu, îl mesteca în gură, savura amăruia tulpină şi aştepta să se lase noaptea. În vale, amurgul învăluia tot mai mult în marama-i cenuşie satul căruia abia de i se mai ghiceau casele...

Cât să fi stat aşa în aşteptare, la pândă, nu-şi putea da seama. Ceea ce ştia era faptul că de la începutul serii nimeni nu s-a apropiat de biserică, n-a trecut picior de om prin preajma ei, nici măcar pe poteca ce scurta drumul spre Coşara. O linişte ca pe întinsul unei ape domnea în jur. Într-un timp s-a auzit numai huruitul unei căruţe pe drumul către „Crăiţa”, dar şi acela s-a stins curând şi liniştea a rămas să stăpânească din nou noaptea. Apoi s-a desluşit lătratul unui câine... Şi cântecul unui om, departe în vale, pe uliţele satului ascuns în întuneric. Şi din nou liniştea aceea adâncă şi gravă în care numai greierii ţârâiau neîntrerupt printre ierburi ca nişte ţignale ale pământului. Nu era lună, cerul era negru ca păcura, nici urmă de stea nu se zărea în înaltul lui, şi Alexandru, ca să aibă mai bine sub priviri biserica, plecă după o vreme pe brânci prin lanul de grâu şi veni numai la câţiva paşi de zidurile groase ale lăcaşului de închinăciune, târându-se uşor şi neobservat, ca un şarpe prin iarbă.

Stătu un timp în locul acela, cu ochii numai către ferestre şi cu urechile ciulite în aşteptare, apoi deodată tresări, de parcă l-ar fi împuns careva în spate cu cuţitul. Pe trei din geamurile bisericii aflate chiar în dreptul lui, prinse a juca câteva clipe o lumină la început mai puternică, apoi din ce în ce mai ştearsă,

până ce se stinse în pâlpâiri scurte aşa cum se şi aprinsese. Imediat Alexandru se ridică în picioare şi alergă către ferestrele bisericii. Puse piciorul pe-un brâu gros de ciment ce înconjura construcţia, se prinse zdravăn cu mâna de burlan, se înălţă cât putu pe vârfuri şi căută să privească în interiorul bisericii. Nu se zărea nimic. Nici nu se putea zări ceva. Geamurile erau prăfuite, iar în biserică era o beznă s-o tai cu cuţitul...

Se duse atunci şi încercă uşa bisericii. Era încuiată... Nu, nu putuse intra nimeni, ochii lui nu s-au dezlipit de cele trei trepte de la intrare, de ferestre, de nimic. Ocoli o dată zidurile clădirii, cu speranţa că poate descoperă ceva care să-l ajute să înţeleagă faptul că cineva intrase pe una din ferestrele laterale în partea cealaltă a bisericii. Dar osteneala îi fu zadarnică, nu află nicio urmă, nimic nu putu să-i întemeieze nici cea mai mică bănuială...

Atunci înălţă pistolul de semnalizare cu rachete şi trase.

O dâră de lumină se duse fâşâind către cerul întunecat şi apoi într-o arcuire largă trei stele roşii începură să coboare în plutire lină către pământ.

Alarmase pichetul.

În mai puţin de zece minune sosi maşina, condusă de Mitrică şi din ea se dădu repede jos o echipă de grăniceri împreună cu locotenentul Mirescu. Ofiţerul avea într-o mână automatul, în cealaltă lanterna.

— Ce-i, Ştefănescule, ce s-a întâmplat? întrebă el mai mult şoptit. Ai descoperit ceva?

— Tovarăşe locotenent, am văzut şi eu luminiţele acelea...

— Cum, domnule, e totuşi adevărat? se arătă foarte mirat ofiţerul, dându-se un pas înapoi. Cine dracului le-a aprins? N-a intrat nimeni în biserică?

— Absolut nimeni...

— Asta-i bună! zise el şi-şi dădu cu un gest repezit cascheta pe ceafă. Va sa zică controlăm biserica de la cupole la podea, o încuiem, nu intră nimeni şi totuşi cineva e înăuntru şi luminează geamurile. Zău, dacă mai înţeleg ceva! Se întoarse apoi către grupul de grăniceri ce-l însoţeau şi ordonă cu glas scăzut:
— Înconjuraţi biserica. Faceţi aşa cam la douăzeci de paşi în jurul ei un cerc. Cum îl vedeţi pe unul sărind pe geam şi fugind, somaţia reglementară şi în caz de nesupunere, foc! Ne-am înţeles? Executarea! Dumneata, Ştefănescule, vino cu mine. Mai

ai cheia de la uşă?

— E la mine.

— Treci şi deschide... Deschide, dom'le, să văd şi eu minunea!

Mirescu aşteptă până ce militarii luară dispozitivul ordonat, apoi armă automatul, şi porni după Alexandru. Acesta se apropie de uşa bisericii, introduse cheia şi deschise. Apăsă uşor clanţa şi dădu tot atât de tare uşa la perete. Dinăuntru venea un miros de ceară arsă, de aer stătut, de tămâie şi ziduri vechi, cu tencuiala umedă.

Vru să treacă apoi pragul, dar Mirescu îl apucă puternic de braţ.

— Nu aşa, şopti el. Trebuie să oferim aceluia care-l presupunem că-i înăuntru şi că ne aşteaptă cu pistolul întins o ţintă cât mai mică. Intră pe brânci...

Alexandru se supuse, se aplecă şi trecu pragul bisericii. Îndată după el urmă şi Mirescu. Se strecurară apoi cu pas uşor prin pronaos şi se opriră în pragul uşilor acestuia, deschise larg la perete. Se dădură unul în dreapta, celălalt în stânga zidurilor. Mirescu aprinse lanterna şi de aici plimbă fasciculul de lumină mai întâi pe faţa altarului, după aceea de-a lungul pereţilor, pe sub strane, pe lângă iconostasuri, peste tot. Somă apoi puternic, încât glasul lui căpătă în imensitatea şi rezonanţa bisericii duritatea dangătului unui clopot:

— Cel care eşti în biserică, dă-te la iveală cu mâinile sus şi lasă orice armă de-o parte!

Vocea lui se pierdu în ecouri grave sub bolţile înalte şi reci, apoi se stinse încet ca o părere. Aşteptă câteva clipe şi văzând că nu se produce nicio mişcare, repetă somaţia încă de două ori, după care îi făcu semn lui Alexandru să stea cu automatul în supraveghere, protejându-l de orice atac neaşteptat din ungherele întunecate, iar el mergând aproape lipit de pereţi plecă să cerceteze mai întâi altarul. Călca în vârful picioarelor, încet, pipăind cu mâna înainte, se împiedică de-un preş răsucit, gata să cadă, dar se stăpâni pe dată şi porni înainte – nu vedea nici măcar la un pas, totul era foarte vag, intra parcă într-o ceaţă neagră, – nu aprindea lanterna să nu-şi trădeze locul de mers – ocoli sfeşnicele, soba de tablă, o masă pe care se afla „cutia milelor” şi în sfârşit, ajunse lângă catapeteasma altarului. Dădu perdeaua de catifea roşie la o parte, acum aprinse lanterna, intră în altar şi plimbă fasciculul de lumină pe pereţi,

pe dulapul cu registre al preotului, pe crucea mare din marmură albă cu trupul lui Cristos lucrat din bronz şi răstignit de-a lungul ei.

Aci nu află nimic.

Luă la rând tăblia altarului cu cei treizeci şi şase de sfinţi, apoi se uită pe după iconostasuri şi trecu la stranele de lângă ziduri. Când să ocolească însă una din perinuţele aflate jos pe covoare şi care serveau credincioşilor să pună genunchii pe ele în timpul rugăciunilor, se opri deodată, se aplecă şi ridică două beţe de chibrit. Le luă în palmă şi aruncă lumina lanternei asupra lor. Unul dintre beţe era întreg, dar cu măciulia de fosfor mâncată, semn că nu se aprinsese, celălalt era consumat mai mult de jumătate, scrumul mai era cald, se fărâmiţă la prima atingere cu degetele.

— Ştefănescule! chemă Mirescu, ia vino încoace...

Alexandru porni către partea aceea a bisericii, dar cu ochii tot în jur, să nu fie luat prin surprindere de careva.

— Când am plecat noi după-amiază de aici, erau chibriturile astea aruncate pe jos?

— Aţi mai găsit vreunul? se miră Alexandru şi privi palma ofiţerului.

— Nu unul, ci două. Uite-l ăsta a fost aprins de curând...

Alexandru îl examină cu atenţie, apoi zise:

— Nu, nu era niciun chibrit, tovarăşe locotenent. M-am uitat peste tot locul şi nu era urmă de chibrit. Singurul pe care l-am găsit atuncea era şi cel pe care l-am ridicat de jos şi vi l-am arătat.

— Ei, ce zici de treaba asta?

— Înseamnă că cineva le-a scăpărat aici în biserică, a căutat ceva şi apoi a dispărut, îşi dădu cu părerea Alexandru. Aşa se şi explică apariţia, pentru o clipă, a luminiţelor la geamuri. Le-am văzut eu...

— Bine, măi, sunt de acord, aşa este, dar unde este individul ăsta? Pe unde a intrat? Pe unde a ieşit? Unde se ascunde acuma?

— O fi fugit sus în clopotniţă, auzind că noi intrăm în biserică...

— Hai şi acolo. Dumneata te-ai uitat bine, n-a intrat şi n-a ieşit nimeni?

— Tovarăşe locotenent, vă raportez că nu mi-am luat ochii de

la uşa şi de la ferestrele bisericii.

— Dom'le, ce întâmplare, fir-ar să fie de treabă! zise el supărat. Un adevărat mister, ca-n romanele de aventuri. Hai sus, mai întâi în balcon şi după aceea urcăm şi în clopotniţe...

S-au dus, au cercetat peste tot locul, au coborât, dar n-au aflat nimic care să le dea de bănuit că cineva s-ar ascunde sau că s-ar fi ascuns în biserică. Singurul indiciu al prezenţei cuiva aici, după plecarea lor în după-amiaza aceea, rămâneau cele două beţe de chibrit a căror provenienţă era de-a dreptul dubioasă.

Mirescu mai controlă o dată tot interiorul bisericii, cu speranţa că poate va mai găsi şi altceva care să-l ajute să tragă unele concluzii, dar nemaigăsind nimic ieşi afară împreună cu Alexandru şi-i porunci acestuia să încuie uşa bisericii.

— Simt că mă doare capul, mărturisi el lui Alexandru, profund mâhnit şi supărat. Nu ştiu, am impresia că la mijloc e o taină, ceva de domeniul fantasticului. Dar ce se întâmplă aici, în zona de frontieră, nu sunt simple jocuri ale închipuirii şi nu le putem trece cu vederea tratându-le ca atare. Deocamdată să mergem la pichet şi vom vedea ce-o mai fi...

Lăsă doi grăniceri să execute pânda mai departe în jurul bisericii, cu indicaţia să reţină pe oricare se va apropia de uşă sau de ferestrele ei, sau pe cel care va ieşi din lăcaş, şi împreună cu restul militarilor porni la vale către maşină.

Pe drum, mergând alături de Alexandru, spuse:

— Am o soluţie, Ştefănescule, o soluţie pe care dacă o vom putea rezolva, vom arunca lumină asupra oricărui mister legat de beţele astea de chibrit...

— Ce soluţie, tovarăşe locotenent?

— Mă gândesc că venirea lui Raul Drăgan aici, în zona de frontieră, n-a fost totuşi întâmplătoare, dar, mă rog, l-am prins şi sentinţa şi-a dat-o singur. Dar dacă – mă întreb – a mai venit cu cineva şi acela văzând că Drăgan este prins, a încercat să dispară şi s-a ascuns în biserică?

— Foarte bine, stă de prea multă vreme acolo, dar unde este? întrebă Alexandru, căutând să se ţină cât mai aproape de ofiţer. Este oare vreo fantomă, asemănătoare acelora pe care le-am văzut în filmul „Fantomele din Spessart”? Se naşte din fum şi dispare tot în fum? N-am controlat toată biserica? Aţi văzut că n-am găsit nimic...

— Şi totuşi cineva a aprins beţele acelea de chibrit...

— Sunt perfect de acord cu dumneavoastră, dar cine-i insul? Unde este? Unde se ascunde? Ce urmăreşte?

— Dracu’ ştie!

— Şi tot acela a aprins şi băţul de chibrit pe care l-am găsit după-amiază...

— Într-adevăr, băţul acela de chibrit nu era rămas tocmai de la slujba de duminică, zise Mirescu. Acuma şi eu sunt convins că chibritul a fost aprins în noaptea când l-a văzut Covaci...

Merseră un timp, apoi Alexandru întrebă:

— Aţi început să vorbiţi de-o soluţie, care este aceea?

— A, într-adevăr, îşi aminti Mirescu. Ştii la ce m-am gândit? Să faci dumneata o pândă chiar în interiorul bisericii. Noaptea...

Alexandru se opri o clipă în loc şi-l privi zâmbind pe Mirescu.

— Ce, nu-ţi surâde o asemenea misiune?

— Îmi surâde, că e ordin, râse el.

— Altfel?

— Oricum, găsesc că e soluţia cea mai potrivită. Eu sau oricare altul – dat fiind caracterul fascinant şi totodată misterios al acestei acţiuni – s-ar angaja fără discuţie să dezlege această taină care pe mine a început să mă pasioneze. Cu atât mai mult cu cât sunt grănicer şi că, datoria mea...

— Deci primeşti această misiune?

— Nici nu mai încape vorbă! zise Alexandru şi simţi că în clipele acelea obrajii îi ardeau de emoţie.

— O primeşti pentru că trebuie să execuţi un ordin?

— În primul rând pentru aceasta şi tot în primul rând pentru că-mi place şi vreau să fiu eu acela care prinde capătul firului unei acţiuni ce bănuiesc că este în directă legătură cu frontiera. Mai mult, plec la Şcoala de ofiţeri şi nu mă pot lăuda că venind din stagiu la graniţă am săvârşit şi eu o faptă mai grozavă aici la hotar...

— Bine, vom mai chibzui şi vom hotărî...

Când ajunseră la pichet era trecut de mult miezul nopţii.

17

Era după-amiază, cerul se întunecase iar a ploaie, dar nu cădea niciun strop şi nici semne nu se arătau că ar da ceva de sus. În aer stăruia totuşi o zăpuşeală uscată de-ţi tăia parcă răsuflarea. Se auzeau bubuituri îndepărtate peste deal al căror ecou ajungea foarte slab până aici, şi într-acolo zarea era neagră tuci şi nişte dâre alburii, ca de abur, cădeau pieziş ca nişte eşarfe străvezii, semn că în locurile acelea ploua zdravăn, nu glumă.

Alexandru stătea în camera lui, rezervată anume ajutorului şef de pichet şi la lumina cenuşie ce venea de afară, într-atât de cenuşie încât părea că se lasă amurgul, scria câteva rânduri alor lui de acasă, drept răspuns la scrisoarea ce-o primise la vremea prânzului. Maica-sa îl vestea că tatăl nu mai lucrează pe autocamion, că a trecut acum, înainte de pensie, la garaj, un fel de dispecer sau aşa ceva, se simte mai bine, e chiar foarte vesel şi aşteaptă să-l vadă. E nemulţumit însă că feciorul său nu i-a trimis măcar o fotografie îmbrăcat militar, să-l vadă cum arată grănicer şi dacă nu şi-a făcut, să-şi facă o asemenea fotografie că şi el are una de pe când făcea armata la Regimentul 1 Dolj, în Craiova şi uite, acuma îi prinde bine că-şi aminteşte cum se înfăţişa la vremea dinaintea însurătorii. Îi mai spunea maică-sa că ea nu zice nimic despre fata cu care a prins el vorbă, aci în sat la graniţă, chiar îi pare bine ca e profesoară, că e de treabă, are casă şi se bucură de multă cinste între oameni, iar din fotografia ce le-au trimis-o pare o adevărată artistă, nu altceva, într-atât îi de frumoasă şi de mândră de n-are pereche, dar tatăl e de părere că el, Sandu, e băiat încă tânăr, să mai aştepte, să-şi facă un rost ca lumea în viaţă, să termine cu învăţătura, să iasă pe banii lui, că cine stă în averea şi pe banii neveste-si nu-i mare pricopseală de capul lui. Aşa îl povăţuieşte el, om bătrân ce se află, că are şaizeci de ani şi a trecut prin multe în viaţă şi a văzut multe pe unde l-au purtat paşii. Dragostea îi ca floarea, e frumoasă dar se trece repede şi el, Sandu, o fi zicând ca de-acum e mare şi cu judecată la cap, dar la vârsta lui tot copil a rămas şi e bine să asculte de cei cu mai multă trecere prin viaţă că nu-i vor decât binele... Îl mai vestea că vin colegi de-ai lui, de pe la facultate pe acasă şi întreabă de adresa lui şi pe toţi trebuie să-i mintă că n-o ştie, ca aşa i-a învăţat el şi nici unde

face armata, la ce armă să nu le spună. D-apoi până când să-i tot mintă aşa, că-s băieţi de treabă, ţin la el ca la un frate şi ar dori să afle cât mai multe lucruri despre el, să-i scrie şi să primească de la el răspuns... Pe strada lor, în Tei, umblă maşinile de la şcolile de şoferi şi era cât pe-aci s-o calce una pe care o conducea o fetişcană, dar numai a glumit că vrea s-o lovească, aşa ca s-o sperie şi când s-a uitat mai bine, la volan era Angelica, fata cu care a vorbit înainte de a pleca militar, colegă cu el de facultate şi i-a strigat din mersul maşinii: „Sărut-mâna şi multe complimente lui Sandu, spuneţi-i că mi-e dor de el şi să nu mai fie supărat pe mine!”

... Fereastra era deschisa spre câmpul ce se întindea către sat, în cameră era linişte, se auzea numai peniţa cum scârţâie pe coala albă de hârtie, că Alexandru scria rar, caligrafic, cu litere mari, corecte, ca scrisoarea lui să poată fi citită cu uşurinţă atât de tatăl cât şi de mama sa care nu vedeau aşa bine şi nici carte multă nu prea ştiau. Undeva, pe câmp, în zăpuşeala aceea dinaintea ploii se auzeau comenzile fruntaşului Croitoru ce instruia câinele în diferite exerciţii, îl alerga, şi-i poruncea să meargă târâş sau să aducă de cine ştie unde o bucată de lemn pe care o arunca, reamintindu-i să facă „aport”. Iar dinspre bucătărie venea miros de ceapă prăjită şi de carne friptă, semn că Iliuţă pregătea de pe acum masa celor care aveau să plece la lăsarea întunericului în serviciu.

Deodată, tocmai când scria mai de zor şi se străduia să fie cât mai convingător în răspunsul său către părinţi, Alexandru auzi uşa camerei deschizându-se uşor, de către cineva care nu vroia în niciun fel să-l deranjeze sau să-l supere. Lăsă tocul şi întoarse capul. Intrase Tandin, „artistul”, cu o mutră plouată, de parcă stătuse trei luni numai într-un butoi cu saramură. Cum era el scund şi îndesat, cu faţa măslinie şi ochii mici, negri, mina ce-o afişa acuma nu i se potrivea de fel. Se vedea că se străduieşte să pară cât mai năpăstuit, cât mai rău lovit de necazuri, parcă îl încerca o durere fără alinare şi durerea aceasta îl apăsa şi-i chinuia sufletul.

— Ce-i, Tandine, ce doreşti? îl întrebă repezit Alexandru. De ce nu baţi la uşă, când intri?

— Trăiţi, tovarăşe caporal ilev, uşa era crăpată şi, dacă era crăpată, am zis că de ce să mai bat? Cum ar veni, era

deschisă...

Era stânjenit, încurcat, îşi dădea seama că prezenţa lui nu e potrivită şi poate chiar nedorită de caporal, dar nu-şi închipuise că-l va deranja într-atât încât să-l ia „tare” încă înainte de a face un pas în odaie. Acuma însă ce mai putea face? Intrase şi, gata, nu mai putea da înapoi, ce-o fi o fi...

— Ai chipul cam schimonosit, parcă ţi-a căzut cerul în cap, ce s-a întâmplat?

Îi pierise oare glasul? Nu putea scoate un cuvânt. Stătea în poziţie de drepţi, dar niţel aplecat din şale de parcă purta o piatra de moară în spinare şi era gata-gata sa-l doboare la pământ. Văzând că Alexandru îl cercetează de sus până jos cu privirea, îşi trecu repede palma dreaptă de-a lungul nasturilor de la veston să vadă dintr-o singură mişcare dacă sunt toţi încheiaţi sau nu. Răsuflă uşurat, era în ordine, ştia că ajutorul şefului de pichet nu trecea cu vederea nici cea mai mică abatere de la portul regulamentar al ţinutei şi de la disciplina militară. Trase cu coada ochiului şi la bocanci şi constată că-i avea lustruiţi...

— Hai, măi, spune ce doreşti? îl îndemnă Alexandru muind niţel vorba. Ţi-am spus, ai o figură, Tandine, de parcă ai fi băut zece kilograme de oţet!

— Sunt amărât, tovarăşu’ caporal ilev, începu el cu glas plângător, mototolind boneta în mâini, zău, să moară mama dacă vă minţ, uite am un năcaz pe suflet şi am venit la dumneavoastră ca la un frate mai mare, să-mi luaţi, zău, piatra asta grea de pe inimă...

— Ce piatră, măi?

— Staţi că vă spui, că de aia am venit să vă spui, că cui să-i spui dacă nu dumneavoastră? urmă el cu mutra aceea tot plouată. Că ce mi-am zis, uite, zău, să moară mama dacă vă minţ, zic ia să mă duc la tovarăşu’ caporal ilev, că e şi ’mnealui bucureştean ca şi mine, suntem dintr-un carter, mai că şi vecini şi dacă nu am o protecţie şi-un sprijin de la ’mnealui, atunci de unde să-l mai am?

— Hai, măi, Tandine, intră o dată în subiect, că am treabă, uite m-am apucat să scriu acasă şi acuma mă cheamă tovarăşul locotenent...

— Aoleu, scriţi acasă? se miră el. Nu mai scriţi, zău, că mă duc eu şi le spui tot ce-mi cântaţi dumneavoastră, ici, la ureche. Nu mai daţi banii pe timbru, că mă duc eu...

— Când te duci?

— Păi uite de-aia venii la dumneavoastră cu năcazul meu, da' staţi să vă spun cum vine chestiunea. Mi-a zâs odată tovarăşu' locotinent, fie-i gura aurită când a scos vorba asta, că, mă Tandine, lasă, prinde tu un „individ" şi-ţi dau drumu' acasă să-ţi vezi nevasta şi copiii. Şi uite tovarăşu' caporal ilev am prins „individu" şi conced neam! Am aşteptat o zi, am aşteptat două, trei...

— Ce „individ" ai prins?

— Cum ce „individ"? se arătă contrariat Tandin că ajutorul şefului de pichet nu ştia nimic despre isprava lui. Păi n-am prins eu „individu" ăla gras care n-a vrut să stea la somaţie?

— L-ai prins mort, măi Tandine.

— L-am prins mort? făcu ochii mari Tandin. Cum mort, tovarăşu' caporal ilev, cum mort, că vorbea, n-a vorbit cu tovarăşu' locotinent? Că l-a întrebat 'mnealui ce mai face, şi ăla a zâs că bine *mersi*, da e puţin rănit şi ar vrea apă, şi i-a dat unul de-ai noştri apă, şi după aia a zâs că s-a rătăcit, a mai zâs ceva de avere, de muierea lui, după care a mierlit-o, că era grăbit, al dracu' cu măiculiţa lui, nu mai putea aştepta până dădea diclaraţie cu mâna lui, nu verbală şi neiscălită, că după diclaraţia aia plecam şi eu în conced aşa cum a fost vorba...

Tăcu, suspină din adâncul pieptului, îşi mai aranjă vestonul ici, colo şi urmă:

— Zău, stau şi mă gândesc, că ce fac copiii mei şi muierea, că ea e la circ, lucră la trapez, face triplu salt, lucră şi la bambus şi la corzi, e femeie deşteaptă, artistă mare, zău, să moară mama dacă vă minţ, are şi Medalia Muncii, da' vedeţi dumneavoastră, ca acolo, copilaşii pe-acasă singuri, singurei...

— Eu ştiu că n-ai copii, măi Tandine. Nu ţi i-am văzut niciodată...

— Aoleu, nu mai ziceţi aşa, să trăiţi, nu mai ziceţi că tovarăşu' locotinent vă crede şi zâce că-l minţ eu, da eu nu minţ, zău am cinci copii, nu i-aţi văzut pentru că umblă cât îi ziulica de mare pe maidane, că am zâs, hai muiere să-i dăm şi noi la grădiniţă să-i care cu otomobilul dimineaţa ca pe-ai tovarăşilor, da' a zâs că ea n-a crescut cu otomobilul, a crescut pe mahalale, că prin mahalale a învăţat să se caţăre prin pomi, şi să sară gardurile de are acuma atestat de artistă mare...

Alexandru dăduse hârtia la o parte, renunţase să mai scrie,

stătea cu mâna la tâmplă şi cotul rezemat de masă şi-l asculta, zâmbind, pe Tandin, căruia îi dispăruse pe dată mina aceea de om apăsat de necazuri şi-i turuia gura mai rău ca o mitralieră.

— ...zău, vine acuma luna aia cu serbările la Moşi, în Obor, vin ţăranii, cască gura la artişti, înghiţ de două ori flăcări şi le-am luat banii cât ai zice peşte. Da' ce mă fac dacă n-am conced? Spuneţi, ce mă fac? Zău, puneţi dumneavoastră o vorbă bună la 'mnealui, am văzut că vă are la inimă, că sunteţi ăl mai deştept dintre noi, om cu carte ce mai, că i-am şi zâs într-o zi prostului ăluia de Guţă Ursu, vezi mă, zic, ce deştepţi e bucureştenii noştri, oamenii noştri din Tei, adică dumneavoastră, eu şi care or mai fi...

Tăcu iară, trase din nou aer în piept şi urmă, parcă mai grăbit ca înainte:

— Zău, tovarăşu' caporal ilev, gândiţi-vă, uite-n vremea asta se ridică circu' ăla la Obor şi dacă vorbesc şi eu cu tovarăşu' regizor Gică de la noi, de la administraţie, mă bagă şi pe mine în program, că-s artist grozav, mă ştie 'mnealui, la Tîrgovişte, la Slobozia, la Feteşti şi unde am mai fost, i-am lăsat pe toţi cu gurili căscate cu scamatoriile mele, că la mine nu se egzistă, curg aplauzele ca purecii de pe câine, zău, să moară mama dacă vă minţ!

— Măi, Tandine, dacă ai fi tu bun de treabă cum eşti de gură, ce mai om ai fi, măi! îl dojeni Alexandru.

— Că, ce, nu sunt, tovarăşu' caporal ilev? făcu el un pas înainte cu sprâncenele înălţate a mirare. Sunt chiar izemplu. Acu' aştept să-mi pună şi poza la panou, să capăt şi medalia de grănicer a-ntâia, dar şi conced, că zău am prins „individu”, eu l-am prins...

— Ei, spune tu cum să mă duc eu la tovarăşul locotenent, să-i vorbesc despre tine, când ştii câte ai făcut pe aici, pe la pichet? se arătă supărat Alexandru.

— Da ce-am făcut, păcatili mele, ce-am făcut?

— Cum, nu ştii ce-ai făcut? Dar că i-ai şmecherit pe copiii ăia din sat şi le-ai luat o sută de lei, minţindu-i că le dresezi câinele, despre asta ai uitat? A fost nevoit să dea tovarăşul locotenent de la dumnealui banii înapoi ca să salveze onoarea pichetului.

— Zău, tovarăşu' capo...

— Stai, stai aşa nu te grăbi, îi tăie vorba Alexandru. Dar cu fetele acelea pe care le întâlneşti la tot locul, le spui că eşti

sergent şi le înveţi să-ţi dea telefon de pe la repere, de asta ce zici?

— O glumă aşa, tovarăşu' caporal ilev, zău o glumă, că ele m-au avansat în grad, fără ştirea mea...

— Iar duminică după-amiaza la „Crăiţa"? urma Alexandru. La „Crăiţa" tot o glumă a fost?

— Tovarăşu' caporal ilev, zău, să moară mama dacă vă minţ, dar atuncea...

— Ia spune ce-ai făcut la „Crăiţa", dar adevărul adevărat. Tovarăşul locotenent ţi-a dat învoire şi tu...

— Staţi că vă spui, sunteţi ca un frate, uite, zău, să plesnesc, adevărul curat-curăţel, nu minţ nici cât negru sub unghie, ca de ce să vă minţ?

Îşi trecu repede palma peste frunte, îşi trase nasul, tuşi scurt şi continuă:

— În duminica aia am plecat de la pichet, aşa cam pe la ora patru după-masă, cu bilet de voie la mână, în regulă, şi până să ajung în sat am aruncat ochii pe cer şi am văzut că se adună norii a ploaie şi chiar au început să dea câţiva stropi, şi mi-am zâs că decât să mă ude ciuciulete să stric ifectele pe mine, mai bine să mă bag la „Crăiţa", şi m-am băgat la „Crăiţa", că era la lume acolo de nu se vedea om cu om. Şi cum am intrat, numa ce-a zis unu, „măi uite-l pe artistu' de la Circul din Bucureşti", că acuma mă cunoaşte lumea din sat de când cu serbarea aceea de la Cămin, când aţi cântat şi dumneavoastră tangouri. Şi cum zice „uite artistu'", cu i-am şi zâmbit, şi ăla, un om aşa ca la treizeci şi cinci-patruzeci de ani zice „tovarăşu' artist nu vrei să iei cu noi un pahar de vin, sau te ţii mare?". Eu, tovarăşu' caporal ilev, că ce m-am gândit? Mi-a venit momental în cap chestia aia spusă de dumneavoastră la lecţia politică cum că artiştii e ai poporului, că s-au născut din popor şi cu poporu' să trăiască, atunci când m-aţi dat izemplu chiar pe mine, şi zâc că de ce să spună oamenii ăia din local că mă ţin mare că-s artist, şi că-s băiat de Bucureşti, subţire, poate cu ifose, că ştiţi că aşa zâc unii de noi, bucureştenii, şi zâc ia să mă arăt eu manerat şi să mă bag în mijlocul poporului, aşa că m-am băgat la masa ălora, că erau vreo patru acolo, toţi cu chef şi cu glume. Aşa, şi cum vă spui, afară turna cu găleata, noi beam câte un păhărel şi la un moment dat zice unu: „tovarăşe artist, ia fă-ne, bre, şi nouă aici câteva şmecherii din alea cum te-am văzut atunci pe

scenă să ne mai înveselim şi noi olecuţă”. Fac da, zâc eu, să ştiţi că eu nu lucru decât pe bani, că aşa zâce Constituţia, că în statul nostru orice muncă se plăteşte. „Bine, zâce ăla, uite urcă-te colea pe masa asta, faci scamatoriile şi eu umblu cu pălăria să adun bani de prin local”. Şi uite aşa am căzut în belea, tovarăşu’ caporal ilev, că taman atuncea a intrat pe uşă tovarăşu’ locotinent cu soaţa ’mnealui, îi prinsese ploaia, erau uzi din cap până în picioare şi cum a dat cu ochii de mine cocoţat pe masa aia, vroiam tocma să înghiţ ţigara aprinsă, să-i las pe ăia cu gurile căscate, uite că m-am pierdut cu firea şi de frica lui tovarăşu’ locotinent am scuipat-o tocma în capu’ unei femei sulemenite ca o sorcovă şi aia zice: „aoleu, îmi dă foc artistu’”, vroia să-şi dea chiştocu’ jos din cap, da’ lumea n-o lăsa, zicea că aşa e chestia, e numai o şmecherie de circ, dar ce şmecherie, nu era nicio şmecherie, că păru’ ăleia a luat foc, a început să pută a ars, i-au turnat unii o găleată cu apă în cap, au stropit-o şi cu sifoane, şi-n timpul ăsta eu am tulit-o pe uşa din dos, am apucat-o peste câmp şi drept la pichet m-am oprit... Asta e tovarăşu’ caporal ilev, zău n-am greşit cu nimica...

— Tu crezi, Tandine, că cele ce ai făcut acolo la „Crăiţa” sunt demne de uniforma militară? îl privi aspru Alexandru. Faci armata de râs! Se poate aşa ceva? După toate boroboaţele pe care le-ai făcut, acuma vii şi cu chestia asta să le pui vârf la toate! Unde te trezeşti? În junglă? Faci ce te taie capul?

Alexandru tăcu, luă o ţigară din pachetul de pe masă, o aprinse, trase câteva fumuri în piept şi urmă cu ochii tot întunecaţi şi aspri:

— Tovarăşul locotenent vroia să te recompenseze pentru faptul că ai fost atent şi l-ai somat la timp pe infractorul ăla, dar totodată să te şi pedepsească pentru cele ce-ai făcut. Aşa că ce-ai câştigat ai pierdut...

— Şi nu mai capăt conced?

— Ai să capeţi câteva zile de arest, aia ai să capeţi!

Tandin lăsă fruntea în pământ şi se cocârjă pe dată atât de mult, de parcă era moş Trocan, toboşarul, cu optzeci de ani în spinare. Mâinile îi tremurau în lungul pantalonilor şi simţea că l-a cuprins ameţeala şi dintr-o clipă într-alta e gata să se prăbuşească. Cum s-ar spune, s-a dus dracului plecarea acasă, s-a dus angajarea pentru circul din Obor, era numai pentru câteva zile, dar scotea bani ca pentru câteva luni... Şi dacă ar fi

numai asta, dar colac peste pupăză va mai face şi arest! Să-l mai roage pe tovarăşu' caporal ilev să intervină? Dar cum să-l mai roage? Îi toarnă morala cu nemiluita, că a greşit, că a făcut, că a dres şi el să-l roage de conced? Baremi de arest să-l roage...

— Ştiţi, tovarăşu' caporal ilev, începu el cu glas moale, plângător, să vorbiţi măcar să nu fac arestul ăla...

— Hai, du-te şi vezi-ţi de treabă! îi ordonă Alexandru, trăgând din ţigară. Cum aş putea eu îndrăzni să-l rog asemenea lucru pe tovarăşul locotenent? Ţie nu ţi-e ruşine să superi un om aşa de bun ca dumnealui, care ai văzut cum se poartă cu fiecare dintre noi? Ţi-a trecut cu vederea nerozia aceea cu suta de lei luată de la copii, bani pe care i-ai mâncat, sau i-ai dosit, nu i-ai pierdut tu aşa cum ai raportat, va să zică ţi-a trecut cu vederea abaterea aceea, dă de la dumnealui banii, plătind oalele sparte de tine şi acuma să te ierte iară?

Tandin continua să stea locului încremenit ca o stană de piatră, cu fruntea tot plecată, fără să se clintească, fără să mai scoată o vorbă. Într-un târziu, cu mâinile tremurânde, puse boneta pe cap, salută şi zise:

— Să trăiţi, tovarăşu' caporal ilev şi iertaţi de supărare...

— Nu-i nimic, măi Tandine. Fă-te om de treabă şi pe urmă vom sta de vorbă...

— Mă fac, tovarăşu' caporal ilev...

Ieşi, deschizând şi închizând uşurel uşa în urma lui, aşa precum intrase.

Alexandru se apucă să continue scrisoarea, dar întunecându-se prea de tot, aprinse lumina. Afară se pornise un vânt puternic şi în depărtare zarea era tot neagră şi parcă negura aceea se tot apropia venind până în coama dealului. Tunetele răbufneau în înalt, cerul era numai un clocot, săgeţi de foc îl brăzdau de la un capăt la altul şi un suflu rece tăia zăpuşeala de dincolo de ferestre.

Într-un târziu sfârşi de scris, închise plicul, îi lipi timbrul şi scrise adresa frumos, cu litere mari de tipar, să poată fi desluşită de orice factor cât de grăbit ar fi fost el. Chemă apoi ostaşul de serviciu pe pichet şi i-o dădu s-o pună în sacul cu corespondenţă ce avea să plece la poştă.

Fusese de serviciu toată noaptea, vru să se întindă puţin pe pat să se odihnească, dar îl chemă îndată Mirescu în cancelarie.

Alexandru se sculă imediat, îşi aranjă vestonul, se pieptănă, potrivindu-şi cărarea într-o parte şi se prezentă la comandant.

— Ia loc, spuse acesta, şi-i arătă scaunul din faţa biroului său. Vreau să stăm niţel de vorbă în privinţa planului de duminică...

Alexandru se aşeză şi rămase în aşteptare, privindu-l pe Mirescu cum răsfoieşte calm într-un caiet, căutând parcă ceva. Găsi între file o bucată de hârtie şi o trase afară. Pe ea erau desenate unele dispozitive, aşa cum se obişnuia să se facă la exerciţiile de luptă.

— Ştiţi că azi-noapte, pânda noastră instalată la biserică iar a raportat despre luminile acelea, zise Alexandru.

— Ştiu. De fapt din seara în care le-ai văzut şi dumneata şi până acuma, n-au mai apărut. Azi-noapte însă... Vrei o ţigară?

— Nu, vă mulţumesc, se scuză Alexandru, am fumat acum câteva minute...

— Uite despre ce este vorba, începu Mirescu. Azi dimineaţă m-am întâlnit din nou cu părintele Gherasim. L-a informat un om că a văzut în seara aceea grănicerii înconjurând biserica. I-am spus că într-adevăr am cercetat în jurul bisericii, dar am evitat să adaug că am intrat şi înăuntru şi n-am găsit nimic, n-avea rost să ştie el că ne-am înşelat în privinţa prezenţei unui individ în biserică.

— A zis ceva?

— Nu, n-a zis nimic.

— Puteam să intrăm noi şi fără încuviinţarea lui...

— Categoric, întări Mirescu. La mijloc e în joc paza frontierei şi pentru asigurarea acestei paze putem controla orice obiectiv din zonă. Aşa, deci m-am întâlnit cu el şi am aflat că duminică după masă are loc la biserică o nuntă. Pe la orele şase, spre seară, el va face slujba religioasă. Ca să nu-i mai dăm de bănuit popii că tot mereu intrăm în biserică şi de, mai ştiu eu, să nu vorbesc cu păcat, ar fi posibil să nu-şi ţină nici gura şi să mai afle şi altcineva despre cele ce facem, i-am spus că lămurindu-ne în privinţa faptului că în sfântul lăcaş nu se ascunde nimenea, i-am dat cheia şi i-am mulţumit frumos pentru că ne-a ajutat să ne convingem singuri de adevăr...

— Şi atunci cu ce mai descuiem?

— Ei, am fost destul de prevăzător, zise Mirescu şi, trăgând sertarul, puse pe masă o cheie lucrată cam grosolan din fier, pilită să capete cât de cât luciu. Uite ce operă de artă mi-a

lucrat Mitrică...

Zâmbind, Alexandru luă cheia, o studie, privind-o pe toate părţile, după care o puse la loc pe masă.

— Se potriveşte? întrebă el.

— Patent, nu alta! râse Mirescu. Lucru verificat. Aşa, deci având cheia ne putem strecura oricând în biserică, fără să mai atragem atenţia nimănui...

— Şi cu câinele...

— Dacă e nevoie, şi cu el.

— Pentru când aţi hotărât pânda aceea?

— Pentru duminică, imediat după nuntă. Militarii noştri, împreună cu miliţienii, că vom duce acţiunea în comun, bine ascunşi, vor ţine sub supraveghere biserica de la distanţă. Cel ce ne interesează, dacă vrea să iasă, ceea ce nu cred că va face el, fiind ziua şi uşor de recunoscut ca străin de locurile astea, dar mă rog, dacă o va face, se va amesteca în mod sigur printre cei ce părăsesc biserica o dată cu nunta. Şi atunci vom pune mâna pe el. Iată, pândele le-am dispus în sistemul ăsta, în aşa fel că oricine pleacă din biserică şi în orice direcţie vrea să meargă, va trece neapărat pe lângă un militar de-al nostru, care, repet, va fi bine ascuns, aşa încât să se lovească omul de el şi să creadă că-i lemn...

Întinse lui Alexandru foaia de hârtie, el o studie puţin şi apoi o înapoie ofiţerului.

— După ce a ieşit ultimul om, încet, cât mai ferit, te strecori dumneata în biserică, urmă Mirescu. Dacă individul n-a ieşit, înseamnă că putem pune mâna pe el. Faci un nou control amănunţit interiorului, apoi îţi alegi un loc de pândă şi stai acolo nemişcat, supraveghind toată biserica, până ce va apare autorul acelor lumini care ne dau atâta bătaie de cap. Vei avea asupra dumitale automatul, cu două încărcătoare, lanterna, frânghia, cătuşele şi un aparat de radio emisie-recepţie portativ, prin care vei ţine legătura cu mine, raportându-mi tot ce vezi, ca să intervin la timp.

— Dumneavoastră unde veţi sta?

— La cincizeci de metri de biserică, bineînţeles tot ascuns, cu un alt aparat de radio emisie-recepţie prin care ţinem legătura... Va fi acolo şi plutonierul Patriche. Am şi vorbit cu el, e de acord cu această acţiune...

— De unde aveţi aparatele astea, nu le-am văzut...

— Sunt din acelea pe care le folosesc miliţienii la circulaţie. Avem la unitate, am cerut două bucăţi, mâine dimineaţă trimit să le ridice...

— Stabilim o parolă, nu? Un indicativ...

— Bineînţeles, aprobă Mirescu. Deocamdată te-am chemat ca să ştii că duminică după-amiază ai această misiune de îndeplinit. Am încredere în dumneata, de aceea m-am gândit să îndeplineşti dumneata cel mai important rol în ducerea ei la bun sfârşit...

— Am înţeles, tovarăşe locotenent, vă rog să aveţi toată încrederea, mă voi strădui să se realizeze totul aşa cum aţi plănuit dumneavoastră...

Se ridică, vru să plece.

— Aşa că, adăugă Mirescu zâmbind, domnişoara Dorina îşi va petrece duminica singură. Scuzele mele...

— Nu-i nimic, tovarăşe locotenent, mai sunt ele şi alte duminici, răspunse Alexandru râzând. Anul e destul de mare... Permiteţi să plec?

— Da, la revedere.

Afară cerul se limpezise, ieşise soarele, norii alergau undeva către răsărit, peste pădure, ca nişte fuioare de fum şi ceaţă. Dar Alexandru nu lua seama la toate astea. Fiind liber în pichet, se culcă în camera lui şi dormi până către seară, adânc şi nemişcat, cu un ziar peste faţă, să-l apere de muştele care năvăliseră pe geamul deschis.

Dorina avea febră. Toata săptămâna o încercaseră nişte frisoane, simţea dureri în şale, iar capul parcă era prins într-un cerc de foc. O moleşeală îi stăruia în tot corpul şi parcă nici picioarele n-o mai ajutau.

Nu vroise să lipsească de la şcoală. Copiii erau în perioada tezelor, făcea cu fiecare clasă recapitulări peste recapitulări şi apoi se mai apucase să pregătească şi o serbare cu clasa a opta cu fragmente din teatrul lui Alecsandri. În cancelarie îşi punea mereu comprese cu apă rece la tâmple, şi intra apoi la ore silindu-se să se arate copiilor tot veselă, bine dispusă, dar stătea mai mult la catedră şi parcă fruntea îi era de plumb, iar pleoapele grele. În nenumărate rânduri, Silvia încercase s-o trimită acasă, dar ea se opusese categoric, spunând că acolo, în singurătatea ei, s-ar simţi mai rău şi lipsa de la şcoală n-ar avea niciun rezultat.

Ieri, sâmbătă, spre seară, se apucase să ude grădina, dar febra crescuse atât de puternic, încât a căzut jos între rondurile cu flori şi nu s-a ridicat de acolo decât după o jumătate de oră. S-a târât cum a putut până în casă, şi-a făcut un ceai, l-a băut şi apoi s-a culcat, acoperindu-se în toiul verii cu plapuma până la gât. Broboane de sudoare îi năpădiseră fruntea, gura îi era amară, uscată, răsuflarea i se îngreunase. A dormit cu veioza aprinsă toată noaptea, mai bine zis s-a zvârcolit acolo sub plapumă, că n-a putut închide ochii de fel şi se gândea că totul i se trage din după amiaza duminicii trecute, când cedând încăpăţânării lui Alexandru a rămas sub salcie până seara târziu, înveliţi bineînţeles în pled, dar ploaia apucase să-i biciuie picioarele şi să-i ude fusta până mai sus de genunchi. Nu regreta însă plimbarea din duminica aceea, fusese poate cea mai frumoasă zi din viaţa ei, cea pe care n-avea s-o uite niciodată pentru că atunci, în îmbrăţişarea lui Alex, prin dăruirea cu care şi-l apropiase, a simţit că devenise femeie, femeie cu adevărat cuprinsă de beţia intimelor clipe ce dau împlinire dragostei. Acum el e la pichet, nu ştie că e bolnavă, dar va veni, duminica e liber, va veni neapărat, parcă îl şi vede cum aleargă peste câmp, apoi pe cărarea dintre vii, va năvăli pe poartă ca o furtună, o va îmbrăţişa, o va săruta, va sta lipită de pieptul lui să-i simtă în păr răsuflarea puternică, bărbătească, să-i simtă

mângâierea palmelor pe gât, pe umeri, pe frunte, să-i audă glasul, să-i privească ochii atât de frumoşi şi de limpezi, cu luciri mate ca ale boabelor crude de cafea...

A adormit totuşi târziu în zori şi s-a trezit către prânz într-un lac de apă, cu părul năclăit de sudoare, cu braţele moi şi capul greu. A coborât din pat şi s-a dus încet către fereastră, a deschis larg geamurile, să intre răcoarea de-afară. Era parcă mai ameţită de cum se culcase. S-a aşezat pe un scaun, a pus braţele pe masă în chip de pernă şi capul pe ele şi a stat aşa multă vreme ascultând ciripitul păsărilor de sub streaşină şi dangătul clopotului de la biserică pentru slujba de dimineaţă. Nu-i era aminte de nimic, nu-i era foame, ci numai sete, ar fi băut într-una apă, dar căldarea era goală, şi la fântână, afară în curte, nu îndrăznea să se ducă să învârtă roata ciuturii... „Lasă că va veni el, îşi zicea, şi atuncea totul are să fie bine”. Privea mereu ceasul, ştia că la ora două are să intre pe poartă, că vor lua masa împreună, aşa aranjaseră duminica trecută, dar ce o să mănânce acuma, ea n-a gătit nimic, n-a putut să se ducă în sat după carne, şi nici nu-i este foame. Dar el va trebui să mănânce, a spus că nu va lua masa la pichet şi atunci cu ce-l va servi? Mai avea în frigider nişte şuncă de Praga, şi brânză, şi ceapă verde, se mai găseşte acolo o bucată de friptură rece, e de pui, a rămas de alaltăieri, că ea nici cu o zi înainte n-a mâncat, sau se va duce în sat, la bufet şi va cumpăra de acolo ceva de mâncare, el e băiat drăguţ, înţelegător, îşi va da seama de situaţie...

Spre seară, când a intrat în cameră, tot aşa a găsit-o Silvia, stătea cu capul lăsat pe braţele puse cruciş pe masă, tăcută, cu părul căzut peste frunte, parcă dormea.

Dar nu dormea. Aştepta. Ţinea ceasul brăţară pe palmă, aşa îl ţinuse toată după-amiaza, îi privise cadranul poate de sute de ori, de mii de ori şi luciul geamului parcă îi obosea ochii plânşi şi încercănaţi, duşi în fundul capului.

— Credeam că-i *el*! a tresărit ea, şoptind moale printre buze. Silvia, draga mea, bine ai venit, sunt singură, nu mai pot, am ameţeli şi o sfârşeală în tot corpul de cred că dintr-o clipă într-alta am să mor...

Silvia i-a pus palma pe frunte, pe ceafă, apoi a spus să se urce în pat, că are să se ducă să cheme medicul, o doctoriţă tânără, abia absolvise facultatea şi care venise în sat numai de

patru luni.

— Nu, nu-i nevoie, protestă ea cu glas stins. Spune-mi mai bine unde este *el*, de ce nu vine, ce este cu *el*?

Drept răspuns, Silvia luă de pe masă poşeta, scotoci în ea şi dădu la iveală un plic.

— Uite, de la *el*, zise ea şi-i întinse plicul. Mi l-a adus la amiază Ovidiu şi m-a rugat să ţi-l aduc...

— Ce este, ce-i cu *el*, s-a întâmplat ceva rău? întrebă ea speriată şi chipul palid i se întunecă pe dată. Vru să se ridice, dar capul îi căzu greu pe braţe. Spune, Silvia...

Cu mâinile slăbite, tremurânde, rupse anevoie plicul şi trase afară hârtia pe care o parcurse în grabă citind-o dintr-o singură răsuflare. Chipul îi era tot încruntat, răvăşit, părul îi căzuse în şuviţe pe ochi.

— Îmi spune să-l scuz, că are treabă în după-amiaza asta, iar când va fi liber îmi va da de veste...

— Da, aşa este, întări şi Silvia. Ovidiu a venit, a mâncat repede şi s-a înapoiat la pichet. Nu ştiu ce au acolo...

— Iar or să se înalţe rachete, iar or să se audă împuşcături, iar am să tremur pentru viaţa lui! oftă ea cu ochii închişi pe jumătate. Of, de l-aş vedea o dată lângă mine, să nu mai plece nicăieri...

Se trânti pe pat, închise ochii şi rămase aşa nemişcată multă vreme. Silvia o priveghe un timp, apoi se ridică potrivi plapuma pe ea, după care luă o revistă şi se duse de se aşeză în fotoliu, la lumina lampadarului, să citească.

În acest timp, grănicerii se strecurau unul câte unul spre locurile ştiute de către fiecare în parte. Încet, uşor, cât mai ferit, Mirescu se instalase şi el în adăpostul depistat mai dinainte, cu aparatul de radio emisie-recepţie agăţat de gât şi cu automatul lângă el. Mai încolo stătea la pândă Patriche. Şi mai departe de el, sergentul major Tănase.

Biserica era înţesată de lume. Curând, slujba de nuntă se sfârşi şi afară lăutarii, cu trompete, clarinete şi tobă îi primi pe miri cum se cuvine. Ginerele şi mireasa, urmaţi de naşi şi de rubedenii, porniră chiuind către sat cu lumea grămadă după ei. Iar la puţină vreme, preotul Gherasim, cu odăjdiile împăturite sub braţ, ieşi şi el, încuie uşa bisericii şi plecă pe potecă la vale, după nuntaşi.

La un minut după asta, Alexandru introducea cheia în broasca uşii. Controlă la repezeală tot interiorul bisericii din altar şi până la pronaos şi apoi îşi găsi un loc cât mai ferit pentru pândă. Stăruia în aer încă mirosul de tămâie şi lumânări arse. Afară începuse să coboare întunericul...

Stătea acolo, lângă stâlpul masiv de piatră ce susţinea bolta de deasupra scărilor de patru sau cinci ceasuri sau poate de mai mult, nu ştia, nu-şi putea da seama, pierduse noţiunea timpului, pentru că timpul nu-l putuse înregistra, aşa după cum nu-şi putuse înregistra nici emoţiile prin care trecuse de când se afla aici. Încercase de câteva ori să privească cadranul ceasului de la mână, dar în bezna ce-l înconjura treaba se dovedise a fi zadarnică: sub luciul mat al geamului nu desluşise minutarele, nici măcar vreo cifră a orei, totul părea şters, estompat şi numai tic-tacul micii maşinării arăta osteneala acesteia de a marca prin mersu-i sacadat şi discret scurgerea vremii către apele zorilor. Grija lui era să nu facă nici cea mai mică mişcare. Treptele pe care se aşezase înapoia stâlpului de piatră erau de lemn, scânduri vechi, putrede, crăpate, cu marginile roase şi aşchiate, care la cea mai uşoară apăsare ar fi scârţâit şi i-ar fi trădat prezenţa. De aceea, stătea imobilizat locului, în poziţia ce şi-o alesese de la începutul pândei, folosind treptele în chip de banchetă, rezemat cu umărul de stâlpul de piatră, cu automatul pe genunchi şi micul aparat de radio emisie-recepţie agăţat de gât, gata să-l pună în funcţiune atunci când va fi cazul. Îi amorţise întregul corp, picioarele nemişcate de atâta vreme parcă erau de iască, nu le mai simţea, mii de furnicături îi săgetau tălpile, iar o greutate nevăzută îi apăsa la nesfârşit din ce în ce mai insistent umerii şi grumazul gata să-l doboare. Îl chinuia somnul şi oboseala, când şi când pleoapele se lăsau grele ca de plumb, dar ţinea ochii mari deschişi şi privea cu o stăruinţă fermă întregul cuprins al bisericii de la altar la pronaos şi înapoi, fără însă a neglija ferestrele, celelalte scări din partea opusă intrării ce duceau tot la cor şi clopotniţă, uşile laterale. Era un întuneric să-l tai cu cuţitul, dar în puţina lumină a ferestrelor se contura vag catapeteasma cu zeci de icoane în rame aurii şi triunghiul înconjurat de raze simbolizând „Ochiul lui Dumnezeu” deasupra candelei ce-l lumina slab, aproape imperceptibil. Se vedea marele candelabru spânzurând de bolta

cupolei celei mari, cu cele patruzeci şi patru de braţe ale sale lucrate din alamă, cu cupe tot din alamă în care altă dată în timpul slujbelor se scurgea ceara lumânărilor, acum înlocuite cu beculeţe, bineînţeles stinse. Nu se desluşeau sfinţii zugrăviţi pe pereţii în parte afumaţi, dar Alexandru şi-i închipuia înşiruiţi după anumite obiceiuri ale credinţei ortodoxe, într-o ordine ierarhică de la zidurile naosului până la marginile altarului. Era linişte sub bolţile reci, o linişte grea, apăsătoare, parcă fără început şi fără sfârşit, ca şi cum aşa se statornicise de când lumea şi nimeni şi nimic n-o putea clinti vreodată. Nu se auzea o şoaptă cât de mică, ci doar ticăitul ceasului de la mână se desluşea uşor ca o părere şi Alexandru îl acoperi cu mâneca vestonului să nu se mai audă, poate că înălţimea bolţilor îl amplifica şi i-ar fi demascat locul de veghe. Dar cine aprindea acele luminiţe ce înviorau mai în fiece noapte pentru câteva clipe ferestrele bisericii? Le văzuseră tovarăşii lui de la pichet, le văzuseră oameni din sat, dar le descoperise chiar el când a stat atunci în pândă până după miezul nopţii nu departe de biserică. Se întrebase atunci, cum se întreba şi acum, cine aprindea acele flăcări ce parcă spălau pentru o secundă geamurile cu lumină? Şi apoi, în ce scop făcea acest lucru atât de misterios şi de neînţeles, cu o perseverenţă diabolică, stranie, fără să lase urme, decât acele beţe de chibrit pe jumătate arse, dar care nu spuneau încă nimic în dezlegarea tainei? În mod sigur, în noaptea aceasta avea să afle adevărul, să se dezlege acel supărător şi agasant mister care n-ar fi exclus să fie în legătură nu numai cu Raul Drăgan, dar chiar şi cu moartea contelui Tegaş...

Deodată, cum stătea aşa neclintit ca de piatră, încât parcă îi amorţiseră şi simţurile, auzi venind dinspre altar un uşor zgomot, ca un huruit surd, înfundat, apoi un fâşâit prelung ca şuierul unui abur, ceva ce aducea cu presiunea unui piston imens într-un cilindru. Îşi încordă auzul, potrivi mai bine automatul pe genunchi, pipăi declanşatorul de lumină al lanternei. Puse contactul aparatului de radio şi vorbi şoptit:

— Vulturul... Vulturul... pe recepţie.

— Aici Steaua... Aici Steaua... recepţie...

Alexandru simţea că inima îi bate cu putere în piept, că un uşor tremur îi încearcă mâinile, un nod i se oprise undeva în gât, iar răsuflarea i se îngreuna cu fiecare clipă. O sudoare rece îi

acoperise pe dată fruntea. Era emoţionat? Poate! dar mai mult îl încerca nerăbdarea, curiozitatea, vroia să vadă cu o clipă mai devreme ce are să se întâmple mai departe? Stătea cu ochii aţintiţi tot către perdeaua de catifea roşie a altarului, privirea îi era încordată, ascuţită, neclintită.

Zgomotul acela ciudat încetă şi după câteva clipe perdeaua se dădu la o parte şi... o umbră îşi făcu apariţia în faţa altarului. Nu prea înaltă, subţirică, firavă.

— Steaua... Steaua...

— Da, aici Steaua... ascult...

— O umbră a apărut în faţa altarului, şopti Alexandru şi, lăsând lanterna, prinse în mână automatul. Terminat...

Umbra stătea locului, părea nehotărâtă. Se desluşea greu în întuneric, parcă era de fum. Apoi umbra făcu trei paşi, coborî bâjbâind cu piciorul treptele acoperite cu covor din faţa altarului şi porni către dreapta, căutând ceva cu mâinile pe masa de lângă iconostas. Nu găsi nimic. Trecu pentru o clipă în dreptul razei de lumină ce-o arunca luna prin una dintre ferestre. Acum se zărea mai bine. Parcă şchiopăta puţin. Întoarse capul. Părul lung îi acoperea obrazul...

— Mâinile sus! strigă Alexandru, dar, în aceeaşi fracţiune de secundă, femeia se întoarse ca un resort, întinse pistolul către scările balconului, şi...

Se încrucişară fulgerător, halucinant, rafalele armelor. Rezonanţa lor amplifică pentru o clipă ecoul de groază de sub cupolele întunecate şi reci.

Femeia se prăvăli cu un vaier scurt.

Alexandru vru să se ridice, dar simţi o arsură tăindu-i răsuflarea. Făcu un pas, apăsându-şi pieptul cu palma, apoi încă unul, îl cuprinse însă brusc ameţeala şi se rostogoli pe treptele de scândură ale balconului, scăpând automatul din mână.

Târându-se în efortul durerilor înăbuşite, femeia reuşi să se strecoare pe sub perdeaua de la uşa altarului...

După o clipă numai, Mirescu, Patriche, Tănase, urmaţi de zece grăniceri, năvăliră în interiorul bisericii şi fasciculele de lumină ale lanternelor umblară repede de-a lungul pereţilor. Cineva răsuci comutatorul de după uşă şi câteva becuri din candelabrul imens se aprinseră pe dată.

— Uitaţi-l aici pe tovarăşul caporal! strigă un soldat şi se repeziră cu toţii, să-i dea ajutor.

Văzându-l ostaşii rămaseră deodată consternaţi, cu chipurile cenuşii, triste; în ochii lor se citea durerea, nu-şi puteau închipui că cel mai bun dintre ei căzuse atunci, acolo, cu o clipă mai înainte...

— Ştefănescule! îl strigă Mirescu aplecându-se asupră-i.

Îl luă apoi în braţe, ceru unui ostaş să-i desprindă în grabă centura, să-i scoată aparatul de radio de după gât, îl întrebă ceva, dar Alexandru, cu chipul tot mai cenuşiu şi ochii daţi peste cap, îşi sugea mereu buzele, horcăia şi dădea când şi când afară, pe gură, şuvoaie de sânge, ce nu mai conteneau.

— Să-i descheiem vestonul...

— Repede, câteva pansamente individuale! Umblaţi cu grijă, îi sfătui Mirescu pe grăniceri. Toderaşcu! strigă el după aceea.

— Ordonaţi!

— Pichetul să comunice unităţii să trimită de urgenţă Salvarea. Unde-i Mitrică?

— Aicea sunt...

— Măi, trage repede maşina în faţă. Pleci la oraş, la spital... Dar ştii cum să alergi? Ca vântul, băiete! Când te întâlneşti cu Salvarea, îl treceţi în Salvare...

— Îl dau jos pe şoferul acela şi mân eu, vorbi printre lacrimi Mitrică, dar cu hotărâre ce nu i-o putea clinti nimeni. Dumnezeu să fie la volan sau cine-o fi, mân eu...

— Treceţi şi luaţi şi doctoriţa cu voi. Te duci tu, Toderaşcu şi cu Guţă Ursu... Aveţi grijă de drum, măi, mare grijă! Bietul de el...

Mirescu se apleacă asupra lui Alexandru, încercă încă o dată să-i vorbească, dar acesta plecase capul într-o parte, cu pleoapele lăsate şi gura năclăită de sânge. Îi mângâie înnegurat faţa, îl mai privi o dată cu părere de rău – avea şi el lacrimi în ochi – apoi se ridică brusc în picioare şi ordonă restului grănicerilor să-l urmeze.

Patriche şi sergentul major Tănase tocmai coborau cealaltă scară a balconului.

— Spre altar, tovarăşe plutonier, zise Mirescu. De acolo s-a tras. Uite pe perete se vede din ce direcţie au scrijelat gloanţele... Băieţi, vorbi el grănicerilor, mergeţi pe lângă zid. Numai pe lângă zid. Ochii în patru, măi!

Cu automatul în mână, făcând un semn cu capul lui Patriche, să vină înapoia sa, porni către altar unde bănuia că se ascunde

cel ce deschisese focul. Cine să fie acela? se întreba el cu nelinişte. Ce caută aici? Are pistol automat, dar câte gloanţe o mai avea asupra lui? O fi singur sau...

— Încet, încet! şoptea el celor ce-l urmau pas cu pas. Şi mare grijă... Armele-n pregătire, degetul pe trăgaci...

Deodată se auzi un zgomot surd, ceva se rostogoli brusc. Se opriră locului încremeniţi, privind cu ochii măriţi de nelinişte în toate părţile. Inimile băteau cu putere. Dincotro putea veni alt glonţ? Din balconul corului? Din altar? De după amvon? Mirescu se întoarse brusc, cu automatul în mână. Patriche dădu piedica pistolului la o parte...

— Măi, Tandine! făcu supărat ofiţerul văzând sfeşnicul răsturnat. Mergi împiedicat?

— Ştiţi, l-am lovit cu preşul...

— Înainte şi cu mare grijă! porunci din nou Mirescu.

În faţa iconostasului, el se opri. Se aplecă şi culese de jos, aruncate care încotro, patru tuburi de cartuşe de pistol „Beretta” calibru nouă scurt. Erau încă fierbinţi şi miroseau a pulbere arsă. Iar jos, lângă perdeaua de catifea, descoperi o panglică albă din acelea cu care de obicei îşi prind fetele părul peste cap.

— Un ostaş în dreapta, altul în stânga, ordonă el grănicerilor care-l urmau. Staţi cu armele pregătite aici la uşiţele astea ale altarului. Tovarăşe plutonier, treci înapoia mea.

Apoi, aprinse lanterna şi cu o mişcare bruscă dădu perdeaua de catifea roşie la o parte, somând cât putu de tare:

— Nicio mişcare, mâinile sus, că trag!

Aşteptă puţin, apoi văzând că nu primeşte niciun răspuns trase trei focuri în direcţia unuia dintre geamuri şi intră în altar.

Dar... spre surprinderea lui, nimeni!

Ferestrele erau închise cu foraibăre pe dinăuntru, nu era niciun indiciu că cineva ar fi sărit pe fereastră. Dar chiar dacă sărea, biserica era înconjurată afară de militari. Uşa ce dădea spre curte era de asemenea zăvorâtă.

„Ce dracului se întâmplă aici? îşi zise el şi parcă îi venea să-şi zdrobească capul de pereţi de necaz. Cine a tras şi încotro a fugit?”

— Nu-i nimeni, tovarăşe locotenent, zise Patriche cu mirare. Ce să fie asta?

Se apucă, lovi de câteva ori cu pumnii uşile dulapului, apoi se

lăsă cu umărul în el şi o latură cedă.

— Nimic, nici aici! constată el stupefiat. Ei drăcia dracului!

De pe scările balconului şi ale clopotniţei coborau trei militari în fugă.

— E ceva pe-acolo? îi întrebă Mirescu.

— Nimic, tovarăşe locotenent!

— Nu e, acolo am fost noi, zise şi Patriche. Pustiu tot...

— Să vină Croitoru cu câinele! ordonă Mirescu.

Peste câteva minute, Croitoru intră cu Prinţ în biserică. Toate locurile învăţase să le controleze la şcoala de dresaj, dar ca să ajungă cu câinele şi într-o biserică nu-şi închipuise că are să se afle vreodată.

— Uite panglica asta, îi arătă Mirescu lui Croitoru şuviţa albă de mătase, am găsit-o aici în uşa altarului, dă-i să ia urma după ea...

— E o femeie? întrebă Croitoru abia stăpânind câinele.

— Nu ştiu, vom vedea. Repede, să nu pierdem vremea.

Prinţ umblă de câteva ori cu botul peste panglica albă de mătase, apoi deodată ţâşni spre altar, trecu pe sub perdeaua de catifea roşie şi se opri lângă crucea de marmură albă pe care se vedea răstignit Cristos închipuit de statuia aceea de bronz. Câinele pipăi cu botul de câteva ori soclul statuii, începu să-i dea ocol, apoi începu să latre atât de tare, încât prinseră a vibra geamurile bisericii.

— Ce vrea lordul tău, măi Croitorule? întrebă Mirescu cu un zâmbet amar şi puse mâinile în şold, aşteptând. O fi crezând că infractorul s-a băgat în statuia asta? Măi a dracului de treabă, până şi câinele le face toate pe dos!

— Să vedem, tovarăşe locotenent... nu se dădu bătut Croitoru... Degeaba cred că nu se învârteşte el în jurul crucii ăsteia...

Controlară crucea pe toate părţile, o ciocăniră cu degetele, cu paturile automatelor, nu avea nicio deschidere, era din marmură masivă, grea, parcă înfiptă acolo de când lumea.

Înciudat, Croitoru se duse către iconostasul din dreapta, lasă panglica de mătase jos şi chemă din nou câinele. Îl bătu pe ceafă cu palma şi-i porunci după aceea:

— Prinţ, urma!

Câinele mirosi foarte puţin panglica şi urmă acelaşi drum ca la început: urcă cele trei trepte acoperite cu un covor de cânepă,

trecu pe sub perdeaua de catifea roşie, intră în altar şi începu să se învârte, lătrând, în jurul crucii masive din marmură.

Chiar că Mirescu nu mai înţelegea nimic! Stătea ca năuc, privind când crucea de marmură, când câinele şi grănicerii ce se aflau în preajmă-i gata să-i îndeplinească ordinele. Dar nu mai ştia nici ce măsuri să ia. Aşa ceva nu i se întâmplase şi nu aflase să i se fi întâmplat nici altcuiva în cariera lui de grănicer.

— Ce zici, tovarăşe plutonier? se întoarse el mirat către Patriche. Ce părere ai?

— Dracu' ştie? înălţă Patriche din umeri. Parcă am început să zic şi eu c-or fi fantome, dac-or exista pe lume din astea. Că uitaţi asta-i biserica, geamurile-s închise, numai unul e spart de gloanţele ce le-aţi tras, unde să fi intrat? Sau pe unde să fi ieşit?

Enervat, Mirescu se duse, prinse crucea în braţe şi începu s-o zgâlţâie vrând s-o dărâme.

Zadarnică încercare!

— Măi, Croitorule, zise el după aceea aranjându-şi vestonul şi centura, înseamnă că crucea asta a avut panglica uite colo, pe capul lui Cristos, s-a plimbat prin biserică şi apoi a tras gloanţele acelea de l-au doborât pe caporalul Ştefănescu, nu?

— Cum se poate aşa ceva, tovarăşe locotenent! se miră Croitoru, roşind până în vârful urechilor de nereuşita câinelui şi de cuvintele înţepătoare ale ofiţerului.

— Păi atunci, care-i explicaţia, măi, băiatule? nu-l slăbi Mirescu. Ia mai pune o dată câinele să ia urma...

Şi a treia oară, Prinţ se opri tot în jurul crucii, îi dădu de câteva ori ocol şi începu să latre, scheunând, să trezească parcă toţi sfinţii de pe pereţi.

— Ei, drăcia dracului! zise Mirescu şi simţea că dintr-o clipă într-alta îl cuprinde nebunia. Parcă visez, nici nu-mi vine a crede că toate astea sunt de domeniul realităţii...

Cu faţa neagră de supărare, ieşi apoi afară, întrebă militarii de pază, dar aceştia îi spuseră că nimeni nu părăsise biserica, pe uşă, pe ferestre, nici chiar prin acoperiş, sau zăbrelele clopotniţelor. Vestea despre cele ce se întâmplau sus la biserică se auzi repede în sat şi acum, în puterea nopţii, se şi înfăţişaseră câţiva curioşi. Dar Mirescu puse un grănicer de santinelă la drumul ce venea din sat şi ordonă să nu dea voie nimănui să se apropie.

Numai când veni preotul Gherasim cu un toiag şi un felinar în

mână – urcase în grabă dealul încât abia îşi trăgea răsuflarea – Mirescu fu anunţat şi-i ieşi repede în întâmpinare, chiar lângă clopotniţă.

— Părinte, am avut dreptate, spuse locotenentul, punând mâinile-n şold. Aţi auzit ce s-a întâmplat aici...

— Nu, nu prea...

Mirescu îi povesti în câteva cuvinte totul şi preotul rămase foarte mirat de cele ce-i ascultaseră urechile.

— Să ştiţi că am băgat câinele-n biserică, să ia urma făptaşului, zise locotenentul vorbind cu părere de rău. Nu vă supăraţi, dar nu se poate altfel. Aici ne-a fost împuşcat un om!

— Nu-i nicio supărare, tovarăşule locotenent, zise preotul. Bine nu-mi pare, dar dacă aşa stă chestiunea, sigur că dumneavoastră procedaţi după cum sunt regulile. Ce întâmplare dom’le! Ce întâmplare!

— Poftiţi înăuntru.

— Nu, mulţumesc, am să stau afară, se scuză preotul. Mi-e teamă de împuşcături. Şi eu cu inima...

Mirescu reveni în biserică şi intră din nou în altar. Croitoru îi spuse că între timp l-a mai pus pe Prinţ să ia urma de două ori şi tot în jurul crucii se învârteşte...

Locotenentul nu mai zise nimic şi zărind după perdeaua de catifea roşie un şaltăr, îl răsuci şi o lumină blândă inundă pe dată mica încăpere. Îşi plimbă apoi ochii pe pereţi, citind numele sfinţilor zugrăviţi de meşterul din Sofia şi, văzând între două ferestre o icoană, înrămată, cu geam, se apropie să vadă ce reprezintă. Era de altfel singura de acest fel în altar, toate celelalte chipuri de sfinţi fiind zugrăvite în ulei direct pe pereţi. Aprinse lanterna, s-o vadă mai bine, apoi se înălţă pe vârfuri şi o luă din cui. Reprezenta „Cina cea de taină”, cu Isus Cristos la o masă lungă înconjurat de cei doisprezece apostoli... „Cina cea de taină... murmură el. Cine cea de taină”... De unde oare îi veneau în minte cuvintele astea? Cine le rostise? Deodată avu o tresărire şi rămase cu tabloul în mână. În noaptea prinderii lui Raul Drăgan, înainte ca acesta să-şi dea sfârşitul şoptise abia auzit: „averea... nevastă-mea... Cina cea de taină... Tina...” „Bine, îşi zise Mirescu şi ce-i cu asta? E foarte normal ca într-o biserică să dau peste un asemenea tablou care să înfăţişeze o scenă din biblie... Câte asemenea nu se găsesc şi în alte biserici, în muzee şi galerii de artă!... Şi totuşi, de ce a vorbit Drăgan

despre un asemenea tablou?”

Se înălţă iară pe vârfuri, să-l agaţe în cui, dar nu putu potrivi belciugul dintr-o dată şi bâjbâi câteva clipe să-l poată potrivi exact pe cui. Din greşeală, atinse o dată mai tare cuiul, apăsându-l şi...

...un huruit surd se produse, ca un scrâşnet de roţi dinţate în afundul pământului, apoi răbufni presiunea prelungă a unui imens piston de pompă. Mirescu sări un pas înapoi, uluit, apoi se întoarse şi, cu ochii măriţi de uimire, văzu cum crucea de marmură cu Cristosul de bronz răstignit pe ea se ridică încet în sus, cu postament cu tot. Militarii, toţi cei ce se aflau în altar, se lipiră de pereţi şi ramaseră şi ei ca de piatra, speriaţi, cu gurile căscate, cu mâinile strânse pe automate, fără sa scoată un cuvânt.

— Ei, comedie! exclamă Patriche, dându-se lângă perete, cu pistolul în mână. Ia uite Tănase ce-i aicea!

Mirescu mai privi o dată butonul acela de care era agăţat de obicei tabloul, apoi întoarse din nou ochii la crucea de marmură care, după ce se înălţă cam de un metru, fiind susţinută de un piston gros cât un trunchi de copac, se opri. Locotenentul veni mai aproape, cu precauţie, făcu semn militarilor să stea mai la o parte şi-l îndepărtă chiar pe Prinţ care începuse să latre, gata să sară în groapa ce se deschidea sub cruce. Privi apoi în jos. O încăpere pătrată, slab luminată de un bec şi o scăriţă de fier ce cobora la 6-7 metri spre adânc...

Aruncă o privire întrebătoare spre Patriche. Acesta, mut de uimire, înălţă numai din umeri.

Atunci Mirescu apăsă pe trăgaci şi trase o scurtă rafală pe lângă trunchiul pistonului, după care strigă, fără însă să-şi apropie prea mult capul de marginea deschiderii:

— Care eşti acolo ieşi afară, până nu aruncăm grenade şi fumigene!

Mai trase o scurtă rafală de automat şi aşteptă. După câteva clipe, scăriţa de fier începu să se mişte şi la suprafaţă se ivi o femeie cam de 35-40 de ani, cu părul lung, negru, cu faţa palidă şi cu ochii tot negri, încercănaţi, obosiţi. Rochia de mătase albastră, mototolită, era îmbrăcată peste o pereche de pantaloni bărbăteşti, iar peste ea purta o haină cam ponosită, plină de var şi de ulei. În picioare avea ghete de baschet, negre, legate cu şireturi albe. Rămase sus, speriată, cu mâinile înălţate, privind

cu curiozitate în jur, dar şi cu teamă, spre militarii ce-o înconjurau cu ţevile automatelor îndreptate spre ea.

— Aruncă orice ai asupra dumitale! îi porunci Mirescu.

— Am un singur pistol care a rămas jos, vorbi moale femeia.

— Cine eşti şi ce cauţi aici?

— Vorbesc, dar daţi-mi mai întâi o ţigară. N-am să ascund nimic. Acum mi-e totuna...

Mirescu făcu un semn şi unul dintre grăniceri se scotoci repede prin buzunare şi-i oferi un pachet de ţigări. Femeia întinse mâna – avea nişte degete lungi, subţiri, cu unghiile foarte mari, netăiate de multă vreme – şi luă o ţigară. Mirescu scăpără bricheta şi i-o aprinse.

— Mulţumesc, zise ea moale, obosită şi trăgând adânc fumul de ţigară în piept, cu o poftă rar văzută, îşi schimonosi deodată faţa şi se prinse cu mâna de pulpa piciorului drept.

— Ah! gemu ea.

— Ce este? o întrebă Mirescu.

— Am două gloanţe în picior, orice mişcare mă taie ca un cuţit.

— Vei fi pansată, o asigură Mirescu. Acum te ascult.

Ea oftă, îşi dădu cu un gest al capului părul la o parte de pe ochi, mai trase o dată din ţigară şi începu să vorbească.

Era Iustina Drăgan, nevasta lui Raul Drăgan. A fost mai întâi, la optsprezece ani, soţia contelui Tegaş, dar acesta a alungat-o şi la Bucureşti s-a căsătorit cu Drăgan, care, în vremea aceea, era destul de bogat şi învârtea nişte afaceri cu talpă şi cereale în stil mare. A dus-o destul de bine alături de el. În mai multe rânduri însă, el neavând un serviciu ca toată lumea şi ocupându-se cu ce se găsea, a fost închis pentru escrocherii şi diferite matrapazlâcuri, iar ultima dată fiind remizier la „Loto pronosport”, l-au arestat pentru falsificarea unor bilete de loz în plic. Iustina ştia că-i trimitea mereu bani lui Tegaş, ca să se întreţină, dar mult mai târziu a aflat, cu totul întâmplător, că el, Raul, deţine un secret în ceea ce priveşte raporturile lui cu unchiu-său. La ultima lui arestare, rămânând singură acasă, într-o dimineaţă, s-a apucat să calce nişte nimicuri. Fierul de călcat, încins, a căzut de pe suportul de sârmă pe care se încălzea şi a stat tot timpul pe parchet, încât o bună bucată din acel parchet a luat foc, gata să aprindă casa. Repede a aruncat o găleată cu apă şi a doua zi a chemat un meşter să repare stricăciunea. Nu

mică i-a fost mirarea când sub parchet, în colţul camerei, a descoperit o cutiuţă de zinc şi în ea nişte hârtii. Printre altele, testamentul lui Tegaş şi câteva scrisori în care i se dădeau indicaţii cum să ajungă la bijuteriile numai în aur şi pietre scumpe adunate de el în vremea lui de glorie şi care se găseau ascunse sub crucea de marmură din altarul bisericii. Lucrarea a fost executată de meşterul Luigi Darini care, după predarea cheilor bisericii, a doua zi a fost omorât de un om pus de Tegaş şi îngropat departe, într-un loc pe dealul împădurit din marginea satului. Testamentul contelui dădea dreptul lui Raul Drăgan să moştenească castelul şi hectarele de pământ ce-i fuseseră luate de către statul român şi să intre în posesia unor mari sume de dolari depuse în Elveţia încă în urmă cu treizeci de ani. Iustina se angajase între timp funcţionară la o instituţie în Bucureşti, iar după arestarea soţului ei, a dat divorţ ca să poată căpăta alt nume şi libertate de acţiune. S-a înscris la O.N.T. pentru o călătorie în străinătate, numai ca să justifice într-un fel absenţa ei de la serviciu pentru că pe drum s-a dat jos din tren înainte de a trece frontiera, şi cu testamentul lui Tegaş în poşetă, având totodată şi secretul ajungerii la acele bijuterii şi obiecte de aur, a pornit către satul contelui...

— Cu ce scop? întrebă Mirescu.

— Să-l determin, dacă nu de bună voie, atunci sub ameninţarea pistolului să schimbe testamentul pe numele meu, Raul fiind condamnat la opt ani închisoare. I-am fost doar lui Tegaş mai întâi amantă şi apoi soţie, putea face atâta lucru pentru mine. Banii din Elveţia îmi erau foarte necesari...

— Contele ştia că dumneata cunoşti secretul ascunzătorii din biserică?

— Nu, nu ştia. Nici nu era cazul să ştie. După ce obţineam testamentul cu trecerea averii lui băneşti şi imobiliare pe numele meu, luam şi obiectele de aur de aici şi plecam.

— Unde?

— În străinătate...

— Cum a fost omorât contele?

— Nu l-am omorât eu, n-aveam niciun interes să fac atâta zarvă în jurul acestui caz...

— Atunci?

— S-a omorât singur.

— Cum? Nu înţeleg...

— Când am intrat la el în colibă, era culcat, am bătut la uşă şi, în grabă (mi-am dat seama după aceea), şi-a îmbrăcat pantalonii pe dos. Trăia într-o mizerie de nedescris şi nu-mi închipuiam vreodată că am să-l văd, el stilatul de odinioară, ajuns în halul acela. M-a întrebat ce doresc, pentru că întâi nu m-a recunoscut, eram îmbrăcată bărbăteşte, ca să nu atrag atenţia cuiva prin sat. Apoi după ce m-a recunoscut, i-am spus care-i scopul vizitei mele: Raul este arestat pentru opt ani, l-am minţit că s-a sinucis în închisoare şi că mi-a transmis înainte de asta să iau testamentul de la locul ştiut numai de el, să vin la el, la conte, şi să-l rog să-l transmită pe numele meu, ca să-mi poată fi asigurată existenţa până la sfârşitul vieţii. La început Tegaş nici n-a vrut să audă de aşa ceva. M-a privit cu nişte ochi mari, de parcă îi spusesem cine ştie ce nerozie. Atunci, sub ameninţarea pistolului, i-am spus să se urce pe un scaun în mijlocul odăii, am legat un ştreang sau aşa ceva de grindă şi i-am trecut laţul în jurul gâtului.

— A vrut să execute întocmai ordinele dumitale? întrebă Mirescu nedumerit. Nu s-a opus?

— Ba, la început s-a opus. Dar îl ştiam tare fricos. I-am pus pistolul în piept şi cum v-am spus i-am poruncit să se urce pe scaun. Asta numai aşa, să-l sperii, să-l determin să scrie testamentul. După aceea, m-am dat de o parte şi, cu ţeava pistolului întinsă spre el, l-am ameninţat din nou că trebuie să scrie alt testament, altfel îi iau viaţa, că şi el mi-a mâncat-o pe a mea. Puteam avea alt viitor... Nu ştiu ce s-a întâmplat, de emoţie sau nu ştiu de ce, l-am văzut că i-a venit rău şi s-a prăbuşit cu capul în laţul ştreangului. Problema testamentului era acum zero...

— Au rămas bijuteriile...

— Da, au rămas bijuteriile. Ştiam de la o femeie întâlnită mai înainte, noaptea, prin sat, că unul Ciocârlan are cheia de la biserică. M-am dus şi am luat-o, o aveam la mine. Aşa că l-am lăsat agăţat în ştreang, era plauzibilă situaţia că din mizerie se omorâse şi având cheia m-am dus şi am intrat în biserică...

— De ce n-ai luat bijuteriile să pleci imediat?

— Mi-am dat seama că prin moartea contelui s-a făcut multă zarvă şi că orice mişcare în comună şi în împrejurimi e în atenţia miliţiei. Aşteptam să se mai liniştească lucrurile...

— Cum ai putut trăi în această pivniţă atâta vreme?

— Foarte bine. Are un tub larg de aerisire care duce la puţul din curtea bisericii, cu o deschidere în peretele puţului, aveam lumină, noaptea ieşeam să caut de mâncare prin biserică, mai ales după slujbe, că rămâneau colaci, brânză...

— De ce nu ieşeai ziua?

— Puteam fi surprinsă uşor de oricine. Preotul venea deseori... Până coboram în ascunzătoare, eram descoperită... Apoi puteam fi văzută pe geam. Mereu am zărit copii căţărându-se pe geam...

— De unde ai învăţat să tragi cu pistolul?

— Am fost multă vreme campioană la tir. Mi-a plăcut sportul ăsta...

— Vroiai să treci frontiera?

— Să fiu sinceră, da, însă nu m-aţi prins trecând frontiera...

— Nici nu pretindem acest lucru...

— Vroiam să scap de urmărirea lui Raul. El şi-ar fi dat seama că am descoperit secretul testamentului...

— Raul al dumitale nu mai e în viaţă.

— Nu mai e în viaţă? făcu ochii mari Iustina. De unde ştiţi? Ce s-a întâmplat cu el?

— A evadat, pesemne a trecut pe acasă şi acuma înţeleg de ce a venit repede să-l caute pe contele Tegaş. A descoperit acolo că s-a umblat sub parchet şi singurul autor nu puteai fi decât dumneata. A fost împuşcat în zona de frontieră. Nu s-a supus la somaţii...

Iustina lăsă capul în pământ, apoi înălţă deodată fruntea şi, cu un aer rece, impasibil, întrebă:

— Şi acuma ce faceţi cu mine?

— Tot ce se face cu un delincvent. Întindeţi mâinile. Covaci, cătuşele!

— Cred că veţi ţine seama că am făcut mărturisiri complete, că n-am ascuns nimic şi că nu m-am opus arestării.

— Asta va hotărî judecata. Deocamdată ştim că ne-aţi împuşcat un grănicer... Un băiat foarte bun... Gata, escortaţi-o!

19

Încă nu se limpeziseră zorile, când Mirescu veni la Dorina. Trecuse pe acasă, n-o găsise pe Silvia, dar un bilet lăsat de cu seară pe masă îl anunţa că este la prietena ei, deoarece are temperatură şi este într-o stare destul de gravă.

Trecu prin grădiniţa din faţa vilei, intră în verandă, Silvia îl văzu şi-i ieşi repede în întâmpinare.

— Ce-i Ovidiule, ce s-a întâmplat la voi acolo?

Mirescu arăta tare obosit, neras, cu cearcăne în jurul ochilor, cu cizmele noroite.

— Nimic deosebit. Ne-am făcut datoria, zise el şi se şterse pe picioare la intrare de covoraşul de iută, pregătindu-se să treacă pragul.

— A fost ceva la biserică, vorbesc oamenii, unii au fost acolo, aţi prins pe cineva?

— Am prins-o pe cea care a contribuit la moartea lui Tegaş. Iustina, fosta lui soţie... era ascunsă în biserică...

— În biserică?

— Da, în biserică, avea o ascunzătoare în altar. Lasă că-ţi povestesc eu, acuma sunt obosit...

— E adevărat că în schimbul de focuri a fost împuşcat un grănicer?

— Da, Ştefănescu, răspunse Mirescu trist, păcat de el, bun băiat...

— Alexandru? se dădu Silvia un pas înapoi cu mâinile pe piept, cuprinsă de spaimă. Cum se poate asta? întrebă ea cu glas sugrumat. Cum se poate? Unde este acuma?

— La spital. Cred că e într-o stare destul de gravă...

— Unde a fost lovit? Cum...

— Ssst, lasă, o opri Mirescu, nu e bine să ştie Dorina, aude şi pentru ea e o mare lovitură. Hai să văd ce face şi pe urmă poate mergi acasă...

Dorina se afla în camera ei, sub plapumă, cu părul revărsat pe pernă şi ochii pe jumătate închişi. Fruntea palidă era toată îmbrobonată de sudoare. Auzind paşi, deschise ochii, îl privi o clipă pe Mirescu, mulţumindu-i parcă pentru că venise s-o vadă. Mirescu îi luă mâna, i-o sărută şi întrebă cum se mai simte.

— Puţin mai bine, şopti ea. Am avut noroc cu Silvia că mai toată noaptea a stat cu mine...

— N-aţi trimis după doctoriţă? se întoarse Mirescu către soţia lui.

— A fost aseară, i-a făcut un *omnadin*, dar a doua oară n-a mai venit. S-a dus cu maşina la spital, cu băiatul acela de la voi...

Mirescu tresări şi-i făcu Silviei un semn discret cu ochiul, să nu mai continue vorba, că dă de bănuit Dorinei. Dar Dorina îl prinse pe Mirescu de mână şi-l întrebă cu glas neliniştit, stins:

— Am auzit când ai spus afară Silviei că aţi prins pe cineva, am auzit şi eu azi-noapte focuri de armă, pe cine a împuşcat spionul acela?

— Pe nimeni, răspunse rece Mirescu. N-a împuşcat pe nimeni...

— De ce mă minţi, domnule locotenent? insistă Dorina. Am auzit afară când ai venit, i-ai spus Silviei că a fost împuşcat un grănicer...

— Nu, n-ai auzit bine, domnişoară Dorina, căută s-o convingă Mirescu. N-a fost împuşcat niciun grănicer...

— Adevărat, draga mea, interveni şi Silvia, nu s-a întâmplat nimic. Stai liniştită...

Ea oftă, trăgând adânc aer în piept, îşi supse buzele crăpate de dogoarea bolii şi rămase tăcută privind undeva în tavan un punct fix, de la care nu-şi luă ochii multă vreme. Silvia îi spuse că merge cu soţul ei până acasă, să-i dea nişte schimburi, apoi se întoarce şi stă cu ea până ce se duce la şcoală. Va trece şi pe la dispensar, să trimită doctoriţa să continue tratamentul.

— Bine, Silvia, mulţumesc, şopti ea, te aştept.

— La revedere, domnişoară Dorina şi multă sănătate, îi zise Mirescu, şi-i sărută mâna. Fiţi tare, cred că-i o gripă din asta de vară, vă faceţi bine şi după aceea tragem un chef acolo, la „Crăiţa”...

Dorina zâmbi şi dădu din cap în semn de mulţumire. Auzi apoi paşii celor doi trecând pe aleea din curte, auzi cum se deschide poarta şi începu să desluşească zvonul satului care se trezea în dimineaţă. Rămase în pat câteva minute, căută să închidă ochii şi să doarmă, dar simţea că o încearcă o nelinişte gravă, adâncă. Nu, nu se înşela, Mirescu pomenise afară în verandă că fusese împuşcat un grănicer, auzise destul de bine, fereastra era doar deschisă, iar înăuntru el tăgăduise acest lucru, ba chiar prinsese şi o privire a lui foarte semnificativă adresată Silviei.

„Doamne! îşi zise deodată Dorina şi se prinse cu mâinile de tâmple, n-o fi vorba de Alex? De ce nu mi-a vorbit Mirescu nimic despre el? De câte ori mă întâlnea altă dată, fie prin sat, fie la şcoală, aducea vorba de el, îmi dădea câte o veste, mai făcea o glumă, acuma era tare supărat, se vedea pe faţa lui lucrul ăsta, şi din vorba lui, şi din felul stângaci în care se comporta; căuta desigur să pareze o situaţie neplăcută...”

Simţi că o cuprinde din nou ameţeala, parcă mai tare ca peste noapte, începu să plângă, întrebându-se de ce sunt unii oameni aşa de răi de caută să ascundă adevăruri, caută să evite discuţii, să dea explicaţii... Dar e posibil ca tocmai ea să nu ştie nimic de soarta iubitului ei? De ce este ţinută în afară de orice lămurire în privinţa lui? Mirescu o ştie cât este de doritoare să-l aibă lângă ea, ştie cât de mult îi simte lipsa, ştie ce înseamnă el pentru viaţa ei şi atunci de ce s-a arătat aşa de grăbit, de neliniştit, de ce a fost nevoit să plece atât de repede? Nu, în mod sigur este ceva cu Alex...

Dădu plapuma la o parte şi se ridică din pat. O bruscă ameţeală însă o făcu să cadă înapoi peste plapumă. Se ridică totuşi, luă de pe fotoliu capotul, se îmbrăcă, îşi aranjă niţel părul şi, mai mult târându-şi papucii, ţinându-se de mobilele de prin casă, se duse către fereastră. Aerul rece al dimineţii o învioră. Se aşeză cu coatele pe pervaz, privi grădina din care se ridica parfumul crizantemelor şi al garoafelor, învăluit cu al florilor de tei şi se întrebă cum să facă să afle vreo veste despre Alexandru? Tocmai când chibzuia astfel, trecu pe uliţă Nică, băieţelul acela cu faţa pistruiată din clasa unde era dirigintă şi ca să fie auzit îi zise destul de tare din mijlocul drumului „sărut-mâna!”

— Unde te duci, tu, măi, Onişor? îl întrebă Dorina, străduindu-se să glăsuiască mai tare, ca să fie auzită de băiat.

— Să iau un pachet de ţigări lu’ tata, de la bufet...

— Vino, te rog, până aicea...

Nică se abătu din drum, deschise sfios poarta, trecu printre rondurile de flori şi veni în dreptul ferestrei. Era numai în pantaloni şi cămaşă, desculţ, cu tălpile prăfuite, în mână cu un băţ. Văzându-şi profesoara atât de palidă şi slăbită, cu cearcăne în jurul ochilor, avu o clipă de tresărire; îşi dădea seama cât e de bolnavă şi totuşi ţinuse să vină la şcoală săptămâna trecută.

— Te grăbeşti tare mult, Nică? îl întrebă Dorina.

— Nu tocmai tare. Mai am un ceas până mă duc la şcoală...

— Vrei să-mi faci un serviciu?

— Pentru dumneavoastră să nu fac? se arătă el contrariat. Fac orice îmi cereţi...

— Du-te până la dispensar, vezi dacă este tovarăşa doctoriţă acolo şi spune-i că o rog să vină până la mine.

— Nu, nu-i acolo doctoriţa, zise Nică arătând că este foarte informat. M-am întâlnit cu nea Niţă al lui Dumitrache, se ţinea cu mâna de falcă, toată noaptea n-a dormit şi s-a dus să-şi tragă măseaua, da i-a spus îngrijitoarea aia de acolo că doctoriţa îi plecată la oraş, la spital, să-l ducă pe grănicerul cela de-a fost împuşcat azi-noapte...

— A fost împuşcat un grănicer azi-noapte? se arătă interesată Dorina. Unde a fost împuşcat?

— Ăhă, păi ce, dumneavoastră nu ştiţi? zise Nică şi cu băţul începu să lovească tabla burlanului de lângă zid. Au prins grănicerii în biserică un spion. Şi spionul a tras cu pistolul şi l-a împuşcat pe grănicer... Ne-a spus nea Gheorghe, sanitarul, că era cu doctoriţa, se ducea degrabă să-l ducă la spital. Da’ zicea că face drumul degeaba cu el... Umpluse maşina de sânge...

— Şi... cine... era... grănicerul acela? întrebă Dorina cu glasul stins, încât vorbele aproape că i se opriseră pe buzele mistuite de arşiţă.

— Cică cel de-a cântat pe iarnă la Cămin, studentul ăla înalt. Nu ştiu, aşa am auzit şi eu, cică el era...

Dorina se retrase de la geam, perdeaua căzu peste pervaz şi ea se prăbuşi pe covor aproape în inconştienţă. Totul în jur parcă se învârtea într-o ceaţă densă, grea, apăsătoare. Fotoliile, lampadarul, şifonierul se apropiau, gata-gata s-o strivească, stomacul îl simţea la gură, o încerca o puternică senzaţie de vomă, capul îi căzu greu pe piept, apoi se lovi de perete şi rămase câteva minute în prăbuşirea aceea, nemişcată.

— Alex... şoptea ea. Alex... Alex...

Într-un târziu, parcă îşi reveni puţin, îşi cuprinse capul în mâini, începu să plângă, îşi smulgea părul din cap şi plângea acolo jos pe covor cu o vânătaie destul de mare la tâmplă, zvârcolindu-se şi zbătându-se ca prinsă de chinurile morţii.

— Alex... Alex... Alex...

Mai stătu aşa câteva minute, apoi se prinse cu mâinile de marginea fotoliului, se ridică cu greutate în picioare, dezbrăcă

capotul şi îmbrăcă prima rochie pe care puse mâna, încălţă nişte pantofi mai vechi ce-i avea la îndemână şi rămase o clipă aşa, dreaptă, nemişcată, să vadă dacă o ţin puterile. Făcu apoi câţiva paşi către uşă, era ameţită, totul se clătina cu ea de parcă se afla pe un vapor aflat în furtună, dar se sprijini de tocul uşii, trecu prin salon, ieşi în verandă şi de acolo în grădină. Stătu puţin locului privindu-şi casa, apoi ieşi în uliţă şi porni prin praful încă umed de roua nopţii către marginea satului. Abia se sfârşiseră zorile, soarele se ghicea undeva după deal, nu răsărise, poate nici nu avea să răsară, era încă răcoare, răcoarea nopţii şi a dimineţii, dar ea nu simţea frigul, poate că-i făcea chiar bine alungându-i fierbinţeala trupului şi a tâmplelor. Oamenii o întâlneau, îi dădeau „bună dimineaţa”, dar ea mergea tăcută înainte ca o nălucă, cu privirea înceţoşată către zare, fără să vadă, fără să audă ceva, cu lacrimile şiroindu-i pe obraji. Simţea că dintr-o clipă într-alta are să se prăbuşească, puterile îi slăbeau tot mai mult, ameţeala o clătina când într-o parte, când în alta a drumului, dar îşi continua umbletul, parcă fără o ţintă anume, cu o râvnă ce-o îndârjea, şi-i sporea ambiţia.

Curând ieşi în câmp, trecu pe cărarea dintre vii şi deodată îşi aminti că pe aci venea Alexandru către ea, vesel şi surâzător, şi ea îl vedea de departe, din verandă, îi făcea semne cu mâna, şi el îi răspundea la fel, fluturând plin de tinereţe boneta deasupra capului.

— Alex... Alex... unde eşti dragul meu? Unde te găsesc eu? Cine-mi poate da o veste despre tine?

În depărtare, la pichet, se vedeau două maşini trase în faţă, un turism alb şi una acoperită cu pânză kaki, în jurul lor se învârteau câţiva militari, era un fel de forfotă acolo, Dorina de-abia o zărea prin ceaţa ochilor, parcă totul se mişca într-o apă tulbure şi densă.

Nu după mult, pe potecă, de după un crâng, apăru o femeie bătrână, cu o sapă pe umăr şi o legăturică cu mâncare sub braţ.

— Bună dimineaţa, zise ea, dar Dorina n-o auzi şi-şi urmă calea, de parcă ar fi trecut pe lângă o umbră. La pichet te duci, maică? vorbi bătrâna în urmă-i. Nu te duce maică, că te duci degeaba, nima nu stă de vorbă cu tine acolo. Am fost după bolitin, că mi l-a luat un grănicer sâmbătă când eram la prăşit, am fost după el, dar nima nu te bagă în samă. Le-a murit un militar... aşa mi se pare...

Vestea veni din urmă ca un ecou trist, amar, o nouă săgeată i se înfipse dureros în inimă, rana din suflet sângeră şi mai mult, şi ea mai merse câţiva paşi, apoi ameţită se lăsă jos pe cărare, zdrobită ca de moarte şi începu să plângă mai avan ca înainte. Lacrimi mari îi şiroiau pe obraji, îşi zguduia umerii în nebunia deznădejdii, ceva îi strângea gâtul ca într-o menghină, tare, nemilos, simţea că dintr-o clipă într-alta se sufocă tot mai mult şi, amintindu-şi tot ce-o lega de acest băiat ce-i schimbase dintr-o dată viaţa, prinse a hohoti lovindu-se cu capul de pământ.

— Alex, dragul meu, striga ea printre lacrimi, unde eşti dragul meu? Vreau să-ţi văd ochii tăi frumoşi care-mi zâmbeau cu atâta fericire... Oare sunt închişi ochii tăi acuma? Sunt închişi, dragul meu?... Doamne, ce mai poate însemna viaţa mea, fără el? Ce mai poate însemna?

Începu să lovească cu palmele în pământ, să-şi izbească fruntea cu pumnii, o încercau nişte accese de furie nestăpânită, ar fi vrut să urle, să zbiere, dar glasu-i era răguşit, stins în unda lacrimilor, pierdut ca vântul ce susura printre vii. După un timp se ridică deodată în picioare, dreaptă, cu fruntea sus, stăpânită parcă de-un anume gând, privi peste câmp, lung, stăruitor, căutând parcă ceva, zări salcia din marginea apei şi, cu o lumină cenuşie în ochi, porni într-acolo cu pas clătinat, nesigur, prin ţărâna umedă a potecii. Ajunse ocolind lacul şi, zdrobită de osteneală, se aşeză pe covorul de lucernă, îşi cuprinse genunchii cu braţele şi rămase aşa multă vreme tăcută, privind faţa liniştită a apei. Din necuprins se ridicau aburi, ca nişte umbre de fum străveziu şi alb şi treceau plutind către zare până ce se pierdeau în necunoscut.

„Aici am fost ultima dată cu el, îşi aminti şi amintirile tăiau dureros în inima ei ca un cuţit. Doamne, ce fericită eram! Dragul meu, Alex... Cum ai venit atuncea alergând pe cărarea asta dintre lucernă... Şi eu te aşteptam... eram îngrijorată... Uite şi pietrele au rămas aici, n-am avut timp să mai aruncăm cu ele... A venit ploaia şi...”

Grămada de pietre chitite de ea lângă tulpina salciei era intactă aşa cum o lăsase atunci. Luă o piatră, – piatra era umedă de rouă – o cântări o clipă în palmă şi aruncă spre ciotul de lemn ce se ridica solitar deasupra apei. Nu-l lovi. Doar apa plescăi sec în acel loc şi zeci de cerculeţe se iviră pe întinsul ei mărindu-se, până ce pieriră în largul cenuşiu.

— Alex, vrei să încerci şi tu? se întoarse ea şi întrebă cu glas rugător. Ce faci?

— Număr frunzele salciei!

— Câte sunt?

— Până acum am ajuns la două milioane şi vreo cinci sute patruzeci şi şapte de mii...

— Alex, uite vine ploaia, hai să ne grăbim...

— Nu-i nimic, o vom trata cu indiferenţă. Ea are să se supere şi o să plece îmbufnată cu norii zburliţi de supărare.

— Alex, mă iubeşti?

— Dorina, viaţa mea nu poate fi împlinită decât alături de tine...

Se aşeză iar, zdrobită de durere, sub ramurile plecate ale salciei, îşi cuprinse din nou genunchii cu braţele şi rămase aşa în liniştea dinspre ziuă a câmpului, cu privirea pierdută peste apa lacului, gânditoare, cu ochii tot plânşi, umezi de lacrimile ce şiroiau fără oprire. Lăsă fruntea pe genunchi şi îşi aminti prima întâlnire cu Alexandru, cum îi alungase el temerile, seara aceea privind la televizor recitatul de balet cu *Moartea lebedei*, plimbările lor la „Crăiţa” şi aici, în locul ştiut numai de ei, simţea şi acum îmbrăţişările lui, alintul lui, sărutările lui. Considerase viaţa ei de-acum împlinită, intrată pe firescul făgaş al viselor ei, era fericită, îşi aflase în sfârşit după atâţia ani omul care să-i înţeleagă suferinţa, pentru ea luaseră sfârşit orice coşmaruri care-i creaseră atâtea complexe în privinţa infirmităţii ei, el şi numai el putuse s-o convingă că în noua ei profesiune se putuse realiza pe deplin şi alături de el această deplinătate va căpăta valenţe noi...

Şi acum? Ce-au rămas din toate acestea? Visul ei s-a spulberat către zenit, ca aburul ce se ridica alene din faţa liniştită a lacului...

— Alex, dragul meu, mă asculţi? şopti ea cu fruntea tot lăsată pe genunchi. Tu nu ai murit, tu nu poţi să mori niciodată pentru mine. Înainte de a te cunoaşte, existenţa mea a fost bizară, lipsită de culoare şi frumuseţe. Tu m-ai readus la viaţă, ai dat un nou sens existenţei mele, ai oprit, cum spuneai atât de frumos în seara aceea, dansul lebedei numai la începutul fericirii ei, ca această fericire să-mi fie veşnică, nu m-ai lăsat să lunec spre acel final dureros şi trist. Dar Alex, pe mine m-a obsedat tot timpul acest dans al lebedei, ştii că m-a obsedat tot timpul şi

consider că acum, în clipele acestea, viaţa mea fără tine urmează firesc cursul acelui dans atât de diafan şi de sublim! Alex, mă asculţi? Mi-a fost frică de sfârşit, dar n-am crezut niciodată că acest sfârşit va fi atât de aproape de început! Tu, Alex, nu m-ai văzut niciodată dansând *Moartea lebedei*, pentru că nu m-am văzut nici eu. Dar, dragul meu, ai avut dreptate, fericirea mi s-a împlinit pe alte coordonate, mi s-a împlinit alături de tine, că prin tine şi cu tine am cunoscut ce înseamnă dragostea, iubirea, dăruirea în clipele supreme când ştii că devii femeie... Poate că dansând, fără să fi avut accidentul acela stupid, aş fi ajuns o mare balerină. Dar Alex, crede-mă, după fiecare succes, florile ce le-aş fi primit de la admiratori s-ar fi veştejit repede, aplauzele cu care aş fi fost chemată la rampă s-ar fi spulberat şi ar fi dispărut în imensitatea sălii ca luate de vânt, beţia acelei dăruiri în dans ar fi trecut ca orice beţie, abur efemer de balsam şi arome ce se împrăştie ca şi când n-ar fi fost... Dar fericirea trăită lângă tine, – în puţinul timp de când te ştiu –, clipele ce mi-au dat desfătare sufletească şi mi-au prilejuit să cunosc împlinirea dragostei, astea nu se pot şterge niciodată din inima mea! Fericire... Fericire... Mai poate oare această fericire să fie acum totală fără tine? Nu, pentru că ea nu mai există. Ea a existat atâta timp cât ai existat şi tu... Niciodată nu mi-am ascuns dragostea pentru tine, am fost mândră că după atâţia ani de aşteptare am putut fi iubită de-un bărbat ca tine, că, în sfârşit, am reuşit să trec peste compasiunea celor din jur şi mi-am aflat acel ideal în viaţă, să am un bărbat care să mă iubească, visul oricărei femei ce vrea să-şi întemeieze cinstit un cămin, am putut arăta tuturor, aşa după cum ai spus tu, că de fapt infirmitatea mea nu există, ci există numai infirmitatea prejudecăţilor unor bărbaţi lipsiţi de scrupule. Mai poate exista un al doilea om ca tine, Alex, un al doilea om care să înţeleagă toată complexitatea frământărilor ce m-au chinuit ani de zile? Nu mai poate exista! Şi chiar dacă ar exista, acela nu poate fi al meu... Al meu eşti tu şi numai tu...

Alex, duminica trecută, aici, ţi-am spus că locul acesta, al nostru şi numai al nostru, intim şi fermecător, aduce aidoma cu scena ce mi-a fost pregătită pentru debutul meu cu *Moartea lebedei*. Salcia, lacul, zarea albastră... Ştii ce mi-am dorit eu, Alex? Ca la nunta noastră, tu să mă aştepţi în pragul casei şi eu, îmbrăcată cu rochie albă, pe cap cu voalul inocenţei, să vin

dansând către tine în acel *pas seul* primele secvenţe din *Moartea lebedei*. Nu ştiu dacă aş mai fi putut merge în poante, să fac *relevé*-ul corect, dar aş fi încercat după atâţia ani în acea zi de sărbătoare pentru noi să-mi împlinesc un vis, acela de balerină. Nu, nu te întrista, dragul meu! Uite, mă vezi? Eu îmi pun acum pe cap un voal alb şi viu către tine în acel *pas seul*, pentru că azi e nunta noastră, dansez în decorul natural al debutului meu, văd în jurul meu sala mare a teatrului, cu balcoane înţesate de lume şi candelabre strălucitoare, – vai ce strălucitoare sunt candelabrele! – iar tu eşti, uite acolo, lumină vie peste apă, mă aştepţi cu braţele deschise, pentru că eu sunt a ta, numai a ta...

Dorina se ridică, încercă un *relevé*, deodată glezna îi fu săgetată de-o durere ascuţită, dar n-o luă în seamă şi ieşind de sub cortina salciei, în ameţeala febrei şi a deznădejdii, porni în acel *pas seul*, cu braţele întinse, unduindu-le uşor ca aripile unei păsări, zâmbind trist, amar, cu părul negru, lung, despletit fluturându-i pe umeri, cu ochii ei mari, albaştri privind parcă peste lume, în acordurile atât de fermecătoare ale poemului lui Saint-Saëns ce şi le închipuia venind de undeva din înalt şi pe care le auzea ea şi numai ea...

Vârful piciorului atinse unda înfiorată a apei, apa îi cuprinse gleznele, apoi genunchii...

Epilog

Din tot ce s-a întâmplat în acel sat de graniţă au rămas urmele...

Cât să fie de-atunci? Poate un an, doi sau trei, poate mai mulţi... Cine poate şti! Anii au trecut ca lunile, ca zilele, ca clipele, s-au dus fără să se mai întoarcă...

Au rămas urmele...

Urmele cu amintirile lor.

Iată, pichetul de grăniceri stă singuratic aci la marginea ţării, ascuns în umbra teilor şi a salcâmilor. În jur lanuri de grâu. Şi vii gata să dea în rod... Pe unde-o fi Mitrică, şoferul? O fi intrat la O.N.T., aşa după cum îi era dorinţa? Dar Tandin, artistul? Se spune că s-ar fi lăsat de şmecheriile „ştiinţifice” şi că e responsabilul unei barăci cu distracţii de tir sportiv pe litoral...

Mirescu e locotenent major. Are şi-un băiat, căruia i-a pus numele Alexandru. După ce stă ploaia, îi face bărcuţe de hârtie şi le pune să plutească pe apa şanţului, în faţa casei...

— Să trăiţi!

Cine l-a salutat pe comandantul pichetului? A, un elev de liceu militar. E Nică Onişor... A crescut flăcău mare, s-a cuminţit, nu mai pune pisici în capul fetelor şi nu mai face „expediţii” în podul lui Ilie Ciocârlan. Îşi poartă cu mândrie uniforma în vacanţă pe uliţele satului. Cine ştie? Poate un nou ofiţer de grăniceri... Dar cine era prietenul lui? Cum, cine? Sile Tibeică, zis „lunganul”, cel cu urechile clăpăuge şi fricos nevoie mare. Acuma, gata, s-a terminat cu ambiţia de a avea neapărat un câine dresat. Sile e tractorist, sus în deal, la Staţiune, la castel. Când şi când, de la hangare îl vede pe inginerul Dumitriţă, tot crai cum îl ştie satul, stând în biroul lui şi privind pe geamul deschis după femeile care mână cu jordii lungi puii din urmă...

Plutonierul Patriche s-a mai îngrăşat. După prinderea Iustinei şi ancheta cu focul pus la biserică, n-a mai prea avut ce face în sat. Nimeni nu i-a mai dat vreo bătaie de cap. Stă în cancelaria lui, strâns în curele, cu şapca dată pe ceafă şi tot scrie, ce, numai el ştie. Sau umblă prin sat, tot cu sergentul major Tănase după el şi parcă privirea lui scrutătoare, aruncată peste ogrăzi, vrea să spună: „Cu mine nu merge, frăţioare! Nu merge...”

Afară, în câmp, spre pădure, la „Crăiţa” se duce tot mai puţină lume. Oamenii stau pe-acasă, mulţi au televizoare, nu se

prea dezlipesc de „geamul cu minuni”. Sau se duc la „Sala de teatru”, că s-a ridicat Cămin nou, mare, modern în mijlocul satului, unde văd filme sau privesc la dansul tinerilor...

„Baraca pescarilor” stă tot acolo, singuratică, înnegrită de ploi şi de vreme, în partea dinspre pădure a lacului...

Iar lacul...

Lacul are faţa apei liniştită. Pe mal, lângă lucernă, aceeaşi salcie, bătrână, solitară, cu crengile plecate până-n pământ. Stă tăcută, parcă împietrită în durerea ei, martoră a tot ce s-a întâmplat aci în zilele acelea ale începutului de vară...

Dac-ar putea vorbi...

Dar ce-ar avea să ne mai spună oare?

Numai amintirile ne pot răspunde...

Bucureşti – Cluj – Braşov
decembrie 1967 – septembrie 1968